

Kallelse

Omvårdnadsnämnden kallas till sammanträde 2023-02-23

Plats och tid

Välfärd Gävle, Magasinsplan 19, Gevaliasalen 08:30-17:00

Ordförande

Eva Älander (S)

Förhinder anmäls till

Lena Wigg, tfn 026-17 88 13, e-post: lena.wigg@gavle.se

Gruppmöte, den 23 februari, klockan 07.30-08.30, Magasinsplan 19:

Lokaler finns tillgängliga enligt följande:

(S), (MP), (C), (L), (KD): Gevaliasalen

(M): Macchiato, plan 3 östra flygeln

(SD), Ebony, plan 1

(V): Rum 137, plan 1

Kallelse

1. Mötets öppnande

2. Upprop

3. Val av justerare

4. Fastställande av föredragningslista

5. Anmälan av beredning

Ärendebeskrivning

Beredning har ägt rum 2023-02-09, kl 08.15 - 09.10.

Närvarande var ordförande Eva Älander (S) 1:e vice ordförande Ullrica Hurtig Hedin (KD) och 2:e vice ordförande Anders Jansson Gladh (M).

6. Informationsärende: Aktuellt från Sektor Valfärd

Ärendebeskrivning

Informationsärende. Föredragande: Magnus Höijer, Kia Fernlund.

- Vikariehantering och bemanning - lägesrapport
- Svar på frågor från nämnd 26/1
- Aktuellt kring Lex Sarah och Lex Maria (Kia Fernlund)
- Frågor från SD samt svar

Handlingar i ärendet

- Frågor från Sverigedemokraterna inför kommunstyrelsen 7 februari 2023, Fleminggatan vård- och omsorgsboende.
- Svar på frågor från Sverigedemokraterna

7. Beslutsärende: Ekonomisk månadsrapport för Omvårdnadsnämnden, december 2022

22ON113

Förslag till beslut

- Att godkänna den ekonomiska månadsrapporten för omvårdnadsnämnden avseende december 2022

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Emma Edorsson.

Handlingar i ärendet

- Missiv - Ekonomisk månadsrapport för Omvårdnadsnämnden, december 2022
- Bilaga 1 Ekonomisk månadsrapport för Omvårdnadsnämnden, december 2022

8. Beslutsärende: Årsredovisning år 2022 för Omvårdnadsnämnden

Kallelse

22ON345

Förslag till beslut

- Att godkänna årsredovisningen avseende år 2022 för Omvårdnadsnämnden,
- Att föreslå kommunfullmäktige besluta att kvarvarande pengar till investeringar 2,6 mnkr, föras över till 2023, samt
- Att till kommunstyrelsen överlämna rapporten.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Fördragande: Martin Wagner.

Handlingar i ärendet

- Missiv, Årsredovisning år 2022 för Omvårdnadsnämnden
- Verksamhetsrapport år 2022 för Omvårdnadsnämnden

9. Beslutsärende: Omvårdnadsnämndens internbudget år 2023

22ON371

Förslag till beslut

- Att anta förslag till internbudget 2023,
- Att ge Valfärd Gävle uppdraget att i verkställighet bedriva en mer effektiv verksamhet och till nämnden återkomma med förslag där syftet är att undersöka möjligheterna att avsluta, bedriva verksamheter effektivare eller med andra lösningar, för att nämnden ska ha en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling, samt
- Att till omvårdnadsnämndens egen nämndsverksamhet 2023 anvisa 1 545 tkr.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Emma Edorsson.

Handlingar i ärendet

- Missiv - Omvårdnadsnämndens internbudget 2023
- Tjänsteskrivelse, Omvårdnadsnämndens internbudget 2023
- Bilaga 1 - Ersättningsnivåer, Internbudget år 2023 för Omvårdnadsnämnden

10. Beslutsärende: Internkontrollrapport år 2022 för Omvårdnadsnämnden

Förslag till beslut

- Att godkänna rapporten avseende genomförda kontroller enligt internkontrollplan 2022 för Omvårdnadsnämnden, samt
- Att överlämna rapporten till kommunstyrelsen och kommunrevisionen.

Ärendebeskrivning

Kallelse

Beslutsärende. Föredragande: Martin Wagner.

Handlingar i ärendet

- Missiv - Internkontrollrapport år 2022 för Omvårdnadsnämnden
- Internkontrollrapport år 2022 för Omvårdnadsnämnden
- Internkontrollplan 2022 för Omvårdnadsnämnden inkl kontrollmoment

11. Beslutsärende: Yttrande angående granskning av ansvar, roller och befogenheter i politiska- och förvaltningsorganisationen

22ON411

Förslag till beslut

- Att anta yttrandet som sitt eget, samt
- Att överlämna yttrandet till Revisionskontoret.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Martin Wagner

Handlingar i ärendet

- Yttrande - Revisionens granskning av ansvar, roller och befogenheter i politiska och förvaltningsorganisationen
- Begäran om yttrande - Granskning av ansvar, roller och befogenheter i politiska- och förvaltningsorganisationen. Dnr 22REK10.
- Rapport - Granskning av ansvar, roller och befogenheter i politiska- och förvaltningsorganisationen (slutversion). Dnr 22REK10.

12. Beslutsärende: Patientsäkerhetsberättelse för Omvårdnadsnämnden, Välfärd Gävle år 2022

23ON51

Förslag till beslut

- Att Omvårdnadsnämnden antar patientsäkerhetsberättelsen för 2022 som sin egen samt ställer sig bakom målet och handlingsplanen för patientsäkerhetsarbetet under 2023.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Ulrika Carlsson, Johanna Storing

Handlingar i ärendet

- Missiv - Patientsäkerhetsberättelse år 2022 för Omvårdnadsnämnden
- Patientsäkerhetsberättelse år 2022 för Omvårdnadsnämnden

Kallelse

- Bilaga - Resultat för enkät om förskrivningsprocessen för hjälpmedel november 2022

13. Beslutsärende: Boendeplan för särskilt boende för äldre - 2023-2027 med utblick mot 2035

22ON398

Förslag till beslut

- Att anta framlagt förslag till boendeplan för särskilt boende för äldre 2023 - 2027 med utblick mot 2035 utifrån nämndens ansvarsområde,
- Att hemställa att kommunstyrelsen beslutar vidta erforderliga plan- och genomförandeåtgärder så att beståndet av särskilda boenden kan anpassas enligt den fastställda boendeplanen, samt
- Att hemställa att nödvändiga investerings- och driftskostnader förknippade med anpassningen av beståndet av särskilda boenden enligt den fastställda boendeplanen beaktas i kommunens års- och långtidsbudgetar.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Anna Åkerbris tillgänglig vid eventuella frågor. Förinspelad presentation finns i Teams.

Handlingar i ärendet

- Missiv, Boendeplan för särskilt boende för äldre - 2023-2027 med utblick mot 2035 2023-2027
- Boendeplan för särskilt boende för äldre - 2023-2027 med utblick mot 2035

14. Beslutsärende: Utseende av representant till Gävle kommuns Funktionsrättsråd

23ON11

Förslag till beslut

- Att utse en representant från Omvårdnadsnämnden till ersättare i Gävle kommuns Funktionsrättsråd.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Caroline Engberg.

Handlingar i ärendet

- Utseende av representant till Gävle kommuns Funktionsrättsråd
- Reglemente Gävle kommuns funktionsrättsråd

Kallelse

15. Beslutsärende: Utseende av representanter till Kommunala Pensionärsrådet

23ON12

Förslag till beslut

- Att som representanter från Omvårdnadsnämnden utse Eva Älander (S) som ledamot och Anders Jansson Gladh (M) som ersättare till Kommunala Pensionärsrådet.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Caroline Engberg.

Handlingar i ärendet

- Utseende av representanter till Kommunala Pensionärsrådet
- Reglemente Kommunala pensionärsrådet

16. Beslutsärende: Kurser/konferenser

Ärendebeskrivning

Beslutsärende.

17. Beslutsärende: Delegationsbeslut

23ON18

Förslag till beslut

- Att godkänna redovisningen av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende.

Handlingar i ärendet

- Delegationsbeslut - sammanställning
- Borttagen på grund av sekretess
- Borttagen på grund av sekretess
- Borttagen på grund av sekretess
- Borttagen på grund av sekretess

18. Kommande beslut: Besluts- och delegationsförteckning för Omvårdnadsnämnden

20ON364

Ärendebeskrivning

Kallelse

Kommande beslut. Föredragande: Caroline Engberg.

Handlingar i ärendet

- Missiv - Besluts- och delegationsförteckning för Omvårdnadsnämnden
- Besluts- och delegationsförteckning för Omvårdnadsnämnden

19. Informationsärende: Rapport om ej verkställda beslut, kvartal 4 år 2022

22ON179

Ärendebeskrivning

Informationsärende. Föredragande. Katarina Pettersson Södergren

Handlingar i ärendet

- Rapport om ej verkställda beslut, kvartal 4 år 2022

20. Informationsärende: Anmälningssärenden

Ärendebeskrivning

Informationsärende.

Handlingar i ärendet

- Arkivmyndighetens tillsynsplan rörande arkivvården i Gävle kommun 2023. Godkänd i Kommunstyrelsen 2023-02-07 § 23
- §23 KS Arkivmyndighetens tillsynsplan 2023

21. Utbildning/introduktion

Ärendebeskrivning

13.15 - 15.15

22. Kommande beslut: Verksamhetsplan 2023 för Omvårdnadsnämnden till kommunplan 2023 med utblick 2024 - 2026

23ON62

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Martin Wagner.

Handlingar i ärendet

- Verksamhetsplan 2023 för Omvårdnadsnämnden till kommunplan 2023 med utblick 2024 - 2026 - kommande beslut

Kallelse

- Kommunplan med årsbudget 2023 och utblick 2024-2026

Informationsärende: Aktuellt från Sektor Valfärd

6

Frågor inför kommunstyrelsen 7 februari 2023

Fleminggatans vård- och omsorgsboende

1. Fem medarbetare har tagits ur tjänst, när skedde detta?
2. Har några av incidenterna polisanmälts?
3. Vi vill ha mer information om dödsfallet. Vad är det som är oklart kring det?
4. Varför fick de anhöriga information om övergreppen mer än ett halvår efter att det skett?
5. Hur långt efter händelserna har kommunen gjort IVO-anmälningarna?

För Sverigedemokraterna

Elizabeth Puhls

Thomas Norrman

Richard Carlsson

Tjänsteskrivelse

2023-02-10

Diarienummer: 23ON56

Handläggare:

Kia Fernlund
026-17 80 00
kia.fernlund@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Frågor från Sverigedemokraterna rörande Fleminggatans vård- och omsorgsboende

Bakgrund

Frågor inför kommunstyrelsen 7 februari 2023 rörande Fleminggatans vård- och omsorgsboende:

1. Fem medarbetare har tagits ur tjänst, när skedde detta?
2. Har några av incidenterna polisanmälts?
3. Vi vill ha mer information om dödsfallet. Vad är det som är oklart kring det?
4. Varför fick de anhöriga information om övergreppen mer än ett halvår efter att det skett?
5. Hur långt efter händelserna har kommunen gjort IVO-anmälningarna?

Frågorna har överlämnats från Kommunstyrelsen till Omvårdnadsnämnden och kommer behandlas vid dess sammanträde 2023-02-23.

Följande är de skriftliga svaren:

Fem medarbetare på Fleminggatan 17 har tagits ur tjänst med bibehållen lön. Detta skedde 2023-02-02.

Ingen av incidenterna har polisanmälts. De händelseanalyser vi nu inlett syftar både till att klargöra vad som hänt och granska om det finns ytterligare missförhållanden på vård- och omsorgsboendet som ännu inte identifierats. Den läkare som tillkallades i samband med dödsfallet valde att i sin tur tillkalla polis utifrån den sammanvägda bedömningen av situationen.

Oklarheterna kring dödsfallet består i att det inte gått att säkerställa att kunden avlidit av naturliga orsaker och att det är oklart om kunden fått planerad tillsyn nattetid.

Vi gjorde initialt ett försök att få fram så mycket information som möjligt och valde att inte gå ut med information till anhöriga i ett tidigt skede för att försöka undvika spekulationer om det som hänt. Det har i vissa delar varit svårt att komma fram till vad som egentligen har skett. Ord har stått mot ord i utredningen. Lojaliteten mellan tongivande medarbetare på avdelningen är stark.

Med facit i hand hade det varit bättre om vi mycket tidigare hade gått ut och informerat anhöriga och närstående om att det pågick en utredning om missförhållanden på Fleminggatan 15. Anhöriga vid Fleminggatan 15 informerades muntligt via telefonsamtal samma dag som anmälan skickades till IVO. Övriga anhöriga vid boendet fick skriftlig information. Gällande dödsfallet på Fleminggatan 17 kontaktades kundens anhöriga omedelbart.

De första händelserna på Fleminggatan 15 upptäcktes i juni 2022. Efter det har det successivt framkommit fler uppgifter och anmälan skickades till IVO den 24/1. När det gäller Fleminggatan 17 har två anmälningar enligt Lex Sarah och Lex Maria skickats samlat till IVO samtidigt som vi inleder interna utredningar. Det finns därför ännu inga utredningar att hänvisa till. De rapporter vi fått om de mycket allvarliga händelserna och missförhållandena gör att vi vill uppmärksamma IVO på dem omedelbart.

Beslutsärende: Ekonomisk
månadsrapport för
Omvårdnadsnämnden,
december 2022

7

22ON113

Missiv

2023-02-10

Diarienummer: 22ON113

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Ekonomisk månadsrapport för omvårdnadsnämnden, december 2022

Förslag till beslut

Att godkänna den ekonomiska månadsrapporten för omvårdnadsnämnden avseende december 2022.

Ärendebeskrivning

Omvårdnadsnämnden redovisar ett resultat för 2022 på plus 26,8 mnkr.

Resultatet för hela Välfärd Gävle 2022 uppgår till plus 3,2 mnkr.

De största negativa avvikelserna inom Omvårdnadsnämndens verksamheter finns inom hemsjukvård (-4,4 mnkr) samt vård- och omsorgsboende i egen regi (-24,7 mnkr). Till stor del har dessa avvikelser att göra med en hög sjukfrånvaro under årets första månader till följd av pandemins fjärde våg, vilket har resulterat i väldigt höga personalkostnader i dessa verksamheter. Arbetet med bemannings- och schemaplanering kommer att fortskrida under 2023.

Den största positiva avvikelserna inom nämndens verksamhetsområden finns inom myndighetsfunktionen till följd av lägre utförd hemtjänst än planerat (31,7 mnkr). Detta har till stor del att göra med att utförarna inte har kunnat utföra all beviljad tid under fjärde vågen av pandemin och att volymökningen har varit lägre än förväntat under året.

Även köp av enskilda platser på vård- och omsorgsboenden avviker positivt (7,5 mnkr) under perioden, då det funnits flera lediga lägenheter hos de externa utförarna.

Det finns även en positiv avvikelse kring statsbidraget En god och nära vård från 2021 om 6,0 mnkr.

Utfallet på investeringsverksamheten är till och med december 11,3 mnkr av den totala budgeten på 13,8 mnkr. Återstående medel om 2,5 mnkr föreslår nämnden ombudgeteras till 2023.

Beslutsunderlag

I bifogad bilaga 1 redovisas Omvårdnadsnämndens resultat och investeringar för 2022.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Månadsrapport till nämnd

Omvårdnadsnämnd

Dec 2022

2023-02-10

Diarienummer: 22ON113

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport	3
2 Resultat	3
3 Investeringsverksamhet	6
4 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)	6

1 Resultatrapport

Omvårdnadsnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %
	202201-202212	202201-202212		2021 / 2022
Intäkter				
Taxor och avgifter	91 383	87 250	4 133	5,7%
Hysesintäkter	46 984	45 630	1 354	2,5%
Statsbidrag	81 066	58 005	23 061	174,9%
Övriga intäkter	63 804	52 125	11 679	-2,8%
Kommunbidrag	1 353 281	1 353 281	-0	1,1%
Summa intäkter	1 636 518	1 596 291	40 228	0,0%
Kostnader				
Personalkostnader	-794 384	-799 629	5 245	-2,1%
Inhyrd personal och konsulter	-32 473	-6 140	-26 333	183,3%
Bidrag och transfereringar	-8 865	-1 168	-7 697	1673,5%
Köp av verksamhet och entreprenader	-489 456	-500 324	10 868	5,5%
Hyror och fastighetskostnader	-154 099	-148 144	-5 955	5,6%
Övriga kostnader	-41 225	-62 531	21 306	94,6%
Material och förbrukning	-39 932	-29 718	-10 214	-25,1%
Fordon och transporter	-17 128	-18 096	968	22,6%
Måltider	-22 403	-21 423	-980	25,7%
Avskrivningar och intern ränta	-9 769	-9 118	-651	29,0%
Summa kostnader	-1 609 734	-1 596 291	-13 444	4,1%
Resultat	26 784	0	26 784	0,0%

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för Omvårdnadsnämnden, december 2022

Det bokförda resultatet för 2022 är plus 26,8 mnkr för hela nämndens ansvarsområde.

Totalt under året har de ökade personalkostnaderna på grund av covid-19 pandemin uppgått till ca -8,0 mnkr.

Kommentarer till större avvikelser i resultatet

Vård- och omsorgsboende egen regi -24,7 mnkr (-32,6 mnkr nov)

(Ökade kostnader covid våbo: -6,0 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Vård- och omsorgsboenden i egen regi redovisar en negativ avvikelse mot budget med totalt minus 24,7 mnkr. Detta innefattar även hälso- och sjukvårdsenheterna inom

kontor boende samt specialdemens på Fleminggatan i Gävle.

- Ordinarie vård- och omsorgsboende har ett negativt resultat motsvarande minus 6,4 mnkr. Den ansträngda bemanningssituationen under delår 1 och 2 har renderat i ökade personalkostnader avseende fyllnadstid och övertid. Andra faktorer som påverkat det ekonomiska läget för verksamhetsområdet är sänklinne där kostnaderna ökat på grund av att det gamla inköpsavtalet upphört och att ett tillfälligt avtal inrättats. Att heltidsmättet för nattarbete minskat har genererat kostnadsökningar för nämnden.
- Fleminggatan (våbo och specialdemens) avviker med minus 9,5 mnkr. Till stor del har dessa avvikelser att göra med en hög sjukfrånvaro under delår 1 och 2, vilket har resulterat i höga kostnader avseende timlöner, övertid och fyllnadstid i dessa verksamheter.
- HSL-enheterna har ett negativt resultat motsvarande minus 8,7 mnkr. Här har verksamheterna behövt hyra sköterskor för att klara bemanningen och behovet har fortgått under hela året.

Området har tagit del av statsbidraget "Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer" med 11,2 mnkr, vilket har gett en positiv resultat effekt mellan november och december.

Hemtjänst egen regi, 6,1 mnkr (-4,3 mnkr nov)

(ca -2 mnkr covid)

Kommentar till avvikelsen

Intäkterna för hemtjänsten i egen regi är 6,1 mnkr högre än kostnaderna. Ökade personalkostnader med anledning av kohortvård (covid-19 pandemin) täcks via statsbidraget "Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer" med 7,3 mnkr. Kohortvård bedrivs fortsatt, men enbart i de hemtjänstområden där det finns bekräftad eller misstänkt smitta. Detta innebär att en del hemtjänstområden kan återgå till normalläge avseende personalplanering.

Kostnader om ca 0,6 mnkr för projektledare "Avskaffning av ofrivilligt delade turer" täcks även det via statsbidrag.

Köp av plats Vård och omsorgsboende, 7,5 mnkr (7,2 mnkr nov)

Kommentar till avvikelsen

Kostnaderna för köp av platser på externa vård- och omsorgsboenden är 7,5 mnkr lägre än budgeterat. De lägre kostnaderna beror på att flera av de externa utförarna har många lediga lägenheter till följd av pandemin och därmed har köp av externa platser varit lägre än det som planerades inför 2022.

Hemsjukvård, -4,4 mnkr (-4,0 mnkr nov)

Kommentar till avvikelsen

Kostnaderna för hemsjukvården blev 4,4 mnkr högre än planerat. De högre kostnaderna avser OB och övertid på grund av hög sjukfrånvaro, vilket ökat behovet av inhyrda sjuksköterskor som följd. En del av avvikelsen beror också på eftersläpande fakturering av inhyrda sjuksköterskor avseende 2021.

Området har tagit del av statsbidraget "Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer" med 6,4 mnkr, vilket har gett en positiv resultateffekt mellan november och december.

Hemtjänst myndighet, 31,7 mnkr (29 mnkr nov)

Kommentar till avvikelsen

Den största positiva avvikelsen inom nämndens verksamhetsområde finns inom myndighetsfunktionen och avser lägre utförd hemtjänst än planerat. Detta har till stor del att göra med att volymerna inte har ökat i den takt som planerades, samt att både interna och externa utförare inte har kunnat utföra all beviljad tid under fjärde vågen av pandemin. Kostnaderna för externt köpt hemtjänst är 4,8 mnkr lägre än förväntat för året.

Statsbidrag ej bokförda 2021, 6,0 mnkr (6,0 mnkr nov)

Kommentar till avvikelsen

Statsbidrag för "En god och nära vård" som ej blev bokförda som intäkter under 2021 har bokförts under 2022, men kostnaderna för arbetet uppstod under 2021.

Dagverksamhet, 2,0 mnkr (1,9 mnkr nov)

Kommentar till avvikelsen

Dagverksamheten har haft lägre kostnader till följd av restriktioner kopplat till pandemin under perioden jan-maj. Under denna period har färre kunder kunnat vara i verksamheten samtidigt. Detta har medfört lägre kostnader för resor, livsmedel och till viss del även vikariekostnader.

Gemensamma kostnader Rehab och Kurser, 2,1 mnkr (2,2 mnkr nov)

Kommentar till avvikelsen

Gemensamma kostnader för rehab och kurser avviker positivt med ca 2,1 mnkr. Denna avvikelse beror till stor del på att rehabiliteringskostnaderna har belastat respektive verksamhet i stället för centralt och att alla kurser planerats inte hunnit genomföras.

3 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är till och med december 11,3 mnkr av den totala budgeten på 13,8 mnkr. Återstående medel om 2,5 mnkr föreslår nämnden ombudgeteras till 2023.

4 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Investeringsverksamhet

Omvårdnadsnämnden redovisar ett resultat på plus 26,8 mnkr.

Resultatet för hela Välfärd Gävle 2022 blev plus 3,2 mnkr.

De största negativa avvikelserna inom omvårdnadsnämndens verksamheter finns inom hemsjukvård (-4,4 mnkr) och vård- och omsorgsboende i egen regi (-24,7 mnkr). Till stor del har dessa avvikelser att göra med en hög sjukfrånvaro under årets första månader till följd av pandemins fjärde våg, vilket har resulterat i väldigt höga personalkostnader i dessa verksamheter. Arbetet med bemannings- och schemaplanering kommer att fortskrida under 2023.

Den största positiva avvikelsen inom nämndens verksamhetsområden finns inom myndighetsfunktionen till följd av lägre utförd hemtjänst än planerat (31,7 mnkr). Detta har till stor del att göra med att utförarna inte har kunnat utföra all beviljad tid under fjärde vågen av pandemin och att volymökningen har varit lägre än förväntat under året.

Även köp av enskilda platser på vård- och omsorgsboenden avviker positivt (7,5 mnkr) under perioden, då det funnits flera lediga lägenheter hos de externa utförarna.

Det finns även en positiv avvikelse kring statsbidraget "En god och nära vård" från 2021 om 6,0 mnkr.

Utfallet på investeringsverksamheten är till och med december 11,3 mnkr av den totala budgeten på 13,8 mnkr. Återstående medel om 2,5 mnkr föreslår nämnden ombudgeteras till 2023.

Beslutsärende: Årsredovisning
år 2022 för
Omvårdnadsnämnden

8

22ON345

Missiv

2023-02-16

Diarienummer: 22ON345

Handläggare:

Martin Wagner
026-17 92 27
martin.wagner@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Årsredovisning 2022 för Omvårdnadsnämnden

Förslag till beslut

- Att godkänna årsredovisningen avseende år 2022 för Omvårdnadsnämnden,
- Att föreslå kommunfullmäktige besluta att kvarvarande pengar till investeringar, 2,6 mnkr, föras över till 2023, samt
- Att till kommunstyrelsen överlämna rapporten.

Ärendebeskrivning

Årsredovisningen för 2022 beskriver verksamheten som bedrivits under året. Den är upprättad enligt anvisningar från sektor Styrning och stöd. Rapporten redovisar en avstämning i förhållande till den verksamhetsplan som Omvårdnadsnämnden beslutat om för 2022–2025.

Omvårdnadsnämnden redovisar ett resultat på plus 26,8 mnkr. De största negativa avvikelserna inom omvårdnadsnämndens verksamheter finns inom hemsjukvård (-4,4 mnkr) och vård- och omsorgsboende i egen regi (-24,7 mnkr). Till stor del har dessa avvikelser att göra med en hög sjukfrånvaro under dec 2021 – feb 2022, pandemins fjärde våg. Vilket har resulterat i väldigt höga personalkostnader i dessa verksamheter.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Välfärd

Verksamhetsrapport helår 2022

Omvårdnadsnämnd

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
2	Sammanfattning av de väsentligaste händelserna	4
3	Målanalys.....	4
3.1	Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen.....	4
3.2	Ett klimatneutralt Gävle 2035.....	11
4	Uppföljning av politiska uppdrag	12
4.1	Omvårdnadsnämnden uppdras att fullfölja nödvändiga och identifierade effektiviseringsåtgärder.....	12
4.2	Omvårdnadsnämnden uppdras att tillsammans med Kommunstyrelsen fortsätta arbetet med bemanning och kompetensförsörjning på ett sätt som ökar kommunens attraktivitet som arbetsgivare, säkerställer att betydligt fler medarbetare i Gävle kommun erbjuds trygga anställningsvillkor och att andelen tim- och korttidsvikarier tydligt minskar. Den statliga finansieringen för ändamålet ska säkras. Samverkan med kommunstyrelsens HR-enheter ska stärkas så att alla tillsammans planerar för att bidra till de politiska målsättningarna. En gemensam genomförandestrategi med kvantitativa delmål under året ska tas fram under Q1.	12
4.3	Omvårdnadsnämnden uppdras att tillsammans med Kommunstyrelsen avskaffa ofrivilliga delade turer inför 2023. Uppdraget ska inledas med en analys som belyser konsekvenser, möjligheter och utmaningar. Nämnderna ska gemensamt ta fram en handlingsplan utifrån analysen som beskriver hur genomförandet ska ske. Uppdraget ska samordnas med pågående uppdrag kopplade till framgångsrik kompetensförsörjning och kompetensutveckling för äldreomsorgen samt med ”Använd Kompetensen Rätt” (AKR). Förutsättningar för ett gott medarbetar- och ledarskap ska prägla genomförandet och arbetet ska resultera i mer individuellt anpassade insatser och högre kvalitet för brukaren/ kunden. För detta finns medel avsatta under Kommunstyrelsens finansförvaltning som kan äskas när handlingsplan och finansieringsbehov kan återrapporteras.	13
4.4	Omvårdnadsnämnden uppdras att i samverkan med Kommunstyrelsen säkerställa att Äldreomsorgslyftet genomförs så att all statlig finansieras kan nyttjas. Parallellt ska det utredas hur utbildningsinsatser för såväl sjuksköterskor som specialistsjuksköterskor kan möjliggöras.	14

4.5	Omvårdnadsnämnden uppdras att aktivt arbeta för att Gävle kommun i nära samverkan med Region Gävleborg utveckla arbetet med god och nära vård. Ett särskilt fokus bör läggas på förebyggande insatser som stärker den äldre att bibehålla god hälsa. Utöver förebyggande arbete ska en mer tillgänglig, närmare vård, tillsammans med nya arbetssätt och utökad samverkan, innebära att resurserna inom vård och omsorg kan användas bättre och därmed räcka till fler.	14
4.6	Omvårdnadsnämnden uppdras att delta i arbetet med att utveckla fler boendelösningar för äldre.	15
4.7	Omvårdnadsnämnden uppdras att utreda stärkt samverkan med föreningsliv/ideell sektor kring träffpunkter för äldre.	15
5	Uppföljning av privata utförare	15
6	Resultat och Investeringar.....	16
6.1	Resultat och investeringar.....	16
7	Förväntad utveckling.....	17

1 Inledning

Tillägg till delårsrapport: De allvarliga händelserna vid Fleminggatans vård- och omsorgsboende som uppdagats och rapporterats under februari var inte kända vid tidpunkt för rapportering av helåret 2022. Det är värt att poängtera är att de allvarliga händelserna huvudsakligen avser 2023.

Detta kommer att rapporteras vidare framöver i olika former.

2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

Pandemins fjärde våg påverkade nämndens verksamheter i inledning av 2022 som framkommer av delårsrapporten. Detta medförde höga sjukskrivningstal och stor belastning på de personella resurserna.

Arbetet med ett förbättrat arbete med hälso- och sjukvårdsfrågorna fortgår inom sektorn. Syftet är att höja kvaliteten, tydliggöra ansvar och minska sårbarheten. Ett nytt hälso- och sjukvårdskontor kommer inrättas från 1 april 2023 som samlar legitimerad personal.

En utvärdering av hur verksamheterna inom nämndens ansvarsområde har hanterat pandemin har genomförts med extern konsult, som rapporterats till nämnden under hösten 2023.

En extern analys har gjorts av kommunens centrala bemanningsarbete, ett väsentligt område för t ex äldreomsorgen. Rapporten visar på flera utmaningar att hantera för kommunen och för nämnden är frågan om hur verksamheterna ska minska andelen visstidsanställda ett fokusområde framåt.

3 Målanalys

3.1 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

- *Omvårdnadsnämnden har kunden i centrum med fokus på tillgänglighet och ett självständigt liv. Kunden ska kunna bibehålla självständighet i så hög utsträckning som möjligt. Verksamheten ska därför anpassas efter kundens behov och denna ska erbjudas god och nära vård.*
- *Omvårdnadsnämnden verkar för att kunderna ska ha inflytande och erbjudas sociala sammanhang samt motverka ensamhetsproblematik*

Nämndens verksamheter - Myndighet

Verksamhetens fokusområden och aktiviteter:

IBIC – Individens behov i centrum

Verksamheten arbetar med stöd av utredningsmetodiken IBIC där biståndshandläggare utreder kundens faktiska behov, resurser och förmågor. Verksamheten har IBIC- coach som stödjer biståndshandläggarna i att använda sig av utredningsmetodiken.

Uppföljningar

Verksamheten ska enligt rutin i ledningssystemet följa upp beslut om bland annat hjälp i hemmet en gång per år på myndighetens eget initiativ. I verksamhetssystemet Treserva finns funktionen bevakning för att på ett systematiskt sätt bevaka när det är dags att följa upp beslut om exempelvis hjälp i hemmet.

Utskrivning från slutenvård

Processen från slutenvård sker i snabb takt. I största möjliga mån planeras kund hem till ordinärt boende utifrån kvarboendepincipen. Under året har vi sett en stor ökning av

ansökningar av vård-och omsorgsboende i samband med utskrivning från slutenvård. En del personer avled innan beslut om vård-och omsorgsboende verkställdes. 103 personer flyttade till vård- och omsorgsboende direkt från slutenvård. 47 personer avled eller flyttade inom ett år. 27 personer avled eller flyttade inom en månad. 4 personer avled inom fem dagar efter inflytt. Detta kräver snabb handläggning samt ökat krav på effektiva processer för boendesamordnare.

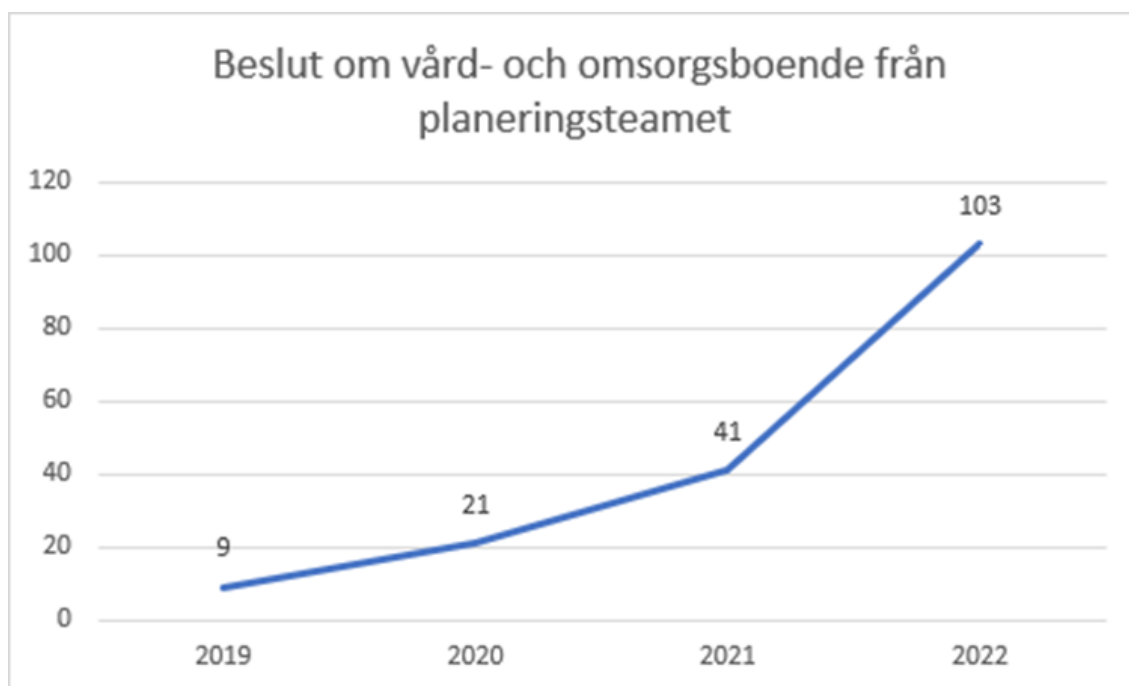
Verksamhetens sjuksköterskor

Verksamhetens sjuksköterskor ansvarar för inskrivningen i hemsjukvården. Sjuksköterskorna har genomförd SIP-utbildningar till hemsjukvårdens sjuksköterskor.

Mobila teamet är ett samarbete mellan region Gävleborg och Gävle kommun som verksamheten bemannar med sjuksköterska måndag till fredag. Syftet med mobila teamet är att via hembesök hos multisjuka äldre minska behovet av inskrivning i slutenvård, och att kund/patient i stället kan få vård och stöd i sin hemmiljö.

När verksamhetens sjuksköterskor är i tjänst i mobila teamet finns en ingång till biståndshandläggare vilket möjliggör att hjälp i hemmet kan beviljas i ett tidigare skede vilket också minskar behovet av inskrivning i slutenvården.

Enligt Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvård ska enligt 6 § planering av insatser som är nödvändiga för att patienten på ett tryggt och säkert sätt ska kunna lämna den slutna vården efter utskrivning genomföras. De utmaningar som varit under året är att situationen med hög beläggning inom slutenvården påverkar utskrivningsprocessen så till vida att den sker i hög takt och att ansökningar om vård-och omsorgsboende i vissa fall forceras fram. Se graf med kommentarer nedan.

Statistik över antal beslut om vård- och omsorgsboende fattade av de biståndshandläggare som enbart arbetar med planeringar från slutenvården (planeringsteamet). Beslut om vård- och omsorgsboende direkt från slutenvården fattas dock också av biståndshandläggare som inte ingår i planeringsteamet. De besluten kan vi inte fånga upp i statistiken eftersom vi inte kan urskilja dem från beslut om vård- och omsorgsboende för kunder i den egna bostaden. Det finns därmed ett mörkertal och man kan med säkerhet säga att det finns fler personer som beviljats vård- och omsorgsboende från slutenvården än de siffror som framgår av nedanstående statistik.

Av de 103 personer som flyttade till vård- och omsorgsboende direkt från slutenvård under 2022 avled eller flyttade 47 personer inom ett år, 27 personer avled eller flyttade inom en månad

och 4 personer avled inom fem dagar efter inflytt.

Statistik insatser 2019–2022

Pågående beslut 2019	Antal beslut	Antal personer
Hjälp i hemmet 4 kap 1 § SoL	4418	2629
Hjälp i hemmet 4 kap 2 § SoL	15	14
Trygghetstelefon 4 kap 1 § SoL	2826	2798
Trygghetstelefon 4 kap 2 § SoL	21	21
Hjälp i hemmet Natt 4 kap 1 § SoL	692	588
Vård- och omsorgsboende 4 kap 1 § SoL	1538	1529
Avlösningstvilstelse 4 kap 1 § SoL	249	210
Korttidstvilstelse 4 kap 1 § SoL	494	455
Dagverksamhet 4 kap 1 § SoL	527	471
Pågående beslut 2020	Antal beslut	Antal personer
Hjälp i hemmet 4 kap 1 § SoL	5921	2580
Hjälp i hemmet 4 kap 2 § SoL	140	119
Trygghetstelefon 4 kap 1 § SoL	2687	2659
Trygghetstelefon 4 kap 2 § SoL	214	213
Hjälp i hemmet Natt 4 kap 1 § SoL	770	602
Vård- och omsorgsboende 4 kap 1 § SoL	1499	1494
Avlösningstvilstelse 4 kap 1 § SoL	164	139
Korttidstvilstelse 4 kap 1 § SoL	230	223
Dagverksamhet 4 kap 1 § SoL	413	384
Pågående beslut 2021	Antal beslut	Antal personer
Hjälp i hemmet 4 kap 1 § SoL	6123	2807
Hjälp i hemmet 4 kap 2 § SoL	203	180
Trygghetstelefon 4 kap 1 § SoL	2687	2668
Trygghetstelefon 4 kap 2 § SoL	391	390
Hjälp i hemmet Natt 4 kap 1 § SoL	853	681
Vård- och omsorgsboende 4 kap 1 § SoL	1571	1558
Avlösningstvilstelse 4 kap 1 § SoL	158	129

Korttidsvistelse 4 kap 1 § SoL	55	55
Dagverksamhet 4 kap 1 § SoL	393	345
Pågående beslut 2022	Antal beslut	Antal personer
Hjälp i hemmet 4 kap 1 § SoL	6387	2836
Hjälp i hemmet 4 kap 2 § SoL	167	149
Trygghetstelefon 4 kap 1 § SoL	2552	2526
Trygghetstelefon 4 kap 2 § SoL	488	487
Hjälp i hemmet Natt 4 kap 1 § SoL	797	635
Vård- och omsorgsboende 4 kap 1 § SoL	1865	1742
Avlösningstvinstelse 4 kap 1 § SoL	163	130
Korttidsvistelse 4 kap 1 § SoL	65	63
Dagverksamhet 4 kap 1 § SoL	421	333

Kommentar till statistiken

Sedan 2019 så har antalet personer som ansökt om bistånd ökat varje år med undantag av 2020. 2019 ansökte totalt 8715 personer bistånd och 2022 ansökte 8901 personer. De mest efterfrågade insatserna är trygghetstelefon, hjälp i hemmet samt vård-och omsorgsboende.

Stöd i hemmet

Den problematiska bemanningssituationen har präglat arbetet under framförallt sommaren. Sommaren uppfattades som mycket ansträngd. Vanligt förekommande med beordring samt att enhetschef, planerare och samordnare arbetade direkt mot kund för att lösa bemanningssituationen.

Svårigheterna att bemanna såväl kortare som längre vikariat har resulterat i att insatser hos kund ej har kunnat utföras som planerat. Insatser har ställts in eller flyttats fram. Detta innebär utöver en pressad arbetssituation; missnöjda kunder och anhöriga. Sommarens bemanningssituation har resulterat i ett flertal avvikelser.

Bristande språkkunskaper hos vikarier som avsaknad av vikarier medförde att hemsjukvården drastiskt minskade delegeringar under sommaren. Hälso- och sjukvårdsinsatser har utförts av leg personal men detta medförde ett personalbehov vilket inte förutsågs inför sommaren. Det ökade personalbehovet, sjuksköterskor, löstes med stöd av hysjuksköterskor vilket i sin tur leder till ökade kostnader för verksamheten.

Under året har verksamheterna hanterat fem s.k. extraordinära händelser; två snöstormar, tre avbrott trygghetstelefonti samt tre avbrott i TESapp. Dessa händelser har fått konsekvenser i form av ökad beredskap, framtagande av särskilda åtgärdskort för varje profession sorterat under olika rubriker tex vädervarning snöfall. Dessa har tagits fram utifrån en lärandeprocess extraordinära händelser.

De extra ordinära händelserna har ställt stora krav på chefernas förmåga att samverka. Bl a flytta resurser för att säkerställa produktion. Det goda samarbetet har fortsatt. Framförallt hemtjänst och hemsjukvård har upprättat goda samverkansformer för samarbete och för att garantera patientsäkerhet.

Under året har ett förändringsarbete genomförts inom hemsjukvården. Med mål att förbättra

arbetsmiljö, öka delaktighet, förbättra kontinuitet och minska risker i patientsäkerhetsarbetet. Två områden har skapats för samlokalisering, förbättrad personalplanering, ökad resurseffektivitet. Detta har haft stor framgång.

Fokusområden - Stöd i hemmet:

Kontinuitet, resurseffektivitet, teambaserat arbetssätt, samverkan och kompetensutveckling.

Kontinuitet

Översyn av schema utifrån kundens behov i dialog med kontaktperson för att skapa hög kontinuitet hos kund pågår. Schemaläggning utgår från blockplanering för att optimera kontinuitet. Ständigt pågående (se även under indikatorer).

Minska sjukfrånvaro genom systematiskt arbetsmiljöarbete. Kompetensutvecklingsinsatser inom HR området, riktade till enhetschefer har genomförts.

Under aktuell period har korttidssjukfrånvaro minskat (se även under indikatorer). Chefsstöd avseende hälsopuls – uppföljningar via HR konsult Styrning och Stöd i rehabärenden pågår.

Förbättringsarbete inom hemsjukvård med uppdelning i två områden ger underlag till ökad kontinuitet.

Synbara effektmål är ökad kontinuitet – minskning från 12 personer som vårdar patient till 7, samt minskad korttidssjukfrånvaro

En mycket intressant iakttagelse är att när korttidssjukfrånvaron minskar syns en korrelation i form av minskade avvikelser såväl fall- som läkemedelsavvikelser. En snabb analys är att minskad korttidssjukfrånvaro leder till såväl ökad kontinuitet som ökad patientsäkerhet i form av färre avvikelser.

Korttidssjukfrånvaron har inom hemsjukvård minskat från 7 % till knappt 1 %

Inom hemtjänst syns samma positiva trend, minskning från 13,7 % till 6,3%.

Resurseffektivitet

Översyn och uppdatering TESplanering utifrån geografiska områden för optimerad ruttplanering. Detta är grund för ökad nyttjandegrad inom verksamheten (se under indikatorer)

Total intern kapacitet nyttjas utifrån verksamhetsgemensam teamslänk. Genom att kontrollera samtliga enheters resurser och eventuell överkapacitet minskar behov av timvikarier. Kontroll av teamslänk innan beställning till bemanningsenheten.

Teambaserat arbetssätt och samverkan

Hemvårdsträffar genomförs regelbundet enligt rutin. Pågår inom samtliga enheter.

Utveckling av nytt arbetssätt kring utskrivnings – och uppföljningsprocessen pågår. Detta utformas i samarbete mellan ansvariga verksamhetschefer hemtjänst, hemsjukvård samt myndighet.

Antal forum där hemsjukvård finns representerade för ökad samverkan har ökat. Detta gäller framförallt forum där region Gävleborg finns med samt privata samarbetspartners. Detta ger positiv utväxling avseende delaktighet och utveckling av God och Nära vård.

Kompetensutveckling

21 medarbetare deltar i Äldreomsorgslyftet. Utbildning pågår till december 2022. Detta resulterar i 21 nya undersköterskor till verksamhetsområde hemtjänst.

Utifrån komplexiteten att arbeta i annans hem har medarbetare inom hemtjänst erbjudits och deltagit i digital utbildning; hushållsskola. Uppdatering av checklistor introduktion pågår.

Kompetensutveckling för medarbetare utgår från enheternas behov. Det finns möjlighet för medarbetare att ta del av digitala utbildningar genom Kompetensen. Det varierar mellan enheterna vilka utbildningar som har genomförts; demens, genomförandeplaner, förflyttningsteknik, trycksår är att nämna några.

Kontor Boende

Vård- och omsorgsboenden samt hemtjänst i ytterområden:

Kvalitetsgranskning av läkemedel har gjorts på samtliga vård- och omsorgsboenden under 2022. Merparten av boendena har granskats under året resultaten har varit övervägande goda.

Flera av boendena har, med stöd av HR, arbetat med rehabiliteringsåtgärder för att minska sjukfrånvaron. Verksamhetscheferna har i sina ledningsgrupper initierat ett förbättringsarbete med fokus på SAM och OSA.

BPSD-administratörsutbildningar har genomförts av demenssamordnare, där medarbetare på vård- och omsorgsboenden deltagit. Verksamheter arbetar aktivt med BPSD och demensteamet (samordnare och undersköterska) har besökt flera verksamheter för utbildning och handledning. Stimulansmedel från Socialstyrelsen har använts för inköp av produkter för att främja stimulans för kunder med demenssjukdom, däribland digitala terapidjur. I november genomfördes en demensdag på Magasinsplan med föreläsningar, demonstrationer av digitala hjälpmedel och goda exempel från verksamheterna.

För att kompetensutveckla medarbetare med svårigheter i svenska språk och traditioner har en utbildning tagits fram och genomförts av Vuxenutbildningen. Den har varit uppskattad och fått avsedd effekt för berörda medarbetare. Munvårdsutbildning i Folkandvårdens regi har genomförts.

Värdegrunden och att bryta ner den i det dagliga arbetet har varit tema på ett möte med samtliga kontorets chefer. Verksamheterna har sedan arbetat med detta på arbetsplatsträffar, där frågeställningar om hur vi lever värdegrund med samarbete, kvalitet och bemötande reflekteras och diskuteras. Förbättringsområden dokumenteras och följs upp.

Utifrån ett antal allvarliga avvikelser och Lex Sarah-rapporter i slutet av 2022 har ett test med nytt arbetssätt i form av ett multifunktionellt team påbörjats. Teamet består av stödfunktioner och berörda chefer, och arbetar till stöd för chefer för att kunna fokusera på flera förbättringsområden samtidigt; kundkvalitet, arbetsmiljö, ledarskap, arbetsrätt, kommunikation.

Alla verksamheter har ändrat sina scheman utifrån det nya heltidsmättet för nattarbete samt de nya schemaprinciperna som innebär kortare nattpass och/eller färre nattpass i följd. Förändringen har också inneburit att dag- och kvällspersonal har fått ändrade arbetstider. Schema- och personalplaneringsgruppen har varit behjälpliga i förändringsarbetet.

Arbete med tydliggörande av planeringens betydelse och aktivt användande av TES pågår och även här har schema- och personalplaneringsgruppen varit delaktiga och utbildat enhetschefer i TES.

Under året har samtliga vård- och omsorgsboenden infört Treserva mobilapp, vilket innebär att omvårdnadspersonal har tillgång till genomförandeplaner och TES i mobiltelefonen. Detta har medfört att genomförandeplanerna blir mer lättillgängliga och att planeringstiden minskat något.

Nattfastemätningar har genomförts på vård- och omsorgsboendena.

PPM-mätningar har genomförts på flera boenden gällande basala hygienrutiner och klädregler

Nämndens verksamheter inom Förebyggande och kompetens

Tillsammans med Regionen planeras start av anhöriggrupp för de som har en närstående med postcovid.

Under året har Förebyggande verksamheten drivit ett projektarbete med att skapa digitala träffpunkter i nära samarbete med befintliga träffpunkter. Projektledaren finansieras med statsbidrag för att motverka ofrivillig ensamhet och det digitala utanförskapet. Inledningsvis har det genomförts omvärldsbevakning samt test/utbildning av utrustning.

En Äldrelots har rekryterats till Förebyggande verksamheten med uppdrag att finnas lätt tillgänglig för äldre personer som är i behov av stöd med t ex att hitta rätt kontakter med myndigheter, digitala lösningar etc.

Under året har Anhörigcenter haft stödsamtal till enskilda, anhöriggrupper med olika teman, digitala samtal, spontana besök på Anhörigcenter, hembesök, hälsoaktiviteter, föreläsningar och utbildningar, interna och externa informationstillfällen och studiebesök samt varit stöd till enskilda i kontakter med myndigheter.

Det förebyggande arbetet med fokus på aktiviteter för att motverka ensamhet samt att utöka möjligheter till rörelse och motion

Under delår har en plan för fortsatt utveckling av volontärverksamheten arbetats fram. Bland annat planeras det för utbildning till medarbetare inom olika verksamheter som tar emot volontärer. Inom verksamhetens träffpunkter finns strukturer för att skapa delaktighet hos besökarna om vilka aktiviteter som ska genomföras.

Träffpunkterna har ett omfattande och gott samarbete med föreningar och organisationer som är verksamma för seniorer där flera olika aktiviteter kan erbjudas såsom Gavlegårdarna, IK Hüge, Röda Korset, PRO, ABF, Bilda, Bomhus Folkets hus, SPF, Bomhus hembygdsförening, Sv kyrkan m fl.

Den uppsökande verksamheten har utvecklat sina samtal till personer som fyller 80 år och inte har någon insats från kommunen med att ha tagit fram ett frågeformulär samt att all information även skickas hem till individerna, antingen via mejl eller per post. Arbetet med en äldreännlig kommun pågår där det uppsökande arbetet ska utvecklas.

Personliga ombuden har i uppdrag att stödja och lotsa personer med psykisk ohälsa i kontakter med myndigheter med syfte att nå ett självständigt liv med egen försörjning. De har under året deltagit i nätverksträffar och marknadsfört sina roller i olika forum.

Analys av indikatorerna

Indikatorer baseras på Socialstyrelsens brukarundersökning. Inget jämförelseresultat finns för föregående år då denna undersökning ej genomfördes 2022. Överlag är resultatet något försämrat jämfört än undersökningar genomförda 2021 och tidigare. Vad detta beror på behöver undersökas. Sannolikt finns en koppling till pandemi och förändrade beteendemönster. Exakta orsakssamband är svåra att se och därmed är det svårt att dra säkra slutsatser vad resultat (utfall) för indikatorer står för. Indikatorerna för omvårdnadsnämndens behöver omvärderas och kompletteras under 2023.

Samlad bedömning måluppfyllelse:

Generellt har nämndens verksamheter erbjudit och fullgjort sitt uppdrag trots de omfattande utmaningar som präglat verksamhetens genomförande i efterdyningarna av pandemin.

Utmaningar och avvikelser finns inom verksamheterna men dessa bör ses i det totala sammanhanget sett till nämndens verksamheters omfattning i antal kunder och medarbetare (både egenregi och externa utförare). En verksamhet utan avvikelser kommer aldrig finnas. Däremot behöver fokus nu vara på att förbättra hanteringen av avvikelser inom delar av verksamheterna så kvalitetsarbetet förbättras.

Nämnden har under året (september) svarat på revisionskontorets granskning av nämndernas styrning. Nämnden instämmer med att nämndernas målstyrning och användande av indikatorer behöver utvecklas.

En sammantagen bedömning är att målet är *delvis uppfyllt* givet de faktiska aktiviteter och den verksamhet som genomförts 2022.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status
Andel äldre som uppger att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till åsikter och önskemål. Hemtjänst	86 %	◆	90 %	
Andel äldre som uppger att personalen	73 %	◆	82 %	

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
alltid eller oftast tar hänsyn till åsikter och önskemål. Vård- och omsorgsboende			
Andel äldre som uppger att de alltid eller oftast kan påverka vilka tider de får hjälp av personalen. Hemtjänst	57 %		65 %
Andel äldre som anger att de alltid eller oftast kan påverka vilka tider de får hjälp av personalen. Vård- och omsorgsboende	58 %		65 %
Andel äldre på vård och omsorgsboende som är mycket eller ganska nöjda med de aktiviteter som erbjuds	50 %		73 %
Andel äldre som uppger att det känns mycket eller ganska tryggt på vård- och omsorgsboendet	86 %		92 %
Utvecklingsindikator - Förebyggande arbete			

För utvecklingsindikator kan inget basvärde presenteras

3.2 Ett klimatneutralt Gävle 2035

Nämndens/bolagets verksamheter

Välfärd Gävle jobbar fokuserat med fossilfria transporter och målet Gävle kommunkoncerns drivmedelsförbrukning inklusive upphandlingar där transporter ingår ska vara 100% fossilfria 2025. Arbetet med att ta fram handlingsplaner kommer bedrivas under hösten 2022 för att därefter inleda genomförandet av dessa under 2022-25, dvs huvuddelen av detta arbete är framåtriktat och kommer inte ge resultat under 2022. Miljöpåverkan från transporter är en stor miljöaspekt för sektorn där vi har stor rådighet men som kräver ett fokuserat och systematiskt omställningsarbete. Det här arbetet berör alla delar inom Välfärd Gävle.

Projektet ökad cirkularitet i Gävle kommun: Välfärd Gävle deltar både i styrgrupp och projektgrupp. Goda exempel finns redan idag hos exempelvis Möbelpoolen. Utöver det kan det finnas resursflöden inom Välfärd Gävles verksamheter som skulle kunna vara intressant för förstudien att kartlägga och föreslå utveckling kring. Exempelvis möbler för de som flyttar in/ut på våbo eller inköp, distribution, lager och förbrukning av förbrukningsmaterial. Även denna del har en långsiktig dimension bortom året, men är värd att här rapportera då den ger ett sammanhang.

De aktiviteter som idag arbetas aktivt med och som på olika vis bidrar till att uppnå målet "Ett klimatneutralt Gävle 2035" är i övrigt, t ex:

- Tidigare fysiska möten har ersatts med digitala i mycket hög utsträckning. Detta medför

mindre resande och minskad påverkan på miljön.

- Bilar som tankas med diesel tankas from 2021 med miljödiesel. Detta innebär 90 % lägre utsläpp.
- Bilar som byts ut , byts ut till elbil.
- Matsvinnsmätningar
- Digitalisering av verksamheter och arbetssätt pågår i sektorn på olika sätt, vilket indirekt bedöms komma ge olika positiva effekter på transporter och pappershantering, mindre användning av plast osv.

Nämndens verksamheter följer och genomför de aktiviteter som finns i beslutad klimatfärdplan. Bedömning över status "måluppfyllelse" är att målet är uppfyllt

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Uppnådda delmål	100	 100%	

4 Uppföljning av politiska uppdrag

4.1 Omvårdnadsnämnden uppdras att fullfölja nödvändiga och identifierade effektiviseringsåtgärder.

Uppföljning uppdrag

Uppdrag att genom förbättrad schemaläggning – personalplanering i en kontorsgemensam (Boende samt Stöd i hemmet) har pågått under 2022. Arbetsgruppen har etablerat ett samarbete med samtliga verksamheter. Aktiviteter som har pågått har varit utbildning av chefer och samordnare samt hjälp att konstruera scheman. Arbetet fortsätter in i 2023.

4.2 Omvårdnadsnämnden uppdras att tillsammans med Kommunstyrelsen fortsätta arbetet med bemanning och kompetensförsörjning på ett sätt som ökar kommunens attraktivitet som arbetsgivare, säkerställer att betydligt fler medarbetare i Gävle kommun erbjuds trygga anställningsvillkor och att andelen tim- och korttidsvikarier tydligt minskar. Den statliga finansieringen för ändamålet ska säkras. Samverkan med kommunstyrelsens HR-enheter ska stärkas så att alla tillsammans planerar för att bidra till de politiska målsättningarna. En gemensam genomförandestrategi med kvantitativa delmål under året ska tas fram under Q1.

Uppföljning uppdrag

Uppdateras

Uppdraget har drivits som ett projekt under 2022 av HR-avdelningen under Kommunstyrelsen.

En styrgruppen startades före sommaren 2022 med representation från förvaltningens alla sektorer. Ingen genomförandestrategi har arbetats fram.

4.3 Omvårdnadsnämnden uppdras att tillsammans med Kommunstyrelsen avskaffa ofrivilliga delade turer inför 2023. Uppdraget ska inledas med en analys som belyser konsekvenser, möjligheter och utmaningar. Nämnderna ska gemensamt ta fram en handlingsplan utifrån analysen som beskriver hur genomförandet ska ske. Uppdraget ska samordnas med pågående uppdrag kopplade till framgångsrik kompetensförsörjning och kompetensutveckling för äldreomsorgen samt med ”Använd Kompetensen Rätt” (AKR). Förutsättningar för ett gott medarbetar- och ledarskap ska prägla genomförandet och arbetet ska resultera i mer individuellt anpassade insatser och högre kvalitet för brukaren/ kunden. För detta finns medel avsatta under Kommunstyrelsens finansförvaltning som kan äskas när handlingsplan och finansieringsbehov kan återrapporteras.

Uppföljning uppdrag

Uppdraget överfördes till projektform inför hösten 2022, där Valfärd Gävle nu driver projektet. Samordning med övriga uppdrag inom HR-området har eftersträvats genom utsedd samordnande funktion.

Ett arbete har inletts inom flera verksamhetsområdena för att belysa konsekvenser, utmaningar och möjligheter med borttagande av delade turer. Inom t ex Hamrånge äldreomsorg har antalet delade turer reducerats och inom hemtjänsten helt avskaffats. Under våren 2023 kommer en genomförandeplan med ekonomiska och personella konsekvenser för avskaffande att kunna presenteras.

Inom flera verksamheter inom boende pågår ett arbete gällande medarbetare som kan utföra viktiga arbetsuppgifter och på så sätt frigöra tid till omvårdnadspersonal att utföra kundnära omvårdnadsuppgifter. Samverkan med verksamheter inom AFN etablerade för att på sikt uppnå lägst kompetens för titeln servicesassistent.

Nya scheman utifrån beslutet om nedkortat heltidsmått för nattarbete är lagda utifrån gemensamt framtagna direktiv. Uppföljning av justeringarna görs kontinuerligt och i dialog med de fackliga organisationerna vid verksamhets- och kontorssamverkan i syfte att säkerställa en god arbetsmiljö samt kontinuitet för kund.

4.4 Omvårdnadsnämnden uppdras att i samverkan med Kommunstyrelsen säkerställa att Äldreomsorgslyftet genomförs så att all statlig finansiering kan nyttjas. Parallellt ska det utredas hur utbildningsinsatser för såväl sjuksköterskor som specialistsjuksköterskor kan möjliggöras.

Uppföljning uppdrag Omvårdnadsnämnd

Gemensamt planeringsarbete pågår med berörda parter för att säkerställa utbildningsvolymerna som motsvarar det statliga stödet. APL-platser kan säkras inom Gävle kommuns verksamhet.

Gävle kommun har sökt samtliga medel från staten för att genomföra äldreomsorgslyftet i sin helhet, men kommer inte kunna utnyttja statsbidraget fullt ut.

4.5 Omvårdnadsnämnden uppdras att aktivt arbeta för att Gävle kommun i nära samverkan med Region Gävleborg utveckla arbetet med god och nära vård. Ett särskilt fokus bör läggas på förebyggande insatser som stärker den äldre att bibehålla god hälsa. Utöver förebyggande arbete ska en mer tillgänglig, närmare vård, tillsammans med nya arbetssätt och utökad samverkan, innebära att resurserna inom vård och omsorg kan användas bättre och därmed räcka till fler.

Uppföljning uppdrag Omvårdnadsnämnd

I Gävle kommun ligger huvudfokus på översyn och organisering av den egna hälso- och sjukvårdsorganisationen. Den nuvarande hälso- och sjukvårdsorganisationen främjar inte samverkan mellan olika yrkesgrupper och det saknas en helhetssyn på kunden/patienten. Valförd Gävle behöver således organisera sig på ett sätt som utgår från den enskilda kunden/patienten och som också klarar att möta de strukturella utmaningar som finns, något som ligger helt i linje med satsningen på Nära vård. Arbetet med den nya organisationen utgår från följande principer:

- En struktur som möjliggör en helhetssyn på patienten/kunden och där dennes behov utgör en gemensam målbild.
- En struktur som möjliggör att omsorg, hälso- och sjukvård samt myndighet arbetar tillsammans som en helhet.
- En struktur som underlättar personcentrerad vård genom att arbeta som en helhet men områdesindelad för tätare intern och extern samverkan.
- En struktur som stödjer en likvärdig vård och underlättar gemensamma arbetssätt och kompetenskrav.
- En struktur som stödjer och underlättar en god arbetsmiljö och trivsel
- Enkel organisationsstruktur som möjliggör snabba förändringar.

Gävle kommun ingår i Länslednings styrgrupp för God och nära vård. Styrgruppen är motor för det länsgemensamma arbetet och rapporterat till Länsledning. Länsgemensamma aktiviteter som genomförts under delår 1 är workshops som riktar sig till chefer och specialistfunktioner inom länets kommuner och Region Gävleborg utifrån utvalda teman som ingår i nära vård.

4.6 Omvårdnadsnämnden uppdras att delta i arbetet med att utveckla fler boendelösningar för äldre.

Uppföljning uppdrag

En politisk grupp har bildats med ordförande för berörda nämnder och styrelser. Gruppen hade under 2022 som mål att initiera utredningar eller motsvarande utifrån vilka behov som identifieras. Ingen rapportering från gruppen har kommit till Omvårdnadsnämnden under hösten 2022.

4.7 Omvårdnadsnämnden uppdras att utreda stärkt samverkan med föreningsliv/ideell sektor kring träffpunkter för äldre.

Uppföljning uppdrag

Dialog pågår med ideell organisation (Röda Korset) kring upprättande av en IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap) för arbetet med äldre.

Ett omfattande samarbete med civilsamhället har varit pågående via träffpunkter, anhängcenter, trygghetsboendena och volontärsamordning. Samarbete sker med flera idrottsföreningar, pensionärsorganisationer, studieförbund, samt religiösa samfund.

5 Uppföljning av privata utförare

Välfärd Gävle har en särskild kontaktperson för privata utförare för att möjliggöra en löpande dialog med privata utförare. Under året har Välfärd Gävle erbjudit privata utförare utbildning i social dokumentation via lärarledd digital utbildning. Under första halvåret anordnade medicinskt ansvariga sjuksköterskor & medicinska ansvarig för rehabilitering ett forum där medicinska kvalitetsfrågor lyftes. Till forumet bjöds all legitimerad personal och deras chefer in, både inom intern regi och privata utförare. Under april månad anordnades en fysisk workshop med privata utförare inom hemtjänst i syfte att vidareutveckla förfrågningsunderlaget inom LOV, men även en form för dialog i andra förekommande frågor.

Tillsyn av privata utförare sker enligt uppföljningsplan och återredovisas till nämnd som separata tillsynsärenden under året.

6 Resultat och Investeringar

6.1 Resultat och investeringar

(mnkr)	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Budget helår 2022
Verksamhetens intäkter	283,2	227,4	243,0
Personalkostnader	-794,4	-811,3	-799,6
Övriga kostnader	-805,6	-728,2	-787,6
Avskrivningar/nedskrivningar	-9,3	-6,8	-8,2
Internränta	-0,4	-0,7	-0,9
Resultat före kommunbidrag	-1326,5	-1319,6	-1353,3
Kommunbidrag	1353,3	1338,2	1353,3
Resultat efter kommunbidrag	26,8	18,6	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	-2,1	0,0
Årets resultat	26,8	16,5	0,0
Investeringar	11,3	7,4	13,9
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0

Resultatanalys och investeringsanalys

Omvårdnadsnämnden redovisar ett resultat på plus 26,8 mnkr.

Resultatet för hela Välfärd Gävle 2022 blev plus 3,2 mnkr.

De största negativa avvikelserna inom omvårdnadsnämndens verksamheter finns inom hemsjukvård (-4,4 mnkr) och vård- och omsorgsboende i egen regi (-24,7 mnkr). Till stor del har dessa avvikelser att göra med en hög sjukfrånvaro under dec 2021 – feb 2022, pandemins fjärde våg. Vilket har resulterat i väldigt höga personalkostnader i dessa verksamheter. Arbetet med bemannings- och schemaplanering kommer också att fortskrida under 2023, men är något försenat på grund av bemanningssituationen under sommaren och att arbetsgruppen har fått prioritera andra uppdrag, bland annat ofrivilligt delade turer.

Den största positiva avvikelsen inom nämndens verksamhetsområden finns inom myndighetsfunktionen till följd av lägre utförd hemtjänst än planerat (31,7 mnkr). Har till stor del att göra med att utförarna inte har kunnat utföra all beviljad tid under fjärde vågen av pandemin och att volymökningen har varit lägre än förväntat under året.

Även köp av enskilda platser på vård- och omsorgsboenden avviker positivt (7,5 mnkr) under perioden, då det funnits flera lediga lägenheter hos de externa utförarna.

Det finns även en positiv avvikelse kring statsbidraget en god och nära vård från 2021 om 6,0 mnkr. Denna avvikelse är en engångsföreteelse och kommer inte förändras mer under året.

Utfallet på investeringsverksamheten är till och med december 11,3 mnkr av den totala budgeten på 13,8 mnkr. Återstående medel om 2,5 mnkr kommer Omvårdnadsnämnden föreslå för ombudgetering till 2023.

7 Förväntad utveckling

Utifrån den demografiska utvecklingen behöver nämnden fortsätta att analysera behoven på kort och lång sikt rörande boenden samt hur hemtjänsten ska utvecklas och resurssättas. Den utredning rörande framtida insatser som presenterades till omvårdnadsnämnden under 2022 tjänar som en viktig utgångspunkt.

I övrigt hänvisar nämnden till det omfattande underlag till verksamhetsdialogen som lämnades till kommunstyrelsen i juni.

Beslutsärende:
Omvårdnadsnämndens
internbudget år 2023

9

22ON371

Missiv

2023-02-10

Diarienummer: 22ON371

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Omvårdnadsnämndens internbudget 2023

Förslag till beslut

Att anta förslag till internbudget 2023,

Att ge Valfärd Gävle uppdraget att i verkställighet bedriva en mer effektiv verksamhet och till nämnden återkomma med förslag där syftet är att undersöka möjligheterna att avsluta, bedriva verksamheter effektivare eller med andra lösningar, för att nämnden ska ha en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling, samt

Att till omvårdnadsnämndens egen nämndsverksamhet 2023 anvisa 1 545 tkr.

Ärendebeskrivning

Omvårdnadsnämnden beslutade i december 2022 om ersättningen för 2023 till de LOV-utförare som genomför hemtjänst på uppdrag av Gävle kommun. Ersättningen fastställdes då till 480 kr per utförd timme under 2023.

I likhet med internbudget för 2022 har de tre nämnderna som tillsammans ansvarar för verksamheten inom Sektor Valfärd, sett behovet av att ha en likartad struktur i sina beslut om internbudget. Med detta som utgångspunkt har förslag till internbudget upprättats för omvårdnadsnämnden.

Ordförande har beslutat föreslå att budgeten för omvårdnadsnämnden egen nämndsverksamhet ska uppgå till 1 545 tkr för 2023.

I den bifogade tjänsteskrivelsen redovisas förslag till internbudget enligt de förutsättningar som beslutats av kommunfullmäktige.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Välfärd Gävle

Tjänsteskrivelse

2023-02-10

Diarienummer: 22ON371

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Omvårdnadsnämndens internbudget 2023

Ärendebeskrivning

Omvårdnadsnämnden beslutade i december 2022 om ersättningen för 2023 till de LOV-utförare som genomför hemtjänst på uppdrag av Gävle kommun. Ersättningen fastställdes då till 480 kr per utförd timme under 2023.

Vid upprättande av internbudget för Omvårdnadsnämndens egen utförarverksamhet (egenregi) har det i likhet med 2022 gjorts en bedömning av vilka ersättningar som är lämpliga att fördela med fasta anslag (kommunbidrag) respektive utifrån genomförd volym av verksamhet (timmar eller dygn).

Merparten av verksamheterna blir delvis kompenserade för sina kostnadsökningar 2023. Detta för att klara de omställningskrav som finns.

Olika effektiviseringsåtgärder som påbörjats under 2022 förutsätts i huvudsak att fortsätta gälla även under 2022. Återbesättandeprövning för vakanta och nyinrättade tjänster tillämpas inom Sektor Vålfärd. Detta innebär att överordnad chef fattar beslut om tjänsten får återbesättas eller inte.

Förutsättningarna inför arbetet med Omvårdnadsnämndens internbudget för 2023 kan övergripande sammanfattas enligt följande:

Förutsättning	Belopp mkr
Beslutad ram i kommunfullmäktige 2022-12-12 (kommunbidrag inkl. omställningskrav med 14,2 mkr)	1 403,8
Bedömda externa intäkter i förslaget till internbudget	276,3
Summa Omvårdnadsnämndens budgetomslutning	1 680,1

Enligt förslag från ordföranden ska 1 545 tkr av beloppet anvisas till Omvårdnadsnämnden egen nämndsverksamhet.

Resterande intäkter och kostnader fördelas dels till de verksamheter inom sektor Vårld som Omvårdnadsnämnden har direkt ansvar för, dels till de verksamheter som Omvårdnadsnämnden har ett gemensamt ansvar för tillsammans med Socialnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. Omvårdnadsnämndens andel av de gemensamma kostnaderna fastställs i samband med senast genomförda bokslut. Fördelningen till de olika verksamheterna sker enligt de principer som beskrivs nedan.

Omsorgsprisindex (OPI) är ett index som Sveriges Kommuner och Regioner tar fram och används inom landets omsorgsverksamheter som riktmärke för kostnadsutvecklingen. För 2022 är det fastställda OPI 1,9 % använt som en del i budgetarbetet, men även det preliminära OPI för 2023, 3,5 % har också använts på grund av det osäkra ekonomiska läget.

Den 1 januari 2023 går kommunen från ett förmånsbestämt till avgiftsbestämt pensionssystem och pensionsavsättningarna höjs, vilket nämnden kompenserats för.

Hemtjänst

Egenregi

Verksamheten hemtjänst inom kontoret Stöd i hemmet, har under de senaste åren arbetat med att förbättra effektiviteten i arbetet och har lyckats ligga kvar på den relativt höga nyttjandegraden om 64 %. Skillnaden mellan kostnaderna inom egenregi och de externa utförarna (enligt LOV) har 2022 fortsatt att minska.

Hemtjänsten i egenregi inklusive anhöriganställning får i budget 2023 en uppräknig av ersättningen för utförd tid från 2022 års timersättning med 1,0 % (OPI 1,9 % – 0,9 % = 1,0 %).

Externa LOV-utförare

Externa LOV-utförare får enligt Omvårdnadsnämndens beslut i december 2022 en ersättning om 480 kr per timme för utförd tid under 2023. Detta innebär en uppräknings av timersättningen med 3,5 % vilket ger en höjning med 16 kronor per timme.

Beräkningen är gjord med grund i det preliminära OPI för 2023 om 3,5 % utan krav på besparing.

Vård- och omsorgsboende inkl korttidsvistelse

Inom vård- och omsorgsboende tillkom två nya boenden under 2020. Attendo (Muréngatan, 102 lägenheter) och Frösunda Omsorg (Gavlehov, 72 lägenheter). Totalt har Attendo öppnat 102 platser på Muréngatan och Frösunda har öppnat 45 platser på Sätträåsen (dec 2022). Öppningstakten har försenats något på grund av covid-19 pandemin, med tomma platser som resultat.

Egenregi inom Omvårdnadsnämnden har under många år haft en låg bemanning i förhållande till andra kommuner. I budgeten för 2022 bestämdes att ersättningen per dygn skulle räknas upp med 1,5 % (OPI 1,5 % - 0,0 % = 1,5 %). I budgeten för 2023 föreslås att vård- och omsorgsboendena i egenregi får en uppräknings av 2022 års dygnspris med 1,0 % (OPI 1,9 % - 0,9 % = 1,0 %).

Avtalen för olika externa utförare inom vård- och omsorgsboenden är individuella med en viss variation av dygnersättningen. Dessa avtal har villkor med en uppräknings av fullt OPI av sina ersättningar. Detta innebär en uppräknings av dygnersättningen från budget 2022 med OPI som fastställs i dec 2022 (SKR) och används i budget för 2023 vilket är 3,5%.

Effektiviseringar

För att klara den långsiktiga välfärdsutmaningen ger Omvårdnadsnämnden Välfärd Gävle uppdraget att i verkställighet bedriva en mer effektiv verksamhet och till nämnden återkomma med förslag där syftet är att undersöka möjligheterna att avsluta, bedriva verksamheter effektivare eller med andra lösningar, för att nämnden ska ha en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling.

Riktade uppdrag enligt kommunplan 2023

I kommunplanen för 2023 har kommunfullmäktige ställt åtta riktade uppdrag till Omvårdnadsnämnden. Dessa uppdrag bedöms i nuläget rymmas inom de ekonomiska givna ramar som tilldelats nämnden eller genom de riktade medel som finns att äska hos kommunstyrelsen.

Riktade statsbidrag 2023

För 2023 anslås ett antal riktade statsbidrag inom Omvårdnadsnämndens verksamhetsområde. I Socialstyrelsens avvisningar framgår vilka statsbidrag; där kommunen har avtal med fristående utförare inom berörda verksamhetsområden, så ska dessa utförare få ta del av dessa satsningar. Omvårdnadsnämnden ger därför Valfärd Gävle i uppdrag att på bästa sätt bereda de fristående utförarna möjlighet att ta del av aktuella statsbidrag utifrån Socialstyrelsens anvisningar.

Verksamheter i egenregi med kommunbidrag

Vissa verksamhetsområden inom egenregin får hela eller delar av sin ersättning som en fast ersättning = ett kommunbidrag som ska täcka hela eller delar av verksamhetens kostnader. Gäller till exempel, "natt och larm" inklusive trygghetstelefoner, sjuksköterskor, rehabilitering, hemsjukvård, kontaktpersoner/kontaktfamiljer och dagverksamheter.

Huvudprincipen för ersättningens storlek för dessa delar av verksamheten är att de får en uppräknings av 2022 års kommunbidrag med 1,0 % (OPI 1,9 % – 0,9 % = 1,0 %).

Övergripande ledning och administration

Inom övergripande ledning och administration sker finansieringen i huvudsak via kommunbidrag. Här gäller att det för vissa verksamheter sker en uppräknings av 2022 års kommunbidrag med 1,0 % (OPI 1,9 % – 0,9 % = 1,0 %), men för vissa verksamheter sker budgetering utifrån en på olika sätt beräknad/bedömd uppskattning av budgetbelopp. Några verksamheter får intäkter i form av hyror, avgifter för olika tjänster och återsökning av moms för köp av omsorgsverksamhet.

Särskilda förutsättningar för gemensamma kostnader inom Valfärd Gävle som ska fördelas mellan de tre nämnderna

Huvudprincipen för de gemensamma kostnader som finns inom Valfärd Gävle och berör mer än en av nämnderna är att alla kostnader och intäkter löpande bokförs på den nämnd som är störst av de berörda nämnderna. De gemensamma kostnaderna ska sedan inför varje månadsskifte fördelas mellan berörda nämnder.

Fördelningen kommer i huvudsak att ske utifrån hur stor andel av de gemensamma kostnader som respektive nämnd bedöms ha. Ambitionen är att använda enkla "fördelningsnycklar" för att fördelningen ska kunna beskrivas på ett enkelt sätt och vara transparent samt enkel att förstå.

"Fördelningsnycklarna" för 2023 bygger på personalkostnadsomslutning i verksamheterna exkl. chefer, med utgångspunkt i hur intäkter och kostnader är bokförda 2022-11-30 som ingångsvärde. Därefter görs en uppföljning av fördelningsnycklarna vid varje delår-/bokslut för eventuell justering. Justeringar mindre än 1 procentenhet görs inte under året, utan sker endast som ingångsvärde för budget.

Fördelningsnyckeln för 2023 är; Omvårdnadsnämnden 42,62 %, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden 40,31 % och Socialnämnden 17,07% av de gemensamma kostnaderna inom Valfärd Gävle.

Bilaga till internbudget 2023

I bilaga 1 redovisas som information de volymer och ersättningsnivåer som gäller 2023 för de verksamheter som bedrivs inom omvårdnadsnämndens ansvarsområde. Ersättningsnivåerna grundar sig på de förslag till principer för uppräknings som redovisas i detta dokument.

Sammanställningen redovisar de olika typer av tjänster som är relaterade till volym (å-priser per timme eller dygn). Både ersättning till externa och interna utförare ingår.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Valfärd Gävle

Bilaga 1 – Internbudget 2023

2023-02-10

Diarienummer: 22ON371

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Ersättningsnivåer med grund i volym			
Omvårdnadsnämnd	Budget 2023		
Externa utförare	A-pris	Volym	Belopp
Hemtjänst enligt LOV, utförda timmar	480	346 000	166 080 000
Vård- och omsorgsboende LOU upphandlad, dygn	Avtal	53 990	93 552 000
Vård- och omsorgsboende Ramavtal, dygn	Avtal	125 195	270 406 000
Vård- och omsorgsboende äldre köp av plats, dygn	Avtal	1 095	3 614 000
Parboenden på vård- och omsorgsboende, dygn	1 900	1 825	3 468 000
Egenregi	A-pris	Volym	Belopp
Hemtjänst utförda timmar	521	330 000	171 930 000
Hemtjänst utförda timmar Hedesunda o Hamrånge	554	36 000	19 944 000
Anhöriganställda, timme	244	110 000	26 840 000
Vård- och omsorgsboende, dygn inkl ökad natt	1 485	234 330	347 980 000
Vård- och omsorgsboende specialdemens, dygn	2 339	16 425	38 418 000
Anhörigavlösning, Villa Brynäs , dygn	1 675	7 300	12 228 000

**Beslutsärende:
Internkontrollrapport år 2022
för Omvårdnadsnämnden**

10

Tjänsteskrivelse

2023-02-16

Diarienummer: 23ON59

Handläggare:

Martin Wagner
Tfn 026 - 17 92 27
martin.wagner@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Internkontrollrapport 2022 för Omvårdnadsnämnden

Förslag till beslut

Att godkänna rapporten avseende genomförda kontroller enligt internkontrollplan 2022 för Omvårdnadsnämnden, samt

Att överlämna rapporten till kommunstyrelsen och kommunrevisionen.

Ärendebeskrivning

Sektor Vårld har sammanställt internkontrollrapport avseende 2022 för Omvårdnadsnämnden. Internkontrollrapporten grundar sig på Internkontrollplanen för 2022 och sker utifrån de risker som där identifierats och definierats.

Internkontrollplanen utgår och sammanfattas utifrån tre huvudområden:

- Finansiell rapportering.
- Efterlevnad av externa och interna regelverk
- Verksamhetsrisker

Magnus Höijer

Sektorchef

Sektor Vårld

Rapport Internkontroll 2022

Omvårdnadsnämnd

Uppföljning Intern kontroll - 2022 (Omvårdnadsnämnd)

Risk- eller Målområde	Risker	Kontrollmoment	Resultat 2022	Senaste kommentar
Finansiell rapportering	 Extern finansiell risk – felaktiga utbetalningar	Stickprov fakturor, samt stickprov köp av verksamhet. <i>Kontrollera att fakturor betalas till rätt belopp och rätt leverantör.</i>	 Ingen avvikelse	2023-01-27 Fakturor gällande köp av verksamhet granskas löpande. Inga större avvikelser har upptäckts. Endast mindre avvikelser där till exempel fel antal dagar har fakturerats. Exempelvis har 30 dagar fakturerats i februari månad. När detta har upptäckts har leverantör omedelbart åtgärdat felet. (Emma Edorsson)
	 Intern finansiell risk – felaktig handläggning	Granskning kunders egna pengar <i>Kontrollera inga oegentligheter eller felaktighet sker</i>	 Mindre avvikelse	2023-02-15 Rutinen gällande egna pengar är inte känd av personalen vid granskningstillfället. På de flesta arbetsplatser hade en stor del av personalen tillgång till nyckelskåpet men det fanns inte någon dokumentation om vilka som hade tillgång till nyckelskåpet, trots att rutinen föreskriver det. (Martin Wagner)
		Kontroll att hantering inköpskort First Card sker korrekt <i>Finns korrekta underlag</i>	 Inte kontrollerat	2023-01-27 Ingen uppföljning gjord under 2022, sker våren 2023. Ett arbete har pågått under året för att se över hur både förskottskassor och FirstCard ska användas. Även ett arbete med digitala lösningar sker kommunövergripande. (Emma Edorsson)

Risk- eller Målområde	Risker	Kontrollmoment	Resultat 2022	Senaste kommentar
Efterlevnad av externa och interna regelverk	 Risk att kund lider skada då kvalitetsarbetet inte fungerar som avsett.	Handlingsplaner ska ha bäring på kvalitet och åtgärda brist <i>Följa upp handlingsplanerna. Genomgång av urval/stickprov.</i>	 Ingen avvikelse	2022-09-22 Urval av handlingsplaner har följts upp. Viss mindre variation finns men inga större avvikelser. (Martin Wagner)
		Olika beslut med lika beslutsunderlag <i>Kunden ska få lika bedömning oavsett handläggare. Kollegial granskning.</i>	 Ingen avvikelse	2023-02-15 Urval följs upp inom egen drift. Viss mindre variation finns men inga större avvikelser. Kan finnas behov att när säkra statistiska data finns via Power-BI analysera beslut om insatser i egen drift kontra extern drift. (Martin Wagner)
		Ej genomförda egenkontroller och/eller ej uppdaterade genomförandeplaner <i>Genomförande av lokala egenkontroller och uppdatering av genomförandeplaner</i>	 Mindre avvikelse	2022-09-22 Genomgång av genomförandeplaner, nattfastemätningar, punktprevalensmätningar av basala hygienrutiner och klädregler, livsmedelskontroll, kvalitetsgranskning av läkemedel har genomförts. Vid livsmedelskontroller och kvalitetsgranskning av läkemedel har avvikelser framkommit och åtgärder har påbörjats under den aktuella perioden. Kvalitetsarbete blir lidande under sommar/semesterperioder pga. kompetensbrist hos vikarier. (se specifik risk och kontrollmoment: "Risk att personal-/kompetensförsörjningen inte tillgodoser organisationens behov"). När det gäller hälso- och sjukvård behöver legitimerade sjuksköterskor kunna delegera vissa uppgifter till omvårdnadspersonal. Om/när detta brister kan det leda till kvalitetsbrister för kund. (Martin Wagner)

Risk- eller Målområde	Risker	Kontrollmoment	Resultat 2022	Senaste kommentar
		<p>Hantering inkomna avvikelser</p> <p><i>Analysarbete med vidtagande åtgärder. Skyndsam hantering avvikelser</i></p>	<p>■ Större avvikelser</p>	<p>2023-02-15</p> <p>Att analysera avvikelser och vidta åtgärder är en svårighet. Det finns behov av ökad kompetens och händelseanalys för hantering av avvikelser.</p> <p>Obs. Se även patientsäkerhetsberättelse för 2022 för en mer sammansatt bild.</p> <p>Stöd i hemmet</p> <p>Vid stickkontroller avseende avvikelser framstår brister i läkemedelshantering som den vanligast förekommande.</p> <p>Totalt har 627 avvikelser registrerats under kontrollperiod 2022. Av dessa är 389 avslutade, 146 är under pågående utredning, 92 är ej hanterade.</p> <p>Ingen kund har under kontrollperiod lidit skada.</p> <p>Kontor Boende</p> <p>Avseende avvikelser framstår brister i läkemedelshantering samt rapportering av fallskador som de vanligast förekommande.</p> <p>Inom kontoret har ett antal omedelbara åtgärder vidtagits för att komma till rätta med avvikelshantering och förbättra patientsäkerheten under 2022. Under året har en sjuksköterska haft uppdrag som resursperson att besöka verksamheter för att stödja i avvikelshantering genom att utreda och avsluta äldre avvikelser i verksamhetssystem samt att utgöra stöd till chefer vid utredning av nya avvikelser.</p> <p>Utifrån ett antal allvarliga avvikelser och Lex Sarah-rapporter i slutet av 2022 har ett test med nytt arbetssätt i form av ett multifunktionellt team påbörjats. Teamet består av stödfunktioner och berörda chefer, och arbetar till stöd för chefer för att kunna fokusera på flera förbättringsområden samtidigt; kundkvalitet, arbetsmiljö, ledarskap, arbetsrätt,</p>

Risk- eller Målområde	Risker	Kontrollmoment	Resultat 2022 Senaste kommentar
			<p>kommunikation.</p> <p>Notera att de mycket allvarliga händelserna som uppdagats under januari 2023 på Fleminggatans vård- och omsorgsboende huvudsakligen avser 2023. Dock är värt att notera att under 2022 har 416 avvikelser rapporterats på boendet i fråga (jämfört med 127 under 2021). En avvikelse kan i sig bestå av närmast bagatellartade händelser till allvarliga incidenter. Det ska i sammanhanget även ses som att rapportering av avvikelser har varit ett fokusområde under 2022 med anledning av allvarliga händelser tidigare under året, vilket omöjliggör direkta jämförelser mellan åren.</p> <p>Skyndsamt hantering av avvikelser samt åtgärder därtill behöver framöver vara i fortsatt fokus för det systematiska kvalitetsarbetet.</p> <p>(Martin Wagner)</p>
<p>Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen</p>	<p>■ Risk att sektorn ej har beredskap klara av extraordinära händelser</p>	<p>Beredskapsplaner tas fram alternativt uppdateras inom respektive kontor och verksamhet</p>	<p>● Ingen avvikelse</p> <p>2023-02-15</p> <p>Kontor Boende</p> <p>Samtliga verksamheter har uppdaterade kris- och/eller beredskapsplaner. Utifrån extremväder samt driftstopp i digitala system har planerna också kunnat testas i skarpt läge. Under delår 3 har verksamheterna, i samarbete med säkerhetssamordnare, arbetat med att ta fram kontinuitetsplaner i händelse av elbortfall och vattenbrist. Stöd i hemmet</p> <p>Verksamheten har under året sammanlagt hanterat två snöstormar och tre avbrott avseende trygghetstelefontjänst samt tre avbrott TES app. Följsamhet till rutin i Canea har ändock resulterat i eget arbete för framtagande av särskilda åtgärdskort för varje profession sorterat under olika rubriker. Tex vädervarning snöfall. Detta åtgärdskort användes med gott resultat vid årets andra snöstorm.</p>

Risk- eller Målområde	Risker	Kontrollmoment	Resultat 2022 Senaste kommentar
			<p>Identifierade behov under pågående extra ordinär händelse: Verksamheten är i behov av ändamålsenliga fordon för framkomlighet. 4 av 5 bilar är enligt kommunens miljömål utbytt till elbilar. Dessa är lätta fordon och saknar fyrhjulsdraft. Under snöfallet körde flera bilar fast. Extra känsligt då verksamheten har behov av att kunna ta sig fram även under svåra /extrema förhållanden. Extra utsatt var verksamheter som utförde insatser nattetid. Detta är ännu inte åtgärdat.</p> <p>Vid avbrott trygghetstelefonti saknades aktuell larmkundlista med kunduppgifter för kontroll via telefonsamtal. Detta har identifierat behov i form av ;</p> <p>*VMA meddelande till allmänheten när trygghetstelefoner ej fungerar – Denna åtgärd är fastställd och vid behov / avbrott aktualiseras VMA till allmänheten via kommunikatör.</p> <p>*Uppdaterad larmkundlista med aktuella kontaktuppgifter – ej komplett, saknar rutin för kontroll av uppdaterade uppgifter. Behov fortsatt arbete.</p> <p>*SMS till mobil som med enkel knapptryckning kan skickas till kunder med trygghetstelefon – arbete pågår.</p> <p>Avbrott TES-app har identifierat behov av åtgärder för beredskap vid avbrott samt översyn av rutin kring antal nycklar som kund skall lämna till Sektor Valfärd.</p> <p>(Martin Wagner)</p>
	<p>Risk att personal-/kompetensförsörjningen inte tillgodoser organisationens behov</p>	<p>Personalförsörjning - Brist på vikarier i verksamheten</p> <p><i>Kommunens bemanningsenhet kan inte leverera tillräckligt med vikarier för att lösa bemanningen. Säkerställa att verksamheten</i></p>	<p>Större avvikelse</p> <p>2023-02-15</p> <p>Bemanningsproblematik finns och har bitvis varit omfattande, särskilt under sommaren, vilket även har informerats nämnden. Ett starkt samband finns även mellan avvikelser i verksamheten och kontinuitet i bemanning.</p> <p>Under aktuell kontrollperiod har uppmärksamats att</p>

Risk- eller Målområde	Risker	Kontrollmoment	Resultat 2022	Senaste kommentar
		<p><i>får vikarier i rätt utsträckning och med rätt kompetens</i> <i>Kontrollera att rutinerna mellan verksamheterna och Bemanningseenheten fungerar. Det gäller både en fungerande dialog på övergripande nivå och rutiner inom verksamheterna och på Bemanningseenheten.</i></p>		<p>bemanningsenheten anställer vikarier med lägre kompetens än behov som finns vid beställning. Detta innebär risk för "kompetenstapp" för organisationen vid inkonvertering (Inkonvertering avser vikarier som erhåller tillsvidareanställning, dvs tjänsten konverteras efter visst antal dagars tjänstgöring enligt LAS) och förtursberättiganden.</p> <p>Enheterna lägger under året stor tid på bemanning. Svårigheter såväl av rekrytering av vikarier som vid daglig tillsättning dvs efter beställning av vikarier från enheterna.</p> <p>En strategisk gruppering på förvaltningsnivå för bemanningsfrågor har skapats under början av tertiäl 2 för att möjliggöra bättre samordning. Under hösten har ytterligare åtgärder vidtagits för att hantera bemanningsproblematiken i form av extern utredning.</p> <p>(Martin Wagner)</p>
		<p>Genomförs beslutade åtgärder på olika nivåer i organisationen för att garantera den långsiktiga kompetensförsörjningen?</p> <p><i>Avser flera delar och diverse initierade projektplaner. Avser t ex politiskt uppdrag Äldreomsorgslyftet (tillsammans m KS) samt Yrkesresan inom äldreomsorg.</i></p>	<p>◆ Mindre avvikelser</p>	<p>2023-02-15</p> <p>Kompetensförsörjningen till enheterna har brister. Generellt råder underskott på personer med undersköterskeutbildning. Vidare kan enheterna själva endast undantagsvis rekrytera omvårdnadspersonal. Det stora flertalet rekryteras till Bemanningseenheten och omfattas sedan av LAS och inkonverteringar.</p> <p>Under aktuell kontrollperiod har uppmärksammats att bemanningsenheten anställer vikarier med lägre kompetens än behov som finns vid beställning. Detta innebär risk för "kompetenstapp" för organisationen vid inkonvertering och förtursberättiganden.</p> <p>21 medarbetare inom hemtjänst egen regi genomgår utbildning via äldreomsorgslyftet vilket kommer att generera 21 undersköterskor till årsskiftet.</p>

Risk- eller Målområde	Risker	Kontrollmoment	Resultat 2022 Senaste kommentar
			<p>From 1 juli 2022 finns krav på Fast omsorgskontakt. Denna titel ersätter tidigare titel kontaktperson. Det finns dock en skillnad i de båda titlarna. Fast omsorgskontakt skall from 1 juli 2023 utgöras av undersköterska. Nationellt kompetenskrav. Undersköterska blir from 1 juli 2023 skyddad yrkestitel. Det saknas dock tillräckligt många undersköterskor för att verksamheterna skall klara detta.</p> <p>Risken och riskhanteringen tar sikte på "Genomförs beslutade åtgärder på olika nivåer i organisationen för att garantera den långsiktiga kompetensförsörjningen?". Trots ovanstående brister genomförs huvuddelen av beslutade åtgärder. Därmed är en sammantagen bedömning "mindre avvikelse" (GUL)</p> <p>(Martin Wagner)</p>

Internkontrollplan - 2022 (Omvårdnadsnämnd)

Sid 61(316)

Risk- eller Målområde	Risker	Riskenivå	Kontrollmoment	Ansvarig	Periodicitet
Finansiell rapportering Intern kontroll	<p>Extern finansiell risk – felaktiga utbetalningar</p> <p><i>Kontroller att externa betalningar är korrekta. Rätt betalningsmottagare och till rätt belopp. Avser kontroll av leverantörsfaktura och kundfaktura</i></p>	12	<p>Stickprov fakturor, samt stickprov köp av verksamhet.</p> <p><i>Kontrollera att fakturor betalas till rätt belopp och rätt leverantör.</i></p>	Anders Paulsen	Tertial
	<p>Intern finansiell risk – felaktigt handläggning</p> <p><i>Kontroll att handkassar, betalkort och klienternas egna medel hanteras korrekt och att korrekta underlag finns. Kontroll för att eliminera risker för bedrägeri.</i></p>	12	<p>Granskning kunders egna pengar</p> <p><i>Kontrollera inga oegentligheter eller felaktighet sker</i></p> <p>Kontroll att hantering inköpskort First Card sker korrekt</p> <p><i>Finns korrekta underlag</i></p>	Anders Paulsen	År Tertial
Efterlevnad av externa och interna regelverk Intern kontroll	<p>Risk att kund lider skada då kvalitetsarbetet inte fungerar som avsett.</p> <p><i>Fungerar kvalitetsarbetet som avsett? Används föreskrifter och ledningssystem? Rapporteras avvikelser enligt bestämmelser och beslut? Etc.</i></p>	16	<p>Handlingsplaner ska ha bäring på kvalitet och åtgärda brist</p> <p><i>Följa upp handlingsplanerna. Genomgång av urval/stickprov.</i></p>	Lena Hörnell	Tertial
			<p>Olika beslut med lika beslutsunderlag</p> <p><i>Kunden ska få lika bedömning oavsett handläggare. Kollegial granskning.</i></p>	Lena Hörnell	År
			<p>Ej genomförda egenkontroller och/eller ej uppdaterade genomförandeplaner</p> <p><i>Genomförande av lokala egenkontroller och uppdatering av genomförandeplaner</i></p>	Kia Fernlund	Tertial
			<p>Hantering inkomna avvikelser</p> <p><i>Analysarbete med vidtagande åtgärder. Skyndsamt hantering avvikelser</i></p>	Anneli Lindblom	Tertial
Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	<p>Risk att sektorn ej har beredskap klara av extraordinära händelser</p> <p><i>Finns ändamålsenligt beredskap för t ex</i></p>	15	<p>Beredskapsplaner tas fram alternativt uppdateras inom respektive kontor och verksamhet</p>	Martin Wagner, Magnus Höijer	År

Risk- eller Målområde	Risker	Risknivå	Kontrollmoment	Ansvarig	Periodicitet Sid 62(316)
Intern kontroll, Verksamhetsplan	<i>pandemi, väderfenomen och långvarigt elbortfall?</i>				
	<p>Risk att personal-/kompetensförsörjningen inte tillgodoser organisationens behov</p> <p><i>Tillgodoses organisationens behov gällande personalförsörjning och bemanning? Finns risk att yrkesgrupper inte kan rekryteras för att matcha verksamhetens krav och behov? Kan avse både kortsiktiga och långsiktiga behov.</i></p>	20	<p>Personalförsörjning - Brist på vikarier i verksamheten</p> <p><i>Kommunens bemanningsenhet kan inte leverera tillräckligt med vikarier för att lösa bemanningen. Säkerställa att verksamheten får vikarier i rätt utsträckning och med rätt kompetens. Kontrollera att rutinerna mellan verksamheterna och Bemanningssenheten fungerar. Det gäller både en fungerande dialog på övergripande nivå och rutiner inom verksamheterna och på Bemanningssenheten.</i></p>	Helena Vahlund, Martin Wagner, Magnus Höijer	Tertial
			<p>Genomförs beslutade åtgärder på olika nivåer i organisationen för att garantera den långsiktiga kompetensförsörjningen?</p> <p><i>Avser flera delar och diverse initierade projektplaner. Avser t ex politiskt uppdrag Äldreomsorgslyftet (tillsammans m KS) samt Yrkesresan inom äldreomsorg.</i></p>	Helena Vahlund, Magnus Höijer	År

Beslutsärende: Yttrande
angående granskning av
ansvar, roller och
befogenheter i politiska- och
förvaltningsorganisationen

11

22ON411

Tjänsteskrivelse

2023-02-14

Handläggare:

Martin Wagner
026-17 92 27
martin.wagner@gavle.se

Diarienummer: 22ON411

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Yttrande - Revisorernas granskning av ansvar, roller och befogenheter i politiska och förvaltningsorganisationen

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget, samt

Att överlämna yttrandet till Revisionskontoret.

Ärendebeskrivning

1. Ärendet i korthet

Kommunens revisorer har granskat vissa ansvarsfrågor kopplade till Gävle kommuns organisation. Det gäller vissa ansvarsfrågor både i den politiska organisationen (POG) och i kommunens förvaltningsorganisation (FOG). I rapporten lyfter revisorerna bland annat upp frågor om arbetsmiljöansvar, rapport och redovisning av kommunens systematiska arbetsmiljöarbete och hur delegationer förhåller sig till kommunallagen samt redovisning av delegationsbeslut. Sektor Vårld Gävle, via strateg kvalitet och verksamhetsutveckling, har upprättat ett yttrande i anledning av granskningsrapporten.

De eventuella förändringar som kan behöva göras med anledning av granskningsrapporten kommer att samordnas med uppdraget till Kommunstyrelsen som ska belysa hur kommunens förvaltningsorganisation påverkar möjligheten till insyn, ansvarstagande och uppföljning för nämnderna.

2. Ansvaret för de anställda i Gävle kommun

Revisorernas inställning är att kommunstyrelsen är utförarnämnd avseende förvaltningsstöd. Med förvaltningsstöd avses stöd genom anställda att utföra verksamhet. Detta innebär att nämnderna är beställare av förvaltningsstöd. På så sätt finns det en beställar- och utförarmodell som inte är tillräckligt tydliggjord i de av fullmäktige antagna reglementena.

Nämndens bedömning

Revisorernas uppfattning att kommunstyrelsen ska tillhandahålla förvaltningsstöd avseende anställda och att det därmed finns en beställar-utförarmodell är svår att förstå sig på. Nämnden anser att en uttalad beställar- och utförarmodell inte har införts och att ambitionen inte heller har varit att införa en sådan modell. Ett reglemente ska i huvudsak reglera nämndernas verksamhet och arbetsformer vilket de gör idag. Varje nämnd avgör själv inom ramen för sin budget vilken omfattning av personal som behövs, och sektorn genomför detta, t ex genom anställningar av medarbetare.

3. Befogenheter inom förvaltningsorganisationen

Revisorerna konstaterar att det både i det gemensamma reglementet och i kommundirektörens instruktion framgår att denne är förvaltningschef för kommunens enda förvaltning. Eftersom nämnderna numera inte har någon egen förvaltning, och då kommundirektören är förvaltningschef, går det inte att jämställa sektorcheferna med förvaltningschef i kommunallagens mening. Det innebär i grund och botten att en sektorchef inte har någon rätt att vidaredelegera sitt beslutsmandat eftersom kommunallagen föreskriver att enbart en förvaltningschef har rätt att vidaredelegera sin beslutanderätt.

Nämndens bedömning

Begreppet förvaltningschef i kommunallagen avser alltså den person som är chef över nämndens förvaltning. Den omständigheten att Gävle kommun, i reglementen och i kommundirektörens instruktion, uttalat att kommundirektören är förvaltningschef över kommunens enda förvaltning medför inte att kommundirektören i strikt mening är den

rättsligt giltiga förvaltningschefen – även om denne är chef över sektorcheferna. Istället är det sektorcheferna som i rättslig mening är förvaltningschefer över nämndernas förvaltningar och kommundirektören är chef över den förvaltning som finns under styrelsen. Sektorerna kan alltså, i juridisk mening, sägas motsvara nämndernas förvaltningar

4. Ansvar och uppföljning av arbetsmiljön i den politiska organisationen

Revisorerna anser att arbetsmiljöansvaret i den politiska organisationen är otydlig. Enligt revisorernas bedömning har nämnderna ett arbetsmiljöansvar eftersom arbetsmiljölagen föreskriver att lagen är tillämplig ”för varje verksamhet i vilken arbetstagare utför arbete för en arbetsgivares räkning”.

Nämndens bedömning

Att tydliggöra definitioner av organisationen, samt tydliggöra avgränsningar, är en förutsättning för att de nu två valda organisationsformerna ska kunna samverka på ett effektivt sätt. Men det finns utmaningar med att fördela det mellan nämnder givet förvaltningsorganisationen. Frågan om nämndernas eventuella arbetsmiljöansvar behöver utredas närmare, särskilt med beaktande att de tre välfärdsnämndernas förvaltningsstöd utgörs av en sektor, Välfärd Gävle, där behovet av ett sammanhållen, koordinerad, arbetsgivarpolitik är en förutsättning. Att tre nämnder var för sig skulle ha arbetsmiljöansvar för funktionen sektorchef som utgörs av en (1) anställd skulle inte fungera rent principiellt och inte heller i praktiken.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Välfärd Gävle

Omvårdnadsnämnden har ålagts yttra sig över ” Revisorernas granskning av ansvar, roller och befogenheter i politiska och förvaltningsorganisationen”.

Remissyttrandet hanteras av Omvårdnadsnämnden vid sammanträdet den 23 februari 2023. Martin Wagner, strateg för kvalitets- och verksamhetsutveckling, har varit ansvarig handläggare i ärendet.

Missiv

Dnr 22REK10
2022-11-24

Arbetsmarknads- och
Funktionsrättsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Omvårdnadsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden
Utbildningsnämnden
Överförmyndarnämnden

Begäran om yttrande: Ansvar, roller och befogenheter i politiska- och förvaltningsorganisationen

Bakgrund och syfte

I samband med beslut om ny politisk organisation och antagande av reglementen december 2018 förändrades förvaltningsorganisationen. Den tidigare organiseringen med en nämnd en förvaltning ersattes av en förvaltning. Kommunstyrelsen blev arbetsgivaransvarig och anställningsmyndighet. Personal är anställd under kommunstyrelsen och verkar inom berörda nämnders verksamhet. Nämnderna har fortsatt verksamhetsansvaret men ingen egen förvaltning att styra för utförandet av verksamheten. I och med att anställda är en central resurs i verksamhetens utförande blir nämnderna beroende av kommunstyrelsens tillhandahållande av anställda för att uppnå fullmäktiges mål och uppdrag. Detta kan få konsekvenser vad gäller nämndernas möjlighet att styra utförandet av verksamheten. Risk finns att arbetsgivaransvar och verksamhetsansvar mellan styrelsen och nämnderna inte är tillräckligt tydliggjort. Vidare har en form av beställar- och utförarsystem införts i förvaltningsorganisationen med kommunstyrelsen som utförare och nämnderna som beställare av förvaltningsstöd i form av personal. Beställar- och utförarsystem ställer krav på tydlighet i relationen mellan kommunstyrelsen och nämnderna.

Beslutsfattandet kan påverkas av en förändring i förvaltningsorganisationen. Det gäller för nämnderna att se till att beslutanderätt delegeras till rätt delegat och att den beslutanderätt som delegeras är inom nämndens ansvarsområde. Om nämnden valt att delegera beslutanderätt ökar kraven på dess intern kontroll när en beslutsfattare beslutar på nämndens vägnar. Granskning av avtalshantering (2021) visade på brister i flera av nämndernas delegationsordningar när det gäller befogenhet att besluta om inköp och upphandling. Risk finns att nämnderna inte säkerställt att befogenhet att fatta beslut utgår ifrån kommunallag och kommunens regler samt styrdokument.

Corona-pandemin aktualiserade frågor om arbetsmiljö bland kommunens verksamheter och vilket arbetsmiljöansvar som kommunstyrelsen respektive nämnderna har. Revisionen har vid dialogmöten under 2021 frågat nämnder om roll- och ansvarsfördelningen för kommunens personal och arbetsmiljöansvaret. Arbetsmiljöansvaret fastslås inte på ett enhetligt sätt i kommunens styrdokument varav det finns en risk att arbetsmiljöansvaret inte är tydliggjort i den politiska organisationen. Detta kan medföra att det systematiska arbetsmiljöansvaret inte bedrivs i enlighet med regelverk.

Granskningens syfte är att bedöma dels om ansvaret för kommunens personal mellan kommunstyrelsen och nämnderna är tydligt, dels om styrelsen och nämnderna fördelat ansvar och befogenheter i enlighet med lagar, föreskrifter och kommunens styrdokument. Med nämnderna avses arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, omvårdnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden och överförmyndarnämnden.

Granskningsresultat¹

- Har styrdokument fastställts som på ett tillräckligt sätt tydliggör roll- och ansvarsfördelning rörande personal mellan kommunstyrelsen och nämnderna? **Delvis**
- Har befogenhet att fatta beslut tilldelats i enlighet med aktuellt regelverk? **Delvis**
- Har arbetsmiljöansvaret i såväl politiska organisationen som förvaltningsorganisation fördelats enligt regelverk? **Delvis**
- Har uppföljning systematiska arbetsmiljöarbetet gjorts? **Ja**

Rekommendationer

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnas rekommendation(er) till berörd nämnd (se granskningsrapport).

De förtroendevalda revisorernas begär nämndens yttrande:

---

¹ Revisionsfrågorna besvaras med ja, delvis eller nej.

Med anledning av det som framkommer i granskningsrapporten vill revisorerna ha nämndens kommentarer till de brister som noteras och rekommendation(er) rörande nämnden som rapporten innehåller.

Revisorerna önskar ett yttrande från nämnden senast 2023-03-01.

Revisorerna i Gävle kommun

EK Hamilton

Eva-Karin Hamilton

Revisorskollegiets ordförande

Gunilla Beckman Ljung

Gunilla Beckman Ljung

Revisionschef

Bilaga: Granskningsrapport ansvar, roller och befogenheter i politiska- och förvaltningsorganisationen

REVISIONSKONTORET

Granskning av ansvar, roller och befogenheter i politiska- och förvaltningsorganisationen

Andreas Halvarsson, certifierad kommunal re-
visor
Gunilla Beckman Ljung, revisionschef
kvalitetssäkring

Gävle kommun 2022-11-24

Dnr: 22REK10

www.gavle.se

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	3
2.	Utgångspunkter för granskningen	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	5
2.3	Avgränsning	5
2.4	Revisionskriterier	6
2.5	Ansvarig nämnd/styrelse	6
2.6	Metod	6
3.	Ansvar för anställda i politiska organisationen	7
3.1	Reglementen	7
3.1.1	Beredning av reglementena	7
3.1.2	Centrala iakttagelser i reglementen	7
3.2	Kommunplan 2022	9
3.3	Bemanningsenhet och kompetensförsörjningsenhet	9
3.4	Behov av anställda och kostnader för anställda	10
3.5	Övriga iakttagelser	10
3.6	Bedömning	11
4.	Befogenheter inom förvaltningsorganisationen	13
4.3	Bedömning	13
4.4	Kommunstyrelsens delegationsordning	14
4.5	Bedömning	15
4.6	Utbildningsnämndens delegationsordning	17
4.7	Bedömning	18
4.8	Samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning	18
4.9	Bedömning	19
4.10	Övriga nämnders delegationsordningar	20
4.10.1	Välståndsnämndernas delegationsordning	20
5.	Ansvar och uppföljning för arbetsmiljön i den politiska organisationen	20
5.3	Bedömning	21
5.4	Ansvar i förvaltningsorganisationen	22
5.5	Bedömning	23
5.6	Uppföljning av arbetsmiljö	23
5.7	Bedömning	24
	Bilaga 1 Bestämmelser i reglementen	25

1. Sammanfattning

I fördelning av ansvar och befogenheter i reglementen, delegationsordningen eller i andra styrdokument är det väsentligt att klart framgår vilket ansvar och befogenhet som vilar på nämnd eller tjänstemän. Fördelning av ansvar avseende anställda varierar beroende på ansvarsområde.

Beställar- och utförarsystemet för förvaltningsstöd¹ avseende anställda är inte införlivat i reglementen. Alltså att kommunstyrelsen ska tillhandahålla förvaltningsstöd medan nämnder ska beställa förvaltningsstöd för utförande av verksamhet. Hur beställar- och utförarsystemet ska hanteras internt behöver närmare framgå av ett styrdokument. Exempelvis vilka beslut nämnden får fatta inom ramen för sitt verksamhetsansvar vice versa kommunstyrelsen inom sitt arbetsgivaransvar. Därtill hur mellanhavanden mellan nämnden och kommunstyrelsen ska regleras och vilka villkor som ska ställas. Denna reglering aktualiseras genom nämndens revisionsansvar inför fullmäktige då nämnderna är beroende av kommunstyrelsens utförande. Regleringen blir förutsättningen för nämnden att kunna styra, leda, kontrollera och följa upp styrelsens utförande av verksamhet. Samtidigt behöver nämnden styra frågor kopplade till uppdraget som styrelsen utför. Alltså besluta om kvalitet, inriktning och omfattning för utförandet. Ovanstående är frågor som nämnden i normalfallet beslutar om i en organisation där nämnden styr över sin egen förvaltning.

Den verksamhet som nämnderna bedriver omfattas av arbetsmiljölagen. Det innebär att även arbetsmiljöansvaret behöver omfatta även nämnderna och inte enbart kommunstyrelsen. I nuvarande ansvarsfördelning behöver kommunstyrelsen i högre grad säkerställa, för att kunna försäkra sig att det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) fungerar, att den årliga uppföljningen genomförs i alla verksamheter. Arbetsmiljöansvaret är i princip fördelat i förvaltningsorganisationen. Riktlinjen för arbetsmiljö och hälsa som närmare anger kommunstyrelsens uppgifter i SAM behöver tydliggöras i hur styrelsen fördelar uppgifter till tjänstemän.

Befogenheterna att fatta beslut har i vissa delar inte fördelats enligt kommunallag, eller inom det ansvar som nämnderna har enligt sitt reglemente. Av styrdokument och intervjuer framgår att enbart kommundirektören är förvaltningschef och därmed den tjänsteman som enligt kommunallagen har befogenhet att vidaredelegera beslutanderätt. Styrelsen har dock gett sektorchef, som inte är förvaltningschef i kommunallagens mening, samma befogenhet som kommundirektör att vidaredelegera beslutanderätt. Konsekvensen är att vissa nämnder i sin delegationsordning också gett sektorchef befogenhet att vidaredelegera beslutanderätt. Vidare har en tjänsteman delegerat beslutanderätter till tjänstemän fast endast en nämnd kan delegera beslutanderätt. Det finns även exempel på beslutanderätter där det inte klart framgår vilken rätt som delegeras och beslutanderätter som inte ligger inom nämndens ansvar. Att fattade delegationsbeslut avseende anställda inte anmälts till kommunstyrelsen innebär att dessa inte vunnit laga kraft. Sammantaget behöver både kommunstyrelsen och berörda nämnder säkerställa en tillräcklig styrning, ledning och kontroll när en beslutsfattare beslutar på styrelsens eller nämndens vägnar.

---

¹ Med förvaltningsstöd avses stöd genom anställda för att utföra verksamhet.

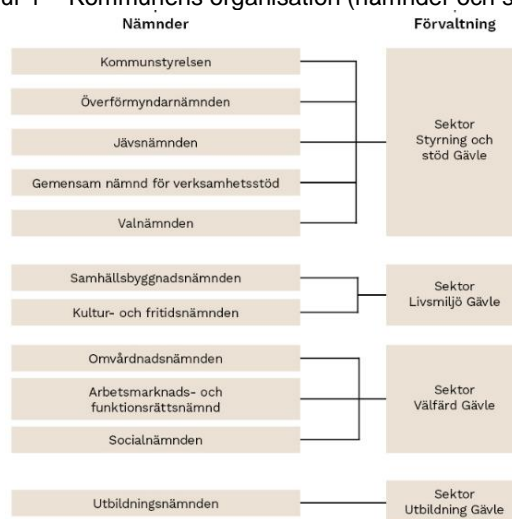
Rekommendationer till kommunstyrelsen och nämnderna redovisas i rapporten under aktuella avsnitt.

2. Utgångspunkter för granskningen

2.1 Bakgrund

I samband med beslut om ny politisk organisation och antagande av reglementen december 2018 förändrades förvaltningsorganisationen. Den tidigare organiseringen med en nämnd en förvaltning ersattes av en förvaltning, organiserad enligt nedanstående figur.

Figur 1 – Kommunens organisation (nämnder och sektorer)

(Figuren är hämtad från kommunens webbplats)

Kommunstyrelsen blev arbetsgivaransvarig och anställningsmyndighet. Personal är anställd under kommunstyrelsen och verkar inom berörda nämnders verksamhet. Nämnderna har fortsatt verksamhetsansvaret men ingen egen förvaltning att styra för utförandet av verksamheten. I och med att anställda är en central resurs i verksamhetens utförande blir nämnderna beroende av kommunstyrelsens tillhandahållande av anställda för att uppnå fullmäktiges mål och uppdrag. Detta kan få konsekvenser vad gäller nämndernas möjlighet att styra utförandet av verksamheten. Risk finns att arbetsgivaransvar och verksamhetsansvar mellan styrelsen och nämnderna inte är tillräckligt tydliggjort. Vidare har en form av beställar- och utförarsystem införts i förvaltningsorganisationen med kommunstyrelsen som utförare och nämnderna som beställare av förvaltningsstöd². Beställar- och utförarsystem ställer krav på tydlighet i relationen mellan kommunstyrelsen och nämnderna.

Beslutsfattandet kan påverkas av en förändring i förvaltningsorganisationen. Det gäller för nämnderna³ att se till att beslutanderätt delegeras till rätt delegat och att den beslutanderätt som delegeras är inom nämndens ansvarsområde. Om nämnden valt att delegera beslutanderätt ökar kraven på dess intern kontroll när en beslutsfattare beslutar på nämndens

² Med förvaltningsstöd avses stöd genom anställda för att utföra verksamhet.

³ Med nämnden avses: arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, omvårdnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden respektive överförmyndarnämnden.

vagnar. Granskning av avtalshantering (2021) visade på brister i flera av nämndernas delegationsordningar när det gäller befogenhet att besluta om inköp och upphandling. Risk finns att nämnderna inte säkerställt att befogenhet att fatta beslut utgår ifrån kommunallag och kommunens regler samt styrdokument.

Corona-pandemin aktualiserade frågor om arbetsmiljö bland kommunens verksamheter och vilket arbetsmiljöansvar som kommunstyrelsen respektive nämnderna har. Revisionen har vid dialogmöten under 2021 frågat nämnder om roll- och ansvarsfördelningen för kommunens personal och arbetsmiljöansvaret. Enligt kommunstyrelsens reglemente ansvarar styrelsen för arbetsmiljön. Nämnderna har enligt sina reglementen verksamhetsansvaret. Risk finns att arbetsmiljöansvaret inte är tydliggjort i politiska organisationen respektive förvaltningsorganisationen. Vilket kan medföra att det systematiska arbetsmiljöansvaret inte bedrivs i enlighet med regelverk⁴

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma dels om ansvaret för kommunens personal mellan kommunstyrelsen och nämnderna är tydligt, dels om styrelsen och nämnderna fördelat ansvar och befogenheter i enlighet med lagar, föreskrifter och kommunens styrdokument. Följande revisionsfrågor har identifierats⁵:

- 1) Har styrdokument fastställts som på ett tillräckligt sätt tydliggör roll- och ansvarsfördelning rörande personal mellan kommunstyrelsen och nämnderna?
- 2) Har befogenhet att fatta beslut tilldelats i enlighet med aktuellt regelverk?
- 3) Har arbetsmiljöansvaret i såväl politiska organisationen som förvaltningsorganisation fördelats enligt regelverk?
- 4) Har uppföljning systematiska arbetsmiljöarbetet gjorts?

2.3 Avgränsning

Granskningen omfattar följande nämnder: arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, omvårdnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden och överförmyndarnämnden. Därtill omfattar granskningen medarbetare anställda under kommunstyrelsen.

Jävsnämnden, gemensam nämnd för verksamhetsstöd och valnämnden omfattas inte av granskningen.

Delegationsordningarna har granskats på övergripande nivå med inriktning på hur nämnden delegerar avseende anställda och arbetsgivarfrågor samt hur delegationsbeslut anmäls till nämnden.

Hur uppgifter fördelats i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) har avgränsats till kommundirektör och sektorchef. Det innebär att granskningen inte har omfattat hur uppgifter fördelats längre ner i förvaltningsorganisationen.

---

⁴ Arbetsmiljölagen, arbetsmiljöverkets föreskrifter och kommunens styrdokument.
⁵ Revisionsfrågorna besvaras med ja, delvis eller nej.

2.4 Revisionskriterier

Revisionskriterierna ligger till grund för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen: 5 kap. 28 §. 6 kap. 6 §, 37–38 §§, 40 §. 7 kap. 5–6 §§
- Arbetsmiljölagen: 1 kap. 2 §, 3 kap. 2 §.
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter:
  - Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1).
- Reglementen för: arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, omvårdnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden och överförmyndarnämnden.

2.5 Ansvarig nämnd/styrelse

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, omvårdnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden och överförmyndarnämnden.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer. Tjänsteman som har intervjuats eller besvarat skriftliga frågor är: kommundirektör, sektorchefer, HR-direktör, jurist, förhandlingschef, ekonomi- chefer, HR-chef och kommunsekreterare. Samtliga har givits möjlighet att komma med synpunkter på rapportutkastet för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta fakta och uttalanden.

3. Ansvar för anställda i politiska organisationen

3.1 Reglementen

3.1.1 Beredning av reglementena

Under 2018 skedde flera förändringar i den politiska- och förvaltningsorganisationen. I maj antog fullmäktige POG-kommitténs förslag till politisk organisation. Förändringarna i den politiska organisationen handlade i korthet om att flytta ansvar för olika uppgifter mellan nämnderna.⁶ Dessa förändringar i ansvar medförde även förändringar inom förvaltningen. Utiifrån förslag till politisk organisation uppdrogs kommunstyrelsen att bereda nya reglementen. Vidare fastslog fullmäktige att innan omorganiseringen skulle en riskbedömning av organisationsförändringens konsekvenser på personal göras. Riskbedömningen skulle presenteras på ett kommunstyrelsesammanträde innan själva beslutet om omorganisering. En risk- och konsekvensanalys genomfördes och anmäldes som för kännedom till kommunstyrelsen den 28 augusti 2018.

I intervjuer beskrivs att det under 2018 togs fram en FOG (förvaltningsorganisation), som utgår ifrån POG-kommitténs förslag. FOG:en inte är beskriven i ett samlat dokument utan beskrivs på olika ställen såsom på intranätet och i skriftligt svar⁷ på frågor om FOG:en.

Under hösten 2018 beredde kommunstyrelsen fram förslag till nya reglementen, ett gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder (benämns härnäst gemensamma reglementet) och ett reglemente per nämnd. Den stora förändringen i både det gemensamma reglementet och reglementet per nämnd var att kommunstyrelsen blev arbetsgivaransvarig och anställningsmyndighet för samtliga anställda i kommunen. Förvaltningarna slogs samman till en gemensam förvaltningsorganisation. Syftet med förändringen beskrivs, i förslag till nya reglementen, öka förutsättningarna att stärka det viktiga arbetsgivararbetet. Likaså möjliggöra en enhetlig arbetsgivarpolitik för samtliga medarbetare i kommunen. Intervjuade uppger också att syftet var att skapa en stabil förvaltningsorganisation över tid oavsett politisk organisation. Av förslaget framgår ingen konsekvensanalys eller juridisk utredning om hur omorganiseringen kommer påverka kommunstyrelsens och nämndernas ansvar samt förutsättning för att kunna utföra verksamheten. Alla reglementen antogs av fullmäktige i december 2018.

3.1.2 Centrala iakttagelser i reglementen

Kommunstyrelsens och nämndernas ansvar

Kommunstyrelsen ansvarar för förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess samtliga arbetstagare. Arbetsgivaransvaret omfattar, i enlighet med fastställda policydokument och riktlinjer ansvar för bland annat organisation, kultur och värdegrund, samverkan, medarbetarskap, chef- och ledarskap, arbetsmiljö, kompetensförsörjning, inkludering, jämställdhet och likabehandling, pension, anställning och lönebildning. Förhållanden som ger förutsättningar och viljeriktning för en hållbar och attraktiv arbetsgivare. Vidare ansvarar styrelsen för arbetsmiljön i kommunen och som arbetsgivarföreträdare för det systematiska

⁶ Exempelvis samla ansvaret för arbetsmarknadsåtgärder och försörjningsstöd under arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.

⁷ Dnr: 18KS63-12.

arbetsmiljöarbetet, samt att verksamheten bedrivs i enlighet med arbetsmiljölagen och föreskrifter om arbetsmiljö.

Nämnderna ansvarar för att dess verksamhetsuppdrag är tydligt och ändamålsenligt organiserat. Detta så att de förtroendevalda kan ta nödvändigt ansvar med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och ramar samt övriga styrdokument, lagar och andra författningar för verksamheten (se bilaga 1 för ytterligare beskrivning av styrelsens och nämndernas ansvar).

Arbetslöshetsnämnd

Enligt lag om arbetslöshetsnämnd ska varje kommun ha en arbetslöshetsnämnd. I lagen fastslås de uppgifter som ankommer på en arbetslöshetsnämnd. Vilken nämnd som explicit är arbetslöshetsnämnd framgår inte av reglementena. Däremot uppger intervjuade att ansvaret som kommunens arbetslöshetsnämnd ingår i arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens (AFN) ansvar att vidta åtgärder som förebygger arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.

Intervjuad uppger att i kommande revidering av reglementen kommer det förtydligas att AFN är kommunens arbetslöshetsnämnd och svarar för de uppgifter som ankommer på en sådan nämnd.

Kollektivavtal

Med stöd av lag om vissa kommunala befogenheter kan en kommun uppdra åt till exempel Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) teckna kollektivavtal eller på ett sätt reglera anställningsvillkor för anställda i den kommunen. Denna möjlighet finns inskriven i SKR:s förslag till reglemente.

Kommunstyrelsen har enligt sitt reglemente inte ovanstående möjlighet. I stället uppger intervjuade att frågor om kollektivavtal eller andra regleringar av anställningsvillkor hanteras av kommunen och HR-enheten. Kopplingen till SKR blir genom att lokala kollektivavtalen utgår ifrån SKR:s avtal.

Administrativ service mot ersättning

Enligt reglemente för kommunstyrelsen ska styrelsen efter uppdrag från kommunens nämnder och företag tillhandahålla bland annat övrig administrativ service mot ersättning. Granskningen visar att det inte finns en definition vilka administrativa tjänster som ska tillhandahållas. Det därmed oklart huruvida HR-tjänster ingår bland dessa tjänster.

Delegering av beslutanderätt

Ordningen i kommunallagen kapitel 5 är att fullmäktige beslutar i ärenden om sin verksamhet och om nämnder. Begreppet anställda omnämns inte bland dessa bestämmelser. Enligt kommunallagens kapitel 6–7 beslutar nämnderna i sin tur om sin verksamhet och sina anställda samt fördelning av beslutanderätt såsom delegering.

I det gemensamma reglementet är ordningen en annan än ovanstående. Detta genom att fullmäktige beslutat att ansvar för tillsättande av personella resurser för nämndernas verksamhet och organiseringen av dessa (verksamheten) delegeras från kommunstyrelsen via kommundirektör och sektorchefer. Följden blir att fullmäktige fastlår dels hur

beslutanderätt ska delegeras inom kommunstyrelsen, dels beskrivningar och uppgifter för anställda (kommundirektör och sektorchef).

Begrepp i kommunstyrelsens reglemente

I reglemente för kommunstyrelsen används flera värderingsord/värdeord som "tydlig", "ändamålsenlig" och "erforderlig". Det sistnämnda ordet uppges avse omfatta båda delegationer enligt kommunallag respektive arbetsmiljölag. Definition eller anvisning när och hur dessa ord uppnås framgår inte av reglementet.

3.2 Kommunplan 2022

Kommunplanen fastslår ingen roll- och ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna. Däremot lyfter intervjuad upp att kommunplanen innehåller inriktning och uppdrag med bäring på anställda. Vilka tangerar både kommunstyrelsen i egenskap av arbetsgivaransvarig samt anställningsmyndighet och berörda nämnders verksamhetsansvar. Ena exemplet på uppdrag är avskaffande av ofrivilliga delade turer som ska genomföras av kommunstyrelsen, omvårdnadsnämnden och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. Det andra exemplet på uppdrag är tydlig minskning av andelen tim- och korttidsvikarier som ska genomföras av kommunstyrelsen och omvårdnadsnämnden. Det tredje exemplet är socialnämndens uppdrag att identifiera åtgärder för en mer framgångsrik kompetensförsörjning och förbättrad arbetsmiljö.

3.3 Bemanningseenhet och kompetensförsörjningsenhet

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2017 att ha en gemensam vikarieanskaffning för anställda (anställningstid <sex månader) i kommunens verksamheter. Beslutet innebar att ett beställar- och utförarsystem infördes innan de nya reglementena antogs. Enligt uppgift har bemanningseenheten ett utföransvar som innebär att svara för utförandet av bemanning, rekrytering och tillsättning utifrån verksamhetens beställningar. Likaså svara för det övergripande arbetsgivaransvaret som innefattar anställningsförutsättningar och arbetsmiljöansvar. Verksamheten svarar för beställning av bemanning. Men också för dels tillsättning av tillfällig bemanning utanför bemanningseenhetens arbetstider, dels planera bemanning på andra sätt i de fall där tillfällig bemanning inte är möjlig.

Bemanningseenhetens arbetssätt är dokumenterade i sju instruktioner⁸. Det kommer att tas fram ett avtal (service level agreement) som klargör mellanhavandena mellan utförare och beställare samt förfarande vid en avvikelse. Intervjuad uppgifter att det finns flera forum på olika nivåer i förvaltningsorganisationen där avvikelser ska hanteras.

Intervjuade uppgifter att kommunstyrelsen och sektor styrning och stöd kommer göra en översyn av bemanningseenhetens organisering och arbetssätt.

Fullmäktige beslutade under 2021 att inrätta en gemensam kompetensförsörjningsenhet, i syfte att stödja verksamheten i rekrytering av anställda (anställningstid >sex månader). Även här infördes tillika utökades beställar- och utförarsystemet. Enligt en plan skulle rekryteringsstödet successivt implementeras under andra halvan av 2021. Likt bemanningseenheten svarar kompetensförsörjningsenheten för utföransvaret, alltså

⁸ Instruktionerna finns att tillgå på kommunens intranät, <https://ankaret.gavle.se/Kommunen/Medarbetarportalen/Bemanningseenheten/Rutiner-och-ansvarsomraden/>.

sköta delarna i rekryteringsprocessen, medan verksamheten beställer stöd.

3.4 Behov av anställda och kostnader för anställda

Av intervjuer framkommer nämndens behov av anställda sammanställs i budgetprocessens inledande skede, där nämnden innan sommaren inkommer till styrelsen med sitt budgetäskande. Behovet i form av antalet anställda/tjänster för att utföra verksamheten beskrivs inte i budgetäskandet. Ekonomiska ramar (där behovet ingår) för nämnderna fastställs slutligen genom kommunplanen, som i sin tur bryts ner genom verksamhetsplanen där personalkostnader specificeras i resultaträkningen. I budgetprocessen görs ingen formell beställning av anställda. Däremot i den löpande verksamheten görs som ovan beskrivet (se stycke 3.3) beställning av anställda (anställningstid <sex månader) och rekryteringsstöd.

Kostnader för anställda är uppdelat mellan finansförvaltningen, styrelsen och nämnderna. Intervjuade uppger att styrelsen svarar för friskvårdsbidrag, kostnader knutna till företagshälsovård och fackliga kostnader. Finansförvaltningen svarar bland annat för pensionskostnader. Övriga kostnader såsom arbetsgivaravgifter och lön svarar nämnderna för. Bemanningsenhetens och kompetensförsörjningsenhetens kostnader finansieras genom kommunbidrag som har omfördelats från nämnderna.

Intervjuade uppger att verksamhetsuppföljning med månadsrapporter, delårsrapporter och årsrapport är den primära rapporteringen där nämnden ska rapportera ändrade behov av anställda eller eventuella avvikelser för att fullgöra sitt verksamhetsansvar. Nämnden ska beskriva planerade åtgärder vid negativ resultatprognos.

3.5 Övriga iakttagelser

Kommunstyrelsens intern kontrollplan innehåller en måttlig risk (gul) om att regelverket för arbetsmiljö inte efterlevs i förvaltningsorganisationen. Risken kommer kontrolleras genom den årliga uppföljningen där svarsfrekvensen ska vara minst 80 %. Valfördsnämnderna har i sin respektive intern kontrollplan en hög risk (röd) att personal/kompetensförsörjningen, främst bemanningsenheten, inte tillgodoser verksamheternas behov.

Kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsrapporter per delår 1 och 2 innehåller beskrivningar med bäring på anställda, både ur ett arbetsgivarperspektiv och verksamhetsperspektiv:

- Kommunstyrelsen: Bemanningsenheten har haft stora utmaningar under pandemin att tillgodose behovet av anställda (anställning <sex månader) inom sektor välfärd och sektor utbildning.
- Samhällsbyggnadsnämnden: Pågående arbete med resursförstärkning och minska sårbarheten vid personalförändringar för att möta det ökade behovet av nämndens tjänster.
- Kultur- och fritidsnämnden: En verksamhet är beroende av anställda med anställningstid kortare än sex månader. Det anges att en verksamhet (Gasklockorna) ändrat arbetsuppgifter för vissa av sina anställda i syfte att behålla kompetens och personal.
- Utbildningsnämnden: Inom förskolan har anställningar övergått till månadsanställningar för vikarier i syfte att stärka upp verksamheten. Likaså har timanställda visstidsanställts för en ökad kontinuitet. Nämnden har tagit fram en egen

kompetensförsörjningsplan för bl.a. förskolan, som syftar till att kartlägga nuläget i utbildningssektorn samt identifiera kommande kompetensbehov.

- Omvårdnadsnämnden: Omstrukturering av personal har genomförts på vård- och omsorgsboendet Furugården och till boendet har det varit svårt att rekrytera finsktalande personal med adekvat utbildning.
- Socialnämnden: Genomförande av nämndens uppdrag har inneburit att en så kallad personalram setts över och en beredskapsplan tagits fram för hantering av ökad arbetsbelastning. En kompetens- och befogenhetstrappa har tagits fram.

Av utbildningsnämndens protokoll framgår att till nämnden har Skolverkets olika beslut om statsbidrag rörande anställda (till exempel fortbildning, anställning, höjda löner etcetera) anmälts löpande.

På arbetsgivarutskottets sammanträde i maj 2019 diskuterades kommunstyrelsens arbetsgivaruppdrag och gränsdragningen mellan nämnderna, kommunstyrelsen och arbetsgivarutskottet avseende uppföljning och återrapportering av arbetsgivar- och personalfrågor.

3.6 Bedömning

Vår bedömning är att det delvis fastställts styrdokument som tydliggör roll- och ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna. Fullmäktiges uppgift är att besluta om den kommunala nämndorganisationen. Enligt vår bedömning har fullmäktige beslutat att kommunstyrelsen ansvarar både för verksamheter och tillhandahåller tjänster åt nämnderna. Det sistnämnda innebär att styrelsen blir utförarnämnd, vilket framgår explicit av reglementet genom uppgiften att erbjuda administrativ service mot ersättning. Implicit framgår av reglementet att styrelsen tillhandahåller förvaltningsstöd⁹ till nämnderna i och med att de inte har en egen förvaltning. Denna uppgift förtydligas genom fullmäktiges beslut om inrättande av kompetensförsörjningsenhet och styrelsens beslut om gemensam vikarieanskaffning. Nämndernas ansvar är enbart för verksamheter och beställare av förvaltningsstöd avseende anställda. Sammantaget bedömer vi att beställar- och utförarsystemet för förvaltningsstöd avseende anställda behöver fastställas även i reglementen, så att det tydligt framgår att styrelsen tillhandahåller förvaltningsstöd medan nämnderna beställer förvaltningsstöd.

Hur beställar- och utförarsystemet ska hanteras internt framgår i viss grad av instruktioner för bemanningsenheten och budgetprocessen. Dessa dokument beskriver enbart vissa delar av systemet och är således inte heltäckande. Det behövs enligt vår bedömning ett styrdokument som närmare beskriver beställar- och utförarsystemet. Exempelvis hur mellanhavanden mellan nämnden och kommunstyrelsen ska regleras, vilka villkor (volym, kvalitet, uppföljning etc.) som ska ställas. Likaså vilka beslut nämnden respektive styrelsen får fatta avseende förvaltningsstöd inom sina respektive ansvar (verksamhet/arbetsgivare). För som stycke 3.5 visar, sett till det styrelsen och nämnderna utför, är rågången mellan verksamhetsansvar och arbetsgivaransvar inte helt tydlig.

⁹ Med förvaltningsstöd avses stöd genom anställda för att utföra verksamhet.

Utgångspunkten i kommunallagen är att nämnden själv avgör hur verksamheten lämpligast ska bedrivas. Denna självständighet är en viktig utgångspunkt utifrån ett ansvarsperspektiv och nämndens så kallade revisionsansvar¹⁰ mot fullmäktige. I kommunen påverkas nämndernas möjligheter att utföra sitt uppdrag självständigt i och med att de är beroende av styrelsen som tillhandahåller förvaltningsstöd. Nämndens revisionsansvar mot fullmäktige är detsamma även när skötseln av en verksamhet överlämnas till en annan utförare. Eller i förhållandet till styrelsen som utför verksamhet för någon av nämnderna. Det finns därmed en risk för att nämnderna inte kan säkerställa sitt verksamhetsansvar och utföra sitt uppdrag från fullmäktige när nämnderna inte har egen rådighet över anställda.

Jämfört med en organisation med "en nämnd en förvaltning" kräver beställar- och utförarsystem en helt annan reglering och hantering för bibehållen tydlighet i roll- och ansvarsfördelningen. Kraven ökar på nämndens styrning, ledning, kontroll och uppföljning. Vår bedömning är att det saknas ett dokument (motsvarande överenskommelse) eller hänvisning till styrdokument, som reglerar villkoren mellan nämnden och styrelsen. Villkor för styrelsens uppdrag och utförande uttrycka på ett sådant sätt att de skyldigheter som följer av kommunallagen och fullmäktiges uppdrag kan styras och kontrolleras av nämnden. Det finns därmed en risk att nämndens intern kontroll över den verksamhet som styrelsen bedriver på nämndens uppdrag inte är tillräcklig, utifrån det långtgående ansvar som nämnden har för att självständigt leda, styra och kontrollera det arbete som utförs på uppdrag av annan part. Vidare bedömer vi att det heller inte finns något dokument som reglerar hur styrelsen ska återrapportera till nämnden. Det innebär att nämnden inte kan kontrollera styrelsens utförande av den verksamhet som nämnden enligt sitt reglemente är ansvarig för. En konsekvens av detta är att det blir svårt för nämnden att leda och styra styrelsens utförande av nämndens verksamhet. Vidare måste nämnden, utöver att besluta om vilka uppdrag som lämnas till styrelsen, även besluta om frågor kopplade till själva utförandet, det vill säga mål, inriktning, omfattning och kvalitet. Ovanstående är frågor som nämnderna i normalfallet beslutar om i en organisation där nämnderna beslutar om sin egen förvaltning samt anställda.

Vår bedömning är i övrigt att kommunstyrelsen inte säkerställt en tillräcklig beredning av reglementen. Delegering av beslutanderätt och att anställda får uppgifter direkt från kommunfullmäktige följer inte kommunallagen. Det behöver förtydligas vilka administrativa tjänster som ska tillhandahållas mot ersättning. Likaså behöver begreppen "tydlig", "ändamålsenlig" och "erforderlig" definieras så att det blir tydligare i prövning av kommunstyrelsens ansvar om styrelsen säkerställt dessa begrepp i utförande av verksamhet. Det är dock positivt att ansvaret för arbetslöshetsnämnd kommer tydliggöras i nästa revidering av reglementen.

Rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Revidera reglementen genom att införliva beställar- och utförarsystemet för förvaltningsstöd avseende anställda.
- Ta fram ett styrdokument som definierar beställar- och utförarsystemet.

---

¹⁰ Revisionsansvar innebär att nämnden prövas utifrån sitt lagstadgade uppdrag och generella ansvar. Följer av KL 5 kap. 24 §, 6 kap. 6 §, 12 kap. 1 §.

Rekommendationer till nämnderna:

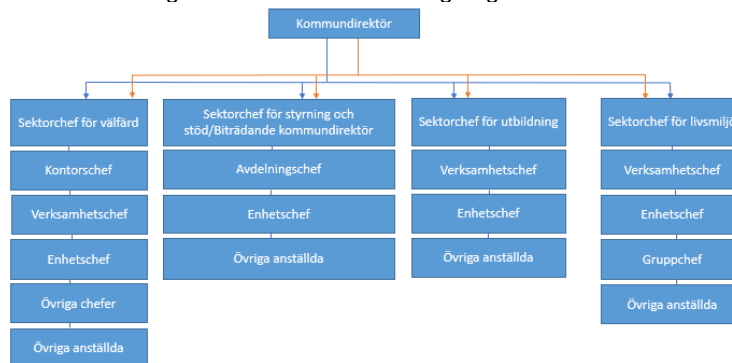
- Reglera kommunstyrelsens utförande av förvaltningsstöd avseende anställda. Regleringen bör innehålla de delar som nämnden behöver för att kunna styra, leda, kontrollera samt följa upp verksamheten i syfte att fullgöra sitt revisionsansvar.

4. Befogenheter inom förvaltningsorganisationen

4.1 Förvaltningsorganisationen

I figuren nedan beskrivs förvaltningsorganisationen. Som figuren visar varierar titlar på chefer mellan sektorerna.

Figur 2 – Översikt förvaltningsorganisationen

(Figuren är yrkesrevisorernas egen)

4.2 Instruktion för kommundirektör och sektorchefer

För kommundirektören finns i enlighet med kommunallagen en instruktion¹¹. Den anger, i likhet med gemensamma reglementet¹², att kommundirektören är kommunens ledande tjänsteman och anställs av samt svarar inför kommunstyrelsen. Kommundirektören är förvaltningschef för förvaltningsorganisationen. Även samtliga intervjupersoner uppger att kommundirektören är den enda förvaltningschefen.

Kommundirektören är chef över sektorchefer (se blåa pilar). Kommunirektören kan fatta delegationsbeslut i olika ärenden och vidaredelegera beslutanderätten till biträdande kommunirektör eller sektorchef (se orangea pilar).

4.2.1 Instruktion för sektorchefer

I enlighet med kommunirektörens instruktion finns en instruktion för sektorchef styrning och stöd¹³, och en instruktion för övriga tre sektorchefer (livsmiljö, utbildning respektive välfärd)¹⁴. Av båda instruktioner framgår att sektorchefen anställs av kommunirektör, som sektorchef även svarar inför. Sektorchef är sektorns ledande tjänsteman och svarar inför berörd(a) nämnd(er). Vidare anges att sektorchef kan fatta beslut i olika ärenden på delegation.

4.3 Bedömning

Vi konstaterar att kommunirektören är förvaltningschef. Det innebär att kommunirektören är den enda som med stöd av kommunallagen (7 kap 5 §) får vidaredelegera beslutanderätt till någon anställd i kommunen.

¹¹ Av instruktionen framgår inte när den är antagen eller diarienummer.

¹² Se bilaga 1, § 2 gemensamma reglementet.

¹³ Datum när instruktionen fastställts eller diarienummer framgår inte.

¹⁴ Datum när instruktionen fastställts eller diarienummer framgår inte.

Detta förutsätter att någon nämnd beslutat att beslutanderätt får vidaredelegeras.

4.4 Kommunstyrelsens delegationsordning

4.4.1 Allmänt

Delegationsordningen¹⁵ är antagen av styrelsen den 8 februari 2022. Av den framgår att delegaten beslutar på styrelsens vägnar. Alltså är styrelsen själv ansvarig för de beslut som fattats av någon annan (till exempel anställd) genom delegation. I delegationsordningen framgår att i frågor om vidaredelegation ska sektorchef jämföras med förvaltningschef. Som tidigare beskrivet (se kapitel 3) anger både gemensamma reglementet och kommundirektörens instruktion att endast kommundirektören är förvaltningschef.

4.4.2 Delegerade beslutanderätter

Delegationsordningen är indelad i 13 kapitel, varje kapitel är i sin tur indelad i områden under vilka delegerade beslutanderätter och delegater sorteras. Ärenden som inte får delegeras är bland annat ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.

Tabell 1 - Allmänt	
Ärende	Delegat
Mindre omorganisation av förvaltningen	Kommundirektör
Omorganisation inom sektor styrning och stöd	Sektorchef

Någon definition, avgränsning eller anvisning för tolkning av begreppet "mindre" framgår inte av delegationsordningen. Intervjuad uppger att mindre omorganisation kan avse överföring av verksamhet mellan sektorer.

I kapitel 8–10¹⁶ anges delegerade beslutanderätter avseende arbetsgivarfrågor. Exempel på delegerade beslutanderätter är:

Tabell 2 - Arbetsgivarfrågor	
Ärende	Delegat
Beslut om anställning (över 6 månader)	Närmaste chef
Förbud mot bisyssla	Sektorchef eller förhandlingschef
Uppsägning av personliga skäl och avsked	Sektorchef (får vidaredelegeras)
Disciplinansvar	
Avstängning	
Omplacering inom sektor	

Som tabellen ovan visar har sektorchef rätt att vidaredelegera beslutanderätt om till exempel uppsägning och avstängning, fast sektorchef inte är förvaltningschef.

Av varken delegationsordningen eller annat dokument framgår vem/vilka som har rätt att besluta om anställning <sex månader (till exempel visstidsanställning). Heller inte om beslutet definieras som delegationsbeslut eller verkställighet. Av intervjuer framkommer att både tjänstemän på bemanningenheten och närmsta chef i verksamheten fattar dessa beslut om anställning.

¹⁵ Dnr: 22KS55.

¹⁶ Kapitel 8: arbetsgivarfrågor (kommunövergripande), kapitel 9: arbetsgivarfrågor – beslut om sektorchefer och biträdande kommundirektör, kapitel 10: arbetsgivarfrågor – beslut om övriga chefer.

Tabell 3 - Arbetsgivarfrågor – beslut om chefer	
Besluten avser: anställning, lönesättning, överenskommelse om avslut av anställning, förbud mot bisyssla, beviljande av t.ex. kurser, disciplinansvar, avstängning och uppsägning av personliga skäl eller avsked.	
<u>Ärende</u>	<u>Delegat</u>
Beslut om sektorchefer och biträdande kommun- direktör	Kommundirektör
Beslut gällande kontorschef	Sektorchef
Beslut gällande avdelningschef	Sektorchef
Beslut gällande övriga chefer	Överordnad chef
Om beslutet rör en chef som inte går under be- nämningen kontors-, avdelnings- eller en enhets- chef är berörd delegat personens närmast över- ordnade chef	

Som figur 2 visar har sektorer enhetschef. Beslut gällande enhetschef beskrivs inte i delegationsordningen liksom tabell 3 där principen, enligt vår uppfattning, är att överordnad chef beslutar om arbetsgivarfrågor för berörd chef. Dock kan sektorchef eller närmaste chef besluta om olika arbetsgivarfrågor avseende enhetschef med stöd av delegerade beslutanderätter i tabell 2.

4.4.3 Anmälan av delegationsbeslut

Delegationsordningen anger att samtliga beslutanderätter ska anmälas till kommunstyrelsen, vilket är förutsättningen för att överklagandetiden ska börja löpa. Delegaten ansvarar för att beslutet anmäls till kommunstyrelsen. Närmare formkrav på själva anmälan tillika sammanställningen av delegationsbesluten, alltså vilka uppgifter¹⁷ som ska framgå av anmälan, anges inte i delegationsordningen. Av intervju framgår att anmälan av delegationsbeslut ska göras till sektor styrning och stöds registratur. Registratorer och kommunsekreterare sammanställer besluten till kallelsen till styrelsens sammanträde där besluten ska anmälas. För ovan beskriven hantering finns Platina som systemstöd.

Kommunstyrelsen har under perioden juni 2021-juni 2022 sammanträtt elva gånger¹⁸. Vid samtliga sammanträden, med undantag för tre, finns två stående ärenden: "redovisning av delegeringsbeslut" och "anmälningar vid kännedom". Under perioden april 2021-april 2022 har delegationsbeslut fattats om nyanställning (anställning >sex månader). Alla dessa delegationsbeslut med undantag för de beslut som fattats i maj 2021 har anmälts under ärendet anmälningar för kännedom. I anmälningarna anges till exempel den enhet som anställt, befattning på den anställda och anställningsdatum. Däremot anges inte delegat, alltså vilken tjänsteman som fattat beslutet.

Enligt uppgift från HR-avdelningen har delegationsbeslut om avsked respektive uppsägning fattats under första halvan av 2022. Inga av dessa delegationsbeslut har anmälts till styrelsen.

4.5 Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen har delvis tilldelat befogenheter i enlighet med kommunallagen. Styrelsen har delegerat beslutanderätter

¹⁷ Delegat, beslutsdatum, hänvisning till aktuell punkt i delegationsordningen etc.

¹⁸ Sammanträdesdatum: 2021-06-08, 2021-09-14, 2021-10-04, 2021-10-12, 2021-10-18, 2021-10-26, 2021-11-15, 2021-11-23, 2022-02-08, 2022-03-15 och 2022-04-12.

avseende omorganisation (se tabell 1). Givet att ingen närmare beskrivning ges kan dessa beslutanderätter avse ärenden om verksamhetens inriktning, omfattning eller kvalitet. Beslut i dessa ärenden får enligt såväl kommunallag som styrelsens egen delegationsordning inte delegeras.

Styrelsen bedöms inte ha fastslagit om beslutanderätten avseende anställning <sex månader är delegationsbeslut eller verkställighet. Detta behöver fastslås ur ett laglighetsprövningsperspektiv ifall denna typ av beslut ska kunna laglighetsprövas eller inte. Vidare är det inte fastslaget vilken tjänsteman som har rätt att besluta om anställning <sex månader. Styrelsen behöver tydliggöra och komplettera vilken delegat som har rätt att besluta om arbetsgivarfrågor (se tabell 3) för enhetschef. Delegaterna "närmaste chef" respektive "överordnad chef" behöver också tydliggöras eftersom det inte framgår vilken tjänsteman som är delegat. Det går alltså inte att kontrollera vilken tjänsteman motsvarande "närmaste chef" eller "överordnad chef" som är mottagare av delegerad beslutanderätt. Jämförelsevis specificeras tjänsteman/tjänstetitel för övriga delegater.

Som tidigare konstaterat (se kapitel 3) är kommundirektören förvaltningschef och den enda tjänstemän med stöd av kommunallagen som får vidaredelegera beslutanderätt. Bedömningen är att det inte finns stöd i kommunallagen för en ordning där sektorchefer är att jämställa med förvaltningschef i fråga om att vidaredelegera. Det betyder att sektorchefer inte får vidaredelegera beslutanderätt till anställda i förvaltningsorganisationen.

Bedömningen är att vissa delegationsbeslut inte har anmälts till styrelsen och därmed inte vunnit laga kraft. Anmälda delegationsbeslut har anmälts i fel ärende och ska enligt vår bedömning anmälas under ärendet "redovisning av delegeringsbeslut". För att öka insynen och transparensen i styrelsens beslutsfattande behöver redovisningen av delegationsbeslut vara mera informativ. Exempelvis bör det framgå vilken delegat som fattat beslut om anställning >sex månader.

Slutligen behöver styrelsen, se kommande bedömningar, samordna arbetet med sin och övriga nämnders delegationsordningar i syfte att göra dokumenten stringenta när det gäller beslutanderätter avseende anställda och arbetsgivarfrågor. Vår bedömning är att enbart kommunstyrelsen, utifrån sitt arbetsgivaransvar, kan delegera beslutanderätter avseende anställda och arbetsgivarfrågor.

Rekommendationer:

- Revidera delegationsordning så att:
  - enbart förvaltningschef har befogenhet att vidaredelegera beslutanderätt.
  - det anges vilken delegat som beslutar om arbetsgivarfrågor för enhetschefer.
  - beslutanderätter om organisation preciseras närmare så att dessa beslut inte avser ärenden om mål, omfattning, inriktning eller kvalitet.
- Fastslå om beslut om anställning <sex månader är delegationsbeslut eller verkställighet och vilken tjänsteman som har befogenhet att fatta dessa beslut.
- Säkerställ att delegationsbeslut anmäls till styrelsen.

4.6 Utbildningsnämndens delegationsordning

4.6.1 Allmänt

Delegationsordningen¹⁹ är antagen av nämnden den 27 april 2022. Inledningsvis ges en allmän beskrivning om delegering, bland annat att nämnden får delegera beslutanderätt till anställd och möjligheten för sektorchefen att vidaredelegera beslutanderätt till annan anställd. Vidaredelegerad beslutanderätt från sektorchefen till anställd anges inte kunna vidaredelegeras till en ytterligare tjänsteman. Av delegationsordningen framgår ingen beslutanderätt som får vidaredelegeras. Som tidigare beskrivet (se stycke 3.3 och 3.5) är det enbart kommundirektör i egenskap av förvaltningschef som får vidaredelegera beslutanderätt.

Utöver delegationsordningen finns dokumenten Delegation, personalärenden och Tillägg till delegationsordningen. Det sistnämnda dokumentet upphörde gälla i juli 2022. Delegation personalärenden är fastställd av sektorchef för utbildning den 3 maj 2019, alltså tidigare än kommunstyrelsens senaste revidering av sin delegationsordning. Dokumentet gäller för personalärenden inom sektor utbildning och har en koppling till kapitlet om arbetsgivarfrågor i kommunstyrelsens delegationsordning. Av dokumentet framgår att möjlighet finns att vidaredelegera. Som ovan beskrivet har utbildningsnämnden i sin delegationsordning inte fastställt någon beslutanderätt som får vidaredelegeras.

Nedan kommenteras skillnaderna mellan kommunstyrelsens delegationsordning (se tabeller 1–3) och Delegation personalärende (se tabell 4–6 nedan).

Tabell 4 - Anställning och avslut	
Ärende	Delegat
Anställningar, vikariatsförordnanden och förändrad tjänstgöringsgrad för befattningar	Vidaredelegerat från sektorchef till närmaste chef
Vederbörande beslutsdelegat fattar även beslut om entledigande.	

Ärende, alltså den beslutanderätt som delegeras, anges på olika sätt. Kommunstyrelsens delegationsordning anger beslut om anställning >sex månader medan Delegation personalärende anger beslut för alla typer av anställningar. Som tidigare beskrivet är det inte fastställt om beslut om anställning <sex månader är delegation eller verkställighet samt vem som har rätt att fatta dessa beslut.

Delegaten är också olika där kommunstyrelsen delegerar till närmsta chef och det finns ingen rätt att vidaredelegera beslutanderätten. Delegation personalärende anger att beslutanderätten är vidaredelegerad från sektorchef till närmaste chef.

Kommunstyrelsens delegationsordning anger att sektorchef får vidaredelegera till valfri anställd om uppsägning av personliga skäl och avsked. I Delegation personalärende finns en begränsning att beslutanderätten enbart får vidaredelegeras till närmaste chef.

Tabell 5 - Omställningsåtgärd	
Ärende	Delegat

¹⁹ Diarienummer framgår inte.

Omställningsåtgärder	Sektorchef
----------------------	------------

Beslutanderätten återfinns inte i styrelsens delegationsordning. Det förklaras av intervjuad att omställningsåtgärd²⁰ betraktas som verkställighet till följd av en uppsägning eller avsked.

Tabell 6 - Deltagande i konferens	
Ärende	Delegat
Deltagande i kurs eller konferens, tjänsteresa vid resor utanför Norden och Island	Vidaredelegerat från sektorchef till närmaste chef
Förbud mot utövande av bisyssla	

Ingen av dessa två beslutanderätter får vidaredelegeras enligt kommunstyrelsens delegationsordning. När det gäller beslut om förbud mot utövande av bisyssla är delegaterna sektorchef eller förhandlingschef (se tabell 3), alltså inte närmaste chef som Delegation personalärende anger.

Granskning av protokoll och sammanträdeshandlingar perioden maj 2021-maj 2022 visar att inga delegationsbeslut avseende anställda fattats.

4.7 Bedömning

Vi bedömer att utbildningsnämnden har delvis tilldelat befogenheter i enlighet med kommunallagen. Med utgångspunkt i bedömningen i avsnitt 3.3 och 3.5 bedömer vi att nämndens formulering avseende vidaredelegering inte följer kommunallagen i och med att sektorchef inte är förvaltningschef.

Kommunallagen anger att enbart en nämnd får delegera beslutanderätt för att till exempel underlätta sitt beslutsfattande. Det innebär enligt vår bedömning att sektorchef, i det här fallet genom ett eget antaget dokument, inte får delegera beslutanderätter. Vidare överensstämmer inte dokumentet Delegation, personalärende med kommunstyrelsens delegationsordning. Vidare kan nämnden inte delegera beslutanderätt som inte ingår i nämndens ansvar eller uppgifter. Det är endast kommunstyrelsen som kan, givet sitt arbetsgivaransvar, delegera beslutanderätter avseende anställda och arbetsgivarfrågor.

Rekommendationer:

- Säkerställ att delegerad beslutanderätt utgår ifrån nämndens ansvar och uppgifter som den har enligt sitt reglemente.
- Säkerställ att delegerad beslutanderätt utgår ifrån nämndens delegationsordning eller beslut av nämnden.

4.8 Samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning

4.8.1 Allmänt

Delegationsordningen²¹ är antagen av nämnden den 25 maj 2022. Delegationsordningen består av tre kapitel, under varje kapitel sorteras de beslutanderätter som delegeras från nämnden.

I samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning finns en hänvisning till kommunallagens bestämmelser om vidaredelegering (7 kap. 5–7 §§).

²⁰ Omställningsåtgärd omfattar olika typer av åtgärder kopplat till en person, som är anställd eller varit anställd. Exempelvis efter avslutad anställning få stöd till återinträde på arbetsmarknad eller ekonomisk förstärkning.
²¹ Dnr: 22SBN86.

Nämnden för ett resonemang om att enbart kommundirektören i egen-
skap av förvaltningschef får vidaredelegera beslutanderätt i kommunen.
Det anges vara osäkert om nämnden kan besluta att sektorchef får vida-
redelegera beslutanderätt. En risk finns att ett beslut fattat på vidaredele-
gering kan komma att upphävas vid laglighetsprövning. I delegationsord-
ningen anges att när sektorchef vidaredelegerat sin beslutanderätt ska
dessa beslut anmälas till sektorchef, som sedan ansvarar för anmälan av
beslutet till nämnden. Nämnden har dock inte beslutat att någon beslu-
tanderätt får vidaredelegeras.

Nedan kommenteras berörda beslutanderätter som nämnden delegerat.

Tabell 7 – Sektorchef	
Ärende	Delegat
Besluta i samtliga ärenden där nämnden har delegerat sin beslutanderätt.	Sektorchef

Intervjuad uppger att delegationen avser de beslutanderätter som nämnden delegerat till anställda, som sektorchefen kan i sin tur kan överta vid frånvaro av ordinarie delegat.

Ett av delegationsordningens kapitel avser personalärenden. Beslutande-
rätterna uppges av intervjuad vara en hänvisning till kommunstyrelsens
delegationsordning.

Tabell 8 – Personalärenden	
Ärende	Delegat
Anställning av verksamhetschefer	Sektorchef
Anställning av enhetschefer	Verksamhetschefer
Anställning av underställd personal	Enhetschefer

Intervjuad uppger att titeln verksamhetschef används inom sektor livs-
miljö och inom sektor välfärd. Titeln kontorschef som återfinns i kommun-
styrelsens delegationsordning (se tabell 3) används inte inom sektor livs-
miljö. Som tidigare beskrivet är det inte helt tydliggjort i kommunstyrel-
sens delegationsordning vilken chef som beslutar om arbetsgivarfrågor
avseende enhetschef. Det innebär att hänvisningen i tabell 8 inte helt
överensstämmer med kommunstyrelsens delegationsordning. Vidare
som tidigare beskrivet är det närmaste chef som beslutar om anställning
>sex månader. Alltså behöver det inte vara just enhetschef som tabell 8
anger. Samtidigt är det som tidigare beskrivet inte tydliggjort vem som
beslutar om anställning <sex månader.

Granskning av protokoll och sammanträdeshandlingar perioden maj
2021-maj 2022 visar att inga delegationsbeslut avseende anställda fat-
tats.

4.9 Bedömning

Vi bedömer att samhällsbyggnadsnämnden delvis har tilldelat befogen-
heter i enlighet med kommunallagen. Vi bedömer att samhällsbyggnads-
nämnden, utifrån att det saknas en anvisning eller hänvisning i delegat-
ionsordningen, har delegerat beslutanderätter avseende anställda.
Nämnden kan inte delegera beslutanderätt som inte ingår i nämndens
ansvar eller uppgifter. Det är endast kommunstyrelsen som kan, givet sitt
arbetsgivaransvar, delegera beslutanderätter avseende anställda och ar-
betsgivarfrågor.

Med utgångspunkt i bedömningen i avsnitt 3.3 och 3.5 bedömer vi att

sektorchef inte får vidaredelegera beslutanderätt i och med att sektorchef inte är förvaltningschef. Sedan behöver nämnden revidera avsnittet om vidaredelegering för en ökad stringens. Vidare behöver nämnden tydliggöra beslutanderätter som får delegeras, så att det inte kan tolkas som att sektorchef kan överta alla delegerade beslutanderätter. Exempelvis får en anställd inte överta delegerad beslutanderätt som enbart en ordförande får besluta om (till exempel brådslande ärenden).

Rekommendationer:

- Revidera delegationsordning så att:
  - delegerad beslutanderätt utgår ifrån nämndens ansvar och uppgifter som den har enligt sitt reglemente.
  - enbart förvaltningschef får vidaredelegera beslutanderätt.
  - sektorchef inte kan överta alla delegerade beslutanderätter.

4.10 Övriga nämnders delegationsordningar

4.10.1 Valfördsnämndernas delegationsordning

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, socialnämnden, och omvårdnadsnämnden har en gemensamt antagen delegationsordning²². Den innehåller inga beslutanderätter avseende arbetsgivarfrågor eller rätt att vidaredelegera beslutanderätt.

4.10.2 Kultur- och fritidsnämndens delegationsordning

Kultur- och fritidsnämndens delegationsordning²³ innehåller inga beslutanderätter avseende arbetsgivarfrågor eller rätt att vidaredelegera beslutanderätt.

4.10.3 Överförmyndarnämndens delegationsordning

Överförmyndarnämndens delegationsordning²⁴ innehåller inga beslutanderätter avseende arbetsgivarfrågor eller rätt att vidaredelegera beslutanderätt.

5. Ansvar och uppföljning för arbetsmiljön i den politiska organisationen

5.1 Kommunstyrelsens ansvar

Reglementet anger att arbetsgivaransvaret omfattar arbetsmiljö. Styrelsen ansvarar för arbetsmiljön i kommunen och svarar som arbetsgivarföreträdare för det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM), samt att verksamheten bedrivs i enlighet med arbetsmiljölagen och föreskrifter om arbetsmiljö. Detta ansvar omfattar både styrelsens egen verksamhet och nämndernas verksamhet.

Riktlinje för arbetsmiljö och hälsa²⁵ antogs av styrelsen i juni 2019, alltså efter att reglementena antogs (dec 2018). Riktlinjen anger en roll- och ansvarsfördelning inom både politiska organisationen och förvaltningsorganisationen. Enligt riktlinjen ansvarar kommunstyrelsen ytterst för arbetsmiljöfrågorna inom organisationen. I arbetsmiljöarbetet är kommunstyrelsens uppgifter att:

---

22 Dnr: 20ON364, 20AFN170, 20SON415.

23 Dnr: 22KFN61.

24 Diarienummer anges inte.

25 Riktlinjen innehåller inget diarienummer.

- Se till att kommundirektör får uppgifter i SAM.
- Se till att kommundirektör har befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens för att kunna driva arbetsmiljöarbetet.
- Ge kommundirektör rätt att vidarefördela uppgifter så långt ut i organisationen att SAM kan drivas ute på arbetsplatserna samt att tillräckliga befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens följer med.
- Se till att SAM följs upp och fungerar i alla verksamheter.

Rutin för det systematiska arbetsmiljöarbetet²⁶ följer reglementena genom att ange att kommunstyrelsen har i egenskap av arbetsgivare det juridiska ansvaret för arbetsmiljön i kommunen. För att ansvaret ska uppfyllas (genomförande i praktiken) anger rutinen att styrelsen behöver fördela uppgifter till chefer i kommunen. Vem som antagit eller när rutinen antagits anges inte.

5.1.1 Kommunstyrelsens arbetsgivarutskotts ansvar

Arbetsgivarutskottet inrättades i januari 2019 och består av fem ledamöter. Enligt instruktion²⁷ är utskottet ett beredande organ som ska bereda och samordna styrelsens arbetsgivaransvar samt frågor rörande exempelvis:

- Behov och förutsättningar inom exempelvis arbetsmiljö.
- Mål och resursplan inklusive koncernövergripande uppföljning och analys av arbetsgivarperspektivet på kort och lång sikt.

Enligt instruktionen får arbetsgivarutskottet under beredningen fatta beslut av verkställighetskaraktär. Ingen beslutanderätt är delegerad till utskottet genom styrelsens delegationsordning.

5.2 **Nämndernas ansvar**

Som tidigare beskrivet ansvarar nämnderna för att dess verksamhetsuppdrag är tydligt och ändamålsenligt organiserat så att de förtroendevalda kan ta nödvändigt ansvar med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och ramar samt övriga styrdokument, lagar och andra författningar för verksamheten.

Riktlinje för arbetsmiljö och hälsa anger att nämnderna ansvarar för att verkställa verksamheten i enlighet med lagar och förordningar, som till exempel arbetsmiljölagen med dess föreskrifter och interna styrdokument. Detta innebär ett annat ansvar än det som reglementena fastslår, dvs. att nämnderna vare sig har ett arbetsmiljöansvar eller uppgift att följa regelverket för arbetsmiljö. Ansvar för arbetsmiljön ligger på kommunstyrelsen.

5.3 **Bedömning**

Utgångspunkten är att arbetsgivaren ansvarar för arbetsmiljö. Med arbetsgivare avses de förtroendevalda. Ansvarsfördelningen för arbetsmiljön får inte vara otydlig i den politiska organisationen, det har fastställts genom regelverket för arbetsmiljö och i hovrättens dom (mål nr 2701–05)²⁸. Kommunstyrelsen och kommunstyrelsens ordförande har ett särskilt ansvar att tillse en tydlig ansvarsfördelning.

²⁶ Av rutinen framgår inte vem som antagit, datering eller diarienummer.

²⁷ Antagen av kommunstyrelsen 2019-01-22, dnr: 19KS33.

²⁸ Hovrättens dom handlade om arbetsmiljöansvaret för en dödsolycka i samband med rivningsarbete av en kommunal byggnad. Hovrätten menade bland annat att det var svårt att avgöra vem som bar arbetsgivaransvaret i

Vår bedömning är att arbetsmiljöansvaret delvis har fördelats i den politiska organisationen. Följden blir en otydlig ansvarsfördelning. Bedömningen vilar på att dokumenten som fastslår ansvarsfördelningen inte är enhetliga. Enligt reglementen och rutinen är styrelsen ansvarig för arbetsmiljön. Samtidigt anger av styrelsen antagen riktlinje att nämnderna svarar för arbetsmiljön och efterlevnad av arbetsmiljölagen samt föreskrifter för arbetsmiljö. Vår bedömning är att i nämndernas verksamhetsansvar ingår ett arbetsmiljöansvar. Detta då arbetsmiljölagen (1 kap. 2 §) gäller för varje verksamhet i vilken arbetstagare utför arbete för en arbetsgivares räkning. Kommunstyrelsen kan därmed inte ensam ha ansvaret för arbetsmiljön i kommunen.

Vi bedömer att det finns en risk, som också kommunstyrelsen delar i sin intern kontrollplan, att styrelsen inte kan efterleva sitt arbetsmiljöansvar i alla nämnders verksamheter. Detta då efterlevnad av ansvaret, som baseras på en årlig uppföljning tillika kontroll, enbart följdes upp och kontrollerades i hälften av kommunens verksamheter (2021 års uppföljning).

Rekommendation till kommunstyrelsen:

- Revidera reglementen att även nämnderna är arbetsmiljöansvariga för den verksamhet som bedrivs av nämnden.

5.4 Ansvar i förvaltningsorganisationen

Hur arbetsmiljöansvar inom tjänstemannaorganisationen ska fördelas beskrivs i flertalet dokument.

Medarbetarpolicyn²⁹, som antogs av fullmäktige 2018-09-24, vänder sig till alla medarbetare inom Gävle kommunkoncern, alltså förvaltningar och helägda bolag. Policyn är inte uppdaterad sett till att den anger att förvaltningsorganisationen består av flera förvaltningar och inte en förvaltning. I policyn beskrivs förväntningar på chef & ledare och medarbetare i arbetsmiljöarbetet.

Riktlinjen för arbetsmiljö och hälsa beskriver hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivs inom kommunkoncernen och vilket ansvar följande tjänsteman har: HR-direktör, chefer, medarbetare, skyddsombud, HR-avdelningen sektor Styrning och stöd och HR-funktionen sektor och bolag. Genom riktlinjen, dokument på intranätet och anställningsavtal (beskrivs nedan) uppger intervjuade att kommundirektören fått uppgifter i systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM).

Granskning av protokoll under perioden visar att kommunstyrelsen inte fattat något övrigt beslut avseende uppgifter i SAM.

Rutin för det systematiska arbetsmiljöarbetet utgår ifrån bestämmelser i arbetsmiljölagen och arbetsmiljöverkets föreskrifter. Som tidigare beskrivet anger rutinen i detalj vad/hur/vem/vilka/när uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet ska genomföras av chefer i kommunen. Rutinen

---

kommunen och att klargöra ansvaret låg på kommunstyrelsen. Ett särskilt ansvar låg på kommunalrådet, i egenkap av kommunstyrelsens ordförande, att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och därmed förutsättningarna för att arbetsmiljöarbetet bedrevs på ett lagenligt sätt. Förvaltningschef och kommunalråd dömdes straffrättsligt. Med anledning av domen har SKR i ett cirkulär fastslagit grunderna för arbetsmiljöansvaret i kommuner och regioner. <https://skr.se/download/18.14995aea175214466cfc123/1602843887835/08045.pdf>

29 Dnr: 18KS58.

kompletteras med andra dokument³⁰ för genomförande av olika delar i SAM. Ett av dessa dokument är fördelning av arbetsmiljöuppgifter³¹. Dokumenten beskriver en rutin tillika förfarande vid fördelning av uppgifter från kommunstyrelsen → förvaltningschef/kommundirektör → sektorchef → kontorschef → verksamhetschef → enhetschef. Bland dessa återfinns inte titeln avdelningschef, som är en chefstitel inom sektor styrning och stöd. Undertecknat dokument motsvarar en skriftlig bekräftelse att arbetsmiljöuppgifter mottagits och vilket ansvar som chefen har. Dokumentet ska förvaras i personalakten.

Granskning visar att kommundirektören och samtliga sektorchefer undertecknat dokumentet, vilket innebär att kommundirektör fördelat samt sektorchef mottagit arbetsmiljöuppgifter. Dessa uppger även att arbetsmiljöuppgifter fördelas i anställningsavtal där arbetsmiljöansvar ingår i tjänstebeskrivningen.

5.5 Bedömning

Vi bedömer att arbetsmiljöansvaret i princip fördelats inom förvaltningsorganisationen. Genom undertecknade av anställningsavtal och dokumentet för fördelning av arbetsmiljöuppgifter fördelas uppgifter samt rätten att vidarefördela uppgifter från kommunstyrelsen → kommundirektör → sektorchef.

Riktlinjerna anger vilka uppgifter som kommunstyrelsen svarar för. Riktlinjen anger inte hur kommundirektören ska få uppgifter, befogenheter och kunskaper, rätt att vidarefördela etc. Dessa delar fordrar beslut av styrelsen, enligt vår bedömning. Detta så att det blir tydligt i ansvarsfördelningen från kommunstyrelsen ner i förvaltningsorganisationen avseende SAM. Risk finns annars att tjänstemän har uppgifter i SAM som i grunden inte har fördelats från kommunstyrelsen.

Rekommendation till kommunstyrelsen:

- Tydliggör riktlinje för arbetsmiljö och hälsa om hur kommunstyrelsen ska utföra de uppgifter som ankommer på styrelsen.

5.6 Uppföljning av arbetsmiljö

Som tidigare beskrivet är en av kommunstyrelsens uppgifter att se till att SAM följs upp och fungerar i alla verksamheter, så att styrelsen kan fullgöra sitt arbetsmiljöansvar. Enligt instruktion är arbetsgivarutskottets roll är att bereda uppföljningen inför styrelsens beslut.

Dokumentet arbetsgång för årlig uppföljning av SAM³² beskriver syfte, arbetsgång, tidplan och tillvägagångssätt för uppföljningen. Syftet är att genom uppföljning på sektornivå och kommunövergripande nivå (aggregerat resultat av uppföljningar på sektornivå) säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs på alla nivåer i förvaltningsorganisationen. Som stöd för chefers uppföljning finns en särskild modul i Stratys, som intervjuade använder sig av.

Granskning visar sektor styrning och stöd, sektor välfärd och sektor livsmiljö följt upp sin arbetsmiljö under 2021. Vi har inte tagit del av sektors

30 Dokumentet finns att tillgå på intranätet och avser exempelvis: risk- och konsekvensanalys, returnering av arbetsmiljöuppgifter och generell arbetsmiljörund.

31 Dokumentet innehåller inget diarienummer eller datering.

32 Dokumentet innehåller inget diarienummer eller datering.

utbildnings uppföljning för 2021. Den kommunövergripande uppföljningen av 2021 års arbetsmiljöarbete redovisades till arbetsgivarutskottet i maj 2021. Uppföljningen består av ca 25 frågor som täcker in SAM:s olika delar. Antalet respondenter var ungefär 450 som motsvarar en svarsfrekvens på ungefär 50 %. Svarsfrekvensen beskrivs variera mellan sektorerna, där sektorer med lägre svarsfrekvens varit hårt belastade av covid och bemanningsfrågan. Uppföljningen identifierade fem utvecklingsområden såsom högre användning av SAM i Stratys och genomförande av den årliga uppföljningen på samtliga nivåer i förvaltningsorganisationen. Utskottet noterade uppföljningen och uppföljningen redovisades inte till kommunstyrelsen.

När granskningen genomförs har årets uppföljning av SAM ännu inte redovisats till arbetsgivarutskottet eller kommunstyrelsen.

Vidare har arbetsgivarutskottet fått återkoppling av arbetsmiljöverkets inspektion. Utskottet uppdrog sektor styrning och stöd i december att omhänderta och återkoppla till utskottet om förbättringsområden till följd av inspektionen.

5.7 Bedömning

Vi bedömer att SAM för 2021 har följts upp på kommunövergripande nivå och i berörda sektorer. Att det gjorts är i enlighet med arbetsmiljöverkets föreskrifter. För att kommunstyrelsen ska kunna försäkra sig om att arbetsmiljön genomförs i hela förvaltningsorganisationen behöver styrelsen vidta åtgärder för att höja chefers involvering i och prioritering av uppföljning för att på så sätt höja svarsfrekvensen. Denna bedömning är i linje med det utvecklingsområde som identifierats i 2021 års uppföljning.

Enligt kommunallagen och sin instruktion bedömer vi att arbetsgivarutskottet inte har befogenhet att besluta om att notera uppföljning eller lämna uppdrag. Detta då dessa beslut motsvarar delegationsbeslut vilket kommunstyrelsen inte har delegerat. Den befogenhet arbetsgivarutskottet har är att bereda ärenden genom att föreslå vilket beslut som kommunstyrelsen ska fatta. Vidare har hela kommunstyrelsen ett kollektivt ansvar för arbetsmiljön i kommunen. Uppföljning är en förutsättning för att fullgöra ansvaret, som sedan styr behov av åtgärder (styrning och ledning). Det finns således en risk kopplat till det kollektiva ansvarstagandet när enbart fem av 13 ledamöter (och 13 ersättare) fått uppföljning och återrapporering av SAM. Vi menar att uppföljning av arbetsmiljön behöver minst återrapporeras till kommunstyrelsen.

Rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Säkerställ att årlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet görs i samtliga verksamheter.
- Se till att uppföljning av arbetsmiljön rapporteras till minst kommunstyrelsen.

Bilaga 1 Bestämmelser i reglementen

Gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder

1 § Uppdrag och verksamhet

Samtliga nämnder ska säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Nämnderna har tillika ansvar för att dess uppdrag och verksamhet är tydligt och genomförs på ett ändamålsenligt sätt med hänsyn till fullmäktiges mål och styrning, samt lagar och andra författningar för verksamheten.

§ 2 Arbetsgivaransvar, anställande myndighet och organisation av förvaltningen

Kommunstyrelsen har utöver sina verksamhetsområden även arbetsgivaransvar och är anställande myndighet för hela förvaltningsorganisationen, till skillnad mot övriga nämnder som har ansvar för sitt verksamhetsområde. Det innebär att kommunstyrelsen är ansvarig för arbetsgivarpolitiken och är ansvarig arbetsgivare gentemot kommunens anställda medarbetare. Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för all kommunal personal.

Kommunen har en förvaltning. Kommunstyrelsen är den som anställer förvaltningschef, tillika kommundirektör.

Styrelsen ansvarar för förvaltningens organisation och sektorsindelning. Ansvar för tillsättande av personella resurser för nämndernas verksamhet och organiseringen av dessa delegeras från kommunstyrelsen via kommundirektör och sektorchefer.

Reglemente för kommunstyrelsen

§ 3 Allmänt om ledning, styrning och samordning

Styrelsen ska utöva ledningsfunktionen genom att leda, styra och samordna förvaltningens personal- och arbetsgivarpolitik.

§ 6 Arbetsgivaransvar och anställande myndighet

Styrelsen ska

1. ansvara för övergripande arbetsgivarvarumärkesarbete.
2. med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.
3. förhandla å kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt. Styrelsen har förhandlingsrätt om medbestämmande i arbetslivet gentemot arbetstagarorganisationerna.
4. avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare, inklusive besluta om stridsåtgärd.
5. ge råd och biträde i arbetsgivarpolitiska frågor till kommunens nämnder och bolag.
6. ansvara för samordnad statistik, och analys för strategiska ställningstaganden.
7. föra kommunens talan i mål enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister, och

8. besluta i förflyttnings- eller omplaceringsärenden.
9. styrelsen ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.
10. styrelsen ska utfärda erforderliga delegationer och instruktioner för förvaltningen.

Övriga nämnders reglementen

Övriga nämnders reglementen innehåller enhetliga bestämmelser.

3 § Organisation inom verksamhetsområdet och anställande myndighet

Nämnden ansvarar för att dess verksamhetsuppdrag är tydligt och ändamåls enlig organiserat så att de förtroendevalda kan ta nödvändigt ansvar med hän syn till av fullmäktige fastställda mål och ramar samt övriga styrdokument, lagar och andra författningar för verksamheten.

Kommunstyrelsen har utöver sina verksamhetsområden även arbetsgi-varansvar och är anställande myndighet för hela förvaltningsorganisat- ionen, till skillnad mot övriga nämnder som har ansvar för sitt verksam- hetsområde. Det innebär att kommunstyrelsen är ansvarig för arbetsgi- varpolitiken och är ansvarig arbetsgivare gentemot kommunens anställda medarbetare.

Kommunstyrelsen är den som anställer förvaltningschef, tillika kommun- direktör. Kommunen har en förvaltning. Styrelsen ansvarar för förvalt- ningens organisation och sektorsindelning. Ansvar för tillsättande av per- sonella resurser för nämndernas verksamhet och organiseringen av dessa delegeras från kommun styrelsen via kommundirektör och sektors- chefer

Beslutsärende:
Patientsäkerhetsberättelse för
Omvårdnadsnämnden, Valfärd
Gävle år 2022

12

23ON51

Missiv

2023-02-13

Diarienummer: 23ON51

Handläggare:

Ulrika Carlsson, MAS
026-17 80 00
ulrika.carlsson@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Patientsäkerhetsberättelse år 2022 för Omvårdnadsnämnden

Förslag till beslut

Att Omvårdnadsnämnden antar patientsäkerhetsberättelsen för 2022 som sin egen samt ställer sig bakom målet och handlingsplanen för patientsäkerhetsarbetet under 2023.

Bakgrund

Enligt patientsäkerhetslagen SFS 2010:659 ska vårdgivaren skriva en patientsäkerhetsberättelse. Idén med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt för alla redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar och att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses. Patientsäkerhetsberättelsen bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet. Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, har utarbetat en ny mall som stöd för alla vårdgivare vid utarbetandet av patientsäkerhetsberättelsen. Mallen utgår från lagkrav och följer strukturen för den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

Mål, strategier och utmaningar för kommande år skall framgå i patientsäkerhetsberättelsen.

Ärendebeskrivning

Under 2022 ställde sig Valfärd Gävles berörda nämnder bakom den nationella handlingsplanen för patientsäkerhet med målet "Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada".

Verksamhetschefer enligt hälso- och sjukvårdslagen, medicinskt ansvariga sjuksköterskor, MAS och medicinskt ansvarig för rehabilitering MAR har arbetat tillsammans med en verksamhetsutvecklare med det nationella analysverktyget för patientsäkerhet och identifierat fokusområden och aktiviteter. Det kvarstår att slutföra sista delen av arbetet för att upprätta en handlingsplan för fortsatt arbete i verksamheterna.

Under året har Kvalitetsteamet tillsammans med berörda parter fortsatt arbetet med att förbättra avvikelshantering. Exempelvis har fortsatt utbildning samt råd och stöd i processen erbjudits. Utifrån resultatet bedöms att arbetet med avvikelshantering fortsatt är ett förbättringsområde för att säkerställa att avvikelser utreds och åtgärdas utifrån vad lagstiftningen kräver.

Flera resultat har förbättrats år 2022 bland annat andelen genomförda läkemedelsgenomgångar, multiprofessionellt arbete vid BPSD och antal genomförda individuella riskbedömningar. Egenregins hälso- och sjukvårdsverksamheter har förnyat inventering och utarbetat ett flödesschema gällande hantering av medicintekniska produkter exempelvis för inköp, kalibrering/kontroll och utbildning i syfte att säkerställa säkerhet och lagkrav.

Förskrivningsprocessen för hjälpmedel har följts upp av MAR för egenregi och externa utförare.

Det har anmälts sex lex Maria till inspektionen för vård och omsorg (IVO) under år 2022.

Under 2021 anställde Valfärd Gävle en projektledare för att titta på hur den kommunala hälso-och sjukvården ska bäst organisera sig för att kunna möta vårdens framtida utmaningar och upprätthålla en god säkerhetskultur för att främja patientsäkerhet och arbetsmiljö. Arbetet har pågått fortsatt under år 2022.

Inför kommande år behöver den kommunala primärvården arbeta med de prioriterade områdena i handlingsplanen samt upprätta rutiner för riskhantering.

Magnus Höjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Patientsäkerhetsberättelse för Omvårdnadsnämnden Välfärd Gävle År 2022

2023-02-08

Ansvarig för innehållet:

Ulrika Carlsson, Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Johanna Storing, Medicinskt ansvarig för rehabilitering

Lena Johansson, Verksamhetschef HSL

Sarah Bydén, Verksamhetschef HSL

Carina Andersson, Verksamhetschef HSL

Peter Sund, Verksamhetschef HSL

23ON51

Inledning

Mallen är ett stöd för att skriva patientsäkerhetsberättelsen och utgår från lagkrav och följer strukturen för den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet. I de fall lagkrav finns görs hänvisningar under respektive rubrik. Fullständiga lagtextbeskrivningar finns i dokumentet Korsreferenslista för lagkrav kopplat till mallen för patientsäkerhetsberättelse.

Mallen utgår även från metodiken för systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

Mallen är framtagen inom ramen för kunskapsstyrningsorganisationen, på uppdrag av den nationella samverkansgruppen (NSG) inom patientsäkerhet, 2021-09-23.

I syfte att förtydliga har mindre justeringar i inledning och bilaga genomförts, 2022-05-18.

Innehåll

SAMMANFATTNING.....	5
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	6
Engagerad ledning och tydlig styrning	6
Övergripande mål och strategier	6
Organisation och ansvar	6
Samverkan för att förebygga vårdskador	8
Informationssäkerhet	10
En god säkerhetskultur	11

	Sid 106(316)
Adekvat kunskap och kompetens	14
Patienten som medskapare	15
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	15
Öka kunskap om inträffade vårdskador.....	22
Tillförlitliga och säkra system och processer	23
Säker vård här och nu	32
Riskhantering	32
Riskhantering	32
Stärka analys, lärande och utveckling.....	32
Avvikelse.....	32
Läkemedelsavvikelse	35
Klagomål och synpunkter.....	35
Klagomål och synpunkter.....	36
Journalgranskning.....	40
Öka riskmedvetenhet och beredskap	41
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR.....	41

SAMMANFATTNING

Under 2022 ställde sig Valfärd Gävles berörda nämnder bakom den nationella handlingsplanen för patientsäkerhet med målet "Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada".

Verksamhetschefer enligt hälso- och sjukvårdslagen, medicinskt ansvariga sjuksköterskor, MAS och medicinskt ansvarig för rehabilitering MAR har arbetat tillsammans med en verksamhetsutvecklare med det nationella analysverktyget för patientsäkerhet och identifierat fokusområden och aktiviteter. Det kvarstår att slutföra sista delen av arbetet för att upprätta en handlingsplan för fortsatt arbete i verksamheterna.

Under året har Kvalitetsteamet tillsammans med berörda parter fortsatt arbetet med att förbättra avvikelshantering. Exempelvis har fortsatt utbildning samt råd och stöd i processen erbjudits.

Utifrån resultatet bedöms att arbetet med avvikelshantering fortsatt är ett förbättringsområde för att säkerställa att avvikelser utreds och åtgärdas utifrån vad lagstiftningen kräver.

Flera resultat har förbättrats år 2022 bland annat andelen genomförda läkemedelsgenomgångar, multiprofessionellt arbete vid BPSD och antal genomförda individuella riskbedömningar. Egenregins hälso- och sjukvårdsverksamheter har förnyat inventering och utarbetat ett flödesschema gällande hantering av medicintekniska produkter exempelvis för inköp, kalibrering/kontroll och utbildning i syfte att säkerställa säkerhet och lagkrav.

Förskrivningsprocessen för hjälpmedel har följts upp av MAR för egenregi och externa utförare.

Det har anmälts sex lex Maria till inspektionen för vård och omsorg (IVO) under år 2022.

Under 2021 anställde Valfärd Gävle en projektledare för att titta på hur den kommunala hälso- och sjukvården ska bäst organisera sig för att kunna möta vårdens framtida utmaningar och upprätthålla en god säkerhetskultur för att främja patientsäkerhet och arbetsmiljö. Arbetet har pågått fortsatt under år 2022.

Inför kommande år behöver den kommunala primärvården arbeta med de prioriterade områdena i handlingsplanen samt upprätta rutiner för riskhantering.

Sid 108(316)

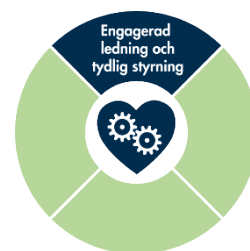
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador.

För att kunna nå den nationella visionen ”God och säker vård – överallt och alltid” och det nationella målet ”ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”, har fyra grundläggande förutsättningar identifierats i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Mål

Omvårdnadsnämnden har ställt sig bakom den nationella handlingsplanen för patientsäkerhet med målet ”Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”.

Strategi

Den övergripande strategin under 2022 har varit att upprätta en handlingsplan för patientsäkerhetsarbetet. Att utifrån nulägesanalysen identifiera och prioritera åtgärder för att stärka patientsäkerheten, skapa en hållbar patientsäkerhetskultur och arbeta med riskhantering. I ledningssystemet finns rutiner för utredning, analys, åtgärder och uppföljning av allvarliga vårdavvikelser (rapporter från medarbetare samt inlämnade klagomål och synpunkter från patienter och närstående) samt samarbete med andra myndigheter och organisationer, regionalt och nationellt i frågor som rör patientsäkerhet.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

I det här stycket beskrivs hur roller och ansvarsfördelning för planering, ledning och uppföljning av patientsäkerhetsarbetet var fördelat inom Omvårdnadsnämndens ansvarsområde under 2022.

Den 1 januari 2019 fick Gävle kommun en ny organisation. Det högsta beslutande organet är kommunfullmäktige. Kommunen har flera olika nämnder som stöts av en gemensam förvaltning. Förvaltningen är indelad i fyra sektorer vars uppdrag avgörs av tillhörande nämnder.

Kommunens hälso-och sjukvård tillhör sektor Välfärd Gävle vilken består av fem kontor: Förebyggande och kompetens, Myndighetskontor, Stöd i hemmet, Boende, Utveckling och stöd och ledningsfunktioner inom HR, ekonomi, kommunikation och kvalitetsledning. Inom Välfärd Gävle arbetar cirka 3000 medarbetare. Sektorn arbetar på uppdrag av tre nämnder: Omvårdnadsnämnden, Socialnämnden samt Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden varav hälso-och sjukvård finns i två av nämnderna. Hälso-och sjukvårdsansvar bedrivs i Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads-och funktionsrättsnämnden.

Omvårdnadsnämnd

Omvårdnadsnämnden är ansvarig huvudman och vårdgivare för den kommunala primärvården i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) för verksamheter enligt SoL 5 kap. 5 § andra stycket, dagverksamhet enligt 3 kap. 6 samma lag samt hemsjukvård.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) har rollen som kravställare gentemot såväl utförare i kommunal regi som externa utförare i den verksamhet som en kommun bedriver enligt 11 kap. § 4 i hälso- och sjukvårdslagen. MAS arbetade fortlöpande med att upprätthålla, utveckla, styra och rapportera till omvårdnadsnämnden angående hur patientsäkerhetsarbetet bedrivits i verksamheterna. MAS fastställde även rutiner inom sitt lagstadgade område vilket framgår av hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) 4 kap. 6 § .

Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)

Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) har rollen som kravställare gentemot såväl utförare i kommunal regi som externa utförare i den verksamhet som en kommun bedriver enligt 11 kap. § 4 i hälso- och sjukvårdslagen. MAR arbetade fortlöpande med att upprätthålla, utveckla, styra och rapportera till omvårdnadsnämnden angående hur patientsäkerhetsarbetet bedrivits i verksamheterna. MAR fastställde även rutiner inom sitt lagstadgade område vilket framgår av hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) 4 kap. 6 §.

Nutritionsansvarig dietist (NAD)

Nutritionsansvarig dietist har rollen som både kravställare och verksamhetsstöd gentemot såväl utförare i kommunal regi som externa utförare i den verksamhet som en kommun bedriver enligt 11 kap. § 4 i hälso- och sjukvårdslagen. NAD arbetade fortlöpande med att upprätthålla, utveckla, styra och, i det fall det krävs, rapportera till omvårdnadsnämnden angående hur arbetet med mat, måltider och nutrition bedrivits i verksamheterna. NAD fastställde även rutiner inom det lagstadgade området för att upptäcka, förebygga och behandla undernäring (Socialstyrelsens föreskrift om förebyggande av och behandling vid undernäring HSL-FS 2022:49).

Verksamhetschef HSL

Verksamhetschef HSL ansvarar för att tillhandahålla tjänster som uppfyller de målsättningar och krav som ställts upp av omvårdnadsnämnden samt lagstiftning och föreskrifter i den verksamhet som en kommun bedriver enligt 4 kap § 2 i hälso- och sjukvårdslagen. Verksamhetschef HSL ansvarar för att inom sitt verksamhetsområde tillse att rutiner och riktlinjer som styr hälso- och sjukvårdsuppdraget är kända på enheterna.

Enhetschef, första linjens chef

Första linjens chef leder och fördelar arbetet för sina medarbetare. Ansvarar för att organisera och planera teamarbete kring kund samt ansvarar för rapportering och avvikelsehantering.

Hälso- och sjukvårdspersonal

Hälso- och sjukvårdspersonalen ansvarar för att hälso- och sjukvården utförs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet och att inom ramen för verksamhetens ledningssystem medverka i det systematiska kvalitetsarbetet. Alla medarbetare som utför hälso- och sjukvård är skyldiga att bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Arbetsuppgifter som utförs på delegering av legitimerad personal är att betrakta som hälso- och sjukvård och medför därför särskilt ansvar enligt Patientsäkerhetslagen.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Vårdhygien

Gävle kommun har tillsammans med övriga kommuner i länet ett avtal med Vårdhygien region Gävleborg. Vårdhygien arbetar aktivt med kommunerna samt inom regionen med att förhindra uppkomst och spridning av vårdrelaterade infektioner. Vårdhygien erbjuder hygienutbildningar till kommunernas chefer, omvårdnadspersonal samt hälso- och sjukvårdspersonal.

Läkaravtal

I Gävleborgs län finns ramavtal och lokala samverkansavtal för läkarmedverkan framtagna för att säkerställa läkarmedverkan. I avtalen har exempelvis fastställts att årliga läkemedelsgenomgångar ska genomföras i samverkan med den kommunala hälso- och sjukvården. Ramavtal och lokala samverkansavtal reviderades under 2020 med ett tydliggörande av att teamsamverkan har en central roll. Detta för att stärka den personcentrerade vården och på så vis säkerställa patientsäkerhet.

Förstärkt samverkan

Förstärkt samverkan är en samverkansgrupp med representanter från slutenvård, primärvård och

Välfärd Gävle. Välfärd Gävle representeras av kontorschefer, Medicinskt ansvarig sjuksköterska samt Medicinskt ansvarig för rehabilitering. Gruppen träffas tre gånger per termin.

Mobilt sjukvårdsteam

Gävle kommun och Region Gävleborg har sedan 2018 ett gemensamt mobilt sjukvårdsteam. Syftet med det mobila teamet är att förbättra vårdkedjan mellan kommun, primärvård och slutenvård. Ambitionen är att kunna optimera vården för äldre med sviktande hälsa eller multisjuka vuxna som bor i ordinärt boende, vård- och omsorgsboende eller som vistas på en korttidsenhet. Effekten blir att personer med behov av samordnade hälso- och sjukvårdsinsatser får fortsatt vård i hemmet vilket bedöms medföra ett mervärde för individen, minskat tryck på akutmottagningen och färre antal inskrivningar. Teamet bemannas av läkare från primärvården eller slutenvården, en sjuksköterska från primärvården och en sjuksköterska från kommunen som har ett nära samarbete med biståndshandläggare. Gävle kommun bidrar med tre sjuksköterskor till samarbetet.

Uppsökande tandvård

Uppsökande tandvård erbjuds av Folk tandvården region Gävleborg i samverkan med länets kommuner. Syftet är att förebygga och förbättra munhälsa hos personer med varaktiga och omfattande vård- och omsorgsinsatser. Insatsen är kostnadsfri för patienten. Region Gävleborg handleder kommunens vård- och omsorgspersonal när behov uppstår samt utbildar i munhälsa en gång per år.

Samverkan Region/ Kommun Covid-19 Pandemin

Samverkansmöten mellan Region Gävleborg och länets kommuner fortsatte under 2022.

Syftet med denna samverkan var och är fortfarande att diskutera medicinska frågor och fatta beslut om gemensamma rutiner gällande Pandemin.

Under året deltog vårdhygien, vaccinsamordnare och smittskyddsläkare från Region Gävleborg och från länets kommuner var medicinskt ansvariga sjuksköterskor, MAS och medicinskt ansvariga för rehabilitering, MAR representerade. Samverkansmötena genomfördes varannan vecka. Detta forum har varit viktigt under pandemin då man snabbt har satt in lokala åtgärder vid ökad smittspridning samt att vaccinationer har planerats i samverkan.

Chefsläkarmöten

Länets Medicinskt ansvariga sjuksköterskor, MAS och Medicinskt ansvariga för rehabilitering, MAR har regelbundna möten med chefläkare i Region Gävleborg, primärvård och specialistvård. Fokus för dessa möten har varit patientsäkerhetsarbete, identifiera riskprocesser, förbättra flöden och lyfta allvarliga händelser.

Överenskommelse om svårt sjuka

Överenskommelsen har till syfte att säkerställa att patienter där sjukhusvård, primärvård, kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst har ett delat ansvar, får en säker och jämlik vård med så god livskvalitet som möjligt. Överenskommelsen omfattar alla verksamheter. Alla verksamheter som berörs ingår inom respektive huvudmans ansvar.

Lokal samverkansgrupp Nutrition

Under hösten 2022 startades Lokal samverkansgrupp LSG Nutrition där nutritionsansvarig dietist NAD ingår från Välfärd Gävle. Gruppen representeras av bland annat verksamhetschef Paramedicin, verksamhetschef primärvård, MAS Ockelbo kommun, primärvårdsdietist, chefsläkare allmänmedicin, chefssjuksköterska och logoped. Gruppen har som syfte att skapa en struktur för insatser att stödja verksamheter i planering, genomförande, uppföljning och utveckling för nutritionsarbetet

i regionen och länets kommuner. Gruppen ska bereda underlag till beslut och ta fram handlingsplan, mål och kvalitetsindikatorer inom nutritionsområdet

Lokal arbetsgrupp diabetes

Det tidigare diabetesrådet har bytt namn till lokal samverkansgrupp LSG diabetes och sorterar under den nationella kunskapsstyrningen. Gruppen är en kombinerad operativ och strategisk arbetsgrupp som omsätter programområdets verksamhetsplaner lokalt inom Region Gävleborg. Deltagare i gruppen är processägare, primärvårdsläkare, endokrinologer, diabetessjuksköterskor och två Medicinskt ansvariga sjuksköterskor från länets kommuner. Gemensamma utbildningar och framtagandet av en rutin som gäller över vårdgivargränserna har varit fokus under 2022.

Lokal arbetsgrupp primärvård

Under 2022 startades lokal arbetsgrupp LAG primärvård som sorterar under den nationella kunskapsstyrningen. Gruppen är en kombinerat operativ och strategisk arbetsgrupp som omsätter programområdets verksamhetsplaner lokalt inom Region Gävleborg. Gruppen består av medicinsk rådgivare på hälsovalskontoret, läkare, sjuksköterskor, dietist, fysioterapeut, arbetsterapeut och psykolog från Region Gävleborg och kommunerna är representerade av MAS från Gävle och Hudiksvall.

Lokal arbetsgrupp rehabilitering

Lokal arbetsgrupp LAG rehabilitering utifrån den nationella kunskapsstyrningen syftar till att vara en kombinerat operativ och strategisk grupp som omsätter programområdets verksamhetsplaner lokalt inom Region Gävleborg. Deltagare är vårdenhetschefer från regionens specialistvård, primärvård och representant för försäkringsmedicin, Rehabchefer och MAR från kommuner samt patientrepresentant. Gruppen leds av deltagare från lokala programområdet för rehabilitering/processledare.

Uppdrag:

Utveckla samverkan i patienternas rehabiliteringsflöden mellan vårdgivare.

Omsätta Lokala programområdets verksamhetsplans aktiviteter.

Initiera GAP-analyser, besluta om handlingsplan och följa upp och kommunicera resultat.

Utse representanter för svar på remisser och implementering av generiska modellen för rehabilitering i diagnosspecifika personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp

Implementera kvalitetsindikatorer för rehabilitering.

Upprättande av rutiner och bereder underlag till kunskapsstyrningsrådet.

Ge uppdrag till Lokala arbetsgrupper till exempel Länsdelssamverkan.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Under år 2023 har en övergripande riskanalys gällande informationssäkerhet genomförts av informationssäkerhetssamordnare tillsammans med ledningsgrupp för sektor Välfärd.

Under februari fortsätter arbetet med sannolikhets- och konsekvensbedömning samt

åtgärdsförslag. När det gäller årliga riskanalyser (NIS/hälso- och sjukvård) så är

riskanalys påbörjad för Treserva VO samt att riskanalys för övriga system och nätverk inom hälso- och sjukvård är inplanerade under våren 2023.

Informationssäkerhetssamordnare och enhetschefer för verksamhetsnära systemförvaltning ska även ta fram en rutin för årlig riskanalys.

Rutinen för loggkontroll har varit under omarbetning tidigare år. Nytt förslag togs fram för vilket beslut skulle tas 2022. År 2022 har loggkontroller genomförts på begäran av chefer.

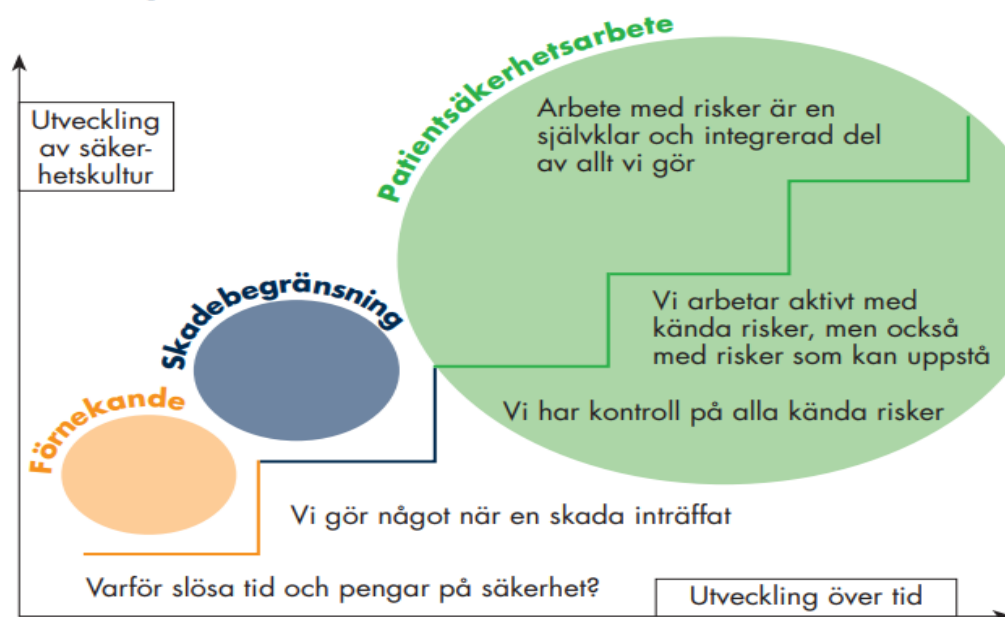
Målet för 2022 var att systematiska loggkontroller skulle genomföras enligt den nya rutinen. Ytterligare revidering av rutinen kommer att färdigställas under år 2023 då förutsättningarna för att ta fram underlag för loggkontroller har ändrats.

Loggkontroller i nationell patientöversikt NPÖ sker varje månad.

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet.

Fritt efter: D Parker, NPSA, Managing risk in healthcare: understanding your safety culture using the Manchester Patient Safety Framework (MaPSaF), Journal of Nursing Management, 2009, 17.

Figur 2. Vägen till ett aktivt förebyggande patientsäkerhetsarbete – ett fokusskifte i tre steg.

Den 3 december 2021 bjöds Charlotta George från Socialstyrelsen in till ett digitalt dialogmöte om den Nationella handlingsplanen för patientsäkerhet och dess fortsatta arbete i kommunen. På mötet konstaterades att Välfärd Gävle befinner sig i förnekelsefasen på säkerhetskulturtrappan vilket innebär att patientsäkerhetsarbetet endast sker reaktivt. I mars 2022 föredrogs patientsäkerhetsberättelsen för år 2021 av medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för Rehabilitering för omvårdnadsnämnden och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. Vid nämnderna antogs den nationella målsättningen för patientsäkerhet att gälla för Välfärd Gävle:

God och säker vård – överallt och alltid

Ingen patient ska behöva
drabbas av vårdskada

Det tillsattes en arbetsgrupp för arbete med det nationella analysverktyget för patientsäkerhet. Arbetsgruppen bestod av verksamhetschefer enligt HSL från olika verksamhetsområden, medicinskt ansvariga sjuksköterskor, medicinskt ansvarig för Rehabilitering, verksamhetsutvecklare samt verksamhetschef för enhet Planering, analys och utvärdering.

Arbetet med analysverktyget genomfördes innan sommaren med undantag för det sista delmomentet att utse ansvariga och prioritera klart mellan alla framtagna fokusområdets aktiviteter. En viktig del som framhölls inför tänkt prioritering var att vidareutveckla en organisation för kvalitet. Det kvarstår att färdigställa handlingsplanen för identifierade fokusområden. Vid 2022 års utgång bedöms att Välfärd Gävle fortsatt befinner sig i förnekelsefasen i patientsäkerhetskulturtrappan. Det är således viktigt att arbetet med handlingsplanen färdigställs och blir implementerat i verksamheterna.

Prioriterat under grundläggande förutsättningar för en god och säker vård

- Definiera god och säker vård och god patientsäkerhetskultur för Välfärd Gävle
- Ta fram mål, strategier och indikatorer för god och säker vård
- Adekvat kompetens och bemanning
Återkommande utbildning för alla medarbetare

Prioriterat under de fem fokusområdena - exempel

- Fortsatt arbete för att förbättra avvikelshantering
- Tydliggör indikatorer för verksamheter och säkerställ tillgång till statistik och uppföljning

- Rutin för stöd till patient och anhöriga vid en negativ händelse
- Säkerställ fortsatt implementering av beslutsstöd och nationella vårdförlopp och riktlinjer
- Säkerställ deltagande i relevanta kvalitetsregister och vidareutveckla processer för det
- Stärk samarbetet med vuxenutbildningen för utbildning och möjligheter till språkutbildning
- Differentiering av arbetsuppgifter
- Upprätta rutin för riskbedömning och riskhantering av verksamhet

Projekt sammanhållen och hållbar hälso- och sjukvård och omsorg

Under 2021 anställde Valfärd Gävle en projektledare för att titta på hur den kommunala hälso- och sjukvården ska bäst organisera sig för att kunna möta vårdens framtida utmaningar och upprätthålla en god säkerhetskultur för att främja patientsäkerhet och arbetsmiljö.

Projekt En sammanhållen och hållbar hälso- och sjukvård och omsorg var ett projekt med syfte att få en sammanhållen, hållbar och jämlik hälso- och sjukvård och omsorg inom Valfärd Gävle. Projektet utgick ifrån intentionerna i den nationella satsningen Nära Vård där samverkan och personcentrerad vård är en av utgångspunkterna. Projektet var uppdelat i två faser.

Fas 1 avsåg att se över nuvarande organisationsstruktur och genomföra en organisationsförändring i syfte att underlätta samverkan och personcentrerad vård. Ett förslag togs fram med ett nytt kontor som skulle samla all legitimerad personal och de undersköterskor som enbart arbetar med hälso- och sjukvård för att på så sätt få en sammanhållen, hållbar och jämlik hälso- och sjukvård. För att underlätta samverkan och möjliggöra en personcentrerad vård på ett enklare sätt innehöll förslaget också att göra fyra geografiska teamområden. Samtliga medarbetare som samverkar inom hälso- och sjukvård och omsorg skulle arbeta utifrån dessa gemensamma teamområden. De geografiska teamområdena syftade till att underlätta teamsamverkan genom att medarbetare från de olika kontoren kunde samverka på ett naturligt sätt kring de individer som geografiskt bodde i respektive område. Teamområden syftade också till att

underlätta en personcentrerad vård och omsorg med hög kontinuitet för respektive individ. Samtliga involverade medarbetare och chefer fick möjlighet att ge respons på förslaget om ett nytt kontor och fyra geografiska teamområden genom en webbenkät. En risk-och konsekvensanalys genomfördes tillsammans med fackliga organisationer kring förslaget. Därefter tog sektorchefen beslut om att genomföra organisationsförändring utifrån föreslagen förändring med start 230403.

Fas 2 avsåg att tillsätta olika arbetsgrupper där medarbetare och chefer deltog från samtliga involverade kontor i varje arbetsgrupp. De olika arbetsgrupperna tillsattes utifrån identifierade arbetsområden. Arbetsområdena identifierades genom analyser, intervjuer och workshops där medarbetare och chefer deltagit. Arbetsgrupperna fick tydliga uppdragsbeskrivningar av styrgruppen för att arbeta fram förslag på förändrade arbetssätt, rutiner och hur de geografiska teamområdena skulle se ut samt hur samverkan inom dessa skulle ske. För varje arbetsgrupp ansvarade en verksamhetschef. Målet var att samtliga arbetsgrupper skulle leverera förslag till styrgruppen innan organisationsförändringen i april-23. Dock beslutade styrgruppen i november 2022 att pausa arbetsgrupperna och att arbetet därefter skulle ledas av det nya kontoret. I och med denna förändring beslutades också att projektet skulle avslutas i tidigare än planerat, 221231. Detta medförde att ingen av arbetsgrupperna uppnådde slutresultat innan projektets avslut.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete.

I välfärd Gävles verksamheter arbetar chefer, sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor arbetsterapeuter, fysioterapeuter/sjukgymnaster, undersköterskor och vårdbiträden. Hälso- och sjukvården bedrivs på primärvårdsnivå på vård och omsorgsboenden och i hemsjukvård. Verksamheten har sjuksköterskor med specialistkompetens så som distriktssköterskor, demenssjuksköterska men även andra specialister. Det är en framgångsfaktor för personcentrerad vård.

Kompetensutveckling och fortbildning år 2022

- Diabetesutbildning
- SIP- utbildning (webbaserad)
- Tjänstedesign
- Ledarskapsutbildning för mentorer/handledare (sjuksköterskor)
- Inkontinensinformation utifrån nytt avtal
- Sårvårdsutbildning
- Hjärt- och lungräddning HLR
- Utbildning i palliativ vård genom palliativa teamet
- Legitimerade verksamhetschefer i hemsjukvård och hemtjänst har deltagit på seminariedagar för medicinsk rätt.
- Utbildning i Händelseanalys (två verksamhetschefer, två MAS, MAR och en SAS)
- Utbildning i Förändringsledning (Stödfunktioner: MAS/MAR/SAS, projektledare, verksamhetsutvecklare kommunikatörer)
- En arbetsterapeut har genomgått BPSD-utbildning
- En arbetsterapeut och en fysioterapeut har deltagit i utbildning gällande bemötande, rätts-haveristiskt beteende
- Arbetsterapeuter/fysioterapeuter-sjukgymnaster har deltagit i utbildningar som erbjuds av Hjälpmedel SAM
- Arbetsterapeuter/fysioterapeuter-sjukgymnaster har hållit introduktion i förflyttningskunskap för sommarvikarier (omvårdnadspersonal) samt erbjudit enstaka utbildningar för ordinarie omvårdnadspersonal.

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete genom en god planering.

Välfärd Gävle använder planeringssystem TES:

- TES planeringen grundar sig på kundernas behov och önskemål. I planeringen framkommer vilken insats som ska utföras, när insatsen ska utföras och hur insatsen ska utföras genom hänvisning till ex vårdplaner.

- TES planeringen är också ett verktyg för att se om bemanningen räcker till eller om ytterligare resurser behöver sättas in. Vid exempelvis vak vård i livet slut brukar extra personal sättas in.
- I Planeringsverktyget planeras också in medarbetare som har läkemedelsdelegering och på det sättet framgår det tydligt vilken kompetens som behövs för uppdraget.
- Legitimerade medarbetare planerar också efter TES och bemanningen grundar sig utifrån vårdtyngd. Pågående arbete i områdesfördelning för att stärka medarbetarna att vara fler, göra rätt insats vid rätt tidpunkt samt stödja lära av varandra.

Patienten som medskapare

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad, deltar aktivt i sin vård och ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

Patienter och närstående ska vara delaktiga i vården genom att delta vid planeringar och upprättande av planer som rör patientens mål för vården. Detta kan gälla samordnad individuell plan SIP, vårdplaner, brytpunktsamtal och genomförandeplaner.

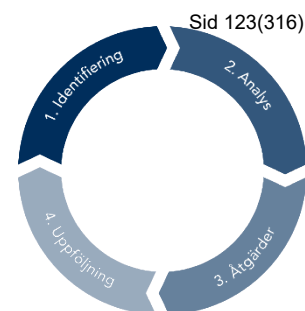
Personcentrerad vård ska styra planering så att patientens mål uppfylls.

Vårdgivaren ska fortlöpande ta emot synpunkter och klagomål från närstående och patienter för att kunna utveckla vården så att den uppfyller kravet för god vård.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Ett fortlöpande förbättringsarbete, som bygger på lärande och utveckling, till exempel en förbättringsmodell, är en viktig grund för ett framgångsrikt patientsäkerhetsarbete.

Område	Mål	Resultat	Analys av resultat	Åtgärd	Uppföljning åtgärd	Om-fattning	Källa
Trycksår	Vårdgiva ren saknar ett tydligt målvärde för förekomst av trycksår förutom att förekomsten ska minska	År 2022 hade 4% av patienterna boende på särskilt boende för äldre trycksår. 79% av dessa trycksår har uppkommit i den egna verksamheten	Endast 31% av patienterna med trycksår har fått en läkarbedömning av såret.	Arbeta vidare med förebyggande riskbedömningar och tryckförebyggande åtgärder	Uppföljning sker på individnivå an teamen i verksamheterna och övergripande ärligen i MAS/MAR enkät	Hemsjukvården har ej varit delaktig i mätningen	MAS/MAR enkät
Läkemedelsgenomgångar	Samtliga patienter med kommunal primärvård ska få minst en läkemedelsgenomgång/år	År 2022 har 88% får en läkemedelsgenomgång	Resultatet har ökat från 69% till 88%. Denna positiva ökning bedöms bero på återhämtning efter pandemin	Arbeta vidare med detta för att uppnå målet	Uppföljning av resultatet ska ske löpande av verksamhetschef i samverkan med ansvariga hälsocentraler	Hemsjukvården har ej varit delaktig i mätningen	MAS/MAR enkät
Förebyggande riskbedömningar	Patienter inom kommunal	År 2022 har fler patienter fått riskbedömning jämfört med de	Det kvarstår arbete för att alla patienter ska få	Ställningstagande gällande frågeställning			

	<p>primärvård ska få riskbedömning gällande fall, trycksår, undernäring och munhälsa enligt rutin</p>	<p>två föregående åren, vilket redovisas i detta dokument.</p>	<p>riskbedömningar enligt rutin</p>	<p>en att återgå till att använda kvalitetsregistret Senior alert vilket Välfärd Gävle deltog i under åren 2010-2019</p>			
Nattfasta	<p>Målet är att nattfastan inte ofrivilligt ska överstiga 11 timmar för någon brukare inom Välfärd Gävles vård- och omsorgsboenden</p>	<p>Mätningen i mars 2022 visar att 82 % av de inkluderade brukarna erbjöds en nattfasta som var 11 timmar eller kortare. Medelvärdet för den erbjudna nattfastan på enheterna var 8 timmar och medianen 9,6 timmar.</p>	<p>Med ett uppsatt effektmål om att <u>alla</u> brukare ska erbjudas en nattfasta på 11 timmar eller kortare, har flera av Välfärd Gävles vård- och omsorgsboenden en hel del jobb kvar att göra för att nå målet. Positivt för i år är att tre enheter nådde 95% eller högre.</p>	<p>Detta skall uppnås genom att erbjuda ett kvälls-, natt-, eller tidigt morgonmål som bryter nattfastan</p>	<p>Nutritioners ansvarig dietist initierar och ansvarar för dessa mätningar årligen samt ger verksamheterna stöd i att förbättra eller bibehålla sitt resultat.</p>	<p>Mätningen genomförs på samtliga särskilda boenden för äldre,</p>	<p>Nattfastera pport - höst 2021 och vår 2022 Dnr:22ON4 02</p>

Extern Kvalitetsgranskning av läkemedelshanteringen

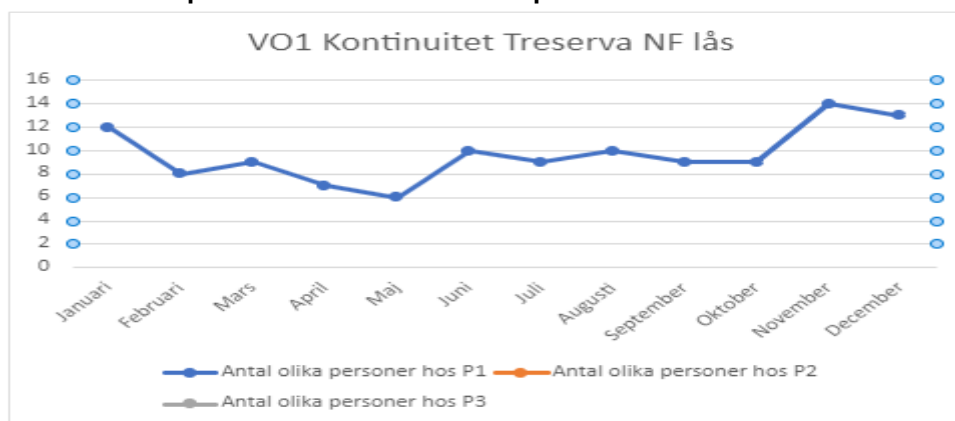
Hemsjukvårdens mål för patientsäkerhet 2022

Under år 2022 har verksamhetsområde hemsjukvård i sin verksamhetsplan haft fyra mål relaterade till patientsäkerhet. Dessa har följts upp månatligen och kommunicerats på arbetsplatsträffar. Målen har gällt läkemedelsavvikelser, fall, BHK samt väntetider på smärtlindring.

Måluppfyllnad: Uppfyllt

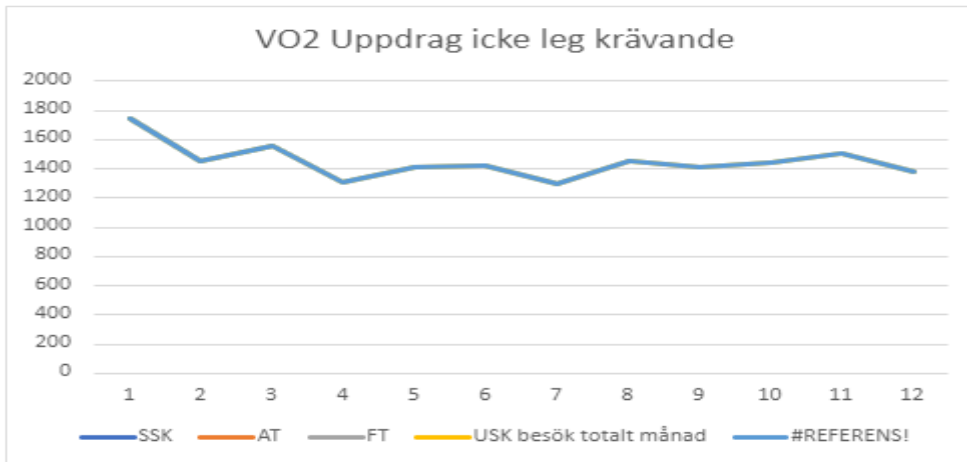
VO1 Antalet personer som vårdar en patient ska minska.

Sedan förändringsarbetet startat ses en minskad numerär/personer som besöker/vårdar en patient.

Det innebär ökad kontinuitet och trygghet för patienten och bättre kännedom om patient för vårdutförare, under sommarmånaderna ses en ökning vilket är relaterat till sommarvikarier. Ökning i slutet av året är relaterat till försämring av tillståndet för referenspersoner som krävt fler och tätare insatser över dygnet. VÅBO rapporterar en trygg vård nattetid på boendena efter förändring, relaterat till kontinuitet och personal/patient kännedom.

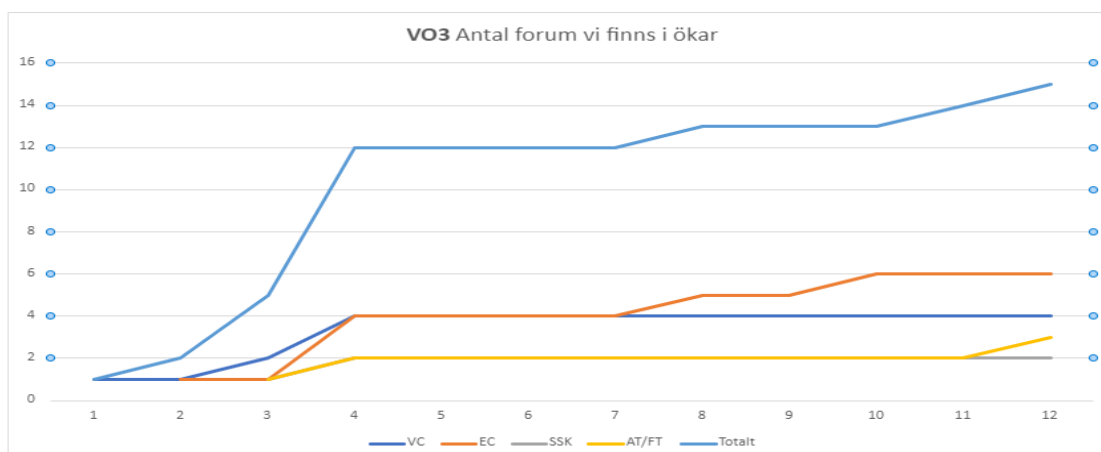
VO2 Uppdrag som inte kräver legitimerad personal ska minska. Uppfyllt

Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
1747	1455	1559	1305	1409	1420	1293	1450	1412	1448	1510	1377

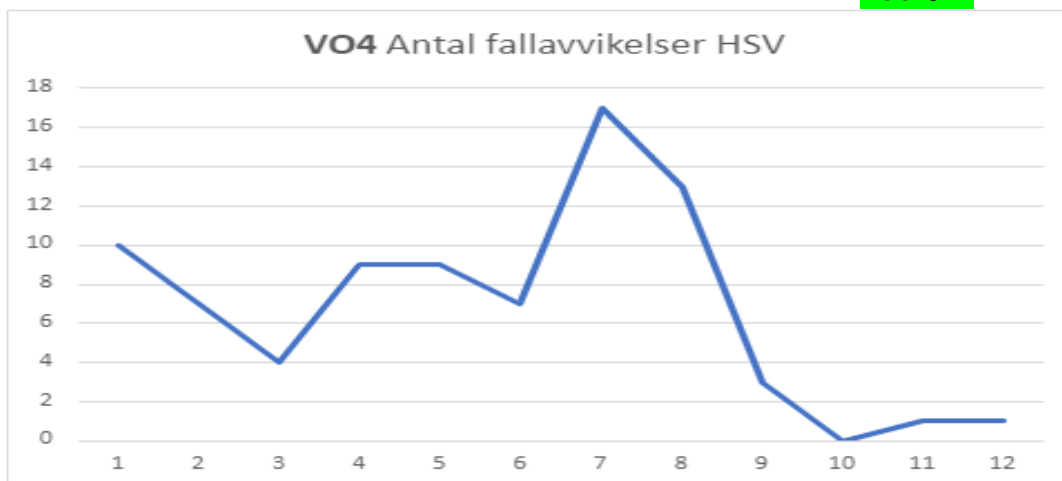
Under året har 10 personer (usk) utan legitimation arbetat i verksamheten för att klara dessa. Kurvan har under året legat relativt stabilt, och torde öka under 2023, då antalet USK i verksamheten ökar och borde ge en avlastande effekt på SSK.

VO3 Antal forum vi finns i ökar: Uppfyllt

Under året har samverkans forum och utvecklingsform där hemsjukvården representerade ökat. Det är framför allt i forum med regionen och andra privata samarbetspartner där representationen Detta bedöms ge positiv bäring på samverkan, förståelse, utveckling och delaktighet i nära vård.

VO4 antal fall och läkemedelsavvikelser inom HSL minskar: Uppfyllt

Janua ri	Februa ri	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augus ti	Septemb er	Oktobe r	Novemb er	Decemb er
10	7	4	9	9	7	17	13	3	0	1	1
10	7	4	9	9	7	17	13	3	0	1	1

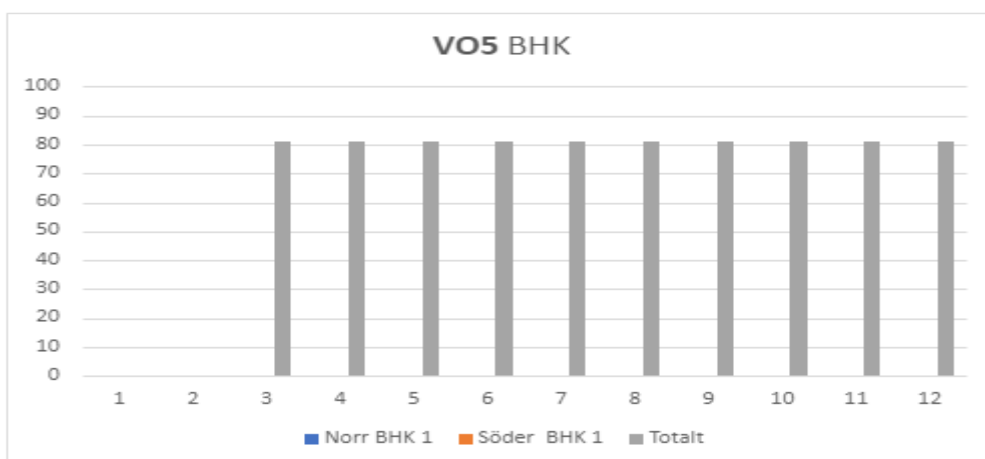
Antal registrerade fallavvikelser inom HSL är fortsatt låg. Kurvan visar att antalet avvikelser är lågt och korrelerar med kurvan av korttidsfrånvaro. Under sommarmånaderna ses en ökning av antalet fall.

Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
4	3	3	3	4	3	5	5	3	4	1	2
4	3	3	3	4	3	5	5	3	4	1	2

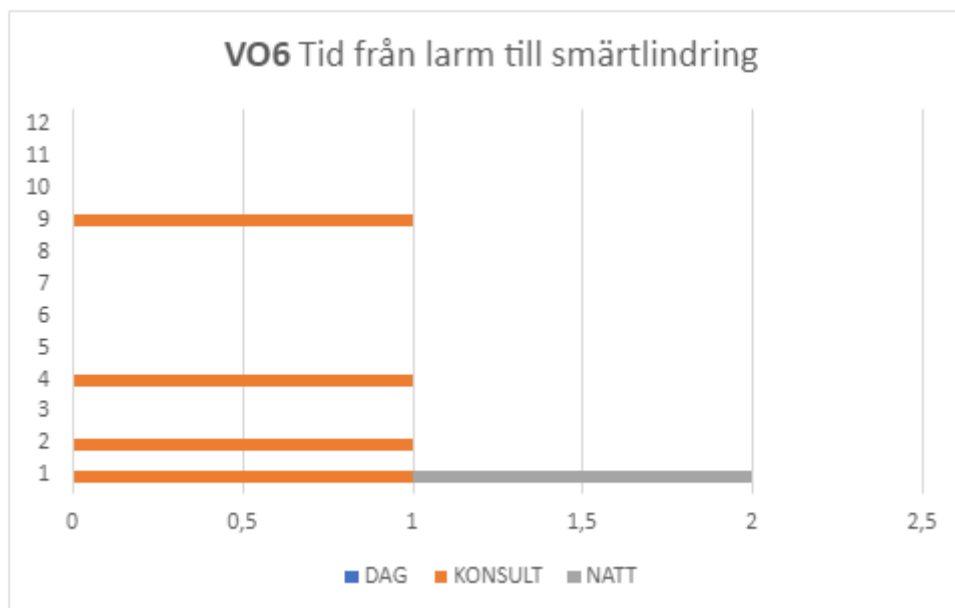
Antalet inrapporterade läkemedelsavvikelser inom HSL ligger fortsatt lågt. HSV ingår i projektet med digitala signeringslistor och digitala delegeringar som bland annat har i syfte att sänka antalet avvikelser i läkemedelshantering. Kurvan visar att antalet avvikelser minskar i förhållande till korttidssjukskrivningar. Dvs Låga sjukskrivningstal, färre avvikelser. Även här ses en viss ökning under sommarmånaderna.

VO5 BHK (basala hygien och klädrutiner) **Delvis uppfyllt**

I mätningar gjorda i verksamheten för efterlevnad av basala kläd och hygienkunskaper. Var klädsel och hygien korrekt i 81% av mätningarna. Mätningar kommer fortsätta och redovisas samt diskuteras och vid behov utbildas i verksamheten.

VO6 Tid från larm till smärtlindring, minskade antal avvikelser: Uppfyllt

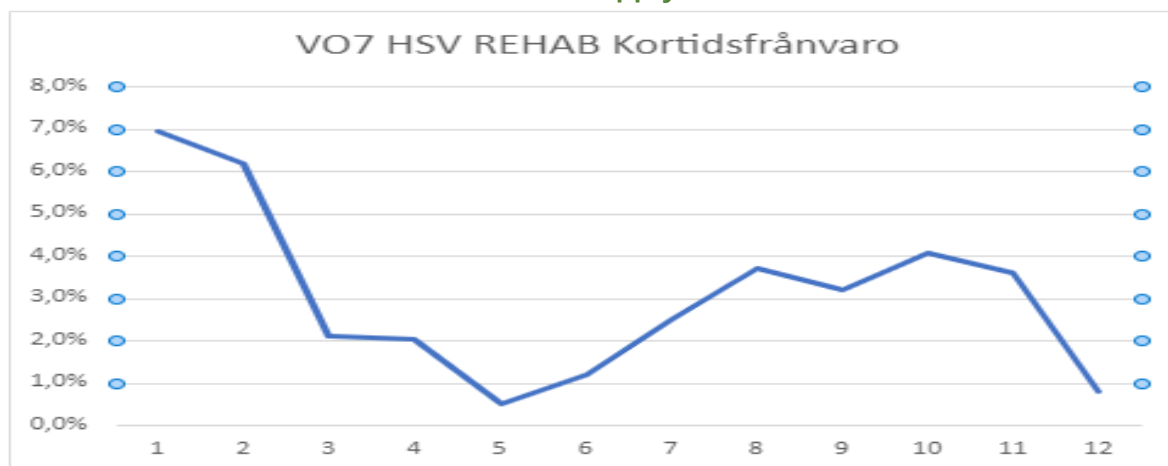

Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0

En succesiv sänkning ses under året totalt 5 avvikelser, samtliga äger rum på jourtid. Avvikelserna gör gällande patienter med cancersjukdom som fått vänta i upp till två timmar på smärtlindring. Som avvikelsefaktorer uppges, att sjuksköterskor varit upptagna på andra uppdrag som inte har krävt sjuksköterskas kompetens men där patienten inte haft hemtjänst (Apodos givning i glesbygd, samt hjälp med basal hygien). Även överbelastad kvällsorganisation har uppgetts.

Verksamhetsområdet har ökat bemanningen kvällstid, samt driver frågan vidare om uppdrag om uppdrag som inte kräver legitimation. Sedan ökad bemanning kvällar start i april, ses antalet avvikelser minskat.

VO7 Minskad korttidsfrånvaro under 5%: Uppfyllt

Janua ri   Februa ri   Mars   April   Maj   Juni   Juli   Augu ti   Septemb er   Oktobe r   Novemb er   Decemb er

7,0%	6,2%	2,1%	2,0%	0,5%	1,2%	2,5%	3,7%	3,2%	4,1%	3,6%	0,8%
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Målet uppfyllt. Korttidsfrånvaron ligger i snitt på 3,3 % under året.

Verksamheten har även arbetat kraftfullt och aktivt med att minska övertiderna, som nu minskat med 65%.

Även arbete med förbättringsarbetet, som hunnit behandla natt, kvällsorganisation, där ett av syftena med förändringen är förbättrad arbetsmiljö.

Kurvorna tyder på en kausalitet mellan sjukskrivningar och avvikelser.

Arbetet med förbättrad arbetsmiljö och att minska övertiden har lett till minskad korttidsfrånvaro, minskad korttidsfrånvaro har i sin tur lett till ökad patientsäkerhet i form av minskade avvikelser. Minskning av långtidsfrånvaro.

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §

Genom identifiering, utredning samt mätning av skador och vårdskador ökar kunskapen om vad som drabbar patienterna när resultatet av vården inte blivit det som avsetts. Kunskap om bakomliggande orsaker och konsekvenser för patienterna ger underlag för utformning av åtgärder och prioritering av insatser.

Lex Maria

Det har lämnats in sex lex Maria till inspektionen för vård och omsorg (IVO) under år 2022.

Två ärenden har gällt trycksår. Bakomliggande orsaker till uppkomna trycksår har varit bristande kunskap inklusive riskhantering kring de aktuella trycksårsförebyggande hjälpmedlen. I ett av ärendena fanns det även en osäkerhet kring när trycksåren uppstod.

Tre ärenden har gällt fallskador. Två ärenden medförde frakturer med fördröjd behandling och ett ärende dödsfall. Bakomliggande orsaker har identifierats som bristande introduktion, omsättning av legitimerad personal/chefer vilket påverkat det förebyggande arbetet samt påverkan av pandemin.

Ett ärende har gällt att en patient fick vaccination med ett vaccin där sista förbrukningsdag var passerad. Bakomliggande orsaker var förpackningens märkning, att vaccinet inte skulle förvaras i det kommunala förrådet samt brister angående följsamhet till gällande städrutin för läkemedelsförrådet.

Åtgärder för ovanstående ärenden har exempelvis omfattat fortsatt handledning och utbildning i enskilda ärenden. Att dokumentera tydligt i daglig planering angående kontroll av hjälpmedel. Påtalat behov av en grundläggande utbildning för omvårdnadspersonal gällande hjälpmedel inklusive riskhantering samt att säkerställa arbetssätt för förebyggande arbete, avvikelshantering och städning av läkemedelsförråd.

MAS/MAR forum

Under 2021 skapades ett forum för att höja patientsäkerheten i välfärd Gävle. Forumet leds av MAS/MAR. Till forumet har all legitimerad personal, enhetschefer och

verksamhetschefer både i extern regi och i egenregin bjudits in. Deltagandet har varit stort, mellan 80-100st personer har deltagit vid varje digitalt möte via Teams. I utvärderingen har framkommit att mötet har varit uppskattat och att framgången till stort deltagande har varit att mötet har skett digitalt. Dock syns tydligt i utvärderingen att legitimerad personal inte alltid får förutsättningar för att delta på forumen samt att man saknar att det som utbildas i följs upp i verksamheterna och blir verkstad.

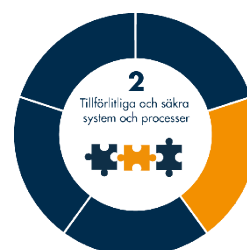
Syftet med forumet är att det ska bidra till dialog och lärande med både interna och externa föreläsare och varje möte har haft ett speciellt tema.

Teman under 2022 har varit:

- Uppföljning av sommaren och genomgång av allvarliga vårdskador/lex Maria 2022 med fokus på bakomliggande orsaker och åtgärder.
- Utskrivningsprocessen
- OPEN-konceptet (fysisk aktivitet /nutrition) samt God och nära vård
- Blåsdysfunktion
- Basal Demensutredning
- Munhälsa och Patientsäkerhetsberättelse för 2021
- Vårdhygien
- Fallprevention, extern kvalitetsgranskning läkemedel och utvärdering av forumet

Tillförlitliga och säkra system och processer

Genom att inkludera systematiskt patientsäkerhetsarbete som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen kan både de reaktiva och proaktiva perspektiven på patientsäkerhet bejakas. Genom att minska oönskade variationer stärks patientsäkerheten.

Läkemedelsanvändning

I flera rapporter från Socialstyrelsen, SBU och SKR redovisas att läkemedelsanvändningen bland äldre ökat påtagligt. Detta gäller både de som bor på vård och omsorgsboende och de som bor i ordinärt boende. År 2013 genomfördes en revision/samverkansgranskning gällande läkemedelsanvändningen i Gävle kommun, Bollnäs kommun och Region Gävleborg. I revisionen 2013 samlades läkemedelsstatistik in från alla vård och omsorgsboenden i kommunerna. Denna insamling och utvärdering

av statistik har sedan dess fortgått årligen på uppdrag av MAS i alla verksamheter där kommunen har hälso- och sjukvårdsansvar. Statistiken används vid uppföljningar av samverkansavtal för läkarmedverkan.

2022 års resultat innefattar endast de som bor på särskilt boende för äldre då hemsjukvården valt att inte besvara enkäten relaterat till kort svarstid.

2022

		Vård- och omsorgsboende	
		Antal	Andel
Bakgrundsinformation	Platser	1043	
	Äldre med i studien	1043	100%
Hög risk för biverkningar	Neuroleptika	135	13%
	Antidepressiva	511	49%
	Lugnande och sömnmedel	361	35%
Polyfarmaci	2-3 av ovan	287	28%
	Mer än 10 medel	356	34%
	Mer än 20 medel	15	1%
Olämpliga läkemedel	NSAID	29	3%
Eventuella bristande rutiner	Laxantia	533	51%
	Årlig läkemedelsgenomgång	901	86%

2021

		Vård- och omsorgsboende	
		Antal	Andel
Bakgrundsinformation	Platser		
	Äldre med i studien	760	
Hög risk för biverkningar	Neuroleptika	93	12%
	Antidepressiva	361	48%
	Lugnande och sömnmedel	249	33%
Polyfarmaci	2-3 av ovan	175	23%
	Mer än 10 medel	259	34%
	Mer än 20 medel	19	3%
Olämpliga läkemedel	NSAID	2	0%
Eventuella bristande rutiner	Laxantia	387	51%
	Årlig läkemedelsgenomgång	515	68%

Analys av resultatet när det gäller läkemedelsanvändningen 2022 skiljer sig inte nämnvärt från tidigare års resultat. Något som dock noteras är att antalet genomförda läkemedelsgenomgångar har ökat från 68% till 86%. Detta resultat bedöms bero på att man i verksamheterna börjar att återhämta sig från pandemin och komma tillbaka till de resultat som man hade innan pandemins uppkomst. Flemminggatans vård -och

omsorgsboende har inte inkommit med sina resultat därav ingår inte dessa i denna redovisning.

Då läkemedelsgenomgångar är en av de parametrar som fortlöpande ska följas upp i verksamheterna tillsammans med ansvarig hälsocentral så finns ett förbättringsbehov i hemsjukvården då deras resultat inte kan presenteras i patientsäkerhetsberättelsen.

Basala hygienrutiner och klädregler

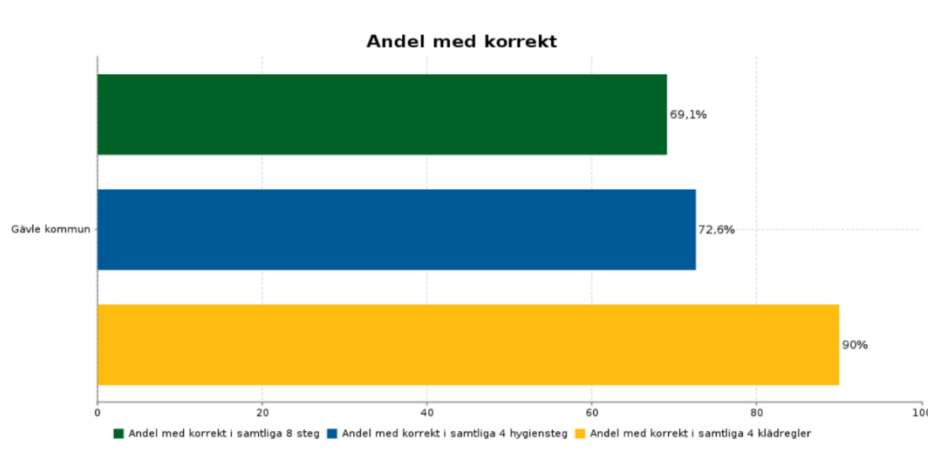
Egenkontroll av BHK basala hygienregler och klädregler skall enligt rutin mätas minst en gång per år samt vid behov i alla verksamheter där vård och omsorg utförs för att minska smittspridning i verksamheterna.

PPM punktprevalensmätning SKR

I den kommunala primärvården inom Omvårdnadsnämndens ansvarsområde har 11 vård och omsorgsboenden genomfört den nationella mätningen under 2022.

Inom hemsjukvården har 18 observationer genomförts på sjuksköterskor och 15 observationer har genomförts av Rehabenheten.

Resultatet av mätningen visar att denna process inte är säkrad utan kräver förbättringsarbete i samtliga verksamheter.

God vård vid demenssjukdom – BPSD-registret

Svenskt register för Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens (BPSD-registret) är ett nationellt kvalitetsregister. Det syftar till att, genom tvärprofessionella vårdåtgärder minska förekomsten och allvarlighetsgraden av beteendemässiga och

psykiska symtom vid demens (BPSD), det lidande som detta innebär och att genom detta, öka livskvaliteten för personen med demenssjukdom.

Ungefär 90 procent av alla som lever med en demenssjukdom drabbas någon gång av BPSD. Symtom kan exempelvis vara aggressivitet, oro, apati, hallucinationer eller sömnstörningar och de orsakar ett stort lidande framför allt för personen med demenssjukdomen, men även för närstående och vårdpersonal.

Att arbeta med BPSD-registret tillsammans med en bra struktur i omvårdnadsarbetet kan bidra till:

- Ökad livskvalitet för personen med demenssjukdom
- Implementering av de nationella riktlinjerna
- Personcentrerad omvårdnad och ett gemensamt språk för personalen
- Teamarbete och tydliga mål
- Kvalitetssäkring genom ständiga uppföljningar
- Att tydliggöra vårdtyngden och bidra till en verksamhetsutveckling

Observation av BPSD görs med hjälp av en skattningsskala, Neuro Psychiatric Inventory NPI som gör det möjligt att bedöma hur ofta BPSD förekommer och hur mycket det påverkar personen med demenssjukdom. Efter skattningen genomförs en analys av eventuella orsaker med hjälp av en checklista och därefter vidtas åtgärder. Efter överenskommen tid görs utvärdering då hela processen genomförs igen.

Figur 4. Observation, analys och åtgärder enligt BPSD-registret.

Antal registreringar i BPSD-registret (samtliga utförare i Gävle kommun)

	2022	2021	2020
Antal registreringar	391	432	428
Antal registrerade personer	251	263	264

Multiprofessionellt teamarbete (prioritetsgrad 1 i de nationella riktlinjerna)

Med multiprofessionellt teamarbete menas att minst en HSL-personal och en SoL-personal har deltagit i BPSD-registreringen.

Här finns det fortfarande förbättringspotential men en rejäl förbättring sedan tidigare år. Målet bör vara 100 %. Resultat från BPSD-registret visar generellt bättre resultat där HSL-personal deltagit.

	2022	2021	2020
Multiprofessionellt teamarbete	62,1 %	37,1 %	30,2 %

Smärtfrihet (uppgift från BPSD-registrets kvalitetsindikatorer)

Smärta är en vanlig orsak till BPSD. Det är viktigt att öka användningen av smärtskattningsskalor för att så långt det är möjligt kvalitetssäkra bedömning av smärta då målgruppen demenssjuka kan ha svårigheter att själv uttrycka sig om eventuell smärta.

Andel registrerade personer med bedömd smärtfrihet (uppgifter från BPSD-registrets kvalitetsindikatorer)

	2022	2021	2020
Andel smärtfria registrerade personer	78,6 %	80,7 %	74,9 %
Andel registreringar där smärtskattningsskala använts	24,8 %	23,2 %	16,9 %

Bemötande- och kommunikationsplaner

Det finns brister i kvalitén av bemötande- och kommunikationsplaner. Det har visat sig nationellt att den viktigaste och bästa åtgärden för att minska BPSD är en bra och tydlig bemötande- och kommunikationsplan. Där behövs det mer kunskap om vilket innehåll det ska vara. I verksamheter där man reviderat bemötande- och kommunikationsplaner tillsammans i arbetslaget har det blivit en högre grad av personcentrerad omsorg med ökad förståelse och samsyn hos medarbetarna om vad som är viktigt för kunden för att minimera BPSD.

Ökad satsning på god demensvård

Under året inrättades en ny tjänst som demenssamordnare samt ett demensteam bestående av demenssamordnaren och en undersköterska på 50 %. Demensteamet har varit i projektform.

Demensteamets uppdrag har främst varit utbildningsinsatser och handledning i kundärenden med BPSD-problematik.

BPSD-administratörsutbildning

Under året har sju BPSD-administratörsutbildningar genomförts, varav en för externa utförare. I och med dessa utbildningar har 46 nya medarbetare genomgått utbildningen. Totalt antal medarbetare i Gävle kommun som genomgått BPSD-administratörsutbildningen sedan 2012 är 592 personer.

Undernäring

Inom Valfärd Gävle finns idag inga mätningar som vittnar om andel undernäring bland patienterna. Tidigare (innan 2019) så kunde vi följa data över antal patienter som fått en riskbedömning för undernäring och utifrån den också en utredning av bakomliggande orsaker, en åtgärd och om man hade fått åtgärden utförd. Vi kunde också se hur många som hade BMI undervikt (under 22 för patienter över 70 år). Sedan utträdet ur Senior Alert har dessa siffror inte kunnat följas och vi vet idag ingenting om hur utbredd undernäringen är i Valfärds verksamheter.

Det enda mått inom nutrition som Valfärd mäter idag är längden på patienternas nattfasta. Nattfastan är en del i utredningen kring undernäring och ska mätas individuellt inom varje nutritionsutredning för att ta reda på varför en person gått ner i vikt.

Nattfastan mäts också årligen på gruppnivå. Från 2022 har beslut tagits att mätningen sker en gång per år till förmån för att lägga mer resurser på att förbättra nutritionsomhändertagandet och mindre resurser på själva mätningen som tar mycket tid i anspråk. Innan 2022 mättes nattfastan två gånger per år.

Nattfastan skall inte överstiga 11 timmar för patienter på vård- och omsorgsboende inom Valfärd Gävle. Detta skall uppnås genom att erbjuda ett kvälls-, natt-, eller tidigt morgonmål som bryter nattfastan.

Av de 489 inkluderade personerna i mars månads mätning 2022 visar resultatet att 82 % har erbjudits en nattfasta som är 11 timmar eller kortare. Medelvärdet för den erbjudna nattfastan på enheterna var 8 timmar och medianen 9,6 timmar. Positivt för mätningen var att tre enheter nådde 95% eller högre.

Med ett uppsatt mål om att alla brukare ska erbjudas en nattfasta på 11 timmar eller kortare, är Valfärd Gävles vård- och omsorgsboenden på god väg att nå målet, men många enheter har mycket jobb kvar att göra för att rutinerna ska sätta sig. På enheter med stor rörlighet i både chefspositioner och bland medarbetare är risken stor att

rutinerna kring nattfastan inte prioriteras. Att ha kontinuitet i både ledarskap och i arbetsgruppen är av stor vikt för att patienterna ska få en god omvårdnad vad gäller mat, måltider och nutrition.

God vård i livets slut

Svenska palliativregistret är ett nationellt kvalitetsregister där vårdgivare registrerar hur vården av en person i livets slutskede varit. Syftet är att förbättra vården i livets slut oberoende vem som utför vården och oberoende av diagnos. Vårdpersonal besvarar en enkät med frågor om hur vården sista veckan i livet varit. Resultaten ligger till grund för att utvärdera kvalitet, initiera förbättringsområden samt att följa upp. Vålfärd Gävle håller tillsammans med Region Gävleborg en medelmåttlig täckningsgrad för svenska palliativregistret. Under 2022 rapporterades 55,6% av alla dödsfall bland folkbokförda i Gävle kommun till registret (2021 rapporterades 56,04%, 2020 rapporterades 56,85%, 2019 rapporterades 51,94%) I registret besvaras frågor kring exempelvis förekomsten av trycksår, smärtlindring och mänsklig närvaro i dödsögonblicket. För att ge en så god livskvalitet som möjligt i livets slutskede är symtom- och smärtlindring högt prioriterat. Det är viktigt att tidigt upptäcka, förebygga och behandla symtom. Möjligheten att uppnå en god smärtlindring ökar om arbetet med smärtskattning sker på ett strukturerat sätt. Av resultatet nedan framgår att en låg andel av de avlidna i registret som var folkbokförda i Gävle kommun smärtskattades med ett validerat instrument i livets slutskede. Detta kan innebära att patienterna inte får en adekvat smärtlindring i förhållande till den upplevda smärtan och ses som ett angeläget förbättringsområde. Andra kvalitetsindikatorer som identifierats som förbättringsområden är dokumenterade brytpunktssamtal på vård- och omsorgsboenden samt dokumenterade munhälsobedömningar. Gott resultat uppnås gällande flera kvalitetsindikatorer exempelvis frånvaro av trycksårgrad 2–4, mänsklig närvaro i hemsjukvård och ordination av injektionsläkemedel.

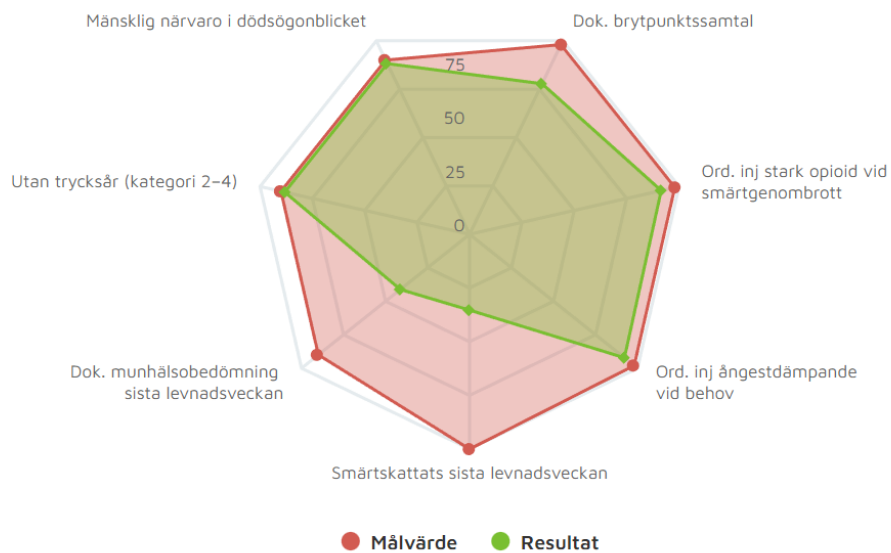
Kvalitetsindikatorer är hämtade ur svenska palliativregistret och visas i spindeldiagram och tabell för vård och omsorgsboende/LSS respektive hemsjukvård nedan.

Urval: Gävle kommun, vård- och omsorgsboende/ LSS, >65 år, N= 154

Spindeldiagram över kvalitetsindikatorer

Period 2022-01 - 2022-12

This is a modified report

Spindeldiagram över kvalitetsindikatorer

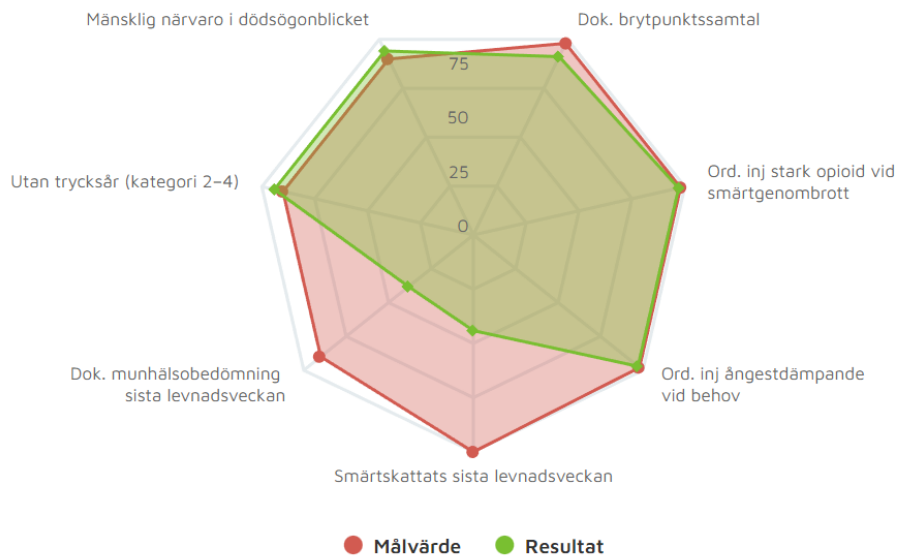
Period 2022-01 - 2022-12

Kvalitetsindikator	Målvärde	Resultat
Dok. brytpunktssamtal	98,0	77,8
Ord. inj stark opioid vid smärtgenombrott	98,0	91,5
Ord. inj ångestdämpande vid behov	98,0	92,2
Smärtskattats sista levnadsveckan	100,0	35,3
Dok. munhälsobedömning sista levnadsveckan	90,0	41,2
Utan trycksår (kategori 2-4)	90,0	88,2
Mänsklig närvaro i dödsögonblicket	90,0	88,2

Spindeldiagram över kvalitetsindikatorer

Period 2022-01 - 2022-12

This is a modified report

Spindeldiagram över kvalitetsindikatorer

Period 2022-01 - 2022-12

Kvalitetsindikator	Målvärde	Resultat
Dok. brytpunktssamtal	98,0	91,2
Ord. inj stark opioid vid smärtgenombrott	98,0	97,1
Ord. inj ångestdämpande vid behov	98,0	97,1
Smärtskattats sista levnadsveckan	100,0	44,1
Dok. munhälsobedömning sista levnadsveckan	90,0	38,2
Utan trycksår (kategori 2-4)	90,0	94,1
Mänsklig närvaro i dödsögonblicket	90,0	94,1

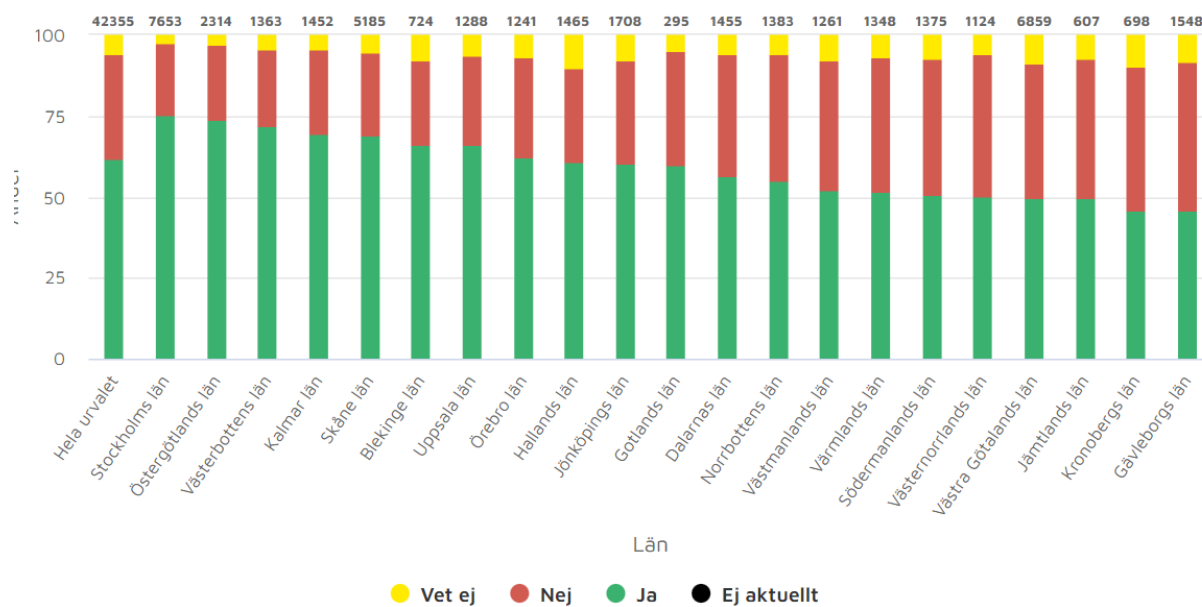
Urval: >65 år, per län

Smärtskattning utförd sista levnadsveckan

Period 2022-01 - 2022-12

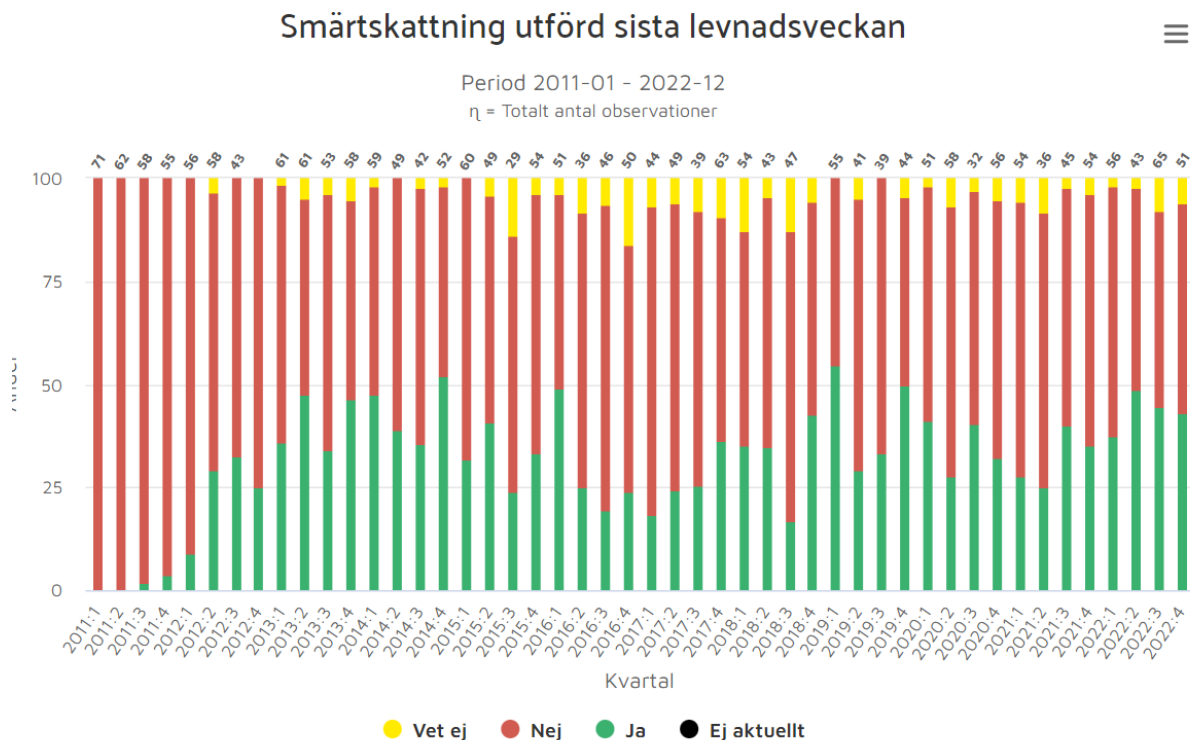
n = Totalt antal observationer

This is a modified report

Diagram för urval: Kommun, Gävle, särskilt boende/vård- och omsorgsboende, >65 år, år 2011-2022, per kvartal

This is a modified report

Medicintekniska produkter

Egenregion påbörjade en ny inventering av medicinteknisk utrustning under 2021. Våren 2022 gjordes ett omtag i inventeringen. Två verksamhetschefer (legitimerade) initierade arbete med ledningsgrupp och arbetsgrupp för medicintekniska produkter - MTP.

Arbetsgruppen leds av enhetschef (legitimerad) med, av verksamhetscheferna tilldelat, beslutsfattande mandat och arbetsgruppen består av legitimerade medarbetare. Flödesschema för processen vid upphandling/inköp, registrering/dokumentation, utbildningsbehov, kontroll/kalibrering/avveckling är framtagen i syfte att kvalitetssäkra alla delar i hantering av MTP.

I arbetet ingår även att säkerställa att all hälso- och sjukvårdsverksamhet inom Välfärd Gävle använder sig av MTP enligt framtaget flöde.

Målet är att all HSL-verksamhet använder kvalitetssäkrade MTP, av personal med utbildning för ändamålet och situationen.

Som en del i kvalitetssäkringen ska alla MTP vara CE-märkta och vara inregistrerade.

Säker vård här och nu

Hälso- och sjukvården präglas av ständiga interaktioner mellan människor, teknik och organisation. Förutsättningarna för säkerhet förändras snabbt och det är viktigt att agera på störningar i närtid.

Riskhantering

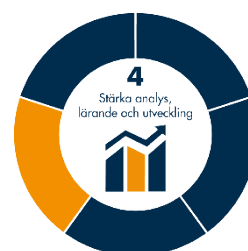
SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Riskhantering

Vårdgivare ska fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. För varje sådan händelse ska vårdgivare uppskatta sannolikheten för att händelsen inträffar, och bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna bli följden av händelsen. Detta kan innefatta inhyrd personal, bemanning inför sommar etcetera. Inför upprättandet av patientsäkerhetsberättelsen har ingen verksamhet med hälso- och sjukvårdsansvar inkommit med uppgifter hur denna hantering genomförts och vad resultatet visat.

Stärka analys, lärande och utveckling

Analys och lärande av erfarenheter är en del av det fortlöpande arbetet inom hälso- och sjukvården. När resultaten används för att förstå vad som bidrar till säkerhet, hållbarhet, önskvärd flexibilitet och goda resultat, kan verksamheten utvecklas så att kvaliteten och säkerheten ökar och risken för vårdskador minskar.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Välfärd Gävle har arbetat för att personalen ska rapportera risker för vårdskador samt händelser som har eller hade kunnat medföra en vårdskada.

Under året 2021 reviderades rutinerna för avvikelshantering utifrån den utredning som tidigare genomförts. Syftet var att förenkla och förbättra processen. Under 2022 har samtliga chefer erbjudits utbildning i avvikelse och klagomålshantering. På vård- och omsorgsboende har man under 2022 tillsatt en resursperson som fått i uppdrag att besöka verksamheter för att stödja i avvikelshantering. I uppdraget har ingått att utreda och avsluta äldre avvikelser i verksamhetssystemet samt att utgöra stöd till chefer och legitimerade vid utredning av nya avvikelser. Inom flertalet verksamheter har avvikelsemöten planerats in kontinuerligt med medlemmar i tvärprofessionella teamet där utredning och åtgärder för avvikelser.

Den reviderade rutinen och de utbildningar som givits har inte givit önskad effekt så under hösten 2022 tillsattes en arbetsgrupp inom ramen för arbetet med den nya hälso- och sjukvårdsorganisationen. Arbetsgruppen har bestått av verksamhetsföreträdare, resursperson och medicinskt ansvarig sjuksköterska. En enkät skickades ut till enhetschefer för att få en överblick om hur denna process kan säkras. Resultatet av enkäten visade att kompetensen behöver stärkas och att man behöver praktisk handledning i arbetet. Arbetsgruppen ska nu rapportera vidare en rad åtgärdsförslag för vidare hantering.

Enligt nya rutinen ska cheferna analysera statistik utifrån sina avvikelser, identifiera trender och vid behov vidta åtgärder på övergripande nivå. Analysen och vidtagna åtgärder ska även rapporteras för ytterligare analys hos verksamhetschef och sedan vidare till Kvalitetsteamet. Då detta inte har inkommit till kvalitetsteamet redovisas endast övergripande statistik utan djupare analys.

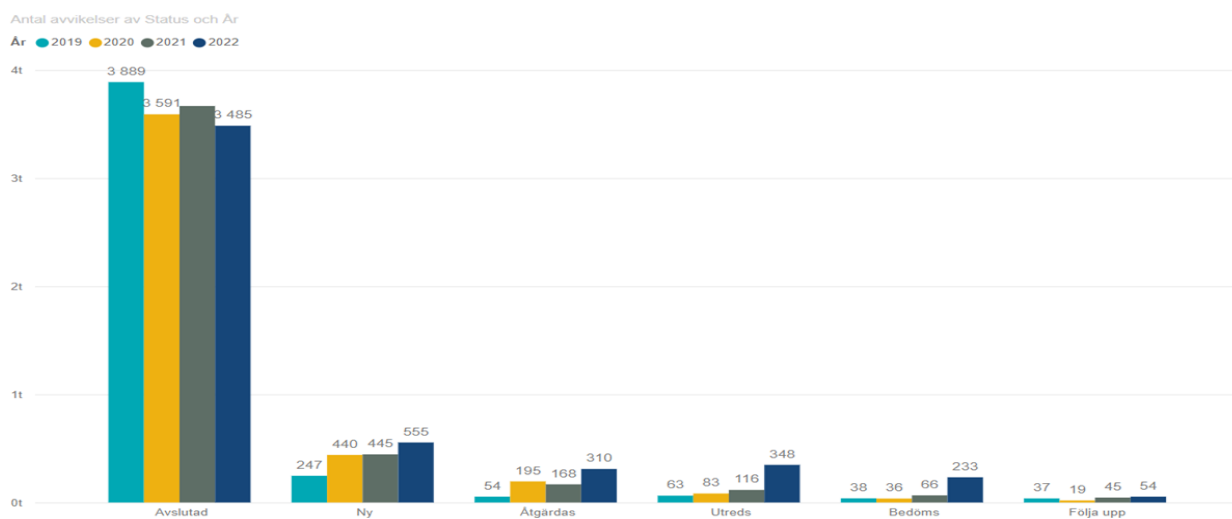
Trenden på antal avvikelser är stigande mellan år 2020 och 2022 och andelen ej hanterade avvikelser har ökat från 445 till 555 från 2021. Av avvikelserna totalt så har det registrerats 4985 st varav 1111 st (22%) inte har sannolikhets- och allvarlighetsbedömts och av dessa kan det med stor sannolikhet finnas allvarliga händelser som skulle behöva utredas vidare antingen som Lex Maria eller Lex Sarah.

Vanligast förekommande avvikelserna är fall och läkemedelshantering

Avvikelser (Power Bi)	2020	2021	2022
Totalt antal avvikelser Välfärd Gävle Omvårdnadsnämnd	4364	4508	4985
Vård- och omsorgsboende	3270	3183	3476
Hemsjukvård	197	289	349
Hemtjänst/natt och larm	1050	1249	1420

Sid 145(316)

I tabellen ses en nedåtgående trend av hanterade, avslutade avvikelser över tid. Andelen ej hanterade ökar över tid.

Status per månad samtliga vård och omsorgsverksamheter

Avvikelser - status

4 985

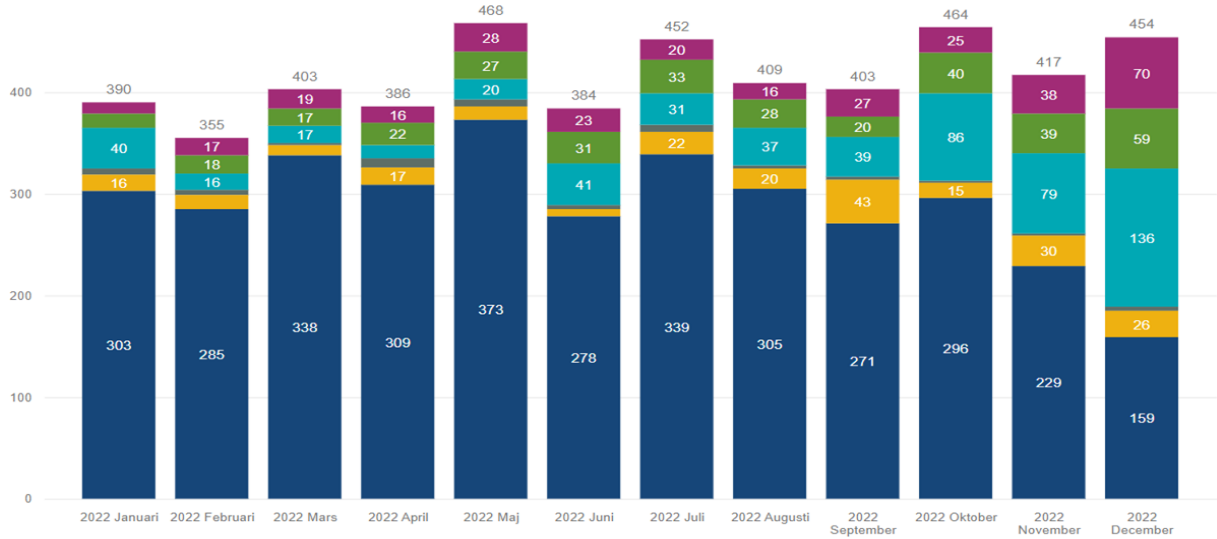
Antal avvikelser

1 328

Antal personer med en eller flera registrerade avvikelser

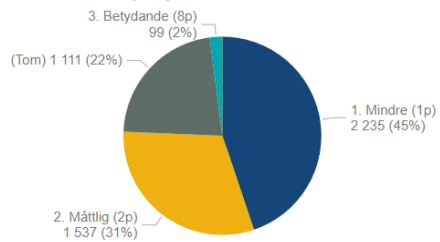
Antal avvikelser av År, Månad och Status

Status ● Avslutad ● Bedöms ● Följa upp ● Ny ● Utredds ● Åtgärdas

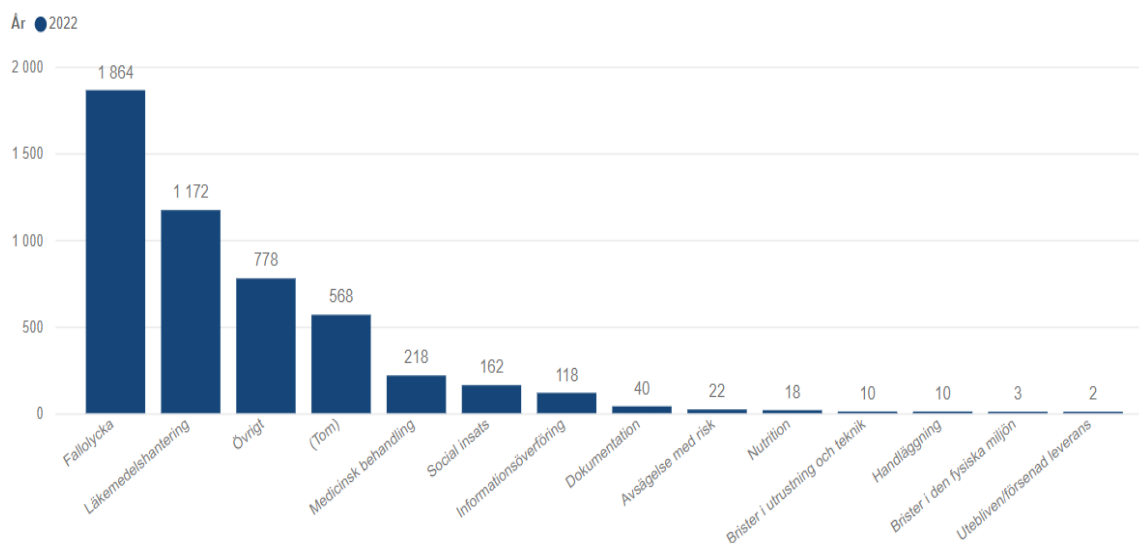
Bedömd allvarlighetsgrad samtliga vård och omsorgsverksamheter

Antal avvikelser av Allvarlighetsgrad

Aktivitet samtliga vård och omsorgsverksamheter

Antal avvikelser av Avvikelse aktivitet och År

Fallavvikelser

Fallavvikelser är den vanligast förekommande avvikelser inom Vårld Gävle, för exempelvis vård- och omsorgsboende utgör dessa 46% av totala antalet avvikelser 2022.

Fallavvikelser (Power Bi)	2019	2020	2021	2022
Totalt antal fallavvikelser Vårld Gävle -ON	1882	1798	1725	1857
Vård- och omsorgsboende	1689	1637	1491	1589
Hemsjukvård	114	94	108	163
Hemtjänst/natt och larm	80	69	68	68

Enligt vårdhandboken kan en individanpassad, multiprofessionell och multifaktoriell fallprevention i team ge en 30–60% reduktion av antalet fall och det finns evidens för att fallprevention ger effekt i äldreomsorg och slutenvård. Den åtgärd som tydligast visar en minskad risk för fall och fallrelaterade frakturer är fysisk träning i form av kombinerad balans- och styrketräning. Koll på läkemedelsintag, säker miljö och god nutrition anses också minska fallrisken.

Utifrån ovanstående är det av stor vikt att alla patienter erbjuds individuella riskbedömningar och åtgärder utifrån ett teambaserat arbetssätt och att läkemedelsgenomgångar genomförs enligt rutin.

Det är viktigt att alla professioner har kunskap och kompetens gällande fallprevention och Socialstyrelsen erbjuder webbutbildningen ” Ett fall för teamet”.

Läkemedelsavvikelser

Under 2022 har flertalet vård- och omsorgsboenden utrustats med läkemedelsskåp i varje enskild lägenhet. Detta enligt ett beslut som funnits sedan långt tillbaka men som har dragit ut på tiden i och med pandemin. Denna åtgärd förväntas att göra läkemedelshanteringen säkrare.

En annan åtgärd som påbörjats under 2022 är införandet av digitala signeringslistor. Dessa säkrar upp att den som signerar att man givit ett läkemedel är delegerad för uppgiften samt att åtgärden utförs i rätt tid. Den digitala signeringslistan är utrustad med en påminnelsefunktion. Denna åtgärd gör även att sjuksköterskor kan följa upp läkemedelshanteringen i realtid.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Klagomål och synpunkter

Under året 2021 reviderades rutinerna för avvikelshanteringen utifrån den utredning som tidigare genomförts. Syftet var att förenkla och förbättra processen. Under 2022 har samtliga chefer erbjudits utbildning i avvikelse och klagomålshantering.

Skriftliga klagomål ska diarieföras, vilket inte längre är ett krav på muntliga klagomål, men de ska givetvis hanteras. Cheferna har fått ett tydligare ansvar för att föra statistik på både skriftliga och muntliga klagomål, analysera, identifiera trender och vid behov vidta åtgärder på övergripande nivå. Analysen och vidtagna åtgärder ska även rapporteras för ytterligare analys hos verksamhetschef och sen vidare till Kvalitetsteamet. Detta har inte inkommit till kvalitetsteamet från samtliga

verksamhetsområden utan det som redovisas nedan är det som inkommit. Antal registrerade klagomål för i diariet är 120 st för Omvårdnadsnämnden under år2022.

Verksamhetsområde vård- och omsorgsboende, Solberga, Hilleborg, Selggrens, Gävle Strand och Vallongården

I området har det under 2022 inkommit klagomål till verksamheterna i form av 2 klagomål att medarbetare kört för fort, åtgärd information och dialog i berörd arbetsgrupp.

1 klagomål gäller myror i kunds lägenhet, åtgärd kontakt med Anticimex som åtgärdade problemet.

1 klagomål kring maten, åtgärd verksamheten bjöd in nutritionsansvarig dietist till inspirationsföreläsning, något som verkligen uppskattades av både medarbetare och chefer.

1 anonymt klagomål gällande bemötande, verksamheten har genomfört förbättringsarbete kring värdegrunden.

2 klagomål gäller brister i svenska språket och kompetens för sommarvikarier. Åtgärder för kontor boende och stöd i hemmet är ramverk för semesterplanering 2023.

Enheten ska alltid ha minst 65% ordinarie medarbetare på plats under semesterperioden.

Enheten tillgodoser att varje medarbetare har maximalt fyra veckors sammanhängande semester under perioden juni-juli-augusti

Enheten har en semesterperiod som sträcker sig över tre månader.

Avsikten med ramverket är bland annat att minska antalet vikarier för att på så sätt kunna ha vikarier med högre kompetens.

Vidare har arbetsgrupp "sommaren 2023" bestående av enhetschefer och verksamhetschefer påbörjat arbete i samarbete med bemanningsenheten för att bland annat säkerställa introduktionen för vikarier.

2 klagomål från IVO har inkommit till en verksamhet gällande otillåtna begränsningsåtgärder. Klagomålen resulterade i Lex Sarah utredningar. Åtgärd arbete med Genomförandepplaner och social dokumentation.

Inom två olika verksamheter har missförhållande rapporterats från elever. Detta har utretts enligt Lex Sarah. Vilket resulterat i handlingsplan för en verksamhet på förbättringsarbete gällande bland annat värdegrund, uppdraget, kontaktmannaskap, genomförandeplaner, social dokumentation, arbete med oönskade händelser och planering. Vidare konsekvens har varit att HR kopplats in utifrån personalärende.

3 avvikelser ifrån Regionen. En avvikelse gäller brister i informationsöverföring, den så kallade gula lappen har inte följt med patienten till sjukhuset. 2 avvikelser gäller brister i kommunikation och information.

Analys

Inom verksamheten finns brister och förbättringsarbeten som behöver göras. Som arbetsgivare behöver vi möjliggöra kompetensutveckling för medarbetare. Motivera och entusiasmera medarbetare att vilja kompetensutveckla sig själv men också bidra till förbättringsarbete inom verksamheten. Hur gör vi det? Här behövs satsningar både på verksamhetsnivå och individnivå. Verksamheter har under verksamhetsplaneringar haft tema värdegrund. Med olika variationer av frågeställningar kring hur lever vi vår värdegrund? När det gäller individnivå så finns Äldreomsorgslyftet med möjlighet för vårdbiträden att validera till undersköterska. Språkutbildning i samarbete med vuxenutbildningen. Sektorns fortsatt arbete med Börlägen ger engagemang och framtidstro.

Patientnämndsärenden

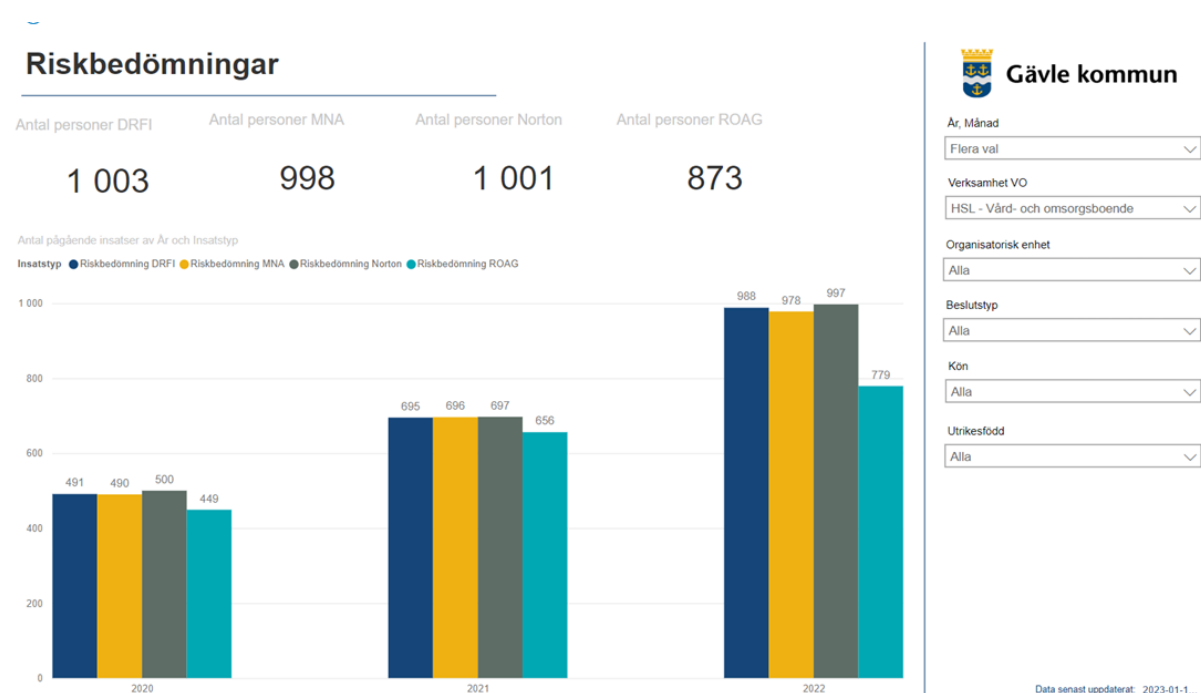
Under 2022 har det inkommit 4 ärenden till patientnämnden gällande verksamheter inom omvårdnadsnämndens område. Dessa handlar i huvudsak om bristande information, hygien, läkemedshantering samt planering av vård. Ett ärende har besvarats skriftligt av verksamheterna och tre ärenden har endast kommit till verksamheterna för kännedom utan skrivelse från Patientnämnden. Patientnämnden ser positivt på de svar som verksamheten har skrivit och det är viktigt att beklaga det som har hänt. De ser det mycket värdefullt att verksamheten har eller erbjuder fortsatt dialog med anhöriga.

Individuella riskbedömningar

Kommunens Hälso- och sjukvård ska arbeta för att förebygga ohälsa. Det är en del i det vårdpreventiva arbetet och sker bland annat att genom ett strukturerat arbete med riskbedömningar för att identifiera patienter med risk för fall, undernäring, trycksår och dålig munhälsa. Risker och åtgärder dokumenteras i journal.

Resultatet för år 2022 visar att antalet genomförda riskbedömningar har ökat jämfört med föregående år, men att det återstår förbättringsarbete för att uppnå god patientsäkerhet.

Varje patient ska erbjudas riskbedömning två gånger per år och teamarbetet är en förutsättning för personcentrerade åtgärder med gott resultat.

Riskbedömningar

Antal personer DRFI   Antal personer MNA   Antal personer Norton   Antal personer ROAG

418

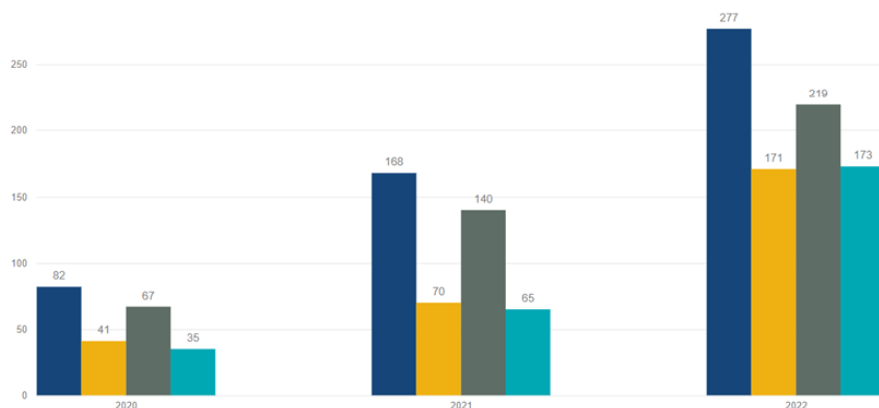
189

344

185

Antal pågående insatser av År och Insatstyp

Insatstyp: ● Riskbedömning DRFI ● Riskbedömning MNA ● Riskbedömning Norton ● Riskbedömning ROAG

Sid 152(316)
Gävle kommun

År, Månad

Flera val

Verksamhet VO

HSL - Hemsjukvård

Organisatorisk enhet

Alla

Beslutstyp

Alla

Kön

Alla

Utrikesfödd

Alla

Data senast uppdaterat: 2023-01-1...

Förskrivningsprocessen för hjälpmedel

I november 2022 skickade medicinskt ansvarig för rehabilitering MAR ut en enkät till samtliga förskrivare av hjälpmedel inom Valfärd Gävles egenregi samt externa utförare. Enkäten innehöll några grundläggande frågor och bygger sedan på Socialstyrelsens checklista för reflektion kring förskrivningsprocessens delar och är i använd form ingen vetenskaplig undersökning utan har använts som ett underlag för dialog.

Dialog om enkätsvaren och i tillägg förslag till fortsatt utvecklingsarbete har genomförts tillsammans med av chefer utvalda förskrivare från egenregi samt externa utförare tillsammans med MAR.

Antal enkätsvar var 28 och antal möjliga respondenter cirka 40.

Sammanfattningsvis så har förskrivarna kompetens och många har lång erfarenhet av att förskriva hjälpmedel. En stor del av de svarande har både genomgått Socialstyrelsens webbaserade förskrivarutbildning och lokalt anordnad förskrivarutbildning.

Arbetsterapeuters och fysioterapeuters/sjukgymnasters förskrivning av hjälpmedel är en integrerad del av rehabilitering och en viktig aspekt för många brukare i den dagliga livsföringen. Förskrivningsprocessen inklusive en stor del administrativt arbete kopplat till detta utgör en väsentlig del av arbetstiden särskilt för arbetsterapeuterna enligt dialog.

Vikten av möjlighet att erbjuda förebyggande insatser och träningsinsatser framhålls.

Från enkätsvar/dialog framkommer exempelvis:

Arbetsmomenten under processtegen "Bedöma behov", "Instruera och träna" samt "Följa upp och utvärdera" genomförs i stor utsträckning. När det gäller processteget "Prova ut och anpassa" så är svaren mer varierande. Detta kan exempelvis bero på att det inte alltid krävs att prova olika modeller och anpassningar om det först valda hjälpmedlet passar bra. Det påverkas även av att det finns ett visst sortiment upphandlat hos Hjälpmedel SAM att utgå ifrån samt tvingande ersättningskedjor innan ny modell kan beställas. Detta påverkar möjligheten för kunder att få välja hjälpmedel. När det gäller processteget "Informera" så informeras det om säkerhet i stor utsträckning. Det varierar gällande muntlig information om underhåll och försäkringar samt att bruksanvisning ibland saknas vid leverans.

Förslag till fortsatt utvecklingsarbete:

- Att fortsätta utveckla arbetet gällande att göra målformulering tillsammans med patient när så är möjligt.
- Representanter i länets sortimentsgrupp kan fortsätta bidra med erfarenheter kring befintliga produkter samt ge förslag på eventuella nya produkter till sortimentet.
- Förslag att utveckla frastexter till journal för fler hjälpmedel gällande säkerhet och handhavande, exempelvis för trycksårspåbyggande madrasser samt trycksårspåbyggande rullstolsdynor.
- Säkerställa att upprepade gånger för patient/ omvårdnadspersonal ges för handledning om användande/ handhavande och säkerhet.
- Det finns krav på att bruksanvisning alltid ska lämnas ut till den/de som ska använda hjälpmedlet varför detta bör säkerställas.
- Exempel på modell för att följa upp och utvärdera hjälpmedelsförskrivning finns i Socialstyrelsens skrift "Förskrivning av hjälpmedel - Stöd vid förskrivning av hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning". Förskrivning av hjälpmedel (socialstyrelsen.se)

Rapporten bifogas patientsäkerhetsberättelsen.

Skyddsåtgärder vård och omsorgsboende 2022

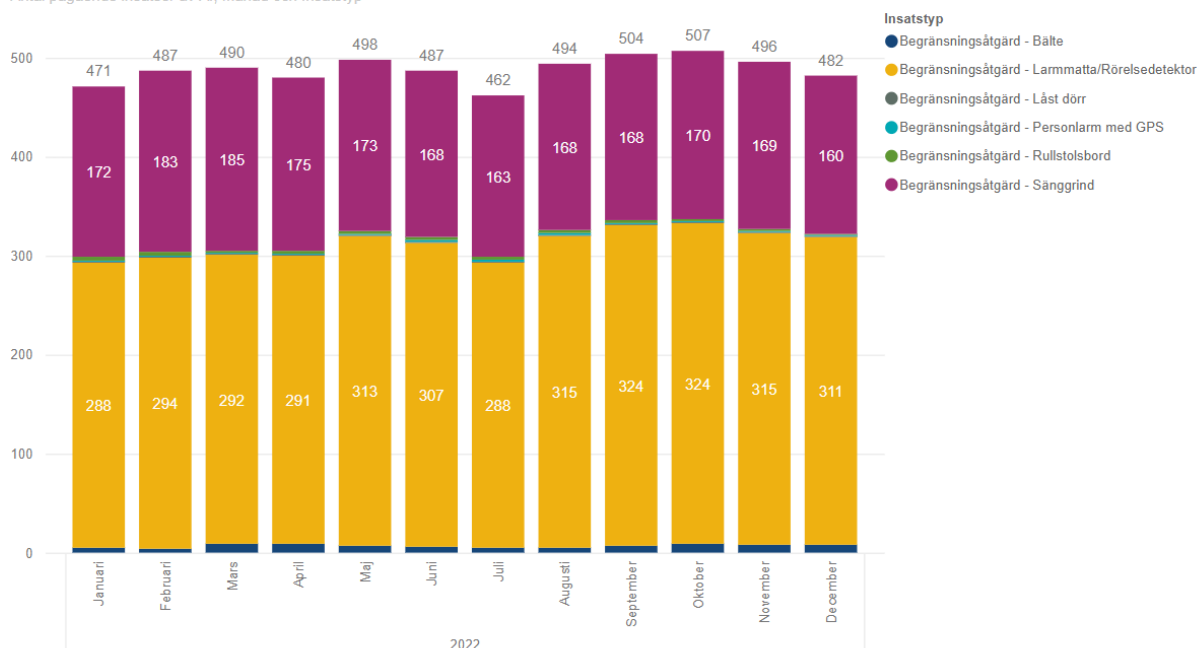
Jämförelse gällande antal personer med begränsningsåtgärd 2021: 538, 2020: 568, 2019: 641, 2018: 657. Statistik får tolkas med försiktighet då det framgått från verksamheter att alla skyddsåtgärder inte är registrerade på enhetligt sätt i Treserva för statistikuttag. Utöver dessa kan även finnas skyddsåtgärder som inte faller inom hälso- och sjukvård i Treserva.

Antal personer med begränsningsåtgärder

Begränsningsåtgärder

603

Antal pågående insatser av År, Månad och Insatstyp

Skyddsåtgärder hemsjukvård

Antal personer med skyddsåtgärd inom hemsjukvård understiger tio. Det som förekommer är sänggrindar och rullstolsbord.

Journalgranskning

Journalgranskning har genomförts 2022 av Medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS och Medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR. Rapporten med resultatet kommer att färdigställas under våren 2023 och lämnas till verksamhetschef för respektive område.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Alla delar av vården behöver planera för en hälso- och sjukvård som flexibelt kan anpassas till kortsiktigt eller långsiktigt förändrade förhållanden med bibehållen funktionalitet, även under oväntade förhållanden. I patientsäkerhetssammanhang beskrivs detta som resiliens.

Kontinuitetsplaner

Samtliga vård- och omsorgsboenden har tillsammans med säkerhetssamordnare, dietist och verksamhetschef genomfört workshop för att arbeta fram kontinuitetsplaner för vattenförsörjning, livsmedelsförsörjning, störningar gällande elleverans och IT.

Under året 2022 har inga andra särskilda aktiviteter för riskmedvetenhet och beredskap presenteras av verksamheterna. Detta är ett identifierat förbättringsområde som behöver säkerställas för en god och säker vård.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Mål

I den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet finns en nationell vision "God och säker vård – överallt och alltid" och ett nationellt mål "Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada". Valförd Gävles omvårdnadsnämnd och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnd har anslutit sig till det målet.

Strategier

Arbetet med det nationella analysverktyget för patientsäkerhet behöver slutföras för det sista delmomentet att utse ansvariga och prioritera färdigt mellan de framtagna fokusområdenas aktiviteter för att upprätta en handlingsplan.

Exempel på prioriterade aktiviteter under de olika fokusområdena exemplifieras tidigare i detta dokument under rubrik En god säkerhetskultur.

Ett fokusområde omfattar att besluta om mål och indikatorer för en god och säker vård inom Valfärd Gävle och bör företrädesvis överensstämma med nationella indikatorer.

De mål som finns nedskrivna i rutiner för exempelvis individuella riskbedömningar, avvikelshantering samt via de nationella kvalitetsregistren bör göras mer kända samt att fortsätta arbetet för att möjliggöra och underlätta för verksamheter att följa sina egna resultat via Power Bi.

För att skapa en god patientsäkerhetskultur och en "God och säker vård överallt och alltid" är det av yttersta vikt att verksamheterna arbetar med att identifiera risker, analysera, hantera dessa och fatta beslut utifrån nettorisker. På sektorsövergripande nivå behöver en rutin och stödmaterial upprättas för att tydliggöra arbetet med riskhantering.

Handläggare: Johanna Storing, medicinskt ansvarig för rehabilitering/ MAR

Datum: 230103 **Diarienummer:** 23ON4.

Rapport om dialog utifrån enkät om förskrivningsprocessen för hjälpmedel november 2022 Valfärd Gävle

Frågor enligt checklista för förskrivningsprocessen från Socialstyrelsen samt några inledande grundläggande frågor.

Checklistans frågor är tänkta som reflektionsfrågor för förskrivare och utgör i använd form ingen vetenskaplig undersökning utan ett underlag för dialog.

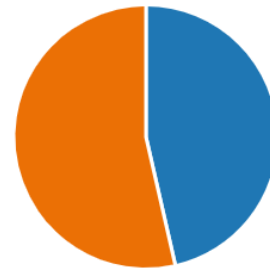
Antal svar: 28 (antal möjliga respondenter cirka 40 förskrivare av hjälpmedel inom Valfärd Gävles egenregi samt externa utförare)

Dialog om enkätsvaren och i tillägg förslag till fortsatt utvecklingsarbete har genomförts tillsammans med av chefer utvalda förskrivare från egenregi samt externa utförare tillsammans med MAR.

1. Vilken yrkesprofession tillhör du? (0 poäng)

[Mer information](#)

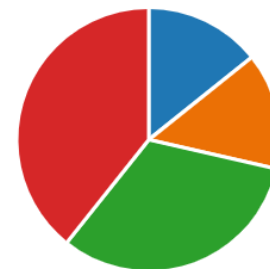
● Arbetsterapeut	13
● Fysioterapeut/Sjukgymnast	15

2. Hur många år har du arbetat med förskrivning av hjälpmedel? (0 poäng)

[Mer information](#)

● 0-5 år	4
● 6-10 år	4
● 11-20 år	9
● >20 år	11

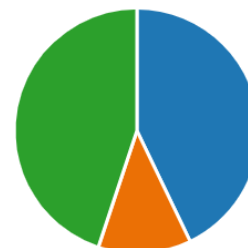

3. Vilka av nedanstående utbildningar har du genomfört? - flera val är möjliga (0 poäng)

Vilka av nedanstående utbildningar har du genomfört? - flera val är möjliga

[Mer information](#)

● Socialstyrelsens webbutbildning...	21
● Socialstyrelsens webbutbildning...	6
● Lokalt anordnad förskrivarutbild...	22
● Jag saknar Förskrivarutbildning	0

4. Hur stor andel av din totala arbetstid arbetar du uppskattningsvis med arbetsuppgifter som tillhör förskrivningsprocessen och hjälpmedel?

[Mer information](#)

● 0- 25 %	8
● 26-50%	9
● 51-75%	8
● 76-90%	3
● Över 90%	0

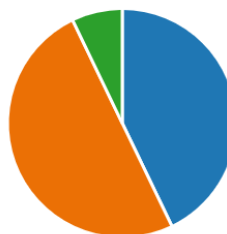
Dialog om andel av arbetstid för förskrivning	Förslag till fortsatt utvecklingsarbete
<p>Förskrivning av hjälpmedel är en integrerad del av rehabilitering varför frågan om andel av total arbetstid kan vara svår att uppskatta samt påverkas av hur frågan har tolkats.</p> <p>Inom kommunal rehabilitering på vård-och omsorgsboende och i hemsjukvård finns patienter med stora behov av hjälpmedel för sin dagliga livsföring. Dock finns reflektioner angående att mycket tid åtgår till detta jämfört med möjlighet till förebyggande träning.</p> <p>Det finns även förskrivare som arbetar delvis med målgrupper vilka inte har behov av hjälpmedel och arbetar mycket med stöd kring träningsinsatser.</p> <p>Troligen skiljer sig svar ovan mellan arbetsterapeuter respektive fysioterapeuter/sjukgymnaster där arbetsterapeuter troligen ägnar mer tid till förskrivning av hjälpmedel jämfört med fysioterapeuter/sjukgymnaster.</p>	

5. Hur stor del av ditt arbete med hjälpmedel omfattar uppskattningsvis rent administrativa arbetsuppgifter ?

[Mer information](#)

 Insikter

● 0-25%	12
● 26-50%	14
● 51-75%	2
● 76-90%	0
● Över 90%	0

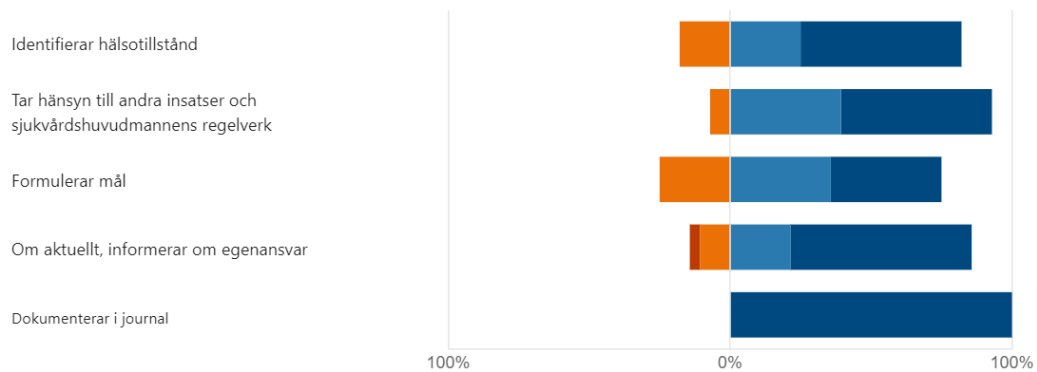
Dialog om administrativ tid	Förslag till fortsatt utvecklingsarbete
<p>Upplevelsen är att resultatet stämmer angående att den administrativa delen av förskrivningsprocessen utgör en stor del och att det troligen är flest arbetsterapeuter som skattat andelen administrativ tid högst.</p> <p>I den administrativa tiden ingår exempelvis att reflektera angående lämpligt hjälpmedel efter en bedömning, att söka rätt produkt och beställa i Web-Sesam, att konsultera konsulent vid behov, att märka upp och avregistrera återlämnade hjälpmedel samt dokumentation etcetera.</p>	<p>Det är av värde att det sker en fortsatt utveckling av informationen i Web-Sesam för att underlätta för förskrivare.</p>

Bedöma behov

6. Hur ofta gör du detta? (0 poäng)

[Mer information](#)

■ Aldrig ■ Ibland ■ Ofta ■ Alltid

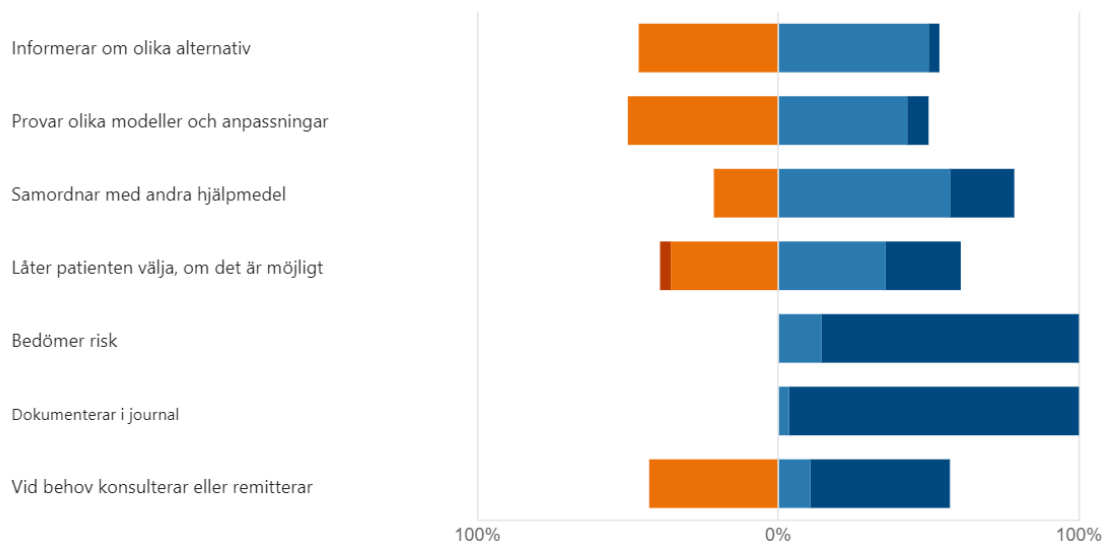
Dialog om att "Bedöma behov"	Förslag till fortsatt utvecklingsarbete
<p>De olika uppgifterna inom processteget " Bedöma behov" genomförs i hög utsträckning.</p> <p>Det framkommer en uppfattning om att hälsotillstånd alltid identifieras men att just termen " hälsotillstånd" inte används i den dagliga dialogen och kan ha påverkat hur frågan tolkats. Ibland kan en annan yrkesprofession än den egna exempelvis sjuksköterska ha genomfört en stor del av bedömningen, exempelvis gällande hälsotillstånd som föranleder behov av antidecubitusmadrass till säng. Dock är uppfattningen att det görs en egen bedömning i någon form också utifrån ärendeinformation/journal.</p> <p>Det framkommer att vid akuta behov, så kan en akut bedömning genomföras först, för att sedan följas upp med en mer omfattande bedömning vid uppföljningen.</p>	

<p>Angående resultatet gällande att det inte alltid formuleras mål, så kan en orsak vara att dokumentation ibland skrivs i en redan påbörjad gemensam plan, där målsättning redan är dokumenterad. Alternativt att förskrivningsprocessen startat i en annan del av vårdkedjan och verksamhet och första åtgärd i den egna verksamheten blir uppföljning.</p> <p>Det framkommer att journalsystemens utformning bidrar till att mål alltid dokumenteras, men att dessa ibland är av mer övergripande och generell karaktär och ej alltid specifika.</p>	<p>Att fortsätta utveckla arbetet gällande att göra målformulering tillsammans med patient när så är möjligt.</p>
---	---

Prova ut och anpassa

7. Hur ofta gör du detta?

■ Aldrig ■ Ibland ■ Ofta ■ Alltid

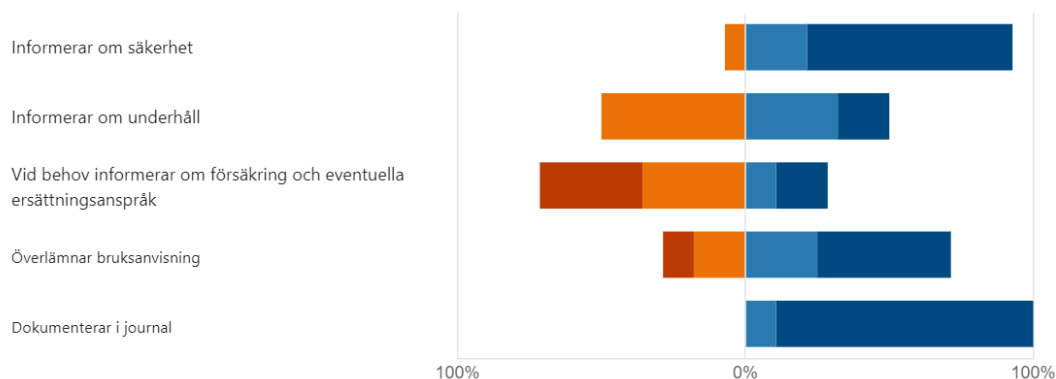
Dialog om att "Prova ut och anpassa"	Förslag till fortsatt utvecklingsarbete
<p>För processteget " Prova ut och anpassa" så är svaren mer varierade och följande påverkar svaren:</p> <p>Det kan vara svårt att informera om olika alternativ beroende på exempelvis kognitiv svikt hos patienter.</p> <p>Att prova olika modeller och anpassningar görs ju när behovs finns och inte alltid. Om den produkt som valts passar bra så behövs inte detta. Detta torde även kunna påverkas av att det finns kompetens hos förskrivare samt hög andel förskrivare med lång erfarenhet inom verksamheterna.</p> <p>En kommentar är att förskrivare alltid ska låta patienter välja när det är möjligt utifrån den bedömning som genomförts.</p> <p>Möjligheten för patienter att välja påverkas av det sortiment som finns upphandlat hos Hjälpmedel SAM, ibland finns inte så många valmöjligheter för en specifik produkt. Den produkt som väljs finns inte alltid i lager och därutöver finns ibland en tvingande ersättningskedja där lagerhållna likvärdiga produkter först levereras, även om nyare versioner upphandlats och finns i produktsortimentet.</p> <p>I verksamheter där det finns inköpta hjälpmedel, så minskar också valmöjligheten gällande just de produkterna.</p> <p>Att bedöma risk och dokumentera den bedömningen genomförs i stor utsträckning.</p>	<p>Representanter i länets sortimentsgrupp kan fortsätta bidra med erfarenheter kring befintliga produkter samt ge förslag på eventuella nya produkter till sortimentet.</p>

Informera

8. Hur ofta gör du detta? (0 poäng)

[Mer information](#)

■ Aldrig ■ Ibland ■ Ofta ■ Alltid

Dialog om att "Informera"	Förslag till fortsatt utvecklingsarbete
<p>Processtegen att informera om säkerhet och dokumentera informationen genomförs i stor utsträckning.</p> <p>Det informeras inte alltid muntligt om underhåll, information om underhåll ska även finnas beskrivet i bruksanvisningar. Såsom svar på tidigare fråga så kan ej alltid information ges till berörd patient, men då i stället till närstående eller personal. En reflektion är att det är viktigt med tydlig och tillräcklig information men samtidigt inte för omfattande.</p> <p>Det informeras inte alltid om försäkring. Det kan vara så att det oftare ges information angående detta när det gäller dyrare hjälpmedel,</p>	<p>Förslag att utveckla frastexter till journal för fler hjälpmedel gällande säkerhet och handhavande, exempelvis för antidecubitusmadrasser samt antidecubitusdynor till rullstol.</p> <p>Säkerställa att upprepad möjlighet för patient/ omvårdnadspersonal ges för handledning om användande/ handhavande och säkerhet.</p> <p>Informationsbroschyr om lånevillkor för användare finns att hämta på Samverkanswebben Gävleborg:</p>

<p>samt att man informerar om krav på förvaring och behov av att låsa fast vissa hjälpmedel om de förvaras utanför bostaden.</p> <p>Ibland medföljer inte bruksanvisning hjälpmedlet vid leverans och den kan av misstag försvinna vid upppackning av emballage/utprovning.</p>	<p>Lånevillkor - Hjälpmedel. Hälso- och sjukvård Region Gävleborg.pdf</p> <p>Det finns krav på att bruksanvisning ska lämnas ut till den/de som ska använda hjälpmedlet varför detta bör säkerställas.</p>
---	--

Instruera och träna

9. Hur ofta gör du detta? (0 poäng)

[Mer information](#)

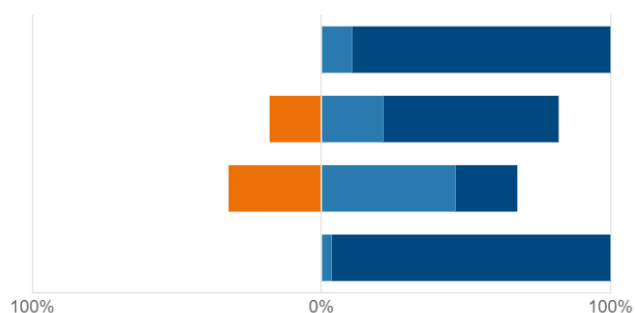
■ Aldrig ■ Ibland ■ Ofta ■ Alltid

Instruerar i hur hjälpmedlet ska användas

Väljer individuellt anpassad metod för träning

Tränar med patienten

Dokumenterar i journal

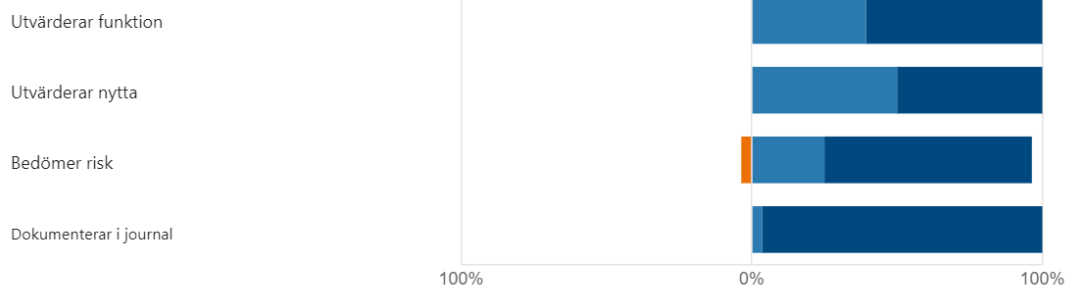
Dialog om att "Instruera och träna"	Förslag till fortsatt utvecklingsarbete
<p>Processteget Instruera och träna samt dokumentation av detta genomförs i stor utsträckning.</p>	<p>Säkerställa att upprepad möjlighet för patient/ omvårdnadspersonal ges för handledning om användande/ handhavande och säkerhet.</p>

Följa upp och utvärdera

10. Hur ofta gör du detta? (0 poäng)

[Mer information](#)

■ Aldrig ■ Ibland ■ Ofta ■ Alltid

Dialog om att "Följa upp och utvärdera"	Förslag till fortsatt utvecklingsarbete
<p>Processteget Följa upp och utvärdera genomförs ofta eller alltid enligt svaren.</p> <p>Kommentarer angående att det är svårt att förstå varför uppföljning och utvärdering inte alltid sker då detta alltid borde genomföras i någon form.</p> <p>En förklaring kan vara att det kan vara enkelt när det går att genomföra utvärderingen tillsammans med patient, men svårare om ett flertal omvårdnadspersonal behöver tillfrågas i utvärderingen.</p> <p>Det framkommer även att ambitionen alltid finns men att uppföljning kan behöva senareläggas på grund av tidsbrist och då kan missas.</p> <p>Även gällande möjlig tolkning utifrån frågan, att det nog oftast genomförs en första utvärdering efter utprovning, men att efterföljande uppföljningar ej fortsätter genomföras kontinuerligt utan på förekommen anledning. Ibland förväntas patient eller omvårdnadspersonal återkoppla om behov av uppföljning.</p>	<p>Förskrivningen, utlämnandet eller tillförandet till patienten följs upp och utvärderas fram till dess behovet upphört eller ansvaret för patienten har övertagits av en annan vårdgivare.</p> <p>Exempel på modell för att följa upp och utvärdera hjälpmedelsförskrivning finns i Socialstyrelsens skrift "Förskrivning av hjälpmedel - Stöd vid förskrivning av hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning". Förskrivning av hjälpmedel (socialstyrelsen.se)</p>

Beslutsärende: Boendeplan för
särskilt boende för äldre -
2023-2027 med utblick mot
2035

13

22ON398

Tjänsteskrivelse

2023-02-03

Diarienummer: 22ON398

Handläggare:

Anna Åkerbris
026-17 80 00
anna.akerbris@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Boendeplan för särskilt boende för äldre 2023 – 2027 med utblick mot 2035

Förslag till beslut

Att anta framlagt förslag till boendeplan för särskilt boende för äldre 2023 - 2027 med utblick mot 2035 utifrån nämndens ansvarsområde,

Att hemställa att kommunstyrelsen beslutar vidta erforderliga plan- och genomförandeåtgärder så att beståndet av särskilda boenden kan anpassas enligt den fastställda boendeplanen, samt

Att hemställa att nödvändiga investerings- och driftskostnader förknippade med anpassningen av beståndet av särskilda boenden enligt den fastställda boendeplanen beaktas i kommunens års- och långtidsbudgetar.

Ärendebeskrivning

Välfärd Gävles boendeplan är sektorns förslag på hur beståndet av särskilda boenden för äldre ska anpassas till behovet under aktuell planeringsperiod. Dokumentet utgör också en del i kommunens övergripande budgetarbete samt planering för mark- och planberedskap. Dokumentet omfattar planering utifrån nuvarande och uppskattat behov av särskilda boenden för äldre under planeringsperioden 2023 - 2027 med utblick mot 2035.

Särskilt boende är ett samlingsnamn för de boendeformer som kommunen beviljar enligt Socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) och Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Särskilt boende för äldre är det som tas upp i denna boendeplan.

Särskilt boende för äldre är en behovsprövad boendeform enligt Socialtjänstlagen. Kommunerna är enligt 5 kapitlet 5 § i Socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) skyldiga att tillhandahålla särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre som behöver särskilt stöd.

Boendeplanen visar på tre olika scenarion för behovet av vård- och omsorgsboenden fram till år 2035, varav scenario 1 där det 2035 framgår en överkapacitet av lägenheter, är den mest sannolika.

Det pågår även ett byggprojekt för ett nytt vård- och omsorgsboende i egen regi i Södra Hemlingby med totalt 80 lägenheter där inflyttning kan ske från hösten 2023. Av dessa lägenheter kommer 60 lägenheter att användas som vanligt vård- och omsorgsboende, medan de resterande 20 lägenheterna kommer att nyttjas av avlösningsvistelsen, som hösten 2023 flyttar sin verksamhet från Bergmästargården. Det kommer att ske en större renovering och ombyggnation av vård- och omsorgsboendet Hilleborg.

Magnus Höjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Boendeplan för särskilt boende - för äldre

2023 – 2027 med utblick mot 2035

Omvårdnadsnämnden

Dnr 22ON398, 2023-02-03

Boendeplan för särskilt boende

- för äldre

2023 - 2027 med utblick mot 2035

Omvårdnadsnämnden

Dnr 22ON398

2023-02-03

Välfärd Gävle, utveckling och stöd

Anna Åkerbris, Boendeplanerare

www.gavle.se

Innehåll

1.	Sammanfattning	4
2.	Bakgrund och definitioner	5
3.	Särskilda boenden för äldre – bestånd och nuläge	5
3.1	Vård- och omsorgsboenden	5
3.2	Kvarboendepincipen	8
3.2.1	Vård- och omsorgsboende eller hemtjänst?	9
3.3	Avlösningvistelse för äldre SoL	10
4.	Vård- och omsorgsboenden – behov	11
5.	Vård- och omsorgsboenden – utblick mot 2035	13
5.1	Inriktningar på vård- och omsorgsboenden	14
5.2	Påverkande faktorer för behovet av särskilt boende	14

1. Sammanfattning

Särskilt boende är ett samlingsnamn för de boendeformer som kommunen beviljar enligt Socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) och Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Särskilt boende för äldre är det som tas upp i denna boendeplan.

Särskilt boende för äldre är en behovsprövad boendeform enligt Socialtjänstlagen. Kommunerna är enligt 5 kapitlet 5 § i Socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) skyldiga att tillhandahålla särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre som behöver särskilt stöd.

Boendeplanen visar att det finns tre olika tänkbara scenarion på det förväntade behovet av vård- och omsorgsboenden fram till år 2035.

Det finns dock ett flertal faktorer som påverkar hur stort eller litet behovet av nya vård- och omsorgsboenden kommer att vara i framtiden och att behovet kan komma att förändras under perioden fram till 2035. Till exempel flera nya typer av boendelösningar, samt hur Gävle kommun tillämpar kvarboendep principen, kan komma att påverka denna plan, även om antalet äldre blir fler. Utifrån den information vi idag har så gör Valfärd Gävle dock bedömningen att scenario 1, (vilket innebär en överkapacitet på vård- och omsorgsboendelägenheter under hela planeringsperioden fram till år 2035) är mest troligt.

Under år 2020 har privata vårdgivare byggt två externt drivna, vård- och omsorgsboenden inom Gävle kommun, med totalt 174 nya lägenheter, vilket inneburit ett överskott på lägenheter i år och även de närmsta åren. Valfärd Gävle öppnar också ett nytt vård- och omsorgsboende i egen regi i Södra Hemlingby med 60 lägenheter där inflyttning kan ske från hösten 2023, en renovering av vård- och omsorgsboendet Hilleborg, samt ombyggnation som kan komma att tillföra ytterligare 4 lägenheter på samma boende – arbete med arkitekt kring detta pågår under hösten 2022.

2. Bakgrund och definitioner

Välfärd Gävles boendeplan för särskilt boenden för äldre - 2023 – 2027 med utblick mot 2035 - Omvårdnadsnämnden, behandlas och antas av Omvårdnadsnämnden utifrån nämndens ansvarsområden, se nedan;

Särskilt boende för äldre beviljas i form av *vård- och omsorgsboende* enligt 4 kap 1 § SoL och är det som tas upp i denna boendeplan. *Senior- och trygghetsbostäder* är boendeformer för äldre i det ordinarie bostadsbeståndet – dessa boendeformer ansvarar inte Omvårdnadsnämnden för.

3. Särskilda boenden för äldre – bestånd och nuläge

3.1 Vård- och omsorgsboenden

Boenden	2022-08-31	2022-08-31	2022-08-31	2022-08-31	2022-08-31
<u>Egen regi</u>	Antal LGH	Antal plomberade LGH eller resurs-LGH	Lediga lägenheter	Somatisk Antal belagda platser	Demens Antal belagda platser
Vallongården	96	3	4	44	48
Fleminggatan	55		2	0	53
Forellplan	120	3	12	55	54
Hilleborg	50		0	34	16
Selggrensgården	62		3	18	41
Furugården <i>(varav 16 platser finsk inriktning)</i>	123		5	59	59
Solberga	36		2	21	13
Ängslyckan	27		1	16	10
Gävle strand	68		4	36	28
Solgårdsgatan	44		2	22	20
Summa egen regi	681	6	35	305	342

Sid 175(316)					
Boenden	2022-08-31	2022-08-31	2022-08-31	2022-08-31	2022-08-31
<u>LOU upphandlad entreprenad</u>	Antal LGH	Antal plomberade LGH eller resurs-LGH	Lediga lägenheter	Somatisk Antal belagda platser	Demens Antal belagda platser
6:e Tvärgatan (Vardaga)	54		1	27	26
Stigslund, Tallåsvägen (Vardaga)	40		1	19	20
Vinddraget (Förenade Care)	64		25	17	23
Summa LOU upphandlad entreprenad	158	0	27	63	69
<u>LOU upphandlade lägenheter (köp av plats)</u>	Antal LGH		Lediga lägenheter	Somatisk Antal belagda platser	Demens Antal belagda platser
Södra Centralgatan (Humana med total 88 lgh)	88		3	52	33
Pukslagarvägen (Attendo med totalt 54 lgh)	54		0	18	37
Villa Vallonen (Opalen Vård med totalt 54 lgh)	54		1	0	53
Sätraåsen (Frösunda med totalt 72 lgh)	45		10	9	26
Muréngatan (Attendo med totalt 102 lgh)	100		9	43	48
Köp enstaka platser annan kommun	3		0	0	3
Summa LOU upphandlade lägenheter	344	0	23	122	200
Totalt antal lägenheter	1183	6	85	490	611

Antal platser, här ovan, kan överskrida antalet lägenheter eftersom det förekommer parlägenheter – där en lägenhet kan husera två personer (platser)

Nedan redovisas köpta platser i Gävle kommun (ingår även i tabell ovan), för 2020 - 2022-08-31.

LOU upphandlade lägenheter i Gävle kommun (köp av plats)	2020 2020-12-31	2021 2021-08-31	2022 2022-08-31
Södra Centralgatan (Humana)	88	88	88
Pukslagarvägen (Attendo)	54	54	54
Villa Vallonen (Opalen Vård)	54	54	54
Sätraåsen (Frösunda)	18	36	45
Muréngatan (Attendo)	45	69	100
Köp enstaka platser annan kommun	3	3	3
Totalt antal lägenheter	262	304	344

I och med det valfrihetssystem som Gävle kommun har, så kan ett önskemål om ett särskilt boendialternativ göra att väntetiden för att få en lägenhet bli lång på de populäraste boendena – annars finns det god tillgång till lägenheter och det finns ej skäl för kö om boendialternativet ej är avgörande för brukaren/kunden.

Det är främst personer i enmanshushåll som söker biståndsbeslut för särskilt boende. Då och då söker par gemensamt och bara någon enstaka gång kommer ansökan om medboende.

Det framkommer på beredningar att de som söker bistånd ofta verkligen har utrett och provat olika lösningar innan det blir aktuellt med ansökan om särskilt boende såsom; dagverksamhet, utökad hemtjänst, kontakt med hälso- och sjukvården för att höra vad som gjorts och vad mer som kan göras, och andra möjliga anpassningar i hemmet.

Att bostaden inte är tillgänglighetsanpassad är inte ett ensamt skäl att bevilja bistånd för boende och var och en har ett eget ansvar för att bo på ett tillgängligt sätt.

Statistik från RKA – Koll på äldreomsorgen¹ (från 2021) visar att Gävle kommuns befolkning över 65+ nyttjar betydligt fler timmar av hemtjänst (81 timmar/ hemtjänsttagare) månaden innan inflytt till vård- och omsorgsboende, än vad liknande kommuners invånare gör (49,7 timmar/hemtjänsttagare).

I Gävle kommun är man dessutom några år yngre (83 år) när man väl flyttar in på vård- och omsorgsboende, jämfört med liknande kommuners invånare (vilka har en snittålder på 85,4 år). Till detta kan tilläggas att brytpunkten för när hemtjänst blir dyrare än att flytta in på särskilt boende i Gävle kommun är 128 beviljade hemtjänsttimmar per månad, medan de i liknande kommuner har en brytpunkt på redan 77,7 beviljade hemtjänsttimmar per månad.

Detta skulle kunna visa på att Gävle kommun erbjuder mer stöd och hjälp tidigare inom hemtjänsten än liknande kommuner, till ett lägre pris, vilket skulle kunna göra det möjligt för individen att bo kvar hemma något längre, eller nyttja hemtjänstservice för till exempel städning.

1 <https://rka.nu/download/18.2d9ee279183d14f8d0421cd6/1666004396031/Koll-aldreomsorgen-2021-uppdatt-20221014-TGA.xlsx>

Men det skulle samtidigt även kunna visa på att man vid tidigare ålder blir så pass hjälpbehövande att hemtjänsten inte räcker till och att vård- och omsorgsboende blir det bättre alternativet.

En annan förklaring till den yngre åldern för inflytt skulle bara kunna vara ett tecken på att det finns god tillgång till vård- och omsorgslägenheter inom Gävle kommun så att möjligheten till sådant boende finns tillgängligt, oberoende ålder (+65), medan liknande kommuner kan ha åldersgräns för ansökningar till deras vård- och omsorgsboenden (t.ex. 85 år+), vilket skulle kunna göra att snittåldern för inflytt är högre och därmed också tillgängligt för en mindre andel av den äldre befolkningen, vilket ger en mindre andel boende på vård- och omsorgsboenden jämfört med Gävle kommuns andel.

Att brytpunkten för hemtjänst/vård- och omsorgsboende ligger på 127 timmars hemtjänst, medan det i snitt flyttas in på ett boende redan efter 81 timmars hemtjänst, genererar en högre kostnad för kommunen, än om hemtjänst skulle bedrivas för individen fram till den idag gällande brytpunkten. Kan Valfärd Gävle påverka förutsättningarna ytterligare för möjlighet till kvarboende under något längre tid än idag?

3.2 Kvarboendeprincipen

Valfärd Gävle kommun ska enligt kvarboendeprincipen möjliggöra kvarboende för de äldre och enligt Valfärd Gävles långsiktiga planering för år 2026 ska kvarboendeprincipen vara utvecklad, tydliggjord och kriterierna kända. Det ska även finnas en samsyn i organisationen kring kriterierna. Principen anger att Valfärd Gävle år 2026 har en god förmåga att hantera kvarboende för individer med omfattande behov, samtidigt som det finns tydlighet i när andra insatser behövs, för att möta individens behov. Kvarboendeprincipen har också tagit hänsyn till social och ekonomisk hållbarhet.

Information från Kolada visar att 4,6% av Gävle kommuns befolkning över 65 år bodde på vård- och omsorgsboende år 2020. År 2021 hade samma siffra ökat till 4,8%.²

I och med Valfärd Gävles långsiktiga planering och kvarboendeprincip beräknas andelen av Gävle kommuns befolkning (65 år – w) som är boende på vård- och omsorgsboende ligga kvar på 4,8% i ett av de tre scenariona under hela planeringsperioden.

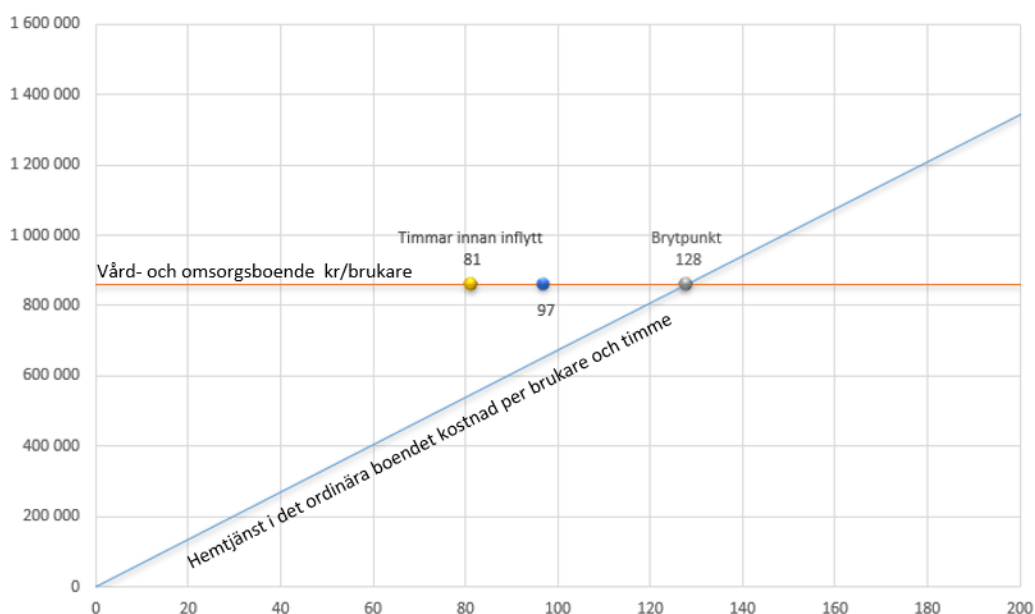
² Bilaga - Andel boende på vård- och omsorgsboende - Kolada nyckeltal (A3)

3.2.1 Vård- och omsorgsboende eller hemtjänst?

Diagrammet nedan visar brytpunkten (128 timmar hemtjänst) mellan hemtjänst och särskilt boende, dvs när det blir dyrare att bevilja ytterligare en hemtjänsttimme i stället för att bevilja särskilt boende.

Brytpunkten är ett genomsnitt för kommunen, det betyder att den kan skilja sig åt om man jämför olika hemtjänstgrupper och olika särskilda boenden i kommunen. I kostnaden för särskilt boende har lokalintäkterna räknats bort.

Brytpunkt Hemtjänst Särskilt boende

Den orange linjen visar den genomsnittliga kostnaden per brukare inom särskilt boende exklusive externa lokalintäkter.
 Den blå linjen visar den genomsnittliga kostnaden per brukare och timme inom hemtjänsten.
 Den gula punkten är genomsnittligt antal SoL-timmar innan inflytt till särskilt boende.
 Den blåa punkten är en schablon för HSL-timmar inom hemtjänsten. Eftersom data saknas för hur många timmar HSL som utförs används en uppskattning om att 20 % av tiden är HSL.
 Den gråa punkten visar vid vilket antal timmar där hemtjänst blir dyrare än särskilt boende. Detta är brytpunkten.

Om en kommun beslutar att alla över 65 år kan få hemtjänst i form av exempelvis trygghetslarm eller städning blir det troligen många som får hemtjänst som inte har så stora behov av omsorg och service. Nyckeltalet kostnad/brukare kan då bli förhållandevis lågt eftersom många av

brukarna endast behöver mindre insatser. Däremot kan kommunens totalkostnad bli högre eftersom fler får insatser.

Om en kommun i stället har en hög tröskel för att få hemtjänst, dvs. det är bara brukare med omfattande behov som beviljas hemtjänst, kommer antalet brukare att kunna bli lägre medan kostnaden/brukare blir högre. Det fåtal som får hemtjänst behöver i stället fler och mer omfattande insatser.

I Gävle kommun så har antalet lediga lägenheter inom vård- och omsorgsboende varit stort och varför kurvan i diagrammet troligtvis visar på att antal timmar av hemtjänst, innan inflytt till vård- och omsorgsboende, endast ligger på i snitt 88 timmar. Detta gör att kommunen har högre kostnader för vård- och omsorgsboende än den skulle behöva ha om fler brukare vill, känner sig trygga och har möjlighet att stanna kvar i det ordinära boendet med hemtjänst så länge som möjligt.

Andelen av timmar inom hemtjänsten i kommunen har minskat och andel boende på vård- och omsorgsboende har ökat, sett till andel av befolkningen under de senaste fem åren. Dock har det ändå inneburit en ökning av i genomsnitt 34 fler brukare varje år till hemtjänsten under dessa fem år, vilket i sin tur ger att hemtjänstbemanningen behöver utökas därefter. Detta på grund av att befolkningen över 65+ naturligt har ökat.

3.3 Avlösningstvistelse för äldre SoL

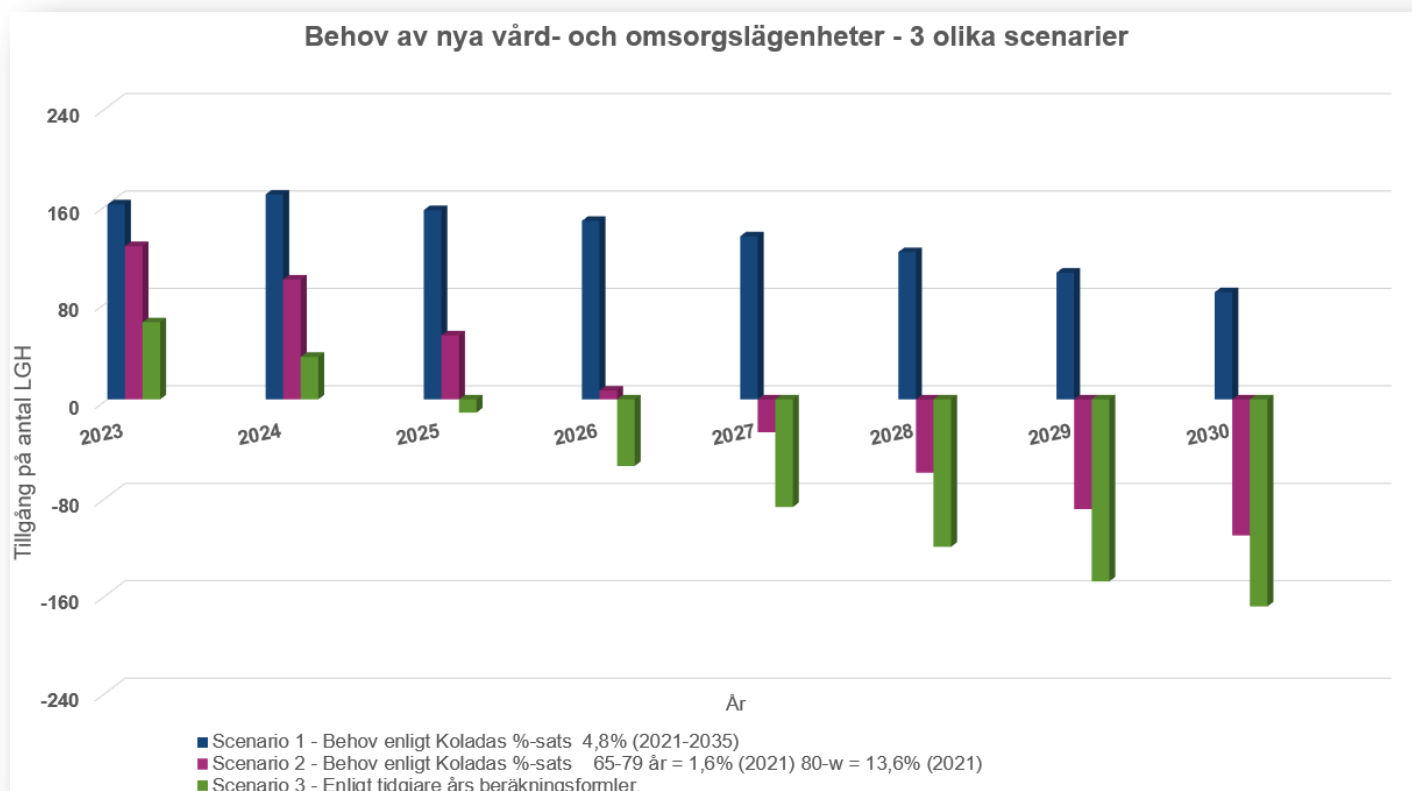
I tabellen nedan framgår antal platser för avlösningstvistelse för äldre. Dessa drivs i egen regi.

Platser för avlösningstvistelse	2021 Februari	2021 April	2021 Augusti	2022 Augusti	2023 September
Villa Brynäs 1 och 2 (avlösning)	22	20	20	20	-
Hemlingborg (avlösning)	-	-	-	-	20
Totalt antal platser	22	20	20	20	20

Det finns idag 20 platser för avlösningstvistelse på Bergmästaren, i de så kallade Villorna. Avlösningstvistelsen kommer att flytta till Hemlingborgs vård- och omsorgsboende i verksamhetsanpassade lokaler under september 2023.

4. Vård- och omsorgsboenden – behov

Diagrammet nedan beskriver behovet av vård- och omsorgsboenden under perioden 2023 – 2030.

Ingår i ovan diagram:

2023 I Södra Hemlingby byggs 60 lägenheter i egen regi. 30 lgh inflyttning 2023 och resterande 2024

2023 En ev. ersättning/avveckling av ett vård- och omsorgsboende

2026 Hilleborg planeras att renoveras och ev. byggas om för ev. ytterligare ca 4 lägenheter.

Attendo har under 2020 byggt 102 lägenheter på Muréngatan, där Gävle kommun 2022-08-31 använde 91 lägenheter. Även Frösunda har under 2020 byggt nytt och färdigställt totalt 72 lägenheter i Sättra (Sättraåsen), där Gävle kommun 2022-08-31 använde 35 lägenheter.

I Södra Hemlingby öppnar Valfärd Gävle ett nytt vård- och omsorgsboende (Hemlingborgs vård- och omsorgsboende) för inflyttning hösten 2023 med 20 lägenheter på somatisk enhet och 10 lägenheter på demensenhet.

Avlösningsvistelsen flyttas även till Hemlingborg från Bergmästarens villor och tar 20 lägenheter i anspråk. ^{Sid 181(316)}

Våren 2024 öppnar 10 lägenheter till på den somatiska enheten och ytterligare 20 lägenheter på demensenheten. Totalt kommer det alltså att vara 60 lägenheter för vård- och omsorgsboende och 20 lägenheter för avlösningsvistelse på Hemlingborg.

Det planeras även en renovering av det befintliga vårdboendet Hilleborg i Hille, och en eventuell ombyggnation för att skapa någon extra lägenhet till åren 2026–2027.

Det pågår ett arbete kring avveckling av ett befintligt vård- och omsorgsboende, för att få ett bättre anpassat boende för Valfärd Gävles kunder.

Kommunen har för östra delen av Gavlehov, strax norr om Gävletravet, detaljplanenlagt för ett eventuellt vård- och omsorgsboende om 60 lägenheter. Med tanke på områdesfördelningen av befolkning som kan komma att få behov av vård- och omsorgsboende, så är tomter för ändamålet på Nynäs, Norra Brynäs, Söder eller Näringen även intressanta.

En extern aktör har begärt en detaljplaneändring i Strömsbro, för att bygga ett vård- och omsorgsboende med 60 lägenheter. Ytterligare en extern aktör har visat intresse för att bygga ett vård- och omsorgsboende i Hagaström med 60 lägenheter.

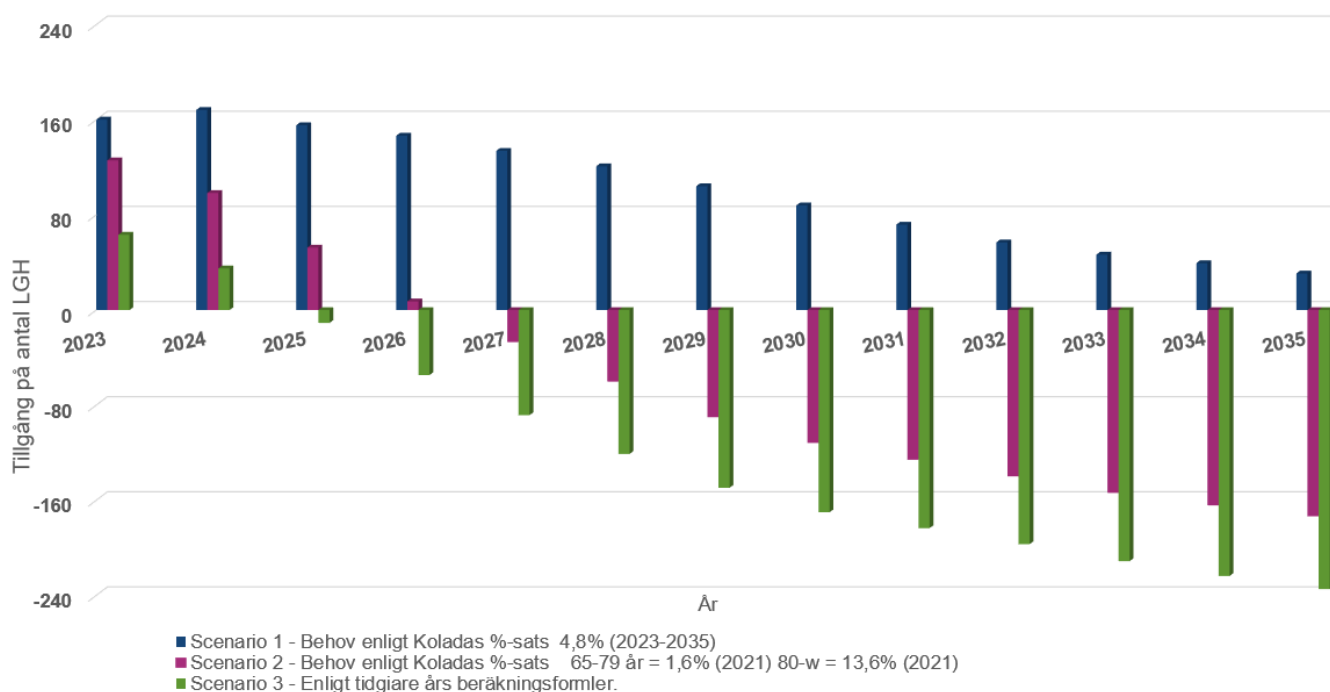
5. Vård- och omsorgsboenden – utblick mot 2035

Diagrammet nedan beskriver tillgången på vård- och omsorgsboenden i förhållande till beräknat behov från 2023 och med utblick mot 2035.

Prognosen visar idag på att det år 2035 finns:

- ett överskott av 31 lägenheter om inga ytterligare vård- och omsorgsboende tillskapas enligt **scenario 1** (blå stapel)
- ett underskott av 173 lägenheter om inga ytterligare vård- och omsorgsboende tillskapas enligt **scenario 2** (rosa stapel)
- ett underskott av 235 lägenheter om inga ytterligare vård- och omsorgsboende tillskapas enligt **scenario 3** (grön stapel)

Behov av nya vård- och omsorgslägenheter - 3 olika scenarier

Tabellen ovan utgår från att ett vård- och omsorgsboende rymmer 80 lägenheter

5.1 Inriktningar på vård- och omsorgsboenden

I nuläget bedömer Valfärd Gävle att det fortsatt behöver vara en 50/50 procentuell fördelning av enheter för demens och somatiska besvär vid nybyggnation.

Det kommer även framåt finnas behov för olika sorters profilboenden eller boenden med inriktning på särskilda enheter såsom äldrepsykiatri, och alkoholdemens.

Valfärd Gävle behöver också ta höjd för att det på sikt kommer ett ökat behov av språk och kulturinriktning, utifrån en förändrad befolkningsstruktur, med högre andel äldre som är utlandsfödda. Det kommer att vara särskilt viktigt att få tillgång till äldreomsorg på modersmålet för äldre som drabbats av en stroke eller en kognitiv nedsättning och därför förlorat språk de lärt sig i vuxen ålder.

I Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom konstateras att personcentrerad vård bland annat innebär att vården och omsorgen särskilt ska beakta behov relaterade till att personer har annan kulturell och språklig bakgrund.

5.2 Påverkande faktorer för behovet av särskilt boende

Enligt Socialstyrelsen beräknas medellivslängden, fram till år 2070, öka till drygt 89 år för kvinnor och drygt 87 år för män.

Medellivslängden för kvinnor år 2021 var 84,8 år, vilket är en ökning av 0,5 år jämfört med år 2020. Männens medellivslängd var år 2021 81,2 år, vilket är en ökning med 0,6 år mot år 2020. De flesta av dessa år levs numera med god hälsa och utan funktionsnedsättning. De som ändå har ett eller flera kroniska besvär, kan idag i större utsträckning få hjälp med att lindra dessa och få stöd för att klara vardagen.

Studier utförda under 2021 av Juni Strategi 3 och Evidensgruppen⁴ visar på att det endast är 5% av seniorerna (65+) som är flyttningsbenägna när det kommer till olika typer av särskilda boendeformer anpassade för målgruppen – de ser sig inte som seniorer. Det är en kort period, precis vid tid för pension, som de är mest flyttningsbenägna.

Seniorer i alla åldrar, skattar sitt nuvarande ordinära boende mycket högt i studien och vill bo kvar hemma så länge som möjligt.

Kommunen tillhandahåller i dag bostadsanpassning, hemtjänst, digital hemtjänst och hemsjukvård i det ordinära boendet, vilket också gör att senioren känner sig trygg hemma. Om den yngre senioren ska lockas att flytta från sitt hus, så var bostadsrätter, där senioren själv kan påverka boendekostnaden genom att välja en brf med låg månadskostnad det mest attraktiva – ej nybyggda hyresrätter eftersom det oftast innebär hög hyra.

Denna utveckling gör att vi får fler antal äldre åren framöver, men att behovet av fler lägenheter i just vård- och omsorgsboenden (men även trygghetsboenden och liknande hyreslägenheter)

faktiskt kan minska, i och med detta – beroende på i vilken utsträckning och omfattning som kommunen är villiga att utöva hemtjänst/hemsjukvård framöver.

Kommunen kommer behöva se över hur man ska utforma samhällsplaneringen inklusive omsorgen, med utgångspunkt från att kommunen självklart stödjer de som vill flytta till särskilda boenden och andra boendeformer för äldre målgrupp - men att fokus framöver bör ligga på de kvarboende och lösningar för denna grupp, enligt studierna och Valfärd Gävles egen långsiktiga planering.

I studierna såg man också att informationen kring olika alternativ och lösningar kring boendesituationen till denna målgrupp behöver förtydligas, informeras och erbjudas på ett helt annat sätt än vad man idag hittills gjort.

Med en ökad utbyggnad/ombyggnad till välanpassade och funktionellt utformade bostadsrätter, utveckling enligt studierna som nämns ovan, andra förebyggande åtgärder, effekter från covid-19, samt om Gävle skulle byggas ut i mindre utsträckning än planerat, finns möjligheten att behovsutvecklingen inte behöver bli lika brant som nuvarande prognos antyder. Möjligheten finns också att den äldre befolkningens allmänna hälsotillstånd ytterligare förbättras och att detta leder till att det framtida behovet inte ökar i samma utsträckning som nuvarande prognos antyder.

En god tillgång på avlösning/vistelse, avlösning i hemmet och dagverksamhet för de med behov, spelar också en stor roll i behovsutvecklingen, då man i större utsträckning kan bo kvar hemma med dessa åtgärder, i stället för att flytta in på ett boende.

Det mesta tyder ändå på en behovsökning av antal lägenheter, men behovet enligt prognos i tabeller, kan av de ovan nämnda anledningarna, bli något förskjutet eller något lägre. Se de tre olika scenarierna.

Den snabba takten på tidigare utbyggnad av privata aktörer gör att en överkapacitet uppstår på kort sikt. Aktörerna är väl medvetna om risken och kalkylerar med att vissa delar står tomma tills behovet och efterfrågan är i balans (eller hitta annan användning).

När en kommun har en överkapacitet av lägenheter inom vård- och omsorgsboende finns en tendens att en överströmning av brukare kan ske från närliggande kommuner. Detta kan medföra en kostnadsökning för den kommun som för tillfället har en överkapacitet.

Kostnadsansvaret för medborgare som utifrån detta väljer att skriva sig i annan kommun bör regleras i överenskommelser mellan kommunerna. Valfärd Gävle har initierat ett sådant arbete, men ingen överenskommelse är ännu tecknad.

Valfärd Gävle ser ett behov av att ersätta eller avveckla ett mindre vård- och omsorgsboende inom ett år samt på sikt även ersätta ytterligare ett vård- och omsorgsboende. Båda boendena behöver ersättas för att verksamheten ska kunna drivas i bättre anpassade boenden för målgruppen.

Kommunen arbetar aktivt med att skapa en mark- och planberedskap, för bland annat särskilda boendeformer, i de nya områden och stadsutvecklingsprojekt som skall detaljplaneläggas, bland annat i Gävles centrala delar.

Utifrån befolkningsprognosens scenario 3, för 2035, beräknas behovet av vård- och omsorgsboenden vara stort i Gävles centrala delar, Stigslund/Strömsbro/Hille/Hamrånge och i Nynäs. Enligt scenario 3 så behövs även ett mindre boende i Valbo/Forsbacka/Hagaström. Detta utifrån var det idag finns eller planeras boenden i förhållande till var behovet hos den äldre befolkningen kan förväntas vara som störst.

Enligt scenario 1 kommer Gävle kommun att ha överskott på vård- och omsorgslägenheter år 2035

Områden med störts behov av boende enligt scenario 3:

Centrum

Underskott år 2030

-72 lgh

Underskott år 2035

-166 lgh

Hamrånge/Hille/

Strömsbro, Stigslund

Underskott år 2030

-126 lgh

Underskott år 2035

-138 lgh

Nynäs

Underskott år 2030-2035

-107-109 lgh

Valbo/Forsbacka/ Hagaström

Underskott år 2030

-63 lgh

Underskott år 2035

-72 lgh

Bomhus

Underskott år 2030

-34 lgh

Underskott år 2035

-42 lgh

(+ *Furuvik*)

Hedesunda

Underskott år 2030

-26 lgh

Underskott år 2035

-34 lgh

Sätra

Överskott år 2030 på

+49 lgh

Överskott år 2035

+45 lgh

³ Förstudie om Skånes åldrande befolkning kopplat till bostäder och framtidens vård och omsorg - september 2021, Uppdragsgivare: Region Skåne i samarbete med Lunds kommun, Utgiven av Region Skåne 2021. Uppdragsteam: Madeleine Eneskjöld, Juni strategi Mona Kjellberg, Juni strategi Klara Palmberg Broryd, Broryd Industrier Johanna Holm, LINK Arkitektur

⁴ "Bostadsmarknaden för äldre – rörlighet, preferenser och betalningsvilja", Juni Strategi - rapporten är framtagen av Evidens på uppdrag av ett flertal samhällsbyggnadsaktörer. Underliggande analyser har genomförts av ett team av konsulter på Evidens i form av Rikard Berg von Linde, Elin Davidsson, Viktoria Bernow, Katarina Wallin och Ted Lindqvist. Enkätundersökningen har genomförts av Alf Brydolf Berg, Evimetrix AB.

Beslutsärende: Utseende av
representant till Gävle
kommuns Funktionsrättsråd

14

23ON11

Missiv

2023-01-18

Diarienummer: 23ON11

Handläggare:

Lena Wigg
026-17 80 00
lena.wigg@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Representant till Gävle kommuns Funktionsrättsråd

Förslag till beslut

Att utse en representant från Omvårdnadsnämnden till ersättare i Gävle kommuns Funktionsrättsråd.

Bakgrund

Gävle kommuns Funktionsrättsråd är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan funktionsrättsorganisationer och styrelser och nämnder i Gävle kommunkoncernen. Rådet är en remissinstans för frågor som rör personer med funktionsnedsättning.

Rådet ska ge styrelser och nämnder inom kommunkoncernen möjlighet att ta del av och beakta funktionsrättsorganisationers synpunkter i ett tidigt skede.

Rådet ska ge funktionsrättsorganisationer i kommunen möjlighet att ta initiativ och att aktivt verka för förändringar och utveckling av kommunens verksamheter och då särskilt vad gäller verksamheter som rör personer med funktionsnedsättning.

Kommunkoncernens styrelser och nämnder ska i rådet informera om sin verksamhet och planerade förändringar som är betydelsefulla för personer med funktionsnedsättning.

Av funktionsrättsorganisationerna utsedda ledamöter och ersättare i rådet kan ingå i arbets- och referensgrupper inom ramen för kommunkoncernens verksamheter.

Gävle kommuns Funktionsrättsråd organiseras av kommunstyrelsen och administreras således av Styrning och stöd.

Gävle kommuns Funktionsrättsråd sammanträder minst fyra gånger per år.
Mandatperioden för rådet överensstämmer med den för kommunens nämnder.

Förslaget

I enlighet med reglemente för Kommunala Tillgänglighetsrådet ska
Omvårdnadsnämnden utse en ersättare.

Representanten väljs för innevarande mandatperiod, dvs 2023 – 2026.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Välfärd Gävle

Reglemente Gävle kommuns Funktionsrättsråd

Reglemente Gävle kommuns funktionsrättsråd

Beslut i ärendet har tagits i Kommunstyrelsen den 4 februari 2020 (dnr 19KS580)

Funktion

Kommunens Funktionsrättsråd är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan funktionsrättsorganisationer och styrelser och nämnder i Gävle kommunkoncern. Det är remissinstans i frågor som rör personer med funktionsnedsättning.

Rådet ska ge styrelser och nämnder inom kommunkoncernen möjlighet att ta del av och beakta funktionsrättsorganisationer synpunkter i ett tidigt skede. Rådet ska ge funktionsrättsorganisationer i kommunen möjlighet att ta initiativ och att aktivt verka för förändringar och utveckling av kommunens verksamheter och då särskilt vad gäller verksamheter som rör personer med funktionsnedsättning.

Kommunkoncernens styrelser och nämnder ska i rådet informera om sin verksamhet och planerade förändringar som är betydelsefulla för personer med funktionsnedsättning.

Av funktionsrättsorganisationer utsedda ledamöter och ersättare i rådet kan ingå i arbets- och referensgrupper inom ramen för kommunkoncernens verksamheter.

Organisation

Kommunens Funktionsrättsråd organiseras av kommunstyrelsen och administreras således av Styrning och stöd.

Sammansättning

Kommunens Funktionsrättsråd består av:

Kommunstyrelsen utser: 2 ledamöter

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnden utser: 2 ledamöter

Samhällsbyggnadsnämnden utser: 1 ledamot

Utbildningsnämnden utser: 1 ledamot

Omvårdnadsnämnden utser: 1 ersättare

Socialnämnden utser: 1 ersättare

Kultur och fritidsnämnden utser: 1 ersättare

Funktionsrättsorganisationerna Gävle utser tillsammans 9 ledamöter och 9 ersättare till rådet från i kommunen verksamma funktionsrättsföreningar.

Platserna fördelas så att Funktionsrätt Gävle utser 6 ledamöter och 6 ersättare och Föreningsnätverket utser 4 ledamöter och 4 ersättare. Ledamotskapet är personligt. Mandatperioden för rådet överensstämmer med den för kommunens nämnder.

Ordförande

En av kommunstyrelsens ledamöter är tillika rådets ordförande.

Vice ordförande

Funktionsrätt Gävle utser bland sina utsedda ledamöter en förste vice ordförande.

Föreningsnätverket utser bland sina utsedda ledamöter andre vice ordförande.

Ersättares närvaro- och yttranderätt

Utsedda ersättare har närvaro- och yttranderätt vid rådets sammanträden.

Andras närvaro- och yttranderätt

Rådets möten är slutna men rådet kan inför visst möte eller för viss period medge personer närvara och ha yttranderätt. På samma sätt får rådet vid enskilt möte ge andra personer rätt att närvara och yttra sig vid det mötet. Kontaktpolitiker (se nedan) samt kommunal och oppositionsråd har närvarorätt men inte närvaroskyldighet vid rådets möten.

Arbetsformer

Sammanträden

Kommunens Funktionsrättsråd sammanträder minst fyra gånger per år. Extra sammanträden får av ordföranden hållas då det är motiverat. Rådet kan förutom egna sammanträden också delta i planering och genomförande av särskilda samrådsmöten för personer med funktionsnedsättning eller andra aktiviteter där någon vill ha rådets medverkan.

Funktionsrättsrådet får därutöver inrätta utskott. Rådet får besluta om instruktioner och regler för de utskott de inrättar.

Protokoll

Vid rådets egna sammanträden förs protokoll som justeras av ordförande och en av handikapporganisationernas ledamöter i rådet. Sammanträdesprotokoll delges rådets ledamöter och ersättare och publiceras på kommunens hemsida.

Föredragande tjänsteman

Vid rådets sammanträden deltar föredragande tjänsteman då så anses påkallat.

Beredning och kallelse/föredragningslista

Rådets beredningsgrupp förbereder ärenden och föreslår dagordning till rådets sammanträden. Gruppen består av rådets ordförande, förste vice ordförande, andre vice ordförande, sekreterare samt kommunens tillgänglighetssamordnare. Gruppen kan till sig knyta andra personer vid behov.

Kallelse med föredragningslista och sammanträdeshandlingar distribueras så att de är rådets ledamöter och ersättare tillhanda senast en vecka före aktuellt sammanträde.

Remissvar

Funktionsrättsorganisationerna som företräds i rådet utformar om möjligt gemensamma remissyttranden i frågor som remitterats till rådet. Rådet som helhet får också avfatta och lämna yttranden. Beslut i sådana fall fattas med enkel majoritet. Sittande ordförande har i förkommande fall utslagsröst.

Kontaktpolitiker

Styrelser inom Gävle kommunkoncern får bland sina ledamöter och ersättare utse egna kontaktpersoner med särskilt ansvar för att uppmärksamma rådet på aktuella frågor och ärenden inom respektive ansvarsområde. Saknas sådan utsedd politiker faller uppgiften på styrelsens ordförande.

Utbildning

Ledamöter och ersättare i rådet har rätt till utbildning kopplad till uppdraget.

Arvode

Till av funktionsrättsorganisationerna utsedda ledamöter och ersättare utgår arvode och resekostnadsersättning i enlighet med vad som sägs i Bestämmelser om ersättningar till kommunalt förtroendevalda i Gävle kommun.

Beslutsärende: Utseende av
representanter till Kommunala
Pensionärsrådet

15

23ON12

Missiv

2023-02-13

Diarienummer: 23ON12

Handläggare:

Lena Wigg
026-17 80 00
lena.wigg@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Representanter till Kommunala Pensionärsrådet

Förslag till beslut

Att som representanter från Omvårdnadsnämnden utse Eva Älander (S) som ledamot och Anders Jansson Gladh (M) som ersättare till Kommunala Pensionärsrådet.

Bakgrund

Kommunala Pensionärsrådet (KPR) är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan pensionärsorganisationer och styrelser och nämnder i Gävle kommunkoncernen. Det är en remissinstans för frågor som rör äldre i kommunen.

Rådet ska ge styrelser och nämnder inom kommunkoncernen möjlighet att ta del av och beakta pensionärsorganisationers synpunkter i ett tidigt skede.

Rådet ska ge pensionärsorganisationer i kommunen möjlighet att ta initiativ och att aktivt verka för förändringar och utveckling av kommunens verksamheter som berör äldre i samhället.

Kommunkoncernens styrelser, nämnder och bolag ska i rådet diskutera och informera om sin verksamhet, planerade förändringar samt resultatet av olika åtgärder, som har eller kan få betydelse för äldre personer.

Av pensionärsorganisationerna utsedda ledamöter och ersättare i rådet kan ingå i arbets- och referensgrupper inom ramen för kommunkoncernens verksamheter.

KPR består av 12 ledamöter och 12 ersättare, organiseras av kommunstyrelsen och administreras av sektor Styrning och stöd.

KPR sammanträder minst fem gånger per år.

Förslaget

I enlighet med reglemente för KPR, antaget av Kommunfullmäktige 2019-02-12, 19KS49, ska Omvårdnadsnämnden representeras i form av en ledamot och en ersättare.

Representanterna väljs för innevarande mandatperiod, dvs 2023 – 2026.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Välfärd Gävle

Reglemente Kommunala Pensionärsrådet

Reglemente Kommunala Pensionärsrådet

Beslut i ärendet har tagits i Kommunstyrelsen den 12 februari 2019 § 24 (dnr 19KS49)

Funktion

Kommunala pensionärsrådet är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan pensionärsorganisationer och styrelser och nämnder i Gävle kommunkoncernen. Det är en remissinstans för frågor som rör äldre i kommunen.

Rådet ska ge styrelser och nämnder inom kommunkoncernen möjlighet att ta del av och beakta pensionärsorganisationers synpunkter i ett tidigt skede.

Rådet ska ge pensionärsorganisationer i kommunen möjlighet att ta initiativ och att aktivt verka för förändringar och utveckling av kommunens verksamheter och då särskilt vad gäller verksamheter som berör äldre i samhället.

Kommunkoncernens styrelser, nämnder och bolag skall i rådet diskutera och informera om sin verksamhet, planerade förändringar samt resultatet av olika åtgärder, som har eller kan få betydelse för äldre personer.

Av pensionärsorganisationerna utsedda ledamöter och ersättare i rådet kan ingå i arbets- och referensgrupper inom ramen för kommunkoncernens verksamheter.

Organisation

Kommunala pensionärsrådet organiseras av kommunstyrelsen och administreras av sektor Styrning och stöd.

Sammansättning

Kommunala pensionärsrådet består av 12 ledamöter och 12 ersättare enligt följande:

Kommunstyrelsen utser: 1 ledamot och 1 ersättare

Omvårdnadsnämnden utser: 1 ledamot och 1 ersättare

Samhällsbyggnadsnämnden utser: 1 ledamot och 1 ersättare

Pensionärernas Riksorganisation (PRO) utser: 3 ledamöter och 3 ersättare

Sveriges Pensionärsförbund (SPF Seniorerna) utser: 2 ledamöter och 2 ersättare

Svenska Kommunalpensionärers Förbund (SKPF) utser: 2 ledamöter och 2 ersättare

Riksförbundet Pensionärsgemenskap (RPG) utser 1 ledamot och 1 ersättare

Förbundet Sverigefinska Pensionärer utser: 1 ledamot och 1 ersättare

Mandatperioden för rådet överensstämmer med den för kommunens nämnder.

Ordförande

Kommunstyrelsens ledamot är tillika rådets ordförande.

Vice ordförande

Pensionärsorganisationerna utser bland sina utsedda ledamöter en vice ordförande.

Ersättares närvaro- och yttranderätt

Utsedda ersättare har närvaro- och yttranderätt vid rådets sammanträden.

Andras närvaro- och yttranderätt

Rådets möten är slutna men rådet kan inför visst möte eller för perioder medge personer närvara och ha yttranderätt. På samma sätt får rådet vid möte ge andra personer rätt att närvara och yttra sig vid det mötet.

Kontaktpolitiker (se nedan) samt kommunal- och oppositionsråd har närvarorätt men inte närvaroskyldighet vid rådets möten.

Arbetsformer

Sammanträden

Kommunala pensionärsrådet sammanträder minst fem gånger per år. Extra sammanträden får av ordföranden hållas då det är motiverat. Rådet kan förutom egna sammanträden också delta i planering och genomförande av särskilda samrådsmöten för pensionärer eller andra aktiviteter där någon vill ha rådets medverkan.

Protokoll

Vid rådets egna sammanträden förs protokoll som justeras av ordförande och en av pensionärsorganisationernas ledamöter i rådet. Sammanträdesprotokoll delges rådets ledamöter och ersättare och publiceras på kommunens hemsida.

Föredragande tjänsteman

Vid rådets sammanträden deltar föredragande tjänsteman då så anses påkallat. Landstinget Gävleborg erbjuder utse önskat antal tjänstemän.

Beredning och kallelse/föredragningslista

Rådets beredningsgrupp förbereder ärenden och föreslår dagordning till rådets sammanträden. Gruppen består av rådets ordförande och 1 representant från PRO, SPF Seniorerna och SKPF och där en av dessa representanter är vice ordförande; samt kontorschef utveckling och stöd från sektor Välfärd. Gruppen kan kalla andra personer vid behov.

Kallelse med föredragningslista och sammanträdeshandlingar distribueras så att de är rådets ledamöter och ersättare tillhanda senast en vecka före aktuellt sammanträde.

Remissvar

Pensionärsorganisationerna som är företräd i rådet utformar om möjligt gemensamma remissyttranden i frågor som remitterats till rådet. Rådet som helhet får också avfatta och lämna yttranden. Beslut i sådana fall fattas med enkel majoritet. Sittande ordförande har i förkommande fall utslagsröst.

Kontaktpolitiker

Nämnder och styrelser inom Gävle kommunkoncern, som ej är representerade i rådet, får bland sina ledamöter och ersättare utse egna kontaktpersoner med särskilt ansvar för att uppmärksamma rådet på aktuella frågor och ärenden inom respektive organs ansvarsområde. Saknas sådan utsedd politiker faller uppgiften på nämndens/styrelsens ordförande eller vid förfall för denna på vice ordföranden.

Utbildning

I början av en mandatperiod bör en utbildning i lagstiftning gällande uppdraget ske. Därutöver bör tillfälle till utbildning finnas vid viktiga förändringar i samhället där KPR berörs. En utbildningsform kan vara studiebesök på områden som berör KPR:s intresseområden.

Arvode

Till pensionärsorganisationernas i rådet ingående ledamöter och ersättare utgår arvode och resekostnadsersättning i enlighet med vad som sägs i Bestämmelser om ersättningar till kommunalt förtroendevalda i Gävle kommun.

**Beslutsärende:
Delegationsbeslut**

17

23ON18

Delegationsbeslut

1. Avgiftsbeslut
Perioden 2023-01-16 – 2023-02-07 62 st
2. Sammanställning av yttrande/handlingar från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).
3. Sammanställning av Lex Sarah 2023.
4. Sammanställning av personuppgiftsincidenter till Omvårdnadsnämnden.
5. Sammanställning av informationssäkerhetsincidenter till Omvårdnadsnämnden.

Kommande beslut: Besluts-
och delegationsförteckning för
Omvårdnadsnämnden

18

200N364

Missiv

2023-01-30

Diarienummer: 20ON364

Handläggare:

Caroline Engberg
026-17 80 00
caroline.engberg@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Revidering av besluts- och delegationsförteckning

Förslag till beslut

Att anta den reviderade besluts- och delegationsförteckning som är gemensam för Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden.

Ärendebeskrivning

Inför varje år, eller vid behov, ska Omvårdnadsnämnden anta besluts- och delegationsförteckning för nämndens verksamheter.

Besluts- och delegationsförteckningen är uppdelad i en gemensam del för de tre nämnderna samt nämndspecifika delar som antas av ansvarig nämnd. Socialjouren har en egen del som antas av socialnämnden och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.

Förslag till revideringar har tagits fram i den del som är gemensamt för Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden;

- Avsnitt 6. Fullmakt/ombud

Punkt 6.1

Förslag till revidering av punkt i form av kompletterande text under beskrivningen av ärendetyper.

Nedan presenteras föreliggande förslag på revidering:

Gemensamt för Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
6. Fullmakt/ombud				
6.1	Beslut att företräda nämnden i domstol i mål och ärenden som rör enskild, eller beslut att utse ombud i sådana fall	10 kap 2 § SoL	Enhetschef Jurist	

Magnus Höjer

Sektorchef
Sektor Vårld

Besluts- och delegationsförteckning för Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden

Välfärd Gävle
2023-01-30

Diarienummer:
20ON364
20AFN170
20SON415

Fastställt:

Omvårdnadsnämnden 2020-12-17 § 183, 2021-03-25 § 38, 2021-06-17 § 92,
2022-02-24 § 4, 2022-05-25 § 64, 2023-01-26 § 8

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden 2020-12-16 § 162, 2021-05-26 § 69,
2021-06-16 § 83, 2021-08-30 § 97, 2022-02-23 § 13, 2022-05-24 § 63,
2023-01-25 § 5

Socialnämnden 2020-12-15 § 248, 2021-04-27 § 81, 2021-06-15 § 132,
2022-02-22 § 10, 2022-05-24 § 96, 2022-08-30 § 136, 2022-10-25, § 187,
2023-01-24 § 9

Innehållsförteckning

Inledning	4
Allmänt om delegering	4
Vid delegats frånvaro.....	4
Anmälan av delegationsbeslut	4
Överklagande	5
Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	5
Förkortningar	5
Delegat i gemensamma delen.....	6
Delegat inom Omvårdnadsnämnden	6
Delegat inom Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.....	6
Delegat inom Socialnämnden.....	7
Gemensamt för Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden	8
1. Ordförandebeslut	8
2. Avtal – Inköp, upphandling och avtalsförvaltning	8
3. Handläggning	11
4. Avskrivning av skuld	12
5. Överklagande	12
6. Fullmakt / ombud	12
7. Yttranden	13
8. Allmänna handlingar och sekretess.....	13
9. Externa köp.....	14
10. Personuppgifter	14
11. Smittskyddslag.....	15
12. Lex Sarah.....	15
13. Övrigt.....	15
Specifikt för Omvårdnadsnämnden	17
1. Avgiftshandläggning	17
2. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL	17
3. Hälso- och sjukvård.....	18
4. Allmänna handlingar och sekretess.....	18
5. Övrigt.....	19
Specifikt för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	20
1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS	20
2. Vuxenutbildning	21
3. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL.....	22
4. Dödsbo	24
5. Övrigt	24
6. Hälso- och sjukvård	24
Specifikt för Socialnämnden	26
1. Yttranden	26
2. Övrigt	26
3. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL.....	27

4.	Insatser för barn och ungdom	Sid 206(316) 29
5.	Insatser för vuxna	31
6.	Lag om särskilda bestämmelser för vård av unga, LVU	31
7.	Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM	34
	NYTT	35
8.	Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare	35
9.	Familjerättsärende	35
10.	Alkohollag	36
11.	Lotterilag	38
12.	Lag om handel med vissa receptfria läkemedel	38
13.	Lag om tobak och liknande produkter	39
	Specifikt för Socialjouren Delegerat av Socialnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	41
1.	Socialtjänstlagen, SoL	41
2.	Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU	41
3.	Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM	42

Inledning

Denna besluts- och delegationsförteckning avser Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden. Besluts- och delegationsförteckning inleds med en gemensam del för de tre nämnderna. I den delen finns delegering gällande exempelvis ordförandebeslut, handläggning, avtal, avgifter, fullmakter, yttranden, allmänna handlingar, sekretess och personuppgifter. De nämndspecifika delarna behandlar frågor som endast rör en nämnd. Närliggande sakfrågor kan dock finnas under både den gemensamma delen och även under den specifika delen.

Syftet är att där samla beslut som är gemensamma inom de tre nämnderna och att på så vis få samma nivå på delegat. Delegationsförteckning är indelad efter lagrum samt ärendeområde.

Allmänt om delegering

I kommunallagen stadgas att kommunal nämnd ska bedriva verksamheten i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Fullmäktige ska utfärda reglementen med närmare föreskrifter om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Enligt kommunallagen får nämnd uppdra åt utskott, ledamot eller ersättare eller anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Dock får beslutanderätten inte delegeras i:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställning eller yttrande till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- medborgarförslag som väckts genom e-petition och som lämnats över till nämnden, samt
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Ärenden av principiell eller avvikande beskaffenhet eller av avsevärd ekonomisk betydelse ska avgöras av nämnden. Delegat kan, efter beslut av berörd chef, hänskjuta beslut av särskild svårighetsgrad till högre nivå i beslutsorganisationen. Även beslutsfattarens överordnad har beslutanderätt i respektive ärendegrupp när ordinarie befattningshavare inte tjänstgör, exempelvis beslut om vård- och omsorgsboende kan beslutas av kontorschef för myndighet. Den som mottagit delegationsuppdrag (delegat) får enligt gällande delegationsregler inte delegera uppdraget vidare till annan. Vidaredelegering är med andra ord inte tillåten, med undantag för vad som sägs i 6 kap. 36–37 §§ kommunallagen.

Vid delegats frånvaro

Vid delegats frånvaro träder i första hand en annan utsedd handläggare på samma eller högre nivå in i delegatens ställe och kan fatta de beslut denne skulle ha fattat.

Anmälan av delegationsbeslut

Enligt kommunallagen ska varje nämnd besluta om i vilken utsträckning beslut som fattas på delegation ska anmälas till nämnden. Samtliga brådska beslut som beslutas av nämndsordföranden, så kallade ordförandebeslut, (enligt 6 kap. 39 § kommunallagen) anmäls till nästkommande nämndsammanträde.

När beslutet har anmälts på nämndens sammanträde noteras anmälan i sammanträdesprotokollet. Beslut som kan överklagas enligt laglighetsprövning går att överklaga fram till att tre veckor har gått från datumet då protokollet anslogs. Varje delegat ansvarar för att anmälan görs när det gäller beslut som kan överklagas via laglighetsprövning.

Överklagande

Förvaltningsbesvär

Ett beslut får överklagas av den som beslutet går emot om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Beslutet kan bara överklagas av den det angår. I skollagen anges alla beslut som kan överklagas till förvaltningsrätten eller Skolväsendets överklagandenämnd enligt förvaltningsbesvär om inte direkt förbud för detta regleras.

Laglighetsprövning

Delegationsbeslut som inte kan överklagas med förvaltningsbesvär kan överklagas genom laglighetsprövning om inte direkt förbud för detta regleras. Laglighetsprövning innebär att domstolen endast gör en prövning av beslutets laglighet och inte lämplighet. Endast den som är medlem i kommunen kan överklaga.

Socialnämndens individ- och myndighetsutskott

Socialnämnden har ett individ- och myndighetsutskott som beslutar i ärenden enligt:

- socialtjänstlagen (SoL),
- lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU),
- lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM),
- föräldrabalken (FB),
- alkohollagen, samt
- tobakslagen.

Förkortningar

AFN	Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
CSN	Centrala studiestödsnämnden
EVIN	Enheten Våld i nära relationer
FE	Familjeenheten
FMN	Föräldraföreningen mot narkotika
GDPR	General data protection regulation (Dataskyddsförordningen)
HSL	Hälso- och sjukvårdslag
HVB	Hem för vård och boende
LSS	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade
LOU	Lag om offentlig upphandling
LOV	Lag om valfrihetssystem
LUL	Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
LVM	Lag om vård av missbrukare i vissa fall
LVU	Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga
ME	Mottagningsenheten
ON	Omvårdnadsnämnden
RIA	Socialt arbete på kristen grund (organisation Hela Människan)
SFB	Socialförsäkringsbalk
SFS	Socialtjänstförordning
SJ	Socialjour
SKR	Sveriges kommuner och regioner
SoL	Socialtjänstlag
SoL/psyk	Socialtjänstlag/målgruppen, personer med psykisk funktionsnedsättning
SON	Socialnämnden
UEB	Utredningsenhet Barn
UEU	Utredningsenhet Ungdom
Äo	Äldreomsorg

Delegat i gemensamma delen

Ordförande i Arbetsmarknadsmarknads- och funktionsrättsnämnden
 Ordförande i Omvårdnadsnämnden
 Ordförande i Socialnämnden
 Sektorchef
 Biträdande sektorchef
 Enhetschef
 1:e socialsekreterare
 1:e handläggare
 Enhetschef i verkställighet
 Socialsekreterare (barnsekreterare likställs med socialsekreterare)
 Försörjningsstödshandläggare
 Familjerättssekreterare
 Biståndshandläggare SoL
 Biståndshandläggare SoL/psyk
 Biståndshandläggare SoL/LSS
 Ekonomichef
 Enhetschef handläggning
 Verksamhetschef handläggning
 Individ- och myndighetsutskott
 Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)
 Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)
 Delegat i ursprungsbeslut
 Jurist
 Kontorschef myndighet
 Dataskyddsamordnare
 Socialt ansvarig samordnare
 Enhetschef inom försörjningsstödsenheten
 Delegates överordnade chef
 Särskild utsedd handläggare*
 Delegat vid ursprungsbeslut – Syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Delegat inom Omvårdnadsnämnden

Biståndshandläggare SoL
 Biståndshandläggare SoL/psyk
 Biståndshandläggare SoL/LSS
 Avgiftshandläggare
 Enhetschef i handläggning
 Enhetschef i verkställighet
 Särskild utsedd handläggare*
 Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)
 Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)
 Boendesamordnare
 Verksamhetschef HSL
 Delegat vid ursprungsbeslut – Syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Delegat inom Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Biståndshandläggare SoL/psyk
 Biståndshandläggare SoL/LSS
 Administratör LSS
 Avgiftshandläggare
 Socialsekreterare
 1:e socialsekreterare
 Försörjningsstödshandläggare
 1:e handläggare
 Enhetschef myndighet
 Enhetschef uppdragstagarenheten

Enhetschef försörjningsstödsenheten
Verksamhetschef myndighet
Enhetschef i verkställighet
Verksamhetschef administrativt stöd
Rektor
Boendesamordnare
Ordförande i Antagningsråd
Särskild utsedd handläggare*
Delegat vid ursprungsbeslut – Syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Delegat inom Socialnämnden

Ordförande
Individ- och myndighetsutskott
Socialsekreterare (barnsekreterare likställs med socialsekreterare)
1:e socialsekreterare (1:e barnsekreterare likställs med 1:e socialsekreterare)
Handläggare
1:e handläggare
Familjerättssekreterare
Familjerättsassistent
Familjehemssekreterare
Alkoholhandläggare
Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd
Restauranginspektör
Avgiftshandläggare
Enhetschef myndighet
Enhetschef mottagningsenheten
Enhetschef utredningsenhet uppdragstagare
Enhetschef familjehemsenheten
Enhetschef socialjour
Enhetschef förebyggande enheten
Enhetschef utredningsenheten Barn
Enhetschef utredningsenheten Ungdom
Enhetschef utredningsenhet Vuxna
Enhetschef Livsmedel och tillstånd
Enhetschef våld i nära relation
Särskild utsedd handläggare*
Särskild utsedd tjänsteman enligt namnförteckning**
Socialsekreterare socialjour
Delegat vid ursprungsbeslut – Syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

* "Särskild utsedd handläggare" utses av verksamhetschef eller annan överordnad chef

** "Särskild utsedd tjänsteman" utses av Socialnämnd

Gemensamt för Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Ordförandebeslut				
1.1	Beslut på nämndens vägnar i ärende som är så brådskande, att nämndens avgörande inte kan avvaktas	6 kap. 39 § kommunal-lagen	Ordförande i Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	
1.2	Beslut att återkalla ett förvaltningsbeslut på grund av tvingande säkerhetsskäl	37 § 2 st 2 p. förvaltnings-lagen	Ordförande i Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	
2. Avtal – Inköp, upphandling och avtalsförvaltning				
2.1	Beslut gällande sektorsövergripande avtal		Sektorchef	Avser tecknande, förlängning och hävande etc. Motsvarar firmatecknare Ersättare: ekonomichef och biträdande sektorchef
2.2	Tecknande av avtal med externa utförare av verksamhet		Biträdande sektorchef	Driftsentreprenads avtal (LOU) ramavtal (LOU) och avtal om att bli extern utförare enligt LOV
2.3	Tecknande samverkansavtal eller förlängning av pågående avtal med kommuner, regioner samt motsvarande		Sektorchef	Kan även gälla kommuner eller motsvarande och myndigheter i utlandet
2.4	Teckna överenskommelse om ersättning vid skadeståndsanspråk från enskild upp till 25 000 kr		Säkerhetssamordnare	Verkställs genom utanordning via dagbokföringen
2.5	Beslut om att initiera en upphandling om frågan inte har behandlats i samband med projektbeställning, repetitiva ramavtal och/eller om beslut redan finns.		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Välfärd Inköpsamordnare Välfärd Enhetschef Inköp och upphandling Styrning och stöd	Gäller ej upphandling av kärnverksamhet då ansvarig nämnd fattar beslut om att överlåta verksamhet till privat utförare.

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
2.6	Beslut under en upphandling enligt upphandlingsprocess över tröskelvärdet	Enligt, upphandlingslagarna, direktiven och praxis	<p>Chef med budgetansvar för det som upphandlas</p> <p>Inköpssamordnare</p> <p>För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef</p> <p>Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist</p>	Ex. att avbryta annonserad upphandling, tecknande av avtal etc.
2.7	Beslut under en upphandling enligt upphandlingsprocess under tröskelvärdet	Enligt, upphandlingslagarna, direktiven och praxis	<p>Chef med budgetansvar för det som upphandlas</p> <p>Inköpssamordnare</p> <p>För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef</p> <p>Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist Avtalscontroller Systemförvaltare Inköpscontroller Inköpskoordinator Verksamhetsutvecklare</p>	Ex. att avbryta annonserad upphandling
2.8	Utfärda fullmakt till annan upphandlande myndighet att få företräda Gävle kommun i denna egenskap (samordnad upphandling)		<p>Sektorchef Ekonomichef Biträdande sektorchef</p> <p>Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling</p>	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
2.9	Beslut om tilldelning och tecknande av avtal för upphandling över tröskelvärdet		<p>Chef med budgetansvar för det som upphandlas</p> <p>Inköpssamordnare</p> <p>För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef</p> <p>Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist</p>	
2.10	Beslut om tilldelning och tecknande av avtal för upphandling under tröskelvärdet		<p>Chef med budgetansvar för det som upphandlas</p> <p>Inköpssamordnare</p> <p>För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef</p> <p>Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist Avtalscontroller Systemförvaltare Inköpscontroller Inköpskoordinator Verksamhetsutvecklare</p>	
2.11	Beslut under avtalsförvaltningen, och om avtalade sanktioner om inte annat anges		<p>Chef med budgetansvar för det som upphandlas</p> <p>Inköpssamordnare</p> <p>För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Upphandlingscontroller</p> <p>Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist Avtalscontroller Systemförvaltare Inköpscontroller Inköpskoordinator Verksamhetsutvecklare</p>	Ex. beslut om prisförändring, optionsbeslut och vite

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
2.12	Beslut om uppsägning och hävning av avtal		<p>Chef med budgetansvar för det som upphandlas</p> <p>Inköpssamordnare</p> <p>För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef</p> <p>Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlingsjurist</p>	
2.13	Yttrande till domstol i mål om överprövning		<p>Sektorchef Ekonomichef Biträdande sektorchef Jurist</p> <p>Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Upphandlingsjurist Jurist</p>	

3. Handläggning

3.1	Beslut att avskriva eller avvisa ärende		<p>Enhetschef inom handläggning 1:e socialsekreterare 1:e handläggare</p>	
3.2	Beslut i sakfrågan, vid ansökan, när utredning inte kan genomföras		Enhetschef inom handläggning	
3.3	Anmälan till överförmyndaren när behov av god man, förmyndare eller förvaltare föreligger, samt när sådant behov upphör	Socialtjänstförordningen 5 kap 3 § LSS 15 § 6 st.	<p>Enhetschef i verkställighet*</p> <p>Socialsekreterare Försörjningsstöds-handläggare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS</p>	*Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
3.4	Beslut att avvisa ombud och biträde då skäl föreligger	14 § Förvaltningslagen	<p>Socialsekreterare Försörjningsstöds-handläggare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS</p>	
3.5	Föreläggande att styrka ombudets behörighet	15 § Förvaltningslagen	<p>Socialsekreterare Försörjningsstöds-handläggare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS</p>	

4. Avskrivning av skuld				
4.1	Beslut om nedskrivning av eller befrielse från skuld avseende debiterad avgift till enskild	8 kap 1–2 §§ SoL 9 kap 4 § SoL	Ekonomichef	
5. Överklagande				
5.1	Yttrande med anledning av överklagande av delegats beslut		Delegat i ursprungsbeslut Jurist	I första hand delegat i ursprungsbeslut
5.2	Omprövning vid överklagande av beslut	46 § Förvaltnings- lagen	Delegat i ursprungsbeslut	
5.3	Beslut om avvisning av för sent inkommen överklagan	45 § Förvaltnings- lagen	Delegat i ursprungsbeslut	Beslutet benämns rättidsprövning
5.6	Prövning vid jävsinvändning	16–18 §§ Förvaltnings- lagen	Enhetschef inom handläggning	
5.7	Beslut att begära eller att ej begära prövningstillstånd samt beslut att överklaga eller att ej överklaga domstolsbeslut till förvaltningsrätt och kammarrätt		Enhetschef inom handläggning Individ- och myndighetsutskott*	*Individ- och myndighets- utskottet har beslutanderätt i egna fattade beslut
5.8	Beslut att begära prövningstillstånd till Högsta Förvaltningsdomstolen		Kontorschef Individ- och myndighetsutskott*	*Individ- och myndighets- utskottet har beslutanderätt i egna fattade beslut
5.9	Beslut om föreläggande för en enskild att avhjälpa en brist i en framställning	20 § Förvaltnings- lagen	Delegat i ursprungsbeslut	
5.10	Beslut att avslå begäran om att avgöra ett ärende	12 § Förvaltnings- lagen	Enhetschef inom handläggning	
5.11	Yttrande vid överklagan om beslut enligt punkt 5.10		Enhetschef inom handläggning	
5.12	Beslut om begäran om inhibition	28 § Förvaltnings- processlagen	Enhetschef inom handläggning Kontorschef Individ- och myndighetsutskott*	* Individ- och myndighets- utskottet har beslutanderätt i egna fattade beslut
6. Fullmakt/ombud				
6.1	Beslut att företräda nämnden i domstol i mål och ärenden som rör enskild, eller beslut att utse ombud i sådana fall	10 kap 2 § SoL	Enhetschef Jurist	

6.2	Beslut om fullmakt att företräda nämnden i övriga mål och ärenden, eller beslut att utse ombud i sådana fall	10 kap 2 § SoL	Kontorschef Jurist	
6.3	Utfärdande av fullmakt och kvittens av ankommande värdepost		Sektorchef	Ersättare: Biträdande sektorchef
6.4	Utfärdande av rättegångsfullmakt i tvistemål	12 kap. 8 § rättegångsbalk en	Sektorchef	Ersättare: Biträdande sektorchef

7. Yttranden

7.1	Yttrande till överförmyndare eller tingsrätt angående förordnande av god man eller förvaltare	11 kap 16 § Föräldrabalken	Socialekreterare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS Enhetschef i verkställighet*	*Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
7.2	Yttranden avseende - sådant som inte är reglerat i besluts- och delegationsförteckningen i övrigt, - direktbesvarande till myndigheter i ärenden ställd till nämnd* - remissvar - övriga elevärenden, samt - myndighetsbeslut och övriga överklaganden		Kontorschef	*Beslut om att remisser ställd till nämnd ska hanteras av tjänstemannaorganisationen sker i samråd med ordförande
7.3	Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och övriga tillsynsmyndigheter (exempelvis: Skolinspektionen, Diskrimineringsombudsmannen och Justitiekanslern) som rör individärenden	13 kap 5 § SoL	Ordförande i Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	Yttranden till Justitieombudsmannen beslutas alltid av nämnd
7.4	Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och domstol gällande ej verkställda gynnande beslut	16 kap 6a § SoL	Ordförande i Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	

8. Allmänna handlingar och sekretess

8.1	Fatta överklagbart beslut att inte lämna ut journaler och handlingar som härrör från verksamhet enligt SoL, LSS, LVU och LVM	2 kap 1 och 2 §§ i Tryckfrihetsförordningen, 6 kap. 3–4 § samt 10 kap 4, 13-14 §§ i Offentlighets- och sekretesslagen	Enhetschef Enhetschef i verkställighet*	*Externa utförare ansvarar för begäran om utlämnande av upprättad handling under pågående tjänsteköp, enligt gällande lagstiftning HSL, SoL, LSS eller likalydande lagstiftning utifrån sitt uppdrag Utlämnande av allmän handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande
-----	--	---	--	---

8.2	Fatta överklagbart beslut om att inte lämna ut allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild	2 kap. 1 och 15 § Tryckfrihetsförordningen, tillämpliga lagrum i Offentlighets- och sekretesslagen	Sektorchef* Kontorschef	<p style="text-align: right;">Sid 217(316)</p> *Gäller handlingar som ej härrör till ett kontor Utlämnande av allmän och offentlig handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande
9. Externa köp				
9.1	Beslut om köp av tjänst i annan kommun eller enskild verksamhet inom ramavtal samt undertecknande av placeringskontrakt		Enhetschef inom handläggning	
9.2	Beslut om köp av tjänst i annan kommun eller enskild verksamhet utom ramavtal samt undertecknande av placeringskontrakt		Verksamhetschef myndighet	
10. Personuppgifter				
10.1	Befogenhet att underteckna personuppgiftsbiträdesavtal för den personuppgiftsansvariges del	Art. 28 GDPR	Biträdande sektorchef	
10.2	Beslut att inte anmäla en personuppgiftsincident till tillsynsmyndigheten när det är osannolikt att personuppgiftsincidenten medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter	Art. 33.1 GDPR	Dataskyddsamordnare	
10.3	Beslut att helt eller delvis avslå den registrerades begäran eller inte vidta åtgärder med anledning av begäran	Art. 12, Art. 15–22 GDPR	Dataskyddsamordnare	Avser rätten till tillgång (registerutdrag), rätten till rättelse och radering, rätten att bli bortglömd, rätten till begränsning av behandling, rätten till dataportabilitet, rätten att göra invändningar och automatiserat beslutsfattande
10.4	Beslut att förlänga tiden för tillhandahållande av information till den registrerade vid komplicerad begäran, maximalt ytterligare två månader	Art. 12.3 GDPR	Dataskyddsamordnare	
10.5	Beslut att ta ut en avgift vid uppenbart ogrundade och orimliga begäranden från den registrerade	Art. 12.5 a-b GDPR	Dataskyddsamordnare	

11. Smittskyddslag				
11.1	Lämna upplysningar till smittskyddsläkare efter underrättelse från denne	6 kap 11 § Smittskyddslagen	Enhetschef inom handläggning och verkställighet 1:e socialsekreterare 1:e handläggare	
11.2	Anmäla till smittskyddsläkare om den smittade inte följer de meddelade förhållningsreglerna	6 kap 12 § Smittskyddslagen	Enhetschef inom handläggning och verkställighet 1:e socialsekreterare 1:e handläggare	
12. Lex Sarah				
12.1	Beslut att anmäla ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande till Inspektionen för vård och omsorg	14 kap 7 § SoL 24 f § LSS	Socialt ansvarig samordnare	Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
12.2	Beslut att avsluta Lex Sarah-utredning	14 kap 6 SoL 24 e § LSS	Socialt ansvarig samordnare	Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
13. Övrigt				
13.1	Beslut om avvikelse från gällande besluts- och delegationsförteckning (t ex för vikarierande och nyanställd socialsekreterare, handläggare, försörjningsstödshandläggare, biståndshandläggare)		Delegatens överordnade chef	Avser endast möjligheten att minska beslutanderätten. Vidaredelegation utöver delegationsförteckningen är ej tillåtet
13.2	Anmälan om bidragsbrott	6 § Bidragsbrottslag	Enhetschef inom försörjningsstöd Enhetschef myndighet	Gäller bara vid utbetalningar till enskild, enligt lag
13.3	Beslut att begära utdrag ur belastningsregistret och/eller misstankeregistret		Enhetschef Socialsekreterare Familjehemssekreterare Familjerättssekreterare Samordnare utredningsenhet uppdragstagare	I de verksamheter där det är lagstyrt
13.4	Under löpande år besluta om förändringar av mottagningsattestanter och beslutsattestanter		Sektorchef	
13.5	Beslut om bidrag - ur fonder till enskilda upp till 25 % av basbelopp samt - till föreningar med verksamhet i överensstämmelse med fondvillkoren		Ekonomichef	Ersättare: Verksamhetschef Planering analys och utvärdering
13.6	Anmälan och ändringar i Omsorgsregistret (IVO)	7 kap 1 § SoL 23 § LSS	Särskild utsedd handläggare	
13.7	Utföra redaktionella ändringar i besluts- och delegationsförteckningen		Sektorchef	Avser endast redaktionella

				Sid 219(316) ändringar, ej ändringar i sak
13.8	Besluta om att hos Kronofogdemyndigheten ansöka om handräckning eller att hos allmän domstol ansöka om stämning i ärenden om avhysning av hyresgäst		Jurist	

Specifikt för Omvårdnadsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Avgiftshandläggning				
ON 1.1	Beslut om avgift inom omvårdnadsnämndens ansvarsområde	8 kap. 2–9 §§ SoL	Avgiftshandläggare	
ON 1.2	Beslut om individuellt tillägg avseende kostnad för <ul style="list-style-type: none"> – dubbelt boende – arvode till god man – övriga utgifter 	8 kap. 2–9 §§ SoL	Avgiftshandläggare	
2. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL				
ON 2.1	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.2	Beslut om bistånd i form av vård- och omsorgsboende	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.3	Beslut om rätten till medboende	4 kap. 1 c § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.4	Beslut om bistånd i form av trygghetstelefon	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.5	Beslut om bistånd i form av dagverksamhet	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.6	Beslut om bistånd i form av resursplats	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Myndighet	
ON 2.7	Beslut om bistånd i form av avlösningsvistelse	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.8	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	Utföraren sätter in akuta och nödvändiga insatser (även vak) som uppkommer under obekvämt arbetstid, men runt hemsjukvårdspatienter godkänner konsultsjuksköterska under obekvämt arbetstid att akut behov av vak sätts in.
ON 2.9	Beslut om insatser enligt förenklat beslutsfattande utifrån fastställda kriterier	4 kap. 2 a § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
ON 2.10	Beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL vid flytt från annan kommun	2 a kap. 8–9 §§ SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	Beslutet benämns förhandsbesked
ON 2.11	Beslut om bistånd med kontaktperson a) upp till 20 timmar/månad	4 kap. 1 § och 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
	b) utöver 20 timmar/månad	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
3. Hälso- och sjukvård				
ON 3.1	Beslut om att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) anmäla vissa allvarliga skador i hälso- och sjukvården	3 kap. 5 § Patientsäkerhetslagen 4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig Sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.2	Beslut om rutin för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.3	Beslut om att utse ansvarig sjuksköterska för läkemedelsförråd och läkemedelsrekvisition inom särskilda boendeformer samt hemsjukvård	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.4	Undertecknande av samverkansavtal för läkarmedverkan	16 kap. 1 § HSL	Verksamhetschef HSL	
ON 3.5	Beslut om anmälan av legitimerad personal som kan utgöra fara för patientsäkerheten till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).	3 kap. 7 § Patientsäkerhetslagen (2010:659)	Biträdande sektorchef	
ON 3.6	Anmälan och revidering i vårdgivarregistret (IVO)	2 kap. Patientsäkerhetslagen (2010:659)	Särskild utsedd handläggare	
ON 3.7	Yttranden till patientnämnd		Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)	
4. Allmänna handlingar och sekretess				
ON 4.1	Fatta överklagbart beslut om att inte lämna ut journaler och handlingar som härrör från verksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen	2 kap. 1 och 2 § i Tryckfrihetsförordningen, 6 kap. 3–4 § samt 10 kap. 4, 13–14 §§ i Offentlighets-	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinskt ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad. Utlämnande av allmän handling är verkställighet,

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
		och sekretesslagen 8 kap. 2 i Patientdatalagen		menprövning sker alltid vid utlämnande
5. Övrigt				
ON 5.1	Undertecknande samt uppsägning av andrahandskontrakt vid uthyrning av lägenhet i vård- och omsorgsboende		Enhetschef i verkställighet Boendesamordnare*	*Gäller bara vid driftentreprenader

Specifikt för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS				
AFN 1.1	Beslut om personkretstillhörighet	1 och 7 §§ LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.2	Beslut om biträde av personlig assistent	9 § 2 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.3	Beslut om ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans utöver assistansersättning	9 § 2 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.4	Beslut om ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans	9 § 2 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.5	Beslut om merkostnad för sjuklön	9 § 2 p. LSS	Administratör LSS	
AFN 1.6	Beslut om utbetalning av ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 p. till annan än den ersättningsberättigade	11 § LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.7	Beslut om att kräva återbetalning vid felaktig ekonomisk ersättning enligt 9 § 2 p. LSS	12 § LSS	Enhetschef myndighet	
AFN 1.8	Beslut om ledsagarservice	9 § 3 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.9	Beslut om biträde av kontaktperson a) upp till 20 timmar/månad	9 § 4 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
	b) över 20 timmar/månad	9 § 4 p. LSS	Enhetschef myndighet	
AFN 1.10	Beslut om arvode och omkostnadsersättning utöver nämndens fastställda princip		Enhetschef rekryteringsenhet uppdragstagare	Princip fastställd i 19AFN64, se rutin för ersättning till uppdragstagare (VG-RUT-S-5806)
AFN 1.11	Beslut om avlösarservice i hemmet	9 § 5 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.12	Beslut om korttidsvistelse utanför hemmet	9 § 6 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.13	Beslut om korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov	9 § 7 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.14	Beslut om boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet	9 § 8 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.15	Beslut om bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna	9 § 9 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.16	Beslut om daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig	9 § 10 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
AFN 1.17	Fastställande av avgift från förälder i samband med placering av barn	20 § LSS, 6 kap. 2–4 §§ SFS	Avgiftshandläggare	
AFN 1.18	Beslut om att nämnden ska uppbära underhållsstöd	20 § LSS 18 kap. 19 § Socialförsäkringsbalken	Avgiftshandläggare	
AFN 1.19	Upprättande av individuell plan vid begäran från den enskilde	10 § LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.20	Beslut om bistånd enligt 9 § LSS vid flytt från annan kommun	16 § LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	Beslutet benämns förhandsbesked
AFN 1.21	Beslut om bistånd med kontaktperson	4 kap. 1 § och 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
	a) upp till 20 timmar/månad	4 kap. 1 § och 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
	b) utöver 20 timmar/månad	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
2. Vuxenutbildning				
AFN 2.1	Mottagande av elev till grundläggande vuxenutbildning	20 kap. 13 § och 2 st 14 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.2	Beslut om behörighet till utbildning på gymnasial nivå	20 kap 20 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.3	Beslut om samt yttrande över interkommunal ersättning inom gymnasial vuxenutbildning;	20 kap. 21 § Skollagen	Rektor	
	a) Vid beviljande	20 kap. 21 § Skollagen	Rektor	
	b) Vid avslag	20 kap. 21 § Skollagen	Ordförande i antagningsråd	Ersättare: vice ordförande
AFN 2.4	a) Mottagande av elev till gymnasial utbildning	20 kap. 22 § Skollagen	Rektor	
	b) Antagning av elev till gymnasial utbildning	20 kap. 23 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.5	Mottagande av elev till svenska för invandrare	21 kap. 7§ Skollagen	Rektor	
AFN 2.6	a) Mottagande av elev till särskild utbildning för vuxna	21 kap. 7 § Skollagen	Rektor	
	b) Antagning av elev till särskild utbildning för vuxna	21 kap. 7 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.7	Beslut om vilka nationella kurser som ska ges	2 kap. 9 § Förordning för vuxen-utbildning	Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.8	Beslut om vilka kurser eller delkurser som ska anordnas	2 kap. 4 § Förordning för vuxen-utbildning	Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.9	Beslut om dispens avseende underåriga sökande	3 kap 2 § Förordning för vuxenutbildning	Rektor	
AFN 2.10	Beslut om undantag från att utbildningen i svenska för invandrare ska omfatta mindre eller mer än 15 timmars undervisning under en fyraveckorsperiod	20 kap. 24 § Skollagen	Rektor	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
AFN 2.11	Beslut om att utbildning på kursen ska upphöra för elev	20 kap. 9 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.12	Beslut om att låta elev återuppta studier där beslut om att utbildningen ska upphöra efter beslut i enlighet med 2.9 eller efter avstängning	20 kap. 9 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.13	Beslut om avgift för böcker och andra lärvätyg	20 kap. 7 § och 21 kap. 6 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.14	Beslut om att en person ska anses ingå i målgruppen som kan ansöka om studiestartsstöd		Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.15	Upprätta plan mot kränkande behandling	6 kap. 6–8 §§ Skollagen	Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.16	Utreda omständigheter och vidta åtgärder avseende kränkande behandling	6 kap. 10 § Skollagen	Rektor	
3. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL				
AFN 3.1	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare 1:e handläggare Försörjningsstöds- handläggare Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS Särskild utsedd försörjningsstödsad ministratör (se bilaga 2)	
AFN 3.2	Beslut om försörjningsstöd enligt norm + 10 %	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Försörjningsstöds- handläggare Särskild utsedd handläggare Särskild utsedd försörjningsstödsad ministratör (se bilaga 2)	
AFN 3.3	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt upp till 10 % av basbelopp	4 kap. 1–2 §§ SoL	Socialsekreterare Försörjningsstöds- handläggare Särskild utsedd handläggare Särskild utsedd försörjningsstödsad ministratör (se bilaga 2)	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
AFN 3.4	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt upp till 25 % av basbelopp	4 kap. 1–2 §§ SoL	1:e socialsekreterare 1:e handläggare Särskild utsedd försörjningsstödsadministratör (se bilaga 2)	
AFN 3.5	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt upp till ett basbelopp	4 kap. 1–2 §§ SoL	Enhetschef Arbetsmarknad och stöd	
AFN 3.6	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt över ett basbelopp	4 kap. 1–2 §§ SoL	Verksamhetschef Arbetsmarknad och stöd	
AFN 3.7	Beslut om återkrav av felaktigt utgivet ekonomiskt bistånd	9 kap. 1 § SoL	Enhetschef Arbetsmarknad & Stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds-handläggare (se bilaga 2)	
AFN 3.8	Beslut om bistånd i form av förvaltning av egna medel	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Arbetsmarknad & Stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds-handläggare (se bilaga 2) Särskilt utsedd försörjningsstöds-administratör (se bilaga 2)	
AFN 3.9	Undertecknande samt uppsägning av förstahandskontrakt av lägenhet i serviceboende		Verksamhetschef administrativt stöd Lokalsamordnare	I första hand verksamhetschef administrativt stöd
AFN 3.10	Undertecknande samt uppsägning av andrahandskontrakt vid uthyrning av lägenhet i gruppboende, serviceboende samt gruppboende och serviceboende		Boendesamordnare *	*även vid driftentreprenad
AFN 3.11	Beslut om bistånd i form av gruppboende och serviceboende	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL	
AFN 3.12	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet (s k boendestöd och personligt stöd)	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS	Utföraren sätter in akuta och nödvändiga insatser (även vak) som uppkommer under obekvämt arbetstid, men runt hemsjukvårdspatienter godkänner konsultsjuksköterska under obekvämt arbetstid att akut

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				behov av vak sätts in.
AFN 3.13	Beslut om att avslå ansökan om bistånd i form av kontaktperson	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL/psyk	Beslut om att bevilja bistånd fattas av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
AFN 3.14	Beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL vid flytt från annan kommun	2 a kap. 8 §§ SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	Beslutet benämns förhandsbesked och avser socialpsykiatri
AFN 3.15	Beslut om bistånd i form av resursplats	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Myndighet	
4. Dödsbo				
AFN 4.1	Dödsboanmälan	20 kap. 8 § Ärvdabalken	Enhetschef Arbetsmarknad & Stöd Särskilt utsedd försörjningsstödshandläggare (se bilaga 2)	
AFN 4.2	Omhändertagande av dödsbo	18 kap. 2 § Ärvdabalken	Enhetschef Arbetsmarknad & Stöd Särskilt utsedd försörjningsstödshandläggare (se bilaga 2)	
5. Övrigt				
AFN 5.1	Beslut om kommunalt bostadstillägg enligt kommunfullmäktigebeslut 22 juni 2015		Särskild utsedd handläggare	
AFN 5.2	Beslut i vissa situationer ordna gravsättning enligt begravningslagen	5 kap. 2 § begravningslagen	Enhetschef försörjningsstödsenheten	
6. Hälso- och sjukvård				
AFN 6.1	Beslut om att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) anmäla vissa allvarliga skador i hälso- och sjukvården	3 kap. 5 § Patientsäkerhetslagen 4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig Sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
AFN 6.2	Beslut om rutin för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				verksamheter på entreprenad
AFN 6.3	Beslut om att utse ansvarig sjuksköterska för läkemedelsförråd och läkemedelsrekvisition inom särskilda boendeformer samt hemsjukvård	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
AFN 6.4	Yttranden till patientnämnd		Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)	
AFN 6.5	Fatta överklagbart beslut om att inte lämna ut journaler och handlingar som härrör från verksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen	2 kap. 1 och 2 § i Tryckfrihetsförordningen, 6 kap. 3–4 § samt 10 kap. 4, 13-14 §§ i Offentlighets- och sekretesslagen 8 kap. 2 i Patientdatalagen	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinskt ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad. Utlämnande av allmän handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Yttranden				
SON 1.1	Yttrande angående undantag från bestämmelserna om förbud för barn under 15 år att medverka vid offentliga tillställningar	21 § Allmänna ordningsstadgan	Enhetschef inom mottagningsenhet, utredningsenheten barn, utredningsenheten ungdom och familjehemsenheten	
SON 1.2	Yttranden i frågor om körkort, trafik kort, flygcertifikat, vapenlicens och hemvärnet		Socialekreterare 1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen Jurist	
SON 1.3	Yttrande till polismyndigheten om utfärdande av pass för barn under 18 år	3 § Passförordning	Socialekreterare Familjerättssekreterare	
SON 1.4	Yttrande till allmän domstol om överlämnande till särskild vård för unga	32 kap. 1 § Brottsbalken	Socialekreterare	
SON 1.5	Yttrande till åklagarmyndighet	Lag med bestämmelser om unga lagöverträdare 11 §	Socialekreterare	
SON 1.6	Yttrande till allmän domstol då LVM är aktuell	31 kap. 2 § Brottsbalken	Socialekreterare 1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen	
SON 1.7	Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och domstol efter beslut att inte ta emot ärende	2a kap. 10–12 §§ SoL	Enhetschef myndighet	
SON 1.8	Yttrande över ansökan om bostadsbidrag till familj där barn vistas i familjehem, bostadstillägg till institution eller till hushåll där någon familjemedlem har en funktionsnedsättning	SFB 93 kap. 2 § resp. 98 kap. 11 §	Socialekreterare	
2. Övrigt				
SON 2.1	Beslut att socialnämnden i visst fall ska uppbära barnbidrag	16 kap. 18 § Socialförsäkringsbalken	Socialekreterare	
SON 2.2	Beslut att polisanmäla misstanke om brott rörande barn	10 kap. 21 § Offentlighets- och sekretesslagen	1:e socialekreterare Socialekreterare efter 2 år i tjänst	Denna punkt syftar ej till orosanmälan. Orosanmälan är alla anställda skyldiga att göra
SON 2.3	Beslut att inte polisanmäla misstanke om brott mot barn		Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	Denna punkt syftar ej till orosanmälan. Orosanmälan är alla

				anställda skyldiga att göra
SON 2.4	Väcka talan om överflyttning av vårdnad	6 kap. 7, 8, 8a och 9 §§ Föräldrabalken	Socialnämnd	Delegeringsförbud enligt lag
SON 2.5	Beslut om framställning till annan kommun om överflyttning av ärende samt ansökan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om överflyttning av ärende	2a kap. 10–12 §§ SoL	Enhetschef handläggning	
SON 2.6	Beslut i fråga om mottagande av ärenden från annan kommun	2a kap. 10–12 § SoL	Enhetschef handläggning	
SON 2.7	Beslut om bidrag (föreningsstöd) till social verksamhet med insatser upp till 50 % av basbelopp per år		Särskild utsedd handläggare	
NYTT SON 2.8	Beslut om att handläggare utan socionomexamen bedöms inneha annan relevant examen för utförande av sådana uppgifter rörande barn och unga som framgår av 3 kap. 3 a § andra stycket SoL	3 kap. 3 a § 2 stycket SoL	Enhetschef	Se vidare om bedömning av annan relevant examen, 3 kap. 1–3 §§ HSLF-FS 2017:79.
3. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL				
SON 3.1	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Socialekreterare 1:e handläggare	Enligt 11 kap. 1 a § SoL ska en omedelbar skyddsbedömning göras när anmälan rör barn eller unga. För nämndens utredningsskyldighet enligt 7 § LVM är det tillräckligt att det kan finnas skäl för tvångsvård för att en utredning ska påbörjas, dvs. att det kan antas att förutsättningarna är uppfyllda.
SON 3.2	a) Beslut om att utredning inte ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Enhetschef 1:e socialekreterare 1:e handläggare Socialekreterare inom mottagningsenheten* Socialekreterare inom utredningsenhet ungdom*	*efter 2 år i tjänst
	b) Beslut att utredning inte ska inledas i pågående ärende	11 kap 1 § SoL	Socialekreterare utredningsenhet barn samt utredningsenhet vuxen	Separat utredning inleds ej, läggs till i pågående utredning.

SON 3.3	Beslut om att utredning inte ska föranleda åtgärd	11 kap. 1 §	1:e socialsekreterare 1:e handläggare Socialsekreterare inom mottagningsenhet*	*efter 2 år i tjänst
SON 3.4	a) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd upp till 10 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	
	b) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd upp till 25 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	1:e socialsekreterare 1:e handläggare	
	c) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd upp till 50 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Familjehemsenheten, Utredningsenhet ungdom, Utredningsenhet barn, Utredningsenhet vuxen, Utredningsenhet boende och Enheten våld i nära relation	
	d) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd över 50 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Individ- och myndighetsutskott	
SON 3.5	Beslut om återkrav av felaktigt utbetalt ekonomiskt bistånd	9 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom handläggning	
SON 3.6	Beslut om återkrav av felaktigt utgivet ekonomiskt bistånd	9 kap. 1 § SoL	1:e socialsekreterare	
SON 3.7	Beslut om bistånd med kontaktfamilj	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	
SON 3.8	Beslut om bistånd med kontaktperson	4 kap. 1 § och	Socialsekreterare	
	a) upp till 20 timmar/månad b) utöver 20 timmar/månad	3 kap. 6 § SoL 4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
SON 3.9	Beslut om arvode och omkostnadsersättning utöver nämndens fastställda princip		Enhetschef inom rekryteringsenhet uppdragstagare och familjehem	Princip fastställd i 19SON149, se rutin för ersättning till uppdragstagare (VG-RUT-S-5806)
SON 3.10	Beslut om öppenvårdsinsatser för barn, ungdom och familj	4 kap. 1 § SoL	1:e socialsekreterare Socialsekreterare*	*efter 2 år i tjänst.
SON 3.11	Beslut om förtur till bostad av sociala skäl	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boendeenheten	
SON 3.12	Beslut om bistånd i form av	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boendeenheten	
	a) övergångsavtal b) övergångsavtal avseende ensamkommande barn	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenhet vuxen	
SON 3.13	Beslut om bistånd i form av vistelse i jourlägenhet	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boendeenheten Enhetschef, 1:e socialsekreterare, Socialsekreterare* inom Enheten våld i nära relation	*efter 2 år i tjänst

SON 3.14	Beslut om bistånd i form av vistelse på akutboende	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boendeenheten	
SON 3.15	Beslut om medgivande till vård och sociala insatser	6 kap. 13a Föräldrabalken	Individ- och myndighetsutskott	
SON 3.16	Beslut om förlängning av utredningstid	11 kap. 2 § SoL	Enhetschef inom utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, mottagningsenhet familjehem och Enheten våld i nära relation	
SON 3.17	Beslut om inskrivning, utskrivning och avvisning på HVB och boendeenheter i egen regi		Föreståndare för hemmet/enhetschef boendeenheterna	
SON 3.18	Beslut om att ta ut ersättning (avgift) från enskild biståndstagare	8 kap. 1–2 §§ SoL	Administratör	
SON 3.19	Fastställande av avgift från förälder i samband med placering av barn	8 kap. 1 § SoL	Särskilt utsedd handläggare	
SON 3.20	Beslut om att nämnden ska uppbära underhållsstöd	18 kap. 19 § Socialförsäkringsbalken	Avgiftshandläggare	
SON 3.21	Framställning till Försäkringskassan om ändring av mottagare för allmänt barnbidrag	16 kap. 18 § Socialförsäkringsbalken	Socialekreterare Familjehemssekreterare	
SON 3.22	Framställan till CSN om ändring av mottagare för studiebidrag		Socialekreterare	
SON 3.23	Beslut om uppföljning efter att utredning har avslutats utan beslut om insats	11 kap. 4 a § SoL	1:e socialekreterare 1:e handläggare	
SON 3.24	Beslut om eftergift	9 kap 4 § SoL	Enhetschef Utredningsenhet vuxen	
4. Insatser för barn och ungdom				
SON 4.1	Beslut om placering i familjehem och HVB för a) barn upp till 18 år	4 kap. 1 § SoL	Individ- och myndighetsutskott	
	b) personer över 18 år	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, familjehem och mottagningsenhet	
SON 4.2	Medgivande för annat enskilt hem än vårdnadshavare/förälder att ta emot underårig för stadigvarande vård och fostran.	6 kap. 6 § SoL	Individ- och myndighetsutskott	Gäller vid privatplaceringar
SON 4.3	Beslut om att annat enskilt hem än vårdnadshavaren/förälder får ta emot underårig för stadigvarande vård och fostran.	6 kap. 6 § SoL	Individ- och myndighetsutskott	Gäller vid socialnämndens placeringar

SON 4.4	Beslut om tillfällig placering i kontrakterat jourhem, släkting-/nätverkshem	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom mottagningsenhet, utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, familjehemsenheter och enheten våld i nära relation	
SON 4.5	a) Beslut om tillfällig placering i upphandlade HVB, upp till 6 månader	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom mottagningsenheten, utredningsenheten barn, utredningsenheten ungdom, familjehemsenheter och enheten våld i nära relation	För placering utanför avtal, se 9.1 samt 9.2 i den gemensamma delen
	b) Beslut om tillfällig placering i upphandlade HVB för barn upp till 18 år, för placeringar upp till och med 6 månader	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom mottagningsenheten, utredningsenheten barn, utredningsenheten ungdom, familjehemsenheter och enheten våld i nära relation	För placering utanför avtal, se 9.1 samt 9.2 i den gemensamma delen Efter 6 månader ska beslut fattas av individ- och myndighetsutskott
SON 4.6	Beslut att godkänna kontrakterade jourhem	6 kap. 6 § SoL	Individ- och myndighetsutskott	
SON 4.7	Beslut om kostnader vid placering, omplacering eller flyttning från familjehem/institution, med högst 40 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Familjehemssekreterare	
SON 4.8	Beslut om övriga omkostnader till familjehem för extra utrustning, resekostnader med mera med högst 25 % av basbelopp per månad/barn	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Familjehemssekreterare	
SON 4.9	Beslut om ersättning för förlorad arbetsförtjänst till familjehem	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef familjehemsenheter och utredningsenhet uppdragstagare	
SON 4.10	Beslut om kostnad för personligt stöd i skolan samt resekostnader i samband med placering	4 kap. 1 § SoL 11 § LVU	Enhetschef myndighet	
SON 4.11	Övervägande av vård	6 kap. 8 § SoL	Individ- och myndighetsutskott	
SON 4.12	Övervägande av vårdnadsöverflyttning	6 kap. 8 § 2 st SoL	Individ- och myndighetsutskott	
SON 4.13	Kostnader för skador som barn vållar i familjehem och som ej ersätts av hem- och ansvarsförsäkring, med högst 25 % av basbelopp		Säkerhetssamordnare	
SON 4.14	Beslut om ersättning i familjehem upp till högsta nivå inom SKR:s rekommendationer		Familjehemssekreterare inom utredningsenhet uppdragstagare och familjehemsenheter	
SON 4.15	Beslut om resursfamilj för familjehemsplacerade barn		Familjehemssekreterare inom rekryteringsenheten och familjehemsenheter	

SON 4.16	Beslut gällande umgängesresor efter vårdnadsöverflytt till tidigare familjehem		Familjehemssekreterare	
SON 4.17	Beslut om bistånd i form av stödboende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef	

5. Insatser för vuxna

SON 5.1	Beslut om bistånd i form av a) familjehem	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen	
	b) HVB	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen Enhetschef våld i nära relation	
SON 5.2	Beslut om anhörigvecka till en kostnad av maximalt 15 000 kr/tillfälle	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen	
SON 5.3	Beslut om bistånd i form av stödboende	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare 1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen	
SON 5.4	Beslut om bistånd i form av träningslägenhet	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten boende	
SON 5.5	a) Beslut om bistånd i form av tillsynsboende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen	
	b) Beslut om jourplacering på tillsynsboende	4 kap 1 § SoL	Socialekreterare utredningsenhet vuxen Enhetschef utredningsenhet boende	
SON 5.6	Beslut om bistånd i form av jourplacering på tillsynsboende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen och utredningsenhet boende	
SON 5.7	Beslut om bistånd i form av öppenvård	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare 1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen Enhetschef, 1:e socialsekreterare, Socialsekreterare inom Enheten våld i nära relation	
SON 5.8	Beslut om placering i skyddat boende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen, mottagningsenhet och enheten våld i nära relation	

6. Lag om särskilda bestämmelser för vård av unga, LVU

SON 6.1	Beslut om ansökan till förvaltningsrätt om vård enligt LVU	4 § LVU	Individ- och myndighetsutskott	Delegeringsförbud
SON 6.2	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.3	Beslut om omedelbart omhändertagande då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	6 § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutsrätt

SON 6.4	Beslut om omedelbart omhändertagande	6a § LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.5	Beslut om omedelbart omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	6a § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutsrätt
SON 6.6	Begäran om förlängd utredningstid vid 6 § LVU	8 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SON 6.7	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra	9 § LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.8	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9 § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6 § LVU
SON 6.9	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra	9a § LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.10	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9b § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6a § LVU
SON 6.11	Begäran om förlängd utredningstid vid 6a § LVU	9a § LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.12	Beslut om hur vården ska ordnas och om var den unge ska vistas	11 § 1, 2 st LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.13	Beslut om hur vården ska ordnas och om var den unge ska vistas då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	11 § 3 st LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutanderätt till SON 6.12
SON 6.14	Beslut rörande den unges förhållanden i den mån beslutet ej är att hänföra till 11 § 1 och 2 st LVU	11 § 4 st LVU	Socialsekreterare	
SON 6.15	Övervägande av vård med stöd av 2 § LVU	13 § 1 st LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.16	Övervägande av vårdnadsöverflyttning	13 § 3 st LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.17	Omprövning av vård med stöd av 3 § LVU	13 § 2 st LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.18	a) Beslut om rätt till umgänge eller beslut om att vistelseort inte ska röjas för vårdnadshavare	14 § 2 st LVU	Socialnämnd	
	b) I brådskande fall då nämndens beslut ej kan avvaktas	14 § 2 st LVU	Ordförande i socialnämnden	
SON 6.19	Övervägande av beslut beträffande umgänge eller hemlighållande av vistelseort	14 § 3 st LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.20	Beslut om att vård enligt LVU ska upphöra	21 § LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.21	Beslut om - särskild kontaktperson - deltagande i öppenvårdsbehandling	22 § 1, 2 st LVU	Individ- och myndighetsutskott	

SON 6.22	Beslut att utse och entlediga kontaktperson	22 § 1, 2 st LVU	Socialekreterare 1:e handläggare inom utredningsenheten barn och utredningsenheten vuxen	
SON 6.23	Ansökan hos förvaltningsrätt om flyttningsförbud	24 § LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.24	Övervägande av om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.25	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.26	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutanderätt till SON 6.25
SON 6.27	Beslut om att tillfälligt flyttningsförbud ska upphöra	30 § 2 st LVU	Individ- och myndighetsutskott	
SON 6.28	Beslut om den unges umgänge med vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud	31 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SON 6.29	Beslut om biträde av polis för att genomföra läkarundersökning	43 § 1 st LVU	Ordförande i socialnämnden	
SON 6.30	Beslut om att begära biträde av polis för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande	43 § 2 st LVU	Särskild utsedd tjänsteman enligt bilaga 1	
SON 6.31	Beslut om ansökan om utreseförbud	31 b § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.32	Beslut om omprövning och upphörande av utreseförbud	31 c § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.33	Beslut om tillfälligt utreseförbud	31 d § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.34	Beslut om tillfälligt utreseförbud när socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas	31 d § LVU	Ordförande i socialnämnden, särskilt förordnad ledamot	Se § 160 2020-08-25
SON 6.35	Beslut om upphörande av tillfälligt utreseförbud	31 g § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.36	Beslut om upphörande av tillfälligt utreseförbud när socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas	31 g § LVU	Ordförande i Socialnämnden, särskilt förordnad ledamot	Se § 160 2020-08-25
SON 6.37	Beslut om undantag från utreseförbud	31 i § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

SON 6.38	Beslut om läkarundersökning, läkare och plats för läkarundersökning	32 § LVU	Enhetschef	
SON 6.39	Beslut om provtagning vid upphörande av vård	32 b, c §§ LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.40	Beslut om provtagning inför umgänge	32 a, c §§ LVU	Enhetschef 1:e socialsekreterare	
7. Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM				
SON 7.1	Beslut om att inleda utredning då man fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård	7 § LVM	1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen Socialsekreterare inom utredningsenheten vuxen och mottagningsenheten	
SON 7.2	Beslut att avsluta LVM-utredning utan åtgärd	7 § LVM	Enhetschef utredningsenhet vuxen	
SON 7.3	Beslut om läkarundersökning och utse läkare för undersökning	9 § LVM	1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen Socialsekreterare inom utredningsenheten vuxen och mottagningsenhet	
SON 7.4	Beslut om att ansöka om tvångsvård enligt LVM	11 § LVM	Individ- och myndighetsutskott	
SON 7.5	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	Individ- och myndighetsutskott	
SON 7.6	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	13 § LVM	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutsrätt till SON 7.5
SON 7.7	Beslut om upphävande av omedelbart omhändertagande	18 b § LVM	Individ- och myndighetsutskott	
SON 7.8	Beslut om upphävande av omedelbart omhändertagande då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	18 b § LVM	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutsrätt till SON 7.7
SON 7.9	Samråd och planering av vården	26, 28 §§ LVM	Socialsekreterare	
SON 7.10	Beslut om begäran av biträde av polis för genomförande av läkarundersökning	45 § 1 st LVM	Enhetschef 1:e socialsekreterare 1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen och mottagningsenhet	
SON 7.11	Beslut om begäran om biträde av polis för inställelse till vårdinstitution	45 § 2 st LVM	Enhetschef 1:e socialsekreterare 1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen och mottagningsenhet	
SON 7.12	Yttrande till åklagare vid åtalsprövning	46 § LVM	1:e socialsekreterare 1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen	
SON 7.13	Yttrande till allmän domstol då den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	31 kap. 2 § Brottsbalken	1:e socialsekreterare 1:e handläggare inom utredningsenheten vuxen	

SON 7.14	Beslut om egenavgift vid placering i HVB	8 kap. 1 § SoL 6 kap. 1 § SFS	1:e socialsekreterare 1:e handläggare Socialsekreterare	
-----------------	--	----------------------------------	---	--

8. Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

SON 8.1	Att enligt 31 § 2 st. begära av polisen att utredning inleds	31 § 2 st LUL	1:e Socialsekreterare ME, UEB, UEU, EVIN 1:e Barnsekreterare FE	31 § 2 st: På begäran av socialnämnden får en utredning om brott även inledas i andra fall avseende någon som inte har fyllt femton år, om socialnämnden bedömer att utredningen kan antas ha betydelse för att avgöra behovet av socialtjänstens insatser för den unge. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas om det är fråga om ett brott som innebär att den unge äventyrar sin hälsa eller utveckling eller om brottet kan antas utgöra ett led i en upprepad brottslighet begången av den unge.
----------------	--	---------------	---	---

9. Familjerättsärende

SON 9.1	Yttranden enligt namnlag	45 § Namnlagen	Familjerättssekreterare	
SON 9.2	Godkännande av bekräftelse av faderskap/föräldraskap	1 kap. 4, 9 §§ Föräldrabalken	Familjerättssekreterare Familjerättsassistent	
SON 9.3	Inleda och avsluta faderskaps-/föräldraskapsutredning	2 kap. 1, 4–6, 8-9 §§ Föräldrabalken	Familjerättssekreterare Familjerättsassistent	
SON 9.4	Beslut att väcka och föra talan i mål om faderskap/föräldraskap	3 kap. 5-6, 8 §§ Föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.5	Godkänna avtal om underhållsbidrag för framtiden om betalningsperioder överstiger 3 månader (ej engångsbelopp)	7 kap. 7, 11 §§ Föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.6	Godkänna avtal om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 17a § Föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.7	Beslut att utse utredare i mål och ärende om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 19 § Föräldrabalken	Enhetschef familjerättsenheten	

SON 9.8	Beslut om kontaktperson för stöd och hjälp i vårdnads- och umgängesärende	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL 5 kap. 1 § SoL	Familjerättssekreterare	
SON 9.9	Beslut om samarbetsamtal	4 kap. 1 § SoL 5 kap. 3 § SoL 6 kap. 18 § Föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.10	Beslut om överflyttning av faderskapsärende till annan kommun	2 kap. 3 § 2 st Föräldrabalken	Socialnämnd	
SON 9.11	Beslut att inte påbörja utredning eller att lägga ned påbörjad utredning om faderskap	2 kap. 7 § Föräldrabalken	Socialnämnd	
SON 9.12	Samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta	6 kap. 14 § SoL	Familjerättssekreterare	
SON 9.13	Medgivande att ta emot utländskt barn för adoption	6 kap. 12 § SoL	Individ- och myndighetsutskott	
SON 9.14	Beslut att utse utredare att genomföra en adoptionsutredning	4 kap. 14 § Föräldrabalken	Enhetschef familjerättsenheten	
SON 9.15	Beslut om att lämna upplysningar till rätten som inte innehåller ett ställningstagande i mål och ärenden om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 20 § 2 st. föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.16	Beslut om yttrande vid umgänge	6 kap. 15 c § 2 st. föräldrabalken	Familjerättssekreterare	

10. Alkohollag

SON 10.1	Beviljande av stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap inom normaltiden	8 kap. 2 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.2	Avslag på stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap	8 kap. 2 § Alkohollag	Individ- och myndighetsutskott	
SON 10.3	Ansökan från konkursförvaltare om serveringstillstånd vid serveringsställe som försatts i konkurs	9 kap. 12 § Alkohollag 8 kap. 2 § Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.4	Serveringstid efter kl. 01.00 till tillfälliga tillstånd för slutna sällskap	8 kap. 19 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.5	Beslut om serveringstid efter kl.01.00 vid stadigvarande tillstånd eller tillfälligt tillstånd till allmänheten	8 kap. 19 § Alkohollag	Individ- och myndighetsutskott	
SON 10.6	Ändring av serveringstid inom den lagstadgade normaltiden, kl. 11.00 – 01.00	8 kap. 19 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.7	Ändring avseende dryckeslag	8 kap. 2 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.8	Ändring avseende utökad/förändrad serveringsyta	8 kap. 14 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.9	Avskrivning av ärende och beslut i ärende som inte föranleder sanktioner		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.10	Beslut om tillfälliga tillstånd till allmänheten inom normaltiden	8 kap. 2 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

SON 10.11	Beslut om tillfälliga tillstånd till slutna sällskap inom normaltiden	8 kap. 2 § Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.12	Beslut om stadigvarande tillstånd för slutna sällskap vid cateringverksamhet	8 kap. 4 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.13	Godkännande av lokal vid catering	8 kap. 4 § Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.14	Beslut om stadigvarande tillstånd för servering på gemensam serveringsyta	8 kap. 14 § 2 st. Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.15	Beslut om tillfälligt tillstånd för servering på gemensam serveringsyta	8 kap. 14 § 2 st. Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.16	Beslut om särskilt stadigvarande tillstånd, för provsmakning vid tillverkningsställe	8 kap. 7 § 2 st. Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.17	Beslut om särskilt tillstånd, tillfälligt, för provsmakning vid tillverkningsställe	8 kap. 7 § 2 st. Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.18	Beslut om tillfälligt tillstånd för provsmakning vid arrangemang	8 kap. 6 § 1 st. 2 p Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.19	Meddelande av villkor för stadigvarande serveringstillstånd		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.20	Meddelande av villkor för tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.21	Meddelande av villkor för tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.22	Anvisningar och information om lag och föreskrifter	8 kap. 9 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.23	Beslut om nedsättning av avgifter i vissa fall	8 kap. 10 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.24	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd på tillståndshavarens begäran	9 kap. 18 § 1 st. 1 p Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.25	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd på grund av att den tillståndspliktiga serveringsverksamheten upphört	9 kap. 18 § 1 st. 1 p Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.26	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd på grund av att nytt serveringstillstånd meddelats för samma serveringsställe	9 kap. 18 § 1 st. 1 p Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.27	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd i övriga fall	9 kap. 18 § 1 st. 2–3 p Alkohollag	Individ- och myndighetsutskott	
SON 10.28	Beslut om varning	9 kap. 17 § Alkohollag	Individ- och myndighetsutskott	
SON 10.29	Beslut om försäljningsförbud av folköl	9 kap. 19 § Alkohollag	Individ- och myndighetsutskott	
SON 10.30	Beslut om erinran	9 kap. 17 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.31	Införande av uppgifter, bokföring med mera	9 kap. 13–15 §§ Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	

SON 10.32	Begäran om att få tillträde till lokal	9 kap. 13, 15 §§ Alkohollag	Alkoholhandläggare Restauranginspektör Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.33	Begäran om polishandräckning	9 kap. 9 § Alkohollag	Alkoholhandläggare Restauranginspektör Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.34	Överklagande av domar från förvaltningsrätt/kammarrätt	10 kap. 1 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.35	Omprövning av ärende jämlikt § 27 Förvaltningslagen efter överklagande till förvaltningsrätt/kammarrätt	10 kap. 1 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.36	Yttrande till Förvaltningsrätt och Kammarrätt med anledning av överklagande, när yttrandet ligger i linje med det överklagade beslutet	10 kap. 1 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.37	Beslut att polisanmäla vid misstanke om brott mot alkohollagstiftningen		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.38	Beslut om förlängd handläggningstid	5 § Alkohol-förordning	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.39	Beslut om kontrollköp	9 kap. 15 a § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

11. Lotterilag

SON 11.1	Avge yttrande till Spelinspektionen i tillståndsärenden		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 11.2	Göra polisanmälan vid misstanke om brott mot lotterilagen		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

12. Lag om handel med vissa receptfria läkemedel

SON 12.1	Rapportera brister till Läkemedelsverket	21 § lag om handel med vissa receptfria läkemedel	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 12.2	Beslut om kontrollköp	21 a § lag om handel med vissa receptfria läkemedel	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

13. Lag om tobak och liknande produkter

SON 13.1	Beviljande av tillstånd att bedriva detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror	5 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.2	Meddelande av villkor för detaljhandelstillstånd samt partihandelstillstånd	5 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.3	Avslå ansökan om tillstånd att bedriva detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror	5 kap. 1 § Lag om tobak och	Individ- och myndighetsutskott	

		liknande produkter		
SON 13.4	Återkallelse av tobakstillstånd på tillståndshavarens begäran	7 kap. 10 § p 1 Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.5	Återkallelse av tobakstillstånd på grund av att den tillståndspliktiga försäljningsverksamheten upphört	7 kap. 10 § p 1 Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.6	Återkallelse av tobakstillstånd på grund av att nytt tobakstillstånd meddelats för samma försäljningsställe	7 kap. 10 § 1 p Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.7	Återkallelse av tobakstillstånd i övriga fall	7 kap. 10 § 2–4 p Lag om tobak och liknande produkter	Individ- och myndighetsutskott	
SON 13.8	Beslut om varning	7 kap. 11 § Lag om tobak och liknande produkter	Individ- och myndighetsutskott	
SON 13.9	Beslut om förbud att sälja elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare	7 kap. 13 § Lag om tobak och liknande produkter	Individ- och myndighetsutskott	
SON 13.10	Infordra uppgifter som behövs för tillsynsverksamheten	7 kap. 17 § Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.11	Begära tillträde till lokaler med mera för undersökning	7 kap. 18 § Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.12	Begära handräckning från polis	7 kap. 19 § Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.13	Beslut om kontrollköp	7 kap. 22 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.14	Nedsättning av avgifter i vissa fall	8 kap 1–2 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.15	Avskriva ärende samt beslut i ärende som inte föranleder sanktion		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.16	Meddela föreläggande och förbud utan eller med vite upp till 50 000 kr		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.17	Meddela föreläggande och förbud med vite över 50 000 kr inklusive löpande vite		Individ- och myndighetsutskott	

SON 13.18	Ansöka om utdömande av vite		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.19	Överklaga dom från förvaltningsrätt	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.20	Överklaga dom från kammarrätt	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.21	Omprövning av beslut efter överklagande av motpart		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.22	Yttrande till förvaltningsrätt eller kammarrätt med anledning av överklagande när yttrandet ligger i linje med det överklagade beslutet	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.23	Göra polisanmälan vid misstanke om brott mot lag om tobak och liknande produkter		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.24	Beslut om varning		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.25	Besluta om varning	29 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Individ- och myndighetsutskott	
SON 13.26	Besluta om försäljningsförbud, med eller utan vite	29 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Individ- och myndighetsutskott	
SON 13.27	Besluta om föreläggande och andra förbud än försäljningsförbud, utan vite, eller med vite upp till 50 000 kr	28 + 31 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.28	Meddela föreläggande och förbud med vite över 50 000 kr	28 + 31 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Individ- och myndighetsutskott	
SON 13.29	Infordra uppgifter som behövs för tillsynsverksamheten	32 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.30	Begära tillträde till lokaler med mera för undersökning	33 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.31	Begära handräckning från polis	34 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmedel och tillstånd	
SON 13.32	Beslut om kontrollköp	37 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

SON 13.33	Nedsättning av avgifter i vissa fall	40 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.34	Avskriva ärende samt beslut i ärende som inte föranleder sanktion		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmedel och tillstånd	
SON 13.35	Överklaga dom från förvaltningsrätt	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.36	Överklaga dom från kammarrätt	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.37	Omprövning av beslut efter överklagande av motpart	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.38	Yttrande till förvaltningsrätt eller kammarrätt med anledning av överklagande när yttrandet ligger i linje med det överklagade beslutet	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.39	Göra polisanmälan vid misstanke om brott mot lag om tobaksfria nikotinprodukter	43-45 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.40	Ansöka om utdömande av vite, oavsett vitesbeloppets storlek	6 § Lag (1985:206) om viten	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

Specifikt för Socialjouren

Delegerat av Socialnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutanderätt	Kommentar
1. Socialtjänstlagen, SoL				
SJ 1.1	Beslut att polisanmäla misstanke om brott rörande barn	10 kap. 21 § offentlighets- och sekretesslagen	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 1.2	Beslut i fråga om: försörjningsstöd enligt norm + 10 %	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 1.3	Beslut i fråga om övrigt bistånd upp till 10 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 1.4	Beslut om förvaltningens egna boenden	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 1.5	Beslut om att utredning ej ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 1.6	Beslut om tillfällig placering i jourhem/nätverkshem	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 1.7	Beslut om akut placering i HVB	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 1.8	Beslut om placering i skyddat boende	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 1.9	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren	
2. Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU				
SJ 2.1	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.2	Begäran om förlängd utredningstid vid 6 § LVU	8 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.3	Beslut om omedelbart omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	6a § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutsrätt
SJ 2.4	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9b § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutanderätt

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutanderätt	Kommentar
SJ 2.5	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra	9 § LVU	Ordförande i socialnämnden	Vid eget beslut enligt 6 § LVU
SJ 2.6	Beslut om hur vården ska ordnas och om var den unge ska vistas	11 § 3 st LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.7	Beslut rörande den unges förhållanden i den mån beslutet ej är att hänföra till 11 § 1 och 2 st LVU	11 § 4 st LVU	Socialsekreterare socialjour	
SJ 2.8	Beslut om rätt till umgänge eller beslut om att vistelseort ej ska röjas för vårdnadshavare då nämndens beslut ej kan avvaktas	14 § 2 st LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.9	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.10	Beslut om den unges umgänge med vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud	31 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.9	Beslut om läkarundersökning, utseende av läkare samt bestämmande av plats för läkarundersökning	32 § LVU	Ordförande	
SJ 2.10	Beslut om biträde av polis för att genomföra läkarundersökning	43 § 1 st LVU	Ordförande	
SJ 2.11	Beslut om att begära biträde av polis för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande	43 § 2 st LVU	Särskild utsedd tjänsteman enligt bilaga 1	
3. Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM				
SJ 3.1	Beslut om att inleda utredning då man fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård	7 § LVM	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 3.2	Beslut om att inledd utredning ska läggas ned	7 § LVM	Enhetschef socialjour	
SJ 3.3	Beslut om läkarundersökning samt utse läkare för undersökning	9 § LVM	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 3.4	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	Ordförande	Kompletterande beslutsrätt till SJ 3.3
SJ 3.5	Beslut om upphävande av omedelbart omhändertagande	18 b § LVM	Ordförande	
SJ 3.6	Beslut om begäran av biträde av polis för genomförande av läkarundersökning	45 § 1 st LVM	Socialsekreterare socialjouren	

SJ 3.7	Beslut om begäran om biträde av polis för inställelse till vårdinstitution	45 § 2 st LVM	Socialsekreterare socialjouren	
---------------	--	---------------	-----------------------------------	--

Informationsärende: Rapport
om ej verkställda beslut,
kvartal 4 år 2022

19

22ON179

Tjänsteskrivelse

2023-02-08

Diarienummer: 22ON179

Handläggare:

Katarina Pettersson Södergren
026-17 80 00
katarina.pettersson_sodergren@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Rapport om ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 4, år 2022

Omvårdnadsnämnden är skyldig att kvartalsvis anmäla till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om beviljade insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) inte har verkställts senast tre månader efter beslut. Nämnden ska på motsvarande sätt också rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader.

Om IVO bedömer att insatsen inte verkställts inom skälig tid skall IVO ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av en särskild avgift. Innan beslut fattas om utdömande av särskild avgift får nämnden yttra sig om skälen till dröjsmålet med att verkställa insatsen.

Insats vård- och omsorgsboenden

I rapporteringen för kvartal 4, år 2022 har 4 ärenden återrapporterats.

2 ärenden är icke verkställda på grund av att kunden enbart önskar ett specifikt boende.

2 ärende är verkställt.

Ej verkställda beslut för bistånd enligt socialtjänstlagen - för kunder över 65 år, Välfärd Gävle

Kvarta I	Typ av bistånd	Kvarstående ej verkställda beslut vid kvartalets utgång
4(2022)	Vård och omsorgsboende	2

Ej verkställda beslut för bistånd enligt socialtjänstlagen - för kunder under 65 år, Välfärd Gävle

Kvarta I	Typ av bistånd	Kvarstående ej verkställda beslut vid kvartalets utgång
4 (2022)	Vård och omsorgsboende	0

Insats dagverksamhet

I rapporteringen för kvartal 4, 2022 har inga ärenden rapporterats in avseende insatsen dagverksamhet.

Biståndshandläggare beviljar antal dagar på dagverksamheten utifrån kundens behov och i rapporten framkommer inte om kunderna fått samtliga dagar beviljade utan enbart att insatsen är verkställd.

Insats avlösningsvistelse

I rapporteringen för kvartal 4, 2022 har 6 ärenden återrapporterats avseende insatsen avlösningsvistelsen.

Kommentar

4 ärenden är icke verkställda, personerna har erbjudits insats men tackat nej.

2 ärenden är avslutade utan verkställande på kundens begäran.

Biståndshandläggare beviljar antal dagar på avlösningvistelsen utifrån kundens behov och i rapporten framkommer inte om kunderna fått samtliga dagar beviljade utan enbart att insatsen åter är verkställd.

Insats hjälp i hemmet

I rapporteringen för kvartal 4, 2022 har 1 ärende återrapporterats avseende insatsen trygghetstelefon.

1 ärende har rapporterats avseende insatsen nattomvårdnad.

Kommentar

Besluten är verkställda.

Utdömande av särskild avgift

Om Inspektionen för vård och omsorg (IVO) bedömer att en insats inte verkställts inom skälig tid kan IVO ansöka om utdömande av särskild avgift hos förvaltningsrätten enligt 16 kap 6 a § Socialtjänstlagen (2001:453) SoL.

Innan beslut fattas om utdömande av särskild avgift får nämnden yttra sig om skälen till dröjsmålet med att verkställa insatsen.

Kommentar

Det finns i dagsläget inga aktuella ärenden om utdömande av särskild avgift.

Informationsärende: Anmälningsärenden

20

Tillsynsplan

Dnr
2023-01-05

Lars Harbe
Telefon
lars.harbe@gavle.se

Arkivmyndighetens tillsynsplan 2023

Bakgrund

Med stöd av arkivlagen (1990:782) och arkivförordningen (1991:446) ska kommunens arkivmyndighet regelbundet utöva tillsyn av arkivvården inom kommunkoncernen.

Syftet med tillsynen är att kontrollera att kommunens nämnder och bolag fullgör sina skyldigheter enligt 3-6 §§ arkivlagen. Målet är i första hand att säkerställa en god offentlighetsstruktur över tid där rätten att ta del av allmänna handlingar tillgodoses samtidigt som sekretesskyddet upprätthålls och att förvaltning, rättsskipning och forskning får tillgång till nödvändig information. Allmänna handlingar som inte ska bevaras till följd av föreskrift eller beslut, ska gallras så snart gallringsfristen löpt ut.

Arkivmyndigheten ska påpeka brister i hanteringen och vid behov följa upp att de åtgärdats.

Tillsyn över arkivvården i Gävle kommun

Kommunstyrelsen har i rollen som arkivmyndighet i Gävle kommun beslutat om rutin om att verkställa och redovisa tillsynen (KS 2016-04-12, § 84, 16KS81, ”Ändamålsenlig rutin för arkivmyndighetens tillsyn och förslag till delegering av beslut kring arkivhanteringen”). Kommunarkivet verkställer arkivmyndighetens tillsynsuppdrag.

Kommunarkivet föreslår, enligt rutinen, att 2023 års tillsyn görs enligt nedanstående handlingsplan. Av den framgår vilka nämnder/bolag som ska granskas och vad som ska kontrolleras. Samtliga tillsynsinsatser sammanställs i en sammanfattande rapport till arkivmyndigheten. Rapporten ska presenteras i slutet av året.

Planerade insatser 2023

Nämnd/styrelse	Vad som ska granskas
Samtliga nämnder och kommunala lantmäteriet	En förutsättning för att arkiven ska tillgodose de ändamål som anges i 3 § arkivlagen är att nämnderna vet vilka arkivhandlingar de ansvarar för och att de utan svårighet går att återsöka över tid. Arkiven måste därför vara redovisade. I 6 § 2 arkivlagen föreskrivs att nämnderna ska

	<p>upprätta dels en arkivbeskrivning som ger information om vilka slag av handlingar som kan finnas i deras arkiv och hur arkivet är organiserat, dels en systematisk arkivförteckning.</p> <p>Granskningen ska visa om nämndernas arkiv är förtecknade och om de har upprättat förtecknade arkivbeskrivningar.</p>
Kultur- och fritidsnämnden	<p>Ett av syftena med arkiven är att tillgodose rätten att ta del av allmänna handlingar. Arkiven måste därför vara organiserade med tanke på att underlätta denna grundlagsreglerade rättighet, 6 § 1 arkivlagen.</p> <p>Granskningen ska visa om enheterna Konst och kultur och Gasklockorna inom Kulturavdelningen förvara arkivhandlingar på sådant sätt att rätten att ta del av allmänna handlingar underlättas.</p>

Lars Harbe
Kommunarkivarie & Enhetschef
Administrativa avdelningen

§ 23 Arkivmyndighetens tillsynsplan 2023

Dnr 22KS449

Expedieras till:
Samtliga nämnder och kommunala bolag

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar, enligt ordförandens förslag,

att i egenskap av arkivmyndighet godkänna bifogad tillsynsplan för arkivmyndigheten 2023.

Ärendebeskrivning

Enligt arkivlagen (1990:782) ska kommunens arkivmyndighet utöva föreskriven tillsyn över arkivvården inom Gävle kommunkoncerns nämnder och bolag. Enligt tidigare beslutad rutin för hur arkivmyndighetens tillsynsuppdrag ska verkställas (KS 2016-04-12, § 84, 16KS81, "Ändamålsenlig rutin för arkivmyndighetens tillsyn och förslag till delegering av beslut kring arkivhanteringen") föreslås i bifogad tillsynsplan för 2023 om inriktningen på tillsynen. Tillsynen ska utföras av kommunarkivet.

Beslutsunderlag

- Arkivmyndighetens tillsynsplan 2023, dnr 22KS449-1
- Tjänsteskrivelse - Arkivmyndighetens tillsynsplan 2023, dnr 22KS449-2

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommande beslut:
Verksamhetsplan 2023 för
Omvårdnadsnämnden till
kommunplan 2023 med
utblick 2024 - 2026

22

23ON62

2023-02-16

Diarienummer: 23ON62

Handläggare:

Martin Wagner
026-17 92 27
martin.wagner@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Kommande beslut:

**Verksamhetsplan 2023 med utblick mot 2024–2026 för
Omvårdnadsnämnden**

Ärendebeskrivning

- Nämnden ska enligt kommunens årshjul och riktlinjer fatta beslut om verksamhetsplan (VP) i mars 2023.
- På nämndssammanträdet 23 februari kommer Martin Wagner, strateg kvalitetsledning, att presentera förutsättningarna för VP-arbetet, hur arbetet med kommande underlag bedrivits hittills.
- Därefter kommer nämnden i mindre dialoggrupper få fördjupa sig i några av de politiska inriktningar och uppdrag som nämnden fått att hantera i kommunplanen för 2023.
- Inför sammanträdet rekommenderas du som ledamot att ta del av ffa avsnittet om nämnden i kommunplanen för 2023 (Se sid 26).
- **Notera:** Förslag till verksamhetsplan kommer i kallelsen till nämnden i mars.

Politiska målsättningar, uppdrag och inriktningar att diskutera där inspel från nämnden är särskilt viktiga för att dessa ska kunna hanteras vidare i verksamhetsplaneprocessen:

- Omvårdnadsnämnden uppdras att utreda hur fler träffpunkter för seniorer i samverkan med ideell sektor eller medpensionärsorganisationerna kan möjliggöras.
- Omvårdnadsnämnden uppdras att möjliggöra fler insatser mot den psykiska ohälsan hos äldre.
- Omvårdnadsnämnden uppdras att göra en översyn av regelverket för privata respektive kommunala utförare för att säkerställa att krav och regelverk är likvärdiga.

Magnus Höjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Sid 259(316)

Gävle
KOMMUN

Kommunplan

med årsbudget 2023
och utblick 2024–2026

Innehållsförteckning

1 Beslutsförslag	3
2 Organisationsbild Gävle kommunkoncern	5
3 POLITISK HUVUDSKRIVELSE FÖR VALPERIODEN	7
3.1 Ledningsfilosofi	8
3.2 Politisk styrning	9
3.3 Kommunövergripande mål.....	12
3.4 Finansiella mål	16
4 ÅRSPLAN	18
4.1 Budgetmodell och kalkylförutsättningar	18
4.2 Sammanfattande ekonomisk analys	19
4.3 Finansiering av verksamheterna	20
4.4 Kommunens nämnder	22
4.5 Kommunens bolag.....	31
5 EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR.....	39
5.1 Driftramar	39
5.2 Resultatbudget	40
5.3 Balansbudget	41
5.4 Kassaflödesbudget	42
5.5 Notförteckning till resultatbudget	43
5.6 Notförteckning till balansbudget	48
5.7 Driftbudget.....	52
5.8 Investeringsbudget 2023-2026.....	53
5.9 Försäljning av anläggningstillgångar 2023-2026	55
5.10 Exploateringsbudget 2023-2026	55
5.11 Stadshuskoncernen	57

Bilagor

Bilaga 1: Investeringsplan 2023-2026

Bilaga 2: Pågående exploateringsprojekt i detalj 2023-2026,

Bilaga 3: Planerade exploateringsprojekt KP 2023

1 Beslutsförslag

1. att för finansiering av 2023 års och tidigare års investeringar jämte förmedlade lån till företag inom kommunkoncernen upplåna högst 12 650 mnkr
2. att tidigare lånebeslut upphävs i motsvarande mån
3. att bemyndigande kommunstyrelsen att inom beloppsram på 12 350 mnkr år 2023 utlämna lån eller teckna borgen för kommunens bolag för finansiering av investeringar, leasing, omsättning av tidigare lån samt för löpande rörelsekrediter inom i Kommunplanen angivna kreditramar per bolag
4. att bemyndiga kommunstyrelsen att uppta tillfälliga lån år 2023 inom en beloppsram på 1 000 mnkr
5. att fastställa föreliggande förslag till kommunövergripande mål, inriktningar och politiska uppdrag, samt ägardirektiv för nämnder och bolagsstyrelser åren 2023 - 2026
6. att fastställa Gävle Stadshus AB aktieutdelning till 166,8 mnkr från nuvarande 155,2 mnkr.
7. att godkänna förslag till budget för åren 2023 - 2026 för stadshuskoncernens bolag och Gävle Vatten AB enligt de sammanfattande budgetsiffror som finns i tabellerna under avsnitt 5.11 Stadshuskoncernen, Bolagsöversikt.
8. att bolagen inom bolagskoncernen omarbetar sina budgetar utifrån beslutad kommunplan och de nya ägardirektiven
9. att fastställa kommunens resultat- och balansbudget för åren 2023 - 2026
10. att till den del negativt balanskravsresultat uppstår med anledning av medfinansiering till Trafikverket skall det utifrån synnerliga skäl inte återställas
11. att resultatutjämningsreserv till sin helhet skall användas vid ytterligare negativt balanskravsresultat
12. att fastställa föreslagna driftsramar till kommunens nämnder och styrelse, samt att dessa är skyldiga att inrymma verksamheten inom de tilldelade budgetramarna
13. att bemyndiga kommunstyrelsen att förfoga över centrala anslag för oförutsedda behov, projektmedel mm
14. att fastställa föreslagen reviderad investeringsplan (bilaga 1) och reviderad exploateringsbudget (bilaga 2 och 3) för kommunen, inklusive investeringar hos de kommunala bolagen som riktas mot den kommunala skattefinansierade verksamheten för åren 2023-2026.
15. att fastställa föreslagna investeringsramar för affärsinvesteringar avseende bolag inom stadshuskoncernen och Gävle Vatten AB, samt att den operativa beslutsordningen ska gälla inför investeringarnas verkställande inom stadshuskoncernen
16. att fastställa internräntan inom kommunen till 1,25 %
17. att fastställa räntan för kommunens egen utlåning till Gavlefastigheter Gävle kommun AB till 1,25%.
18. att bemyndiga ekonomidirektören att inom ram omfördela centrala anslag till nämnderna avseende kompensation för ökade hyres- och kapitaltjänstkostnader till följd av färdigställda investeringar
19. att bemyndiga kommunstyrelsen att medge igångsättningstillstånd för projekt med statsbidrag eller liknande, samt att ålägga kommunstyrelsen att till kommunfullmäktige rapportera om vidtagna åtgärder och samtidigt hemställa om medelsanvisning
20. att nämnder och bolag skall avlämna månads-, delårsrapporter och årsredovisning enligt tidsplaner och anvisningar från Sektor Styrning och stöd
21. att, i den del upprättad kommunplan omfattar även förslag till revisorernas budget, hänskjuta frågan om slutlig beredning av revisorernas budget till kommunfullmäktiges presidium
22. att besluta om nedanstående ändringar i ägardirektiven 2023 för följande bolag:
  - Gävle Stadshus AB - Aktieutdelningen till Gävle kommun skall uppgå till 166,8 mnkr.
  - Gavlefastigheter Gävle kommun ABs avkastning efter finansiella poster men före bokslutsdispositioner skall uppgå till 56,4 mnkr varav resultatkravet för kommunala fastigheter skall vara 53,4 mnkr.
  - Gavlefastigheter Gävle kommun AB skall lämna en aktieutdelning på 38,2 mnkr till Gävle Stadshus AB för vidarebefordran till Gävle kommun.
23. att ge Sektor styrning och stöd möjlighet till redaktionella justeringar i Kommunplanen inför beslut i Kommunfullmäktige.

Organisationsbild Gävle kommunkoncern

2 POLITISK HUVUDSKRIVELSE FÖR VALPERIODEN

Vi är stolta över Gävle. Vi tror på Gävles möjligheter och vi har en längtan att skapa ett mer jämlikt och bättre samhälle med större möjligheter för fler. Ett starkt, rättvist, hållbart och nytänkande Gävle som möter framtiden med mod och innovation. Vi tror på samarbete där starka samhällsstrukturer står sida vid sida med familjer, civilsamhälle, näringsliv och människor som med sitt engagemang vill bidra till ett bättre Gävle. Vi utgår från en gemensam värdegrund som respekterar alla människors lika värde där vi värnar alla gävlebornas demokratiska och mänskliga fri- och rättigheter.

Att klara det viktiga välfärdsuppdraget är en av våra största uppgifter framåt. Då måste skatteintäkterna öka och vi måste föra en progressiv, framtidsinriktad och långsiktig hållbar och ansvarstagande politik såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt. Gävle ska vara en konkurrenskraftig och attraktiv kommun att bo, verka och leva i. Vi vill att den kommunala grundservicen, såsom förskola, skola och äldreomsorg, inte ska centraliseras till Gävles tätort utan ska finnas tillgänglig även i landsbygderna. Så kan hela kommunen leva och utvecklas.

Innovativa lösningar ska prägla utvecklingen i såväl kommunen som inom den kommunala organisationen. Kommunens arbete är ett medel för att gävleborna och företagen ska kunna bli sitt allra bästa.

För att fortsätta utvecklas som koncern, i takt med samtidens utveckling, i allt mer komplicerade beroendekedjor och under nya förutsättningar behöver vi arbeta systematiskt med utveckling och förnyelse. Innovation ska prägla vårt arbete och lösningarna ska utgå från våra medborgares behov. Enkelt, effektivt och efterfrågat ska vara ledord. Insatser och prioriteringar framåt ska i alla nämnder och bolag fokusera på att bidra till förbättrad och effektivare service och verksamheter inom ramen för de resurser man tilldelats. Digitaliserings- och innovationsarbetet ska utvecklas för mer samhällsnytta och effektivitet för medborgare och företag.

Gävle ska fortsatt vara ett hållbart föredöme och strävar mot klimatneutralitet till år 2030. Vi ska arbeta aktivt med en rättvis omställning inom kommunen och för kommunens invånare och våra företag. Tillsammans med hela samhället prioriterar vi ett grönt samhällsbygge för alla människors trygghet, säkerhet och framtidstro. Vi ska skydda mer natur och klimatanpassa Gävle i en högre takt för att klara ett förändrat klimat.

Vi ser problem som måste lösas. Vi behöver bryta den höga arbetslösheten som bitit sig fast, den otrygghet och den segregation som drar isär vår kommun och håller människor tillbaka. Vi måste arbeta mer förebyggande och med fler tidiga insatser för att stärka individer, familjer och bryta negativa trender. En orolig tid kräver tryggt och robust politiskt ledarskap, ett ledarskap som enar och ett ledarskap för alla gävlebor. Samhällsproblemen ska lösas – inte utnyttjas för att splittra och söndra.

Vi lever i en orolig tid, nyss i en global pandemi, med krig i Europa, hög inflation, stigande räntor och extrema el- och bränslepriser. Allt detta påverkar givetvis hur mycket av och i vilken takt vi kan förverkliga våra ambitioner. Våra förutsättningar att lyckas fullt ut avgörs inte bara av oss själva och vår förmåga att skapa ökade skatteintäkter och vår egen förmåga till omställning. Den avgörs också av omvärldsfaktorer och nationell politisk inriktning och finansiering.

Vi förenas i viljan att bidra till Gävles fortsatta utveckling tillsammans. Vi ska ta ansvar för kommunens utmaningar men också ta vara på våra stora möjligheter, både i kraft av det nya politiska ledarskapet, i hela vår koncern och i alla positiva krafter som tillsammans med oss vill göra ett bra Gävle ännu bättre.

Åsa Wiklund Lång och Jörgen Edsvik (S)

Julia Cederstrand (C)

Jan Myléus (KD)

Kristofer Dahlgren (L)

Therese Metz (MP)

2.1 Ledningsfilosofi

Tillitsbaserad styrning

Gävle kommun ska tillämpa en tillitsbaserad styrning och ledning på alla nivåer. Vi definierar tillitsbaserad styrning i enlighet med Tillitsdelegationens definition där kultur och arbetssätt har fokus på verksamhetens syfte och medborgarens behov. Den tillitsbaserade styrningen och ledningen som vi definierar här är en utveckling av den värdegrund Gävle kommunkoncern sedan tidigare tagit fram som fokuserar på uppdraget, kvalitet, bemötande och samarbete.

Varje beslutsnivå verkar aktivt för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa att medarbetaren kan, vill och vågar hjälpa medborgaren.

Tillit i en stor organisation med fler än 8 000 medarbetare bygger på att det gemensamma målet är tydligt. Tydliga ramar, verksamhetsnära mål och mandat är en förutsättning. Lust och engagemang i uppdraget och möjligheter att få prova nya metoder likaså.

Tillit - sträva efter att som utgångspunkt välja att lita på dem du samarbetar med och ha positiva förväntningar.

Medborgarfokus - sätt medborgarens upplevelse och kunskap i fokus och försök förstå vad medborgaren sätter värde på.

Helhetssyn - uppmuntra alla i styrkedjan att aktivt och gemensamt ta ansvar för helheten och samverka över gränser.

Handlingsutrymme - delegera handlingsutrymme och välkomna medbestämmande, men var också tydlig kring vem som har mandat att göra vad, och skapa goda förutsättningar för medarbetarna att klara sitt uppdrag.

Stöd - säkerställ ett verksamhetsnära och kvalificerat professionellt, administrativt och psykosocialt stöd i kärnverksamheten.

Kunskap - premiera kunskapsutveckling, lärande och en praktik baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Öppenhet - sträva efter öppenhet genom att dela information, välkomna oliktankande och respektera kritik.

Tillit betyder inte fritt valt arbete, utan vi vill förstärka den egna såväl som organisationens kreativitet för att klara uppdraget i en utmanande tid. En kultur och ett ledarskap som främjar en tillitsbaserad organisation ska få en betydligt mer framskjuten roll samtidigt som styrningen via ekonomi, mål- och resultatstyrning ska bli mindre detaljerad och mer möjliggörande. Uppföljning är viktigt för att veta att vi är på rätt väg, men målet och vägen dit är viktigare.

Framgångskultur

Värdegrund är ett samlingsbegrepp för frågor om moral, etik, relationer, demokrati och livsåskådning. Det är ett begrepp som kan användas för att beskriva de värderingar som formar en organisations normer och handlingar. Vi vill sätta mer fokus på den kultur som finns i vår organisation och som påverkar våra medarbetares agerande och mående på jobbet och som är en stor del i hur väl en verksamhet fungerar. Organisationskulturen handlar om vanorna, värderingarna, de oskrivna reglerna och den stämning som råder på arbetsplatsen. Alla bidrar till kulturen i en organisation. Kulturen sitter inte i väggarna. Den sitter i människorna. Det innebär att det alltid går att förändra, förädla, förbättra och utveckla en organisationskultur för att nå ökad kvalitet, trivsel och sammanhållning.

Vi vill se en tydligare framgångskultur i hela vår kommun. En kultur som gör att vi vill lyckas, vågar misslyckas och vågar ta nya tag. En kultur där alla vill och får tänka nytt. Vi vill se en kultur av höga förväntningar och hög tillit i alla delar av kommunen. En kultur som främjar helhet och samverkan och en kultur där vi gör varandra bättre. Vi ska ge varandra tio sätt att lyckas, inte tio anledningar att det inte går. Och om det vi vill uppnå ändå inte går fullt ut, så får vi varandra tio nya möjligheter att nå så långt det går. Så bygger vi en kultur som är möjlighetsbaserad och inte problemorienterad.

De förhållningssätt som vi vill ska bidra till denna framgångskultur är:

Möjliggörande

Vi möjliggör och öppnar dörrar för nya idéer. Vi har alltid ett medborgarfokus - gott bemötande och god service möjliggör nya vägar.

Medskapande

Medarbetare, brukare, invånare, civilsamhälle, näringsliv och andra relevanta aktörer är självklart med och bidrar till hela kommunens utveckling.

Medvetenhet

Vi gör medvetna och hållbara val ur ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv. Målet är att uppnå god kvalitet i våra verksamheter. Det ska ske inom ramen för en långsiktig hållbar ekonomi och är beroende av tydlig styrning där relevant uppföljning, utvärdering och analys är förutsättningar för att kunna göra välavvägda prioriteringar och vägval.

2.2 Politisk styrning

En politiskt styrd organisation

Gävle kommun är en politiskt styrd organisation vars högsta beslutande organ är kommunfullmäktige. Under kommunfullmäktige finns kommunstyrelsen och de ytterligare nämnder som fullgör kommunens uppgifter. I kommunkoncernen finns även fem helägda och två delägda bolag. Utöver bolagen finns fyra kommunalförbund.

Enligt regeringsformen är syftet med kommunal verksamhet att trygga rätten till bostäder och utbildning samt verka för social omsorg, trygghet, sysselsättning och för goda förutsättningar för hälsa. Kommunen är även ansvarig för den service som har stor betydelse för samhällets funktionalitet såsom infrastruktur, vatten- och avfallshantering samt tillsyn av miljöfarlig verksamhet och livsmedelshantering.

Kommunen styrs, förutom av regeringsformen, även av kommunallagen som ger stort utrymme för självstyre. Detta innebär att kommunen har rätt att själv bestämma på vilket sätt arbetsuppgifter ska organiseras och hur resurser ska fördelas.

Kommunens verksamheter erbjuder tjänster och service till människor, företag och organisationer. Det resultat som levereras till de som nyttjar tjänsterna och servicen, har betydelse för tilliten till kommunkoncernen.

Kommunfullmäktige fastställer nämndernas verksamhetsområden, dess uppgifter och dess inbördes förhållanden och arbetsformer i reglementen. Kommunfullmäktige beslutar också om reglemente för kommunens revisorer.

Gävles kommunplan har en övergripande roll för kommunens styrning. Utöver kommunplanen, som uppdateras med politiska uppdrag till förvaltningen varje år, finns ett antal strategiska program och planer som samverkar och är styrande för all verksamhet inom Gävle kommun.

Agenda 2030

Agenda 2030 antogs 2015 av FN:s generalförsamling och innebär att alla medlemsländer i FN har förbundit sig att arbeta för att uppnå en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar värld till år 2030.

De 17 målen i Agenda 2030 handlar om att skapa anständiga och hållbara levnadsförhållanden och levnadsvillkor för alla världens människor. Eftersom förutsättningarna för att nå de 17 målen är lokala, medan målen är globala, blir varje lands utmaningar och styrkor unika. Det som sker på den lokala nivån är centralt för genomförandet av agendan.

Gävle kommuns styrmodell

Styrmodellen för Gävle kommun består av ett antal mål, program och principer som alla har beslutats av kommunfullmäktige.

2018 inrättades fem kommunövergripande mål. Dessa mål rör allt från förbättrade skolresultat och förbättrat företagsklimat till en trygg och hållbar kommun. Samtliga mål är utförligt beskrivna i denna kommunplan.

I samband med att de kommunövergripande målen beslutades, infördes också en ny framgångskultur inom Gävle kommun. Framgångskulturen, där medarbetare ska våga testa nytt genom den tillitsbaserade styrningen, grundas på tre förhållningssätt. Dessa är möjliggörande, medskapande och medvetenhet.

Varje kommunplan innehåller förutom budget ett antal politiska uppdrag som nämnder och bolag ska uppnå under kommande år.

Parallellt med de kommunövergripande målen, och de politiska uppdragen, har Gävle kommun också tre strategiska program inom miljö, social hållbarhet och näringsliv samt en översiktsplan för det växande Gävle.

Inom kommunkoncernen finns utöver förvaltningen också ett antal bolag och kommunalförbund. Dessa styrs dels av kommunplanen, men behöver också följa reglementen, bolagsordningar och förbundsordningar.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige fastställer 3 övergripande finansiella mål. Utgångspunkten för de finansiella målen är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som de konsumerar.

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner i samband med budgeten ange finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen ska följas upp i förvaltningsberättelsen i årsredovisning och delårsbokslut. Revisorerna ska göra en bedömning om resultaten i årsbokslut och delårsrapport är förenliga med beslutade finansiella mål.

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.” Så uttrycks denna grundläggande princip i 11 kap 1 § kommunallagen. I samma paragraf anges att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna bör enligt förarbetena även innehålla en uttolkning av vad god ekonomisk hushållning betyder för kommunen/regionen och hur den mer konkret kan uppnås. God hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Målsättningen för nivåerna på exempelvis ekonomiskt resultat, skuldsättning och förmögenhet ska beslutas lokalt av varje kommun och region, utifrån lokalt rådande förutsättningar.

2.3 Kommunövergripande mål

Kommunfullmäktiges mål är koncernövergripande och gäller för valperioden. De kommunövergripande målen kompletteras med finansiella mål. Målen beskrivs mer detaljerat på följande sidor. De fem kommunövergripande målen ger en vision om hur Gävle ska utvecklas på lång sikt.

Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

Trygghet tidigt i livet är en grundförutsättning för att alla barn ska ges möjlighet att utvecklas på bästa sätt. Förskolan ger alla barn – oavsett andra förhållanden i och runt sin familj– en tryggare, mer lärorik och mer stimulerande uppväxt. Därför ska barnens rätt till förskola öka. Eftersom alla barn är olika och familjers behov likaså, så ska annan pedagogisk omsorg än förskola kunna erbjudas de familjer som önskar det.

Barngrupperna ska inte vara större än att alla barn blir sedda av personalen och får en trygg omsorg i en stimulerande pedagogisk miljö. För att lyckas med målet om minskade barngrupper måste mer pricksäkra insatser genomföras i varje rektorsområde. Ambitionen om minskade barngrupper måste gå hand i hand med en god kompetensförsörjning och god arbetsmiljö för personalen.

Varje elev ska mötas där den är och utmanas med höga förväntningar utifrån sina förutsättningar. För att höja elevernas resultat krävs fokus på kunskapsuppdraget, rätt resurser av stödpersonal i skolan och fler utbildade lärare med bättre förutsättningar att möta varje barns behov. Arbetet för en mer likvärdig skola och att stärka skolans kompensatoriska uppdrag ska fortsätta med oförminskad kraft. Alla elever i Gävles skolor ska må bra och trivas i skolan. Nolltolerans mot mobbing och kränkningar ska vara en självklarhet. Den psykiska hälsan bland barn och unga måste stärkas. Vi ska utveckla en modern och mer förebyggande elevhälsa med fler kompetenser och ökad tillgänglighet. Skolans elevhälsa och samverkan mellan skola, familj, socialtjänst och andra instanser är en viktig grund för att lyckas.

Skolfrånvaro ska bekämpas. Kommunen ska utveckla både trygghetsarbetet och det våldsförebyggande arbetet i skolan genom vidareförädling av nuvarande insatser, i nära kontakt med föräldrar/vårdnadshavare. Nolltoleransen för droger i skolmiljön ska upprätthållas med fler metoder, och i samverkan med polisen. Samverkan mellan skola, socialtjänst, civilsamhället och polis ska öka ytterligare.

Elever ska få mer arbetsmarknadskunskap och bättre studie- och yrkesvägledning så att ungdomar gör välinformerade val och får en realistisk bild av var jobbomöjligheterna är störst. Därför är det viktigt att stärka samarbetet mellan skola och arbetsliv i grundskolan, med särskilt fokus på våra yrkesprogram, i tät koppling till företag.

Gymnasieskolan är en viktig språngbräda in i högre utbildning och till arbete. Elevhälsan är fortsatt viktig för elever som behöver stärkt stöd i omställningen att gå från högstadiet till gymnasiet. Alla program i Gävles kommunala gymnasier ska ha högskolebehörighet som norm. För att ytterligare höja statusen på gymnasieskolans yrkesprogram ska vi stärka samarbetet i yrkesprogrammen mellan gymnasieskolan och vuxenutbildningen.

Fortbildning för fler i jobb

Vi vill att det ska bli lättare att kunna utbilda sig till bristyrken på alla nivåer, att en utbyggnad av olika kompetenslyft och yrkesvux ska fortsätta lokalt och regionalt. För den som är yrkesverksam ska det bli enklare att kompetensväxla och ställa om under arbetslivet. Vuxenutbildningen ska ha goda förutsättningar att möta befolkningens ökande behov av utbildning och omställning för att matchas mot de lediga jobben. Vuxenutbildningen ska hitta fler vägar att arbeta kompensatoriskt och fler pedagogiska arbetsformer ska utvecklas. Kopplingen och samverkan mellan Vuxenutbildningen och Högskolan i Gävle ska stärkas.

Vi vill fortsätta reformeringen av den lokala arbetsmarknadspolitiken riktad till de personer som står allra längst från arbetsmarknaden. Höga krav och förväntningar ska finnas på att alla tar ett personligt ansvar för att delta fullt ut i aktiviteter och utbildning som kan leda till jobb. Kopplingen och samverkan med näringslivet och Arbetsförmedlingen ska bli ännu bättre.

Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

Barnen först

Trygga sammanhang i familjen, skolan, i närområdet, civilsamhället och på fritiden är centrala för barn- och ungas förutsättningar att klara sig bra i livet. Tidiga insatser är ofta helt avgörande för att möta barn och unga som riskerar att fara illa. Ytterst måste det finnas ett starkt föräldraansvar och ett utvecklat familjestöd men för föräldrar som av någon anledning inte förmår det, behöver tidigt stöd och avlastning finnas och vid allvarliga brister ska inte samhället stå vid sidan av utan att agera. Barnets bästa ska alltid vara den viktigaste principen.

Tillgång till föreningsliv, idrott, kultur, spontanaktiviteter och andra intressen som bidrar till utveckling, lek och glädje har också stor betydelse för att ge varje barn ett rikare liv. Vi vill skapa en meningsfull fritid för alla barn, oavsett ekonomiska förutsättningar. Fler insatser och fler aktiviteter behöver utvecklas så att alla kan delta. Den jämlika fritiden kräver också fler satsningar för barn med olika funktionsvariationer.

Mänskliga rättigheter i en kommun fri från våld

Tilliten till samhället och människor emellan måste stärkas. Det är av yttersta vikt i ett samhälle som vill hålla ihop. Demokratin behöver också stärkas. Medborgarnas möjlighet till delaktighet och inflytande är viktigt för demokratins utveckling.

Ingen ska utsättas för kränkande behandling, fördomar eller diskriminering i vår kommun. Alla ska kunna känna sig trygga i sitt hem, på jobbet och i den offentliga miljön. Alla barn har rätt att växa upp fria från våld och barnperspektivet behöver stärkas ytterligare. Vi vill fortsätta utveckla vårt arbete för en kommun helt fri från våld.

Jämlika villkor

I Gävle kan samhällets klyftor och ojämlikhet tydligt märkas mellan olika stads- och kommundelar. Högre arbetslöshet, lägre utbildningsnivå, större barnfattigdom, sämre hälsa och lägre valdeltagande är några exempel på hur invånare i vissa stads- och kommundelar drabbas hårdare än andra. För att vända den här utvecklingen och skapa goda livsvillkor i hela kommunen ska vi fortsätta att utveckla våra Stadsdelslyft och våra ytterområdessatsningar.

Bekämpa brottsligheten - jobba mer förebyggande

Kriminalitet, våld och brottslighet begränsar människors frihet och sprider rädsla och förstör både framtidstron och tilliten i samhället. Kommande år krävs en kraftsamling från hela samhället för att bryta segregationen och stoppa nyrekryteringen till gängen, med fokus på åldrarna 7–15 år. Tidiga insatser är avgörande för att möta upp grundproblematiken bakom och förhindra rekrytering av barn och unga till kriminell verksamhet och radikala och odemokratiska grupperingar.

Tidiga insatser kan skapa nya möjligheter och hindra en negativ utveckling.

Vi vill satsa på fler fältassistenter, införa en första linjens socialtjänst, sociala team eller sociala insatsgrupper som finns närmare barn, familjer och skola och är enklare att komma i kontakt med och som gör mer uppsökande verksamhet. I grunden handlar det om att stärka familjestrukturen och föräldraansvaret men också att bygga ett starkare förtroende och tillit till socialtjänsten. Kommunala trygghetsinsatser i form av trygghetskameror och kommunala ordningsvakter ska komplettera polisens arbete. Men det krävs också en starkare polisen närvaro med fler områdespoliser som arbetar lokalt och brottsförebyggande. Kommunen och polisen ska ytterligare stärka sin redan goda samverkan och fler gemensamma insatser och överenskommelser ska identifieras.

Stärkt arbete med myndighetssamverkan mot fusk och brott

Vi vill stärka det lokala samarbetet mot den organiserade brottsligheten genom att jobba mer systematiskt mot utnyttjande av välfärdssystem, arbetslivskriminalitet och osund konkurrens. Därför vill vi stärka både vårt eget kontrollsystem i kommunen men också stärka den lokala myndighetssamverkan i Gävle för ökade möjligheter till upptäckt, kartläggning och kontroll av osunda verksamheter som kan vara en arena för fusk, kriminalitet och välfärdsbrott.

Bostäder till alla genom hela livet

Vår samhällsplanering ska främja jämlikhet, jämställdhet och social- och klimatmiljömässig hållbarhet. Varje kommun måste ta ansvar för planering och byggande så att invånarna har tillgång till bra och hållbara bostäder. För att få levande och trygga stadsdelar behöver bostäder, skolor, affärsverksamheter, service och arbetsplatser finnas sida vid sida. Vi ska planera för en tillräcklig nybyggnadsnivå med prisnivåer som fler klarar av, hitta nya sätt att nå minskad boendesegregation, minskad hemlöshet, blandad bebyggelse och olika upplåtelseformer i hela kommunen och hitta fler sätt att främja byggnation i hela vår kommun. Vi vill skapa fler tillgänglighetsanpassade bostäder, i fler stads- och kommundelar. Under kommande år ska det också planeras för betydligt fler småhusområden. Hemlöshet ska aldrig accepteras utan fler metoder och stödinsatser måste till för att alla ska omfattas av rätten att få och kunna behålla en bostad. Metoden ”Bostad först” ska införas i Gävle kommun.

Medarbetarna, vår viktigaste resurs

Vi vet att personalens insatser är avgörande för kvaliteten i hela vår koncern. Gävle kommun ska därför stärka och göra sin arbetsgivarpolitik mer likvärdig.

Arbetsvillkor, arbetsmiljö och möjlighet till utveckling och omställning ska vara så bra att fler orkar arbeta heltid och vill arbeta kvar längre, och att fler unga söker sig till välfärdsyrkena. Vi vill stegvis öka grundbemanningen, minska timvikariebehovet, skapa mer trygga anställningsvillkor för fler och fasa ut delade turer för de som önskar med syfte att så väl bli en attraktivare arbetsgivare som att höja kvalitén i verksamheterna. Medarbetare inom välfärden ska få relevant kompetensutveckling och vi ska hitta sätt att möjliggöra att fler kan studera och kompetensväxla på betald arbetstid. Den breddade rekryteringen ska fortsätta i fler verksamheter med syfte att öka såväl kvalitet och måluppfyllelse som att minska kostnader. Alla medarbetare ska ha tillräckliga kunskaper i svenska och de som behöver, ska kunna studera svenska på betald arbetstid. Tillgången till medicinsk kompetens och annan specialistkompetens i kommunen ska säkras, oavsett utförare. Kvinnor och män som jobbar i Gävle kommun ska ha lika tillgång till arbetskläder och arbetsskor. Kommunen som arbetsgivare ska också vara ett föredöme genom att erbjuda personer med funktionsnedsättning praktik och arbete. Målet är att 2% av kommunens anställningar ska tillhöra denna grupp.

Gävle ska bli en mer äldrevänlig kommun

Alla seniorer i kommunen ska kunna leva ett oberoende och aktivt liv med stor möjlighet till delaktighet i samhället. Därför arbetar vi för att göra Gävle till en mer äldrevänlig kommun. Vi vill stärka det förebyggande arbetet riktat till äldre. Psykisk ohälsa hos äldre behöver uppmärksammas i högre grad och förebyggas. Vi vill utveckla de uppsökande och förebyggande samtalen som i många fall kan göra att den som lever i ofrivillig ensamhet kan lotsas till volontärer, sammanhang och insatser som bryter social isolering och ohälsa.

Vården av de äldre behöver både mer resurser och ökad prioritet. En god bemanning inom äldreomsorgen är A och O för att alla ska ges den omsorg och service som den behöver i sin vardag. Samverkan mellan kommun och region är avgörande för en god vård och omsorg för de sköraste. För att utveckla den nära vården ur den äldres perspektiv vill vi se en fortsatt utbyggnad av de mobila teamen där personal från kommun och region tillsammans ger vård- och omsorg i hemmet. Vi vill också se ökad medicinsk kompetens i kommunen och vi behöver säkerställa att kommunens olika korttidsplatser är rätt dimensionerade och fyller rätt behov.

De äldre ska ha så hög personalkontinuitet, det vill säga möta så få olika personal som möjligt. Valfärdsteknik är ett viktigt komplement i vården och omsorgen av äldre. Vi ser ett behov att se över och särskilt öka bemanningen inom demensvården. Gävle kommun ska mer beakta behoven hos unga med demens. Dagverksamhet som också ger avlastning för anhöriga, ska utvecklas ytterligare.

Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

Fler företag ska ha möjlighet att etableras i Gävle och fler befintliga företag ska kunna växa och frodas. Med växande företagsamhet får vi förbättrade förutsättningar att öka skatteintäkterna. Med ökade skatteintäkter kan välfärden stärkas och kommunen kan fortsätta att utvecklas. Gävle ska bidra till att möta näringslivets behov av fördubblad elkonsumention genom ökad energiproduktion och ökad energieffektivisering i vår region. Vi vill också bidra till att ökad produktion av vätgas blir möjlig, för att underlätta industrins gröna omställning - i vår region finns både tekniken, kunnandet och viljan.

Vi ska tillgängliggöra betydligt mer verksamhetsmark med tillgång till el och vatten i kommunen under mandatperioden. Infrastruktur och service ska planeras i anslutning till marken och kommunen ska vid behov samordna de kontakter företagen behöver för att snabbt komma på plats. Vi ska arbeta för en kraftigt utbyggd laddinfrastruktur för elfordon i hela kommunen. Vi vill dessutom ta krafttag kring utvecklingen av besöksnäringen i vår region. Besöksnäringen är en av Sveriges snabbast växande branscher och en viktig näring i omstruktureringen av vår arbetsmarknad.

Företagen driver utveckling

En framgångsrik kompetensförsörjning är en förutsättning för en stark välfärd och företagens möjlighet till utveckling. Vi ska därför bidra till att minska kompetensglappen och stärka samarbetet med fler branscher på gymnasiets yrkesprogram och bygga ut vuxenutbildningen mer utifrån företagens behov.

Det ska vara lätt att göra rätt och att vara företagare i Gävle. Därför ska arbetet utifrån Tillväxt och tillsyn intensifieras, bland annat genom effektiv service, att kommunen vågar nyttja hela bedömningsutrymmet i tillämpningen av lagar och att avgifter i huvudsak tas ut när en tjänst är utförd.

Vi ska digitalisera betydligt fler tjänster, såsom bygglov och avtal, och öka tillgängligheten i våra tjänster och ständigt eftersträva regelförenklingar. Därför ska en väg in- konceptet, liksom företagsservice stärkas och kommunens handläggning gentemot företag samordnas. Bemötandefrågor ska prioriteras så att företagen känner kommunens genuina stöd. Ett möjliggörande synsätt ska råda där enkelt, effektivt och efterfrågat ska vara ledord.

Vi vill att den kommunala upphandlingen används både för att skapa fler lokala affärer men också för att nå kommunala mål, sociala, ekonomiska och miljömässiga. När det gäller innovation i upphandling är det viktigt att öppna upp och efterfråga marknadens förslag på lösningar.

Särskilt fokus ska läggas på att skapa goda relationer med det lokala näringslivet. En aktiv dialog före och efter upphandlingarna ska göra att våra behov och krav är väl kända och möjliga att nå.

Ett annat led i ett gott näringslivsklimat är att kommunen inte bedriver osund konkurrens med näringslivet men även att oseriöst företagande inte konkurrerar ut seriösa aktörer. Förståelsen mellan kommunen och företagen måste öka liksom kommunens kommunikation varför vi bedriver den verksamhet vi gör. För att motverka osund konkurrens måste vår avtalsuppföljning bli bättre. Samarbetet mellan kommunkoncernen och arbetsmarknadens parter ska stärkas både vid framtagandet av anbudsvillkor och i hur uppföljning av dessa.

En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

En stad och kommuns attraktivitet avgörs, förutom av jobb och utbildningsmöjligheter, mycket av möjligheterna att leva ett gott liv i en stimulerande, trygg och fin miljö. Idrott, rörelse och en aktiv fritid är hörnstenar i ett gott liv. Kommunen ska fortsatt främja både bredd- och elitidrottens förutsättningar och på olika sätt stödja Gävlebornas möjligheter till en aktiv fritid. Den attraktiva och moderna staden ska erbjuda olika mötesplatser i form av parker, torg, spontanaktiviteter, kultur, musik, restauranger, kaféer och annat som höjer upplevelsen och skapar trivsel. Vi ska säkerställa ett grönare och mer klimatanpassat samhälle.

Det behövs nya och fler komplement till handeln, fler timmar på dygnet, för att skapa flöden av människor som vill vara i stadskärnan. Kring Agnes kulturhus finns goda möjligheter att skapa sådana miljöer. Den fria kulturen och bredden i vårt kulturutbud ska värnas. Gävle Symfoniorkester spelar en viktig roll i Gävles och hela regionens musik- och kulturliv.

För att nå våra mål behövs en stadsplanering som främjar jämlikhet, jämställdhet och social- och klimatmässig hållbarhet. Varje kommun måste ta ansvar för planering och byggande så att invånarna har tillgång till bra och hållbara bostäder. En välskött kommun upplevs som mer trygg. Vi ska därför också ha en nollvision för skadegörelse.

Vi bor i en kommun med många livskraftiga landsbygder, såsom Hamrångebygden i norr, Hedesunda i söder och Forsbacka i väster. Vi vet att dessa platser har potential att bli än mer attraktiva som besöksmål, för inflyttning och utveckling. Med rätt politik kan hela kommunen få växa. Kommunen ska därför utveckla såväl landsbygdspolitiken som ytterområdessatsningen.

En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Gävle ska fortsatt vara ett hållbart föredöme och strävar mot klimatneutralitet till år 2030. Klimatpolitiken ska ha ett tydligt jämlikhets- och rättviseperspektiv.

För att snabba på omställningen är medborgarengagemang och digitalisering ett sätt för kommunen att involvera fler i klimatomställningen. Tillsammans med hela samhället prioriterar vi ett grönt samhällsbygge för alla människors trygghet, säkerhet och framtidstro. Samhället har ett ansvar att skapa de förutsättningar som behövs för att medborgare och verksamheter ska kunna leva och fungera hållbart. Det ska vara lättare att göra rätt och våra miljöambitioner ska gynna innovation, nya idéer och nya jobb.

Som en del i att nå klimatmålet ska samverkan stärkas mellan offentliga aktörer, näringsliv, högskola, civilsamhälle och andra viktiga aktörer för att utarbeta gemensamma mål och utbyta goda exempel och strategier. Det innebär att Gävle ska fortsätta delta i europakommissionens satsning på 100 klimatneutrala städer och i Viablecities. Dessa samarbeten ger oss god möjlighet till lärande, inspiration och extern finansiering.

Gävle ska klara målet om ren luftkvalité i staden. För att få renare, hälsosammare luft så ska det bli lättare att cykla och ta bussen, och genomfartstrafik ska stödjas för att ledas om där det är möjligt. Då blir det dessutom mindre trängsel för de som faktiskt behöver ta bilen. Vi måste ta tillvara de kunskaper som finns för att minska klimatpåverkan.

Kollektivtrafiken måste stärkas. Kommunen ska i samverkan med regionen arbeta för att kraftigt öka kollektivtrafikanvändningen, målet om dubblerat resande med kollektivtrafik ska nås. Trafikens omställning till att bli fossilfri är avgörande för att lyckas med miljöarbetet.

Extremväder och klimatförändringar gör att vi måste ha en ännu bättre robusthet och beredskap i hela

samhället. Vi behöver öka vårt oberoende och minska vår sårbarhet. Ökad osäkerhet i omvärlden och erfarenheter från pandemin gör också att vi behöver ha en ännu bättre egen beredskap inom fler områden.

2.4 Finansiella mål

Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna

Det ekonomiska överskottet över tid är viktigare än resultatet enskilda år. Med målet att över tid redovisa överskott på 1% kan befintlig finansiell stabilitet stödja ett omställningsarbete där kostnadsutvecklingen initialt inte följer intäktsutveckling. Därmed kan kommunens budget och utfall per år understiga målet, men med ambitionen att långsiktigt redovisa resultat enligt mål. När de yttre förutsättningarna ändras, genom intäktsförstärkningar eller lägre kostnadstryck, kan ett högre resultatkrav påverka övriga finansiella mål positivt.

Gävle kommun har, inklusive prognos för 2022 med ett överskott på 192 mnkr, ett genomsnittligt överskott på 2,92% under senaste åtta åren. Därmed finns förutsättningar att hantera år med låga eller negativa resultat

I denna kommunplan planeras för negativt resultat för år 2023 och 2024. Med historiskt höga resultat kommer målet fortsatt att överskridas. Detta förutsätter dock att planerade effektiviseringar på 4% under planeringsperioden faller ut.

Vid beräkning av resultatet exkluderas realisationsvinster och -förluster samt exploateringsresultat. Dessutom exkluderas intäcks- och kostnadsposter som redovisas som extraordinära eller kostnader som bidrar till ett negativt balanskravsresultat och är av kommunfullmäktige beslutade att de inte skall återställas. Tidigare år har det omfattat intäkter för realisationsvinster vid försäljning av bolag, kostnader för skyfallet 2021 och försäkringslösningen 2021 av delar av pensionsåtagande. I denna plan exkluderas medfinansiering av Trafikverket, planerat till 2023 och 2024.

Indikator	Nuläge	Värde 2023	Värde 2024	Värde 2025	Värde 2026
Resultat i procent av skatteintäkter, Skatter, generella bidrag och utjämnning. Genomsnittligt resultat under senaste åtta åren.	2,92	1,96	1,47	1,14	1,46

Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans

Det övergripande målet är att bibehålla kommunkoncernens soliditet. Utgångspunkten är 32% utifrån planeringshorisonten när målet sattes inför 2020.

För 2022 beräknas soliditeten uppgå till närmare 35% Med denna kommunplan med budgeterat kraftiga underskott för åren 2023 och 2024 sjunker soliditeten till 31% vid utgången för 2026. Därmed uppnås inte målet för perioden.

Under åren 2023 tom 2026 budgeteras för nettoinvesteringar inom Gävle vatten på sammantaget över 2 mdr. Gävle vatten har inte möjlighet att med eget överskott finansiera delar av sina investeringar. Gävle vatten är i grunden finansierad av taxor genom vattenkollektivet.

Exkluderas Gävle vattens investeringar under planeringsperioden från koncernens soliditet kommer soliditeten att stärkas till över 33%.

Skuldsättning uttryckt som lån per invånare planeras att stiga relativt kraftigt under perioden. Investeringar sker främst i bolagen.

Endast värden för koncernens soliditet redovisas.

Indikator	Nuläge	Värde 2023	Värde 2024	Värde 2025	Värde 2026
Kommunens soliditet					
Kommunens soliditet (inkl GFAB)					
Kommunkoncernens soliditet	34,9	31,5	30,7	31,1	31,0
Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv) exkl Gävle Energi AB, Bomhus Energi AB, Gävle Hamn AB)					

Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad

Målet anses vara uppfyllt om självfinansieringsgraden i kommunen överstiger 100% och självfinansieringsgraden inklusive skattefinansierade verksamheter inom Gavlefastigheter och AB Gavlegårdarna över en åttaårsperiod överstiger 67%.

Självfinansieringsgraden i kommunen kommer inte att nå målet med anledning av budgeterade negativa resultat.

Målet om självfinansieringsgrad över 67% under senaste åtta åren kommer att belastas av budgeterade negativa resultat i kommunen. Beräkning lämnas inte i denna plan.

Indikator	Nuläge	Värde 2023	Värde 2024	Värde 2025	Värde 2026
Självfinansieringsgrad, per år, kommunens egna					
Avskrivningars andel av investeringar, kommunens egna					
Självfinansieringsgrad, per år, totalt					
Självfinansieringsgrad, senaste åtta åren, totalt					

3 ÅRSPLAN

Årsplanen beskriver vad kommunfullmäktige vill fokusera på under året för att nå de kommunövergripande målen. Årsplanen beskriver också de ekonomiska förutsättningarna för kommunkoncernens verksamheter.

När årsplanen är beslutad ska nämnder och bolagsstyrelser besluta om sina respektive verksamhetsplaner.

3.1 Budgetmodell och kalkylförutsättningar

Ekonomiska ramarna har på tjänstemannanivå räknats fram utifrån känd kostnadsnivå efter analys av det senaste bokslutet. Ekonomiska obalanser, som inte har kunnat identifierats som tillfälliga, mot gällande budget har följt med som grund. För kommande år har intäkter och kostnader därefter indexerats. Hänsyn har även tagits till volymförändringar till följd av beräknade befolkningsförändringar i åldersgrupper som påverkar skol- och äldreomsorgsverksamhet mm.

Ramarna beskriver därmed vad verksamheten med nuvarande servicenivå kommer att kosta under de närmaste åren. Ramarna överlämnas därefter till den politiska nivån för prioriteringar där avstämning även ska ske mot de framtagna kommunövergripande målen.

De ekonomiska ramarna består för den skattefinansierade verksamheten av ett tilldelat kommunbidrag (anslag) som skall ses som den ersättning kommunfullmäktige tilldelar nämnderna för att bedriva beslutad verksamhet för att uppnå fastlagda mål.

Nationella förutsättningar

Sverige befinner sig i en situation med kraftigt ökade priser. Med ett krig i Ukraina och tidigare obalanser, i bland annat varuflöden, efter Corona-pandemin påverkas världens ekonomier och särskilt Europas länder. Priser har ökat kraftigt, främst som effekt av en energikris. Därav har världens och även Sveriges Riksbank under året höjt styrräntor. I och med ökande priser stiger även kostnaderna för pensionsåtaganden, vilka följer den allmänna prisutvecklingen och inte löneutvecklingen i samhället. Förutsättningarna för Sveriges kommuner och Regioner är att den ekonomiska verkligheten motsvarar en real negativ skatteunderlagsprognos. Motsvarande att kostnaderna kommer att stiga mer än tillväxten i skatteunderlag och att köpkraften minskar med närmare 2% av kommunens samlade skatteintäkter, statsbidrag och kommunal utjämning. Det motsvarar för Gävle kommun en minskad finansiering av befintlig verksamhet på ca 140 mnkr.

I förutsättningarna för denna budget finns medfinansiering av Trafikverkets investeringar i ny järnväg. Detta motsvarar 240 mnkr för 2023 och 150 mnkr för 2024. Detta kommer som en effekt av tidigare av Riksdagen beslutad nationell trafikplan.

I budgetunderlaget är regeringens budgetproposition för 2023 medräknad. Detta ger en utökad finansiering genom statsbidrag på drygt 40 mnkr för 2023 och framåt.

Hantering av negativ budget och tidigare vinstmedel

Utgångspunkten för budget är en kraftigt underfinansierad verksamhet. Därmed har användande av befintlig resultatutjämningsreserv (RUR) möjliggjorts samt att redan vid planering av budget fatta beslut om att kostnader i och med finansiering av Trafikverkets investeringar i infrastruktur, vilka bidrar till ett planerat negativt resultat, inte skall återställas. Dvs att kommande ekonomiska planer inte planeras med överskott för att återställa tidigare underskott.

Enligt SKRs estimering är RUR möjlig att använda för åren 2023 och 2025. Ett verkligt användande kommer efter årsslutet på 2023 endast att ske i relation till ett eventuellt negativt resultat enligt balanskravsutredning.

Tilldelning av ramar och avsatta reserver

I de till nämnderna tilldelade ramarna ingår inte ersättning för tillkommande hyror och kapitaltjänstkostnader till följd av investeringar under planperioden. En summa är reserverad under finansförvaltningen som motsvarar de beräknat framtida kostnaderna som är till följd av de planerade investeringarna. Nämnderna tilldelas utökad ramkompensation motsvarande hyra eller kapitaltjänstkostnad när investeringen är färdigställd och kostnaderna för nämnden uppstår.

Reserver har satts av med 30 mnkr per år under planperioden för att hantera volymavvikelser.

Det finns 20 mnkr reserverat på finanssen för att möta de politiska målsättningarna.

Det är avsatt reserver utan specificerat ändamål, till kommunstyrelsens disposition med 15 mnkr per år, varav drygt hälften kalkyleras som bestående kostnader.

Det finns 30 mnkr reserverat för år 2023 och kommande år för osäkerheter i kommande skatteprognoser och med anledning av de kraftiga kostnadsökningarna inom verksamheter styrda av myndighetsbeslut. Av dessa kalkyleras 20 mnkr per år som bestående kostnader.

Följande kalkylförutsättningar har ingått i beräkningarna av de ekonomiska ramarna.

Nämndernas intäkter utöver kommunbidrag har uppräknats med 5,0 procent 2023, 1,5 procent 2024 och 1,7 procent övriga år. För vissa statsbidrag, hyresintäkter mm används dock lägre indextal. Nämnderna kompenseras för ökade lönekostnader med 2,0 procent per år under planperioden.

Inflationskompensationen uppgår till 5,0 procent år 2023, 1,5 procent 2024, samt med 1,7 procent år 2024 och 2025. För köp av verksamhet har indexering gjorts utifrån ett snitt av ramkompensationen

för personal- respektive övriga kostnader.

Internräntan uppgår till 1,25% för hela planperioden.

För att möjliggöra acceptabla nivåer i kommunens totala resultat har kostnadsreduceringar motsvarande 1,0% ålagts följande nämnder; Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden, Kultur och fritidsnämnden, Utbildningsnämnden, Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden, Socialnämnden samt Omvårdnadsnämnden. Totalt 71 mnkr 2023 och ytterligare 225 mnkr 2024–2026.

Skatteintäkterna är beräknade efter den senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) från oktober månad 2022 avseende utvecklingen av skatteunderlaget mm.

3.2 Sammanfattande ekonomisk analys

Gävle kommunkoncern:

Preliminärt resultat för kommunkoncernen visar på en total förlust på 38,8 mnkr. Resultat innan elimineringar i bolagen är +150 mnkr, elimineringar -188,8 varav 166,8 avser aktieutdelning från Gävle Stadshus AB till Gävle kommun.

Totalt kommer investeringarna för år 2023 uppgå till 2 430 tkr fördelat på Gävle kommun 634,2 mnkr, Gävle Stadshus-koncernen 1 411,2 mnkr, Gävle Vatten AB 346,0 och övriga bolag 38,6 mnkr.

Enligt preliminär finansieringsbudget är kommunkoncernens lånebehov 1 375 mkr varav 433 mnkr avser Gävle kommun, 354 mnkr Gävle Stadshuskoncern och 302 mnkr Gävle Vatten AB. Det innebär en ökad skuldsättning på 13 300 kr/invånare om antalet invånare är 103 400 personer.

3.3 Finansiering av verksamheterna

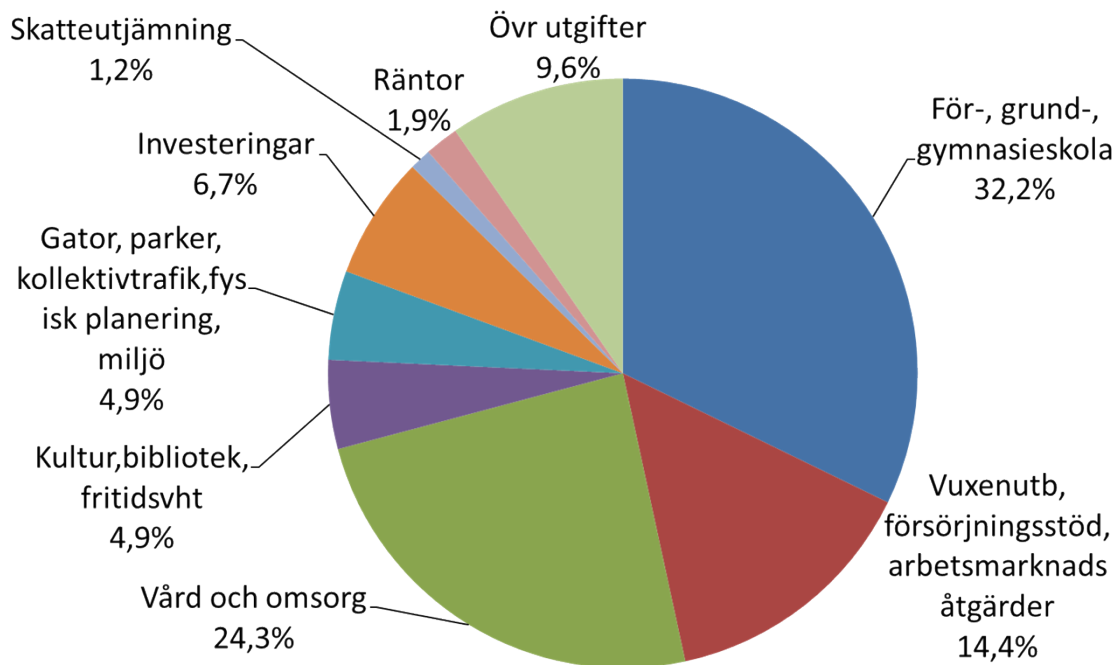
Belopp i Mnkr	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Vad går pengarna till?					
För-, grund-, gymnasieskola	2 954	3 132	3 169	3 250	3 315
Vuxenutbildning, arbetsmarknadsåtgärder, försörjnings stöd	1 356	1 399	1 428	1 451	1 470
Vård och omsorg	2 242	2 359	2 442	2 469	2 529
Kultur, bibliotek och fritidsverksamhet	441	474	492	507	513
Gator, parker, kollektivtrafik, fysisk planering o miljö	456	475	512	547	570
Pensionskostnader	342	524	560	428	511
Övrigt	398	693	642	513	312
Avgår interna räntor	-48	-27	-35	-45	-49
Summa verksamhetens kostnader	8 142	9 029	9 209	9 120	9 171
Avgår internt tillförda medel	-44	-255	-281	-143	-137
Kommunalt kostnadsutjämningsystem	101	108	110	112	114
LSS-utjämning	8	7	7	7	7
Finansiella kostnader	95	180	218	241	284
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	561	654	893	526	361
Förändring i rörelsekapital	181	0	0	0	0

Belopp i Mnkr	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Amortering av egna lån	0	0	56	421	206
Till egen kassa	0	0	0	0	0
Summa utbetalningar	9 044	9 722	10 211	10 283	10 006
Var kommer pengarna från?					
Taxor och avgifter	288	300	307	313	320
Riktade statsbidrag i verksamheten	476	474	480	487	491
Övrigt i verksamheten	582	741	1 170	1 075	651
Summa verksamhetens intäkter	1 346	1 514	1 957	1 875	1 462
Kommunalskatt	5 604	5 820	6 065	6 313	6 555
Kommunalt inkomstutjämningsystem	915	955	1 002	1 036	1 079
LSS-utjämning	0	0	0	0	0
Regleringsbidrag mm från staten	285	158	155	120	86
Övriga generella statsbidrag	0	42	42	42	42
Fastighetsavgift	226	238	238	238	238
Finansiella intäkter	261	304	524	380	436
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	45	20	20	20	20
Ny egna lån	362	433	0	0	0
Förändring i rörelsekapital	0	237	208	259	88
Summa inbetalningar	9 044	9 722	10 211	10 283	10 006

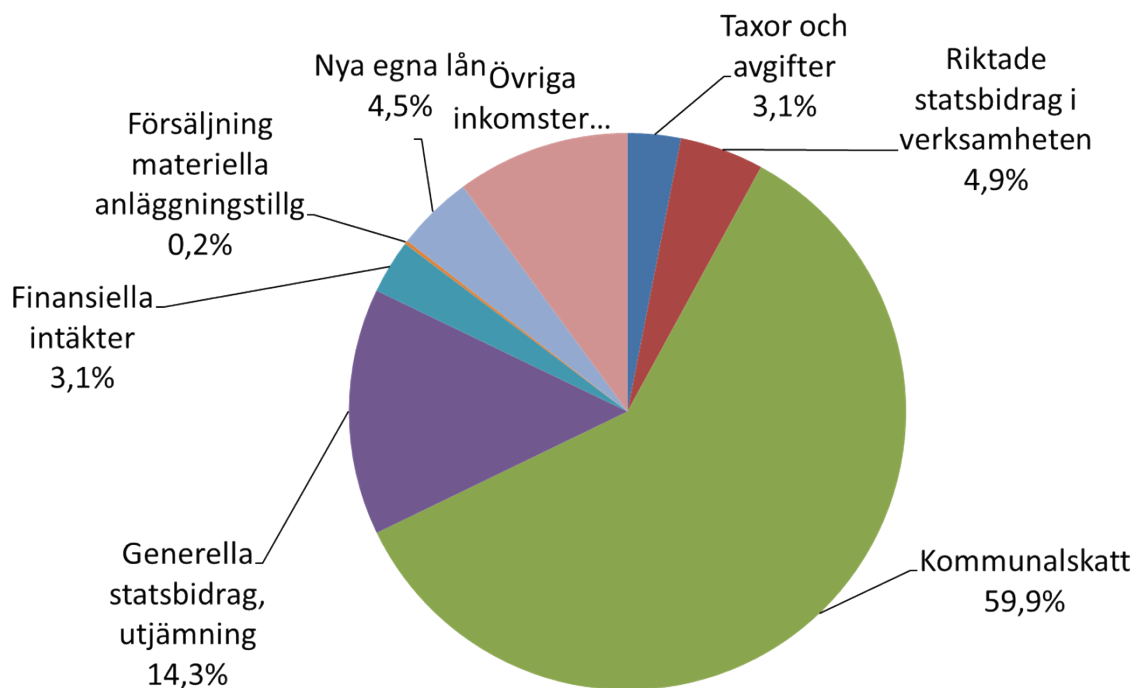
Kommunens utgifter återfinns främst inom de prioriterade verksamheterna skola, vård och omsorg mm. Kostnadsökningen under planeringsperioden uppgår för dessa verksamheter till 425 mnkr eller cirka 6 procent. De samlade bruttoutgifterna i kommunen år 2023 uppgår till 9,7 miljarder kronor eller cirka 93 500 kronor per invånare. Kommunen satsar sina resurser främst inom de prioriterade områdena. Av de sammanlagda anslagen (kommunbidragen) i driftbudgeten på 7,1 miljarder kronor riktas 83 procent till dessa verksamheter. Den enskilt viktigaste inkomstposten utgörs av den kommunala inkomstskatten som uppgår till 60 procent av kommunens totala inkomster. Detta motsvarar cirka 56 000 kronor per invånare. Inkomster från taxor och avgifter kommer främst från förskole- och omvårdnads verksamhet.

Utgifternas fördelning i budget 2023

Inkomsternas fördelning i budget 2023

3.4 Kommunens nämnder

Kommunstyrelse

Nämndens ansvarsområden

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för;

- att besluten som fattas av kommunfullmäktige genomförs, följs upp och utvärderas.
- Gävle kommuns ekonomi.
- utvecklingen av Gävle.

Inriktningar och politiska uppdrag

Kommunstyrelsen uppdras att säkerställa en tydligare beredningsprocess med tydliga ekonomiska underlag för kommunkoncernens och våra övriga intressebolags totala investeringsvolym. Även eventuella behov av medfinansieringslösningar med staten ska ingå.

Kommunstyrelsen ska utarbeta förslag på hur våra stora omvandlingsprojekt ska ledas och finansieras och hur externa aktörer kan bli en del av lösningen.

Kommunstyrelsen ska tydliggöra hur resurserna till de samlade infrastruktur - och omvandlingsprojekten inklusive samhällsbyggnadsnämndens infrastrukturprojekt påverkas av varandra resursmässigt, såväl personellt som ekonomiskt. Föreslå organisation och resursfördelning av de medel som tillförs kommunstyrelsen för tillväxt.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att den ekonomiska uppföljning i alla nämnder och styrelser redovisas på likvärdigt sätt så att uppföljningen i såväl delar som helhet blir tydlig.

Kommunstyrelsen ska belysa hur kommunens förvaltningsorganisation påverkar möjligheten till insyn, ansvarstagande och uppföljning för nämnderna. Tillitsstyrningen ska definieras tydligare på alla nivåer i organisationen.

Kommunstyrelsen ska genomlysna vilka råd, samråd och nätverk som kommunen driver eller är delaktiga i. I genomlysningen skall bedömd nytta och ekonomiskt utfall redovisas. Förslag på förändringar ska föreslås.

Kommunstyrelsen ska uppdatera sponsringspolicyn för att gå i linje med de kommunövergripande målen. En inventering och rapport ska göras av kommunkoncernens samtliga projektmedel, föreningsstöd och sponsringsformer.

Kommunstyrelsen ska förstärka det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet tillsammans med Gävles företag.

Kommunstyrelsen uppdras att beställa en djupanalys av extern part av kommunens sjukfrånvaro där åtgärder och handlingsplan ska tas fram på kort o lång sikt.

Kommunstyrelsen uppdras inrätta ett klimat och miljödialogforum för näringsliv, föreningsliv och akademi.

Kommunstyrelsen uppdras att utreda en minsta grönyte- kvot för innerstaden.

Kommunstyrelsen uppdras att ta fram en färdplan tillsammans med Lantbrukarnas Riksförbund och livsmedelsproducenter hur vi kan nå mer lokal matproduktion.

Kommunstyrelsen uppdras att personellt förstärka arbetet med landsbygdsutveckling. Ytterområdessatsningen ska också tillföras 1 mnkr att ansöka enligt särskilt beslut.

Kommunstyrelsen uppdras att ta fram en ny styrmodell som inkluderar hur de strategiska

programmen blir en mer tydlig del av styrningen. I uppdraget ska också ingå att minska administration och ytterligare regelverk i samband med myndighetsutövning.

Kommunstyrelsen uppdras att i samverkan med Samhällsbyggnadsnämnden tillämpa och förankra en kultur i enlighet med Tillväxt och tillsyns ambitioner. Där servicen utgår ifrån kundens behov och intressen och där hela lagutrymmet tillämpas. Uppdraget omfattar också att använda digitaliseringen som verktyg i utvecklingen av rådgivning, vägledning och information inom myndighetsutövningen. Ett klarspråksperspektiv behöver genomsyra arbetet.

Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att utreda en eventuell omorganisation och sammanslagning av resurser som arbetar med markförvaltning, markförsäljning och utveckling av kommunal mark.

Kommunstyrelsen uppdras att tillsammans med Samhällsbyggnadsnämnden föra dialog med näringslivsorganisationer för att se om det finns lärdomar att göra från hanteringen av pandemin samt om det finns behov och önskemål av förenklingar för näringslivet som går att genomföra inom lagens ramar men inte gjorts tidigare.

Nämndens ram

Kommunstyrelsen	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2025	2026
Kommunbidrag	475,9	476,2	478,4	480,6
Investeringsram*	108,9	109,3	102,4	37,4
*varav via Kommunala fastighetsbolag	0,0	0,0	0,0	0,0

Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnd

Nämndens ansvarsområden

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter inom;

- arbetsmarknad
- vuxenutbildning
- daglig verksamhet (EDV=enheten för daglig verksamhet)
- stöd och service till personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga
- försörjningsstöd

Inriktningar och politiska uppdrag

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att säkerställa att Vuxenutbildningens koppling och samverkan med Högskolan, näringslivet och Arbetsförmedlingen stärks.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att undersöka om och hur kompletterande aktörer kan bidra till undervisningen, främst inom SFI.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att förstärka insatserna så att elevavhoppen inom vuxenutbildningen minskar.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att mer beakta unga med demens med boende, aktiviteter och stöd.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att utreda behovet av och hur en BoDa-verksamhet (kombinerat boende och dagverksamhet för personer inom LSS) ska kunna införas.

Nämndens ram

Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2025	2026
Kommunbidrag	1 106,5	1 127,6	1 141,7	1 156,7
Investeringsram*	66,2	80,0	332,6	106,6
*varav via Kommunala fastighetsbolag	63,4	73,4	328,4	105,4

Socialnämnd

Nämndens ansvarsområden

Socialnämnden har det politiska ansvaret för kommunens verksamheter inom socialtjänst, vilket omfattar bland annat;

- uppgifter och uppdrag enligt socialtjänstlagen
- familjerätt
- familjerådgivning
- serveringstillstånd för restauranger
- lotteritillstånd
- kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen med vissa undantag

Inriktningar och politiska uppdrag

Socialnämnden uppdras ta fram en handlingsplan för att fler ska vilja bli familjehem, kontaktfamilj eller kontaktperson för de barn och unga som behöver det.

Socialnämnden uppdras att möjliggöra förstärkta familjestödsutbildningar och andra stödjande insatser till familjer.

Socialnämnden uppdras att införa fler förebyggande insatser för barn 7–15 år.

Socialnämnden uppdras att stärka det förebyggande arbetet med till exempel fler fältassistenter, införa någon form av första linjens socialtjänst, sociala team eller sociala insatsgrupper som finns närmare barn, familjer och skola och är enklare att komma i kontakt med och som gör mer uppsökande verksamhet. För stärkta förebyggande insatser finns 5 mnkr att ansöka från kommunstyrelsens finansförvaltning genom särskilda beslut.

Socialnämnden uppdras att införa en fritidspeng till barn i utsatthet.

Socialnämnden uppdras att ta fram en handlingsplan för hur metoden ”Bostad först” kan införas i Gävle kommun, i syfte att minska hemlösheten.

Nämndens ram

Socialnämnden	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2025	2026
Kommunbidrag	604,5	610,2	615,3	620,1
Investeringsram*	2,0	2,1	2,1	2,2
*varav via Kommunala fastighetsbolag	0,9	1,0	1,0	1,0

Omvårdnadsnämnd

Nämndens ansvarsområden

Omvårdnadsnämnden har ansvaret för verksamheter som omfattar bland annat;

- stöd och omsorg till äldre
- förebyggande verksamhet
- hemtjänst och hemsjukvård

Inriktningar och politiska uppdrag

Omvårdnadsnämnden uppdras att utreda hur fler träffpunkter för seniorer i samverkan med ideell sektor eller medpensionärsorganisationerna kan möjliggöras

Omvårdnadsnämnden uppdras att utveckla de uppsökande samtalen till äldre.

Omvårdnadsnämnden uppdras att säkerställa att alla med omsorgsbehov ska få en fast omsorgskontakt som känner till den enskildes behov och håller samman olika vård- och omsorgsinsatser.

Omvårdnadsnämnden uppdras att möjliggöra fler insatser mot den psykiska ohälsan hos äldre.

Omvårdnadsnämnden uppdras att ta fram en behovs- och handlingsplan för hur bemanningen inom demensvården ska öka.

Omvårdnadsnämnden uppdras att utöka utbildningsinsatserna kring demens och vård i livets slutskede.

Omvårdnadsnämnden uppdras att säkerställa att rätt form av korttidsplatser/ korttidsboenden finns tillgängliga.

Omvårdnadsnämnden uppdras att göra en översyn av regelverket för privata respektive kommunala utförare för att säkerställa att krav och regelverk är likvärdiga.

Nämndens ram

Omvårdnadsnämnden	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2025	2026
Kommunbidrag	1 403,8	1 470,7	1 482,0	1 525,1
Investeringsram*	41,9	12,4	115,6	115,6
*varav via Kommunala fastighetsbolag	29,2	4,2	104,2	104,2

Kultur och fritidsnämnd

Nämndens ansvarsområden

Nämnden har det politiska ansvaret för kommunens kultur- och fritidsaktiviteter, vilket omfattar bland annat;

- badanläggningar och friluftsbad
- symfoniorkester och konserthus
- folkbiblioteken
- kulturskolan
- konsthall och offentlig konst
- budget- och skuldrådgivning
- ärenden inom nämndens verksamhetsområde om stöd och bidrag till föreningar och andra organisationer

Inriktningar och politiska uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden uppdras att möjliggöra fler spontanaktivitetsytor.

Kultur- och fritidsnämnden uppdras att utöka konceptet fritidsbank för gratis utlåning av sport-, aktivitets och fritidsutrustning. Fritidsbanken ska även möjliggöra för personer med funktionsvariation att få en mer givande fritid. För konceptet finns 500 000 kronor avsatta under kommunstyrelsens finansförvaltning att ansöka genom särskilt beslut.

Kultur- och fritidsnämnden uppdras att genomföra en utredning hur förlängd snösäsong i Hemlingby ska kunna möjliggöras.

Kultur- och fritidsnämnden uppdras permanenta satsningen med kultur för äldre. För satsningen finns 500 000 kronor avsatta under kommunstyrelsens finansförvaltning att ansöka genom särskilt beslut.

Nämndens ram

Kultur- och fritidsnämnden	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2025	2026
Kommunbidrag	376,5	374,7	375,9	376,8
Investeringsram*	270,1	112,8	99,0	13,5
*varav via Kommunala fastighetsbolag	214,1	96,4	82,4	2,9

Samhällsbyggnadsnämnd

Nämndens ansvarsområden

Samhällsbyggnadsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter inom;

- mark och vatten
- allmänna platser, vägar och trafik
- fastigheter och byggnadsväsende
- miljö- och hälsoskydd
- den kommunala lantmäterimyndigheten som organisatoriskt tillhör samhällsbyggnadsnämnden

Inriktningar och politiska uppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att ta fram ett åtgärdsprogram för att klara målen om ren och frisk luft i innerstaden ska tas fram.

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att införa ett trafikledningssystem och parkeringsledningssystem för att minska genomfartstrafiken genom innerstaden och förbättra möjligheterna till snabb parkering.

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att vidta åtgärder för förbättrade cykelmöjligheter i syfte att dubblera cykelresandet. Utökade investeringar ska förberedas och föreslås. Kostnadseffektiva lösningar som fler cykelgator och cykelstråk ska prioriteras. För satsningen finns 2 miljoner kronor under kommunstyrelsens finansförvaltning att ansöka i särskilt beslut.

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att göra en utredning med tillhörande strategi för att nå målet om dubblerat resande med kollektivtrafik. Åtgärder ska föreslås för att göra kollektivtrafiken tryggare, snabbare och mer prisvärd. Särskild utredning ska genomföras för att utöka de fria pensionärsresorna till att även innefatta helger och kvällar, samt att möjliggöra kostnadsfri kollektivtrafik på helger och skollov till barn och unga.

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att planlägga och förbereda för 3 nya naturreservat.

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att utveckla samverkan och omvärldsbevakning genom till exempel dialog med Stockholm Business alliance, se över Näringslivets regelnämnds lista över

efterfrågade regelförenklingar samt hämta erfarenheter från ekonomistyrningsverket.

Samhällsbyggnadsnämnden och Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda en eventuell omorganisation och sammanslagning av resurser som arbetar med markförvaltning, markförsäljning och utveckling av kommunal mark.

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att i samverkan med Kommunstyrelsen tillämpa och förankra en kultur i enlighet med Tillväxt och tillsyns ambitioner. Där servicen utgår ifrån kundens behov och intressen och där hela lagutrymmet tillämpas. Uppdraget omfattar också att använda digitaliseringen som verktyg i utvecklingen av rådgivning, vägledning och information inom myndighetsutövningen. Ett klarspråksperspektiv behöver genomsyra arbetet.

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att tillsammans med Kommunstyrelsen föra dialog med näringslivsorganisationer för att se om det finns lärdomar att göra från hanteringen av pandemin samt om det finns behov och önskemål av förenklingar för näringslivet som går att genomföra inom lagens ramar men inte gjorts tidigare.

Nämndens ram

Samhällsbyggnadsnämnden mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunbidrag	354,6	378,8	401,6	415,0
Investeringsram*	176,7	206,8	165,0	147,0
*varav via Kommunala fastighetsbolag	2,0	0,0	0,0	0,0

Utbildningsnämnd

Nämndens ansvarsområden

Utbildningsnämnden ansvarar för frågor som rör;

- förskola
- pedagogisk omsorg
- förskoleklass
- grundskola och anpassad grundskola (tidigare grundsärskola)
- fritidshem
- gymnasieskola och anpassad gymnasieskola (tidigare gymnasiesärskola)
- vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet enligt skollagen

Inriktningar och politiska uppdrag

Utbildningsnämnden ska säkerställa att skolor åk F-3 i ska behållas i våra ytterområden.

Utbildningsnämnden ska säkerställa att fler insatser sker för elever med hög skolfrånvaro och där eleverna riskerar att inte nå målen.

Utbildningsnämnden uppdras att utöka läxhjälp och lovskola till stöd för fler elever. Utökning ska i ske med goda arbetsförutsättningar för lärarna, för att de ska ha rätt återhämtning under läsåret.

Utbildningsnämnden uppdras att tillse till att alla barn- och unga ska ha god tillgång till elevhälsan. Vi vill stärka och utveckla en modern och mer förebyggande elevhälsa med fler kompetenser och ökad tillgänglighet.

Utbildningsnämnden ska säkerställa att elever på alla gymnasieprogram ska kunna starta företag inom Ung Företagsamhet.

Utbildningsnämnden uppdras att genomföra en genomlysning för att säkerställa att utbudet av annan pedagogisk omsorg möter föräldrars behov, att informationen är tydlig att annan omsorgsmöjlighet finns, att det är lätt och tydligt hur man väljer och hur man startar nya familjedaghem och hur kommunen kan arbeta för att rekrytera nya dagbarnvårdare om behovet finns.

Utbildningsnämnden uppdras att säkerställa att de pedagogiska luncherna i förskolan återinföras. De är en viktig del av barnens lärande.

Utbildningsnämnden ska utifrån säkerställt behov, anställa fler lärare, speciallärare och specialpedagoger och växla upp arbetet med breddad rekrytering och till exempel fler lärarassistenter för att frigöra tid för lärarna till undervisningen.

Utbildningsnämnden ska säkerställa att alla barn möts av svensktalande personal och de medarbetare som behöver ska ges tillgång till utökad språkutbildning.

Utbildningsnämnden uppdras att införa en rutin för hur arbetskläder löpande ska tillhandahållas medarbetare inom förskola och förskoleklass.

Nämndens ram

Utbildningsnämnden mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunbidrag	2 719,7	2 730,0	2 761,7	2 783,0
Investeringsram*	391,0	421,6	179,7	378,5
*varav via Kommunala fastighetsbolag	358,0	397,4	139,0	340,0

Överförmyndarnämnd

Nämndens ansvarsområden

Överförmyndarnämnden ansvarar för;

- tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns uppdrag.

Inriktningar och politiska uppdrag

Nämnden har inga politiska uppdrag.

Nämndens ram

Överförmyndarnämnden mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunbidrag	14,7	15,0	15,2	15,5
Investeringsram*	0,0	0,0	0,0	0,0
*varav via Kommunala fastighetsbolag	0,0	0,0	0,0	0,0

Valnämnd

Nämndens ansvarsområden

Valnämnden ansvarar för;

- genomförandet av allmänna val till riksdag, region- och kommunfullmäktige
- att det finns lokaler att rösta i
- att anställa röstmottagare som räknar den första preliminära rösträkningen i vallokalerna på valnatten och rapporterar resultatet

Inriktningar och politiska uppdrag

Nämnden har inga politiska uppdrag.

Nämndens ram

Valnämnden	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2025	2026
Kommunbidrag	0,4	2,6	0,4	3,0
Investeringsram*	0,0	0,0	0,0	0,0
*varav via Kommunala fastighetsbolag	0,0	0,0	0,0	0,0

Jävsnämnd

Nämndens ansvarsområden

Jävsnämnden ansvarar för;

- tillsyn, beslut och övrig myndighetsutövning i ärenden där samhällsbyggnadsnämnden normalt har ansvaret, men inte kan på grund av jäv

Inriktningar och politiska uppdrag

Nämnden har inga politiska uppdrag.

Nämnden ram

Jävsnämnden	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2025	2026
Kommunbidrag	0,4	0,4	0,4	0,4
Investeringsram*	0,0	0,0	0,0	0,0
*varav via Kommunala fastighetsbolag	0,0	0,0	0,0	0,0

Gemensam nämnd för verksamhetsstöd

Nämndens ansvarsområden

Nämnden ansvarar för samverkan av administrativ, ofta IT-relaterad art, för de kommuner som ingår i den gemensamma nämnden. De kommuner som ingår är: Gävle, Sandviken, Ockelbo och Hofors.

Inriktningar och politiska uppdrag

Nämnden har inga politiska uppdrag.

Nämndens ram

Gemensam nämnd för verksamhetsstöden	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2025	2026
Kommunbidrag	0,1	0,1	0,1	0,1
Investeringsram*	0,0	0,0	0,0	0,0
*varav via Kommunala fastighetsbolag	0,0	0,0	0,0	0,0

Revisorskollegie

Nämndens ansvarsområden

Den kommunala revisionen är lagstadgad och granskar den verksamhet som finns i kommunen samt provar ansvarstagandet. Revisorerna granskar, bedömer och uttalar sig i den årliga revisionsberättelsen om kommunens;

- räkenskaper och medelförvaltning
- redovisning och verksamhetens resultat
- styrelsens och nämndernas förvaltning så att fullmäktige kan bedöma om styrelsen och nämnderna kan ges fortsatt förtroende

Inriktningar och politiska uppdrag

Nämnden har inga politiska uppdrag.

Nämndens ram

Revisorskollegiet	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2025	2026
Kommunbidrag	7,3	7,4	7,6	7,7
Investeringsram*	0,1	0,1	0,1	0,1
*varav via Kommunala fastighetsbolag	0,0	0,0	0,0	0,0

Finansförvaltning

Funktion

Inom finansförvaltningen budgeteras och redovisas intäkter och kostnader som inte är direkt hänförliga till en nämnd eller kommunstyrelsen. Främst utgörs det av skatteintäkter, arbetsgivaravgifter och pensioner. Den av kommunen upprättade internbanken för förmedling av lån till kommunen bolag ryms också inom finansförvaltningen.

Utöver tilldelade ramar och behov av ramanpassning för nämnderna reserveras ett samlat utrymme under finansförvaltningen för att hantera osäkerheter. Utrymme för politiska satsningar budgeteras till 15,0 mnkr för 2023 och samma belopp per år under resterande år under planperioden. Drygt hälften av dessa utrymmen kalkyleras vara strukturella, dvs motsvara behov som består åren framåt.

För finansiering av politiska målsättningar finns det 20 mnkr reserverat på finanssen.

Med anledning av osäkra skatteprognoser och kostnadsutvecklingen i verksamheter som är styrda av myndighetsbeslut reserveras 30 mnkr per år under planperioden. Av dessa kalkyleras 20 mnkr per år som bestående kostnader.

För att hantera osäkerheten i de prognostiserade volymerna hos nämnderna budgeteras reserver om 30 mnkr per år för åren 2023 till 2026.

På grund av kraftigt ökade el och räntekostnader kommer Gävlefastigheter AB behöva debitera Gävle kommun för de ökade kostnaderna. Det är idag oklart hur detta kommer att slå och var kostnaderna kommer att uppstå och det har reserverats 70 mnkr centralt 2023. Av dessa bedöms 20 mnkr vara bestående kostnader.

För att kunna verkställa de stora investeringsprojekt som kommer i samband med Trafikverkets investering i Gävle krävs en organisation och utökade resurser. Då det idag är oklart hur mycket resurser som de olika berörda nämnderna behöver är medel motsvarande 25 mnkr avsatta centralt.

Med anledning av ändrade förutsättningar i syfte att öka utnyttjandet av friskvård, där egenfinansieringen har tagits bort, reserveras ytterligare 1 mnkr per år.

För att möjliggöra tillgång till öppet Geodata budgeteras fortsatt en resurs med 1,3 mnkr per år.

För tillkommande hyror och kapitaltjänstkostnader till följd av investeringar under planperioden är det avsatt 49 mnkr 2023. Beloppet ökar till ackumulerat 247 mnkr i slutet av perioden. Nämnderna tilldelas utökad ramkompensation från de avsatta medlen motsvarande hyra eller kapitaltjänstkostnad när investeringen är färdigställd och kostnaderna för nämnden uppstår.

Inom finansförvaltningen finns också Bostadssociala medel som är reglerade att användas till inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning eller som tillgodoser bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar (5§ 1p. lagen om allmännyttiga bostadsaktiebolag, AKBL). Budgeterade medel för 2023 är 16 mnkr.

3.5 Kommunens bolag

Ägardirektiv och ekonomi för de kommunala bolagen

I följande avsnitt redovisas utdrag ur bolagens ägardirektiv samt ekonomi. Redovisade utdrag avser att gälla från och med 2023. Ägardirektiv samt underlag på förändringar sedan tidigare beslut finns redovisade som bilagor till denna kommunplan.

Gävle Stadshus AB

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

Bolagets syfte är genom att samordna ägaransvaret för de bolag som ingår i den kommunala bolagskoncernen åstadkomma en optimal användning av gemensamma resurser.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Bolaget skall totalt lämna en aktieutdelning på totalt 166,8 mnkr till Gävle kommun. Erhållen aktieutdelning från AB Gavlegårdarna, 16 mnkr, skall utdelas till ägaren Gävle Kommun för användning till bostadssociala åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar, 4 mnkr till Gävle kommuns verksamhetskostnader att användas till nytta för digitalisering/utveckling av öppna data till nytta för hela kommunkoncernen enligt närmare beslut av kommunstyrelsen. Gävle Hamn skall lämna en utdelning på 41,6 mnkr avseende 11,6 mnkr kommunens kostnader till Trafikverket avseende elektrifiering av järnvägen till hamnen och kompensation för ändrad lånestruktur samt 30 mnkr som avkastning på bolagets eget kapital. Gavlefastigheter Gävle kommun AB skall bidra med 38,2 mnkr varav 11,2 mnkr avser kompensation för ändrad lånestruktur och 27,0 avser justering av prissättning av hyror till Gävle kommun. Gävle Parkeringsservice skall bidra med avser 5 mnkr som ersättning för ändrad taxekonstruktion nyttjanderättsavtal parkeringsverksamhet. Resterande 62,0 mnkr avser avkastning på de likvida medel Gävle kommun tillskjutet Gävle Stadshus AB.

Budget och nyckeltal

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat efter finansiella poster exkl koncernbidrag/Utdelning från dotterbolag	-9,2	-10,6	-17,8	-26,0	-31,0	-31,7
Utdelning till ägaren	-155,2	-166,8	-166,8	-336,8	-136,8	-136,8
Investeringar	0	0	0	0	0	0
Försäljning av anläggningstillgångar	0	0	0	0	0	0
Finansieringsbehov	40,1	40,3	31,7	23,5	18,5	17,8
Balansomslutning	2 893	3 005	3 204	3 437	3 528	3 659
Eget kapital	2 027	2 182	2 332	2 475	2 614	2 752
Nyckeltal:						
Avkastning på eget kapital %	3,2%	7,2%	6,5%	5,8%	5,4%	5,1%
Avkastning på totalt kapital %	3,7%	6,8%	6,5%	6,1%	5,8%	5,6%
Soliditet %	70,7%	73,2%	73,8%	73,5%	75,9%	77,0%

Finansieringsbehov + inget lånebehov - lånebehov

Ovanstående nyckeltal är beräknade inklusive koncernbidrag/utdelning från dotterbolag.

Gävle Energi AB

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

- Bolaget ska, med helhetssyn på ekonomi, service och miljö tillgodose behovet av produkter och tjänster hos olika kundkategorier utifrån en affärsmässig grund. (med undantag från de kommunalrättsliga principerna på det sätt det kommer till uttryck i 7 kapitlet ellagen)
- Bolagets verksamhet ska vara att med hög leveranssäkerhet, bedriva produktion, distribution, köp, försäljning och handel med el, värme, biogas, kyla och tele- och datakommunikation samt därmed förenlig verksamhet.
- Bolaget ska medverka till utveckling inom verksamhetsområdet så att kommunens och regionens utveckling och konkurrenskraft stärks.
- Bolaget ska sträva efter en samverkan med andra aktörer regionalt såväl som nationellt.
- Den kommunala verksamheten såväl i förvaltningsform som i bolagsform ska präglas av samma helhetssyn och princip avseende koncernnytta. Kommunen och bolaget ska i samråd söka lösningar som tillgodoser kommunens samlade intresse.
- Bolaget ska aktivt driva klimat- och miljöfrågor i sin verksamhet. Mätbara mål ska finnas som genom årsredovisningen följs upp årligen.
- Bolaget ska ha konkurrenskraftiga taxor och avgifter i förhållande till jämförbara kommuner.
- Bolagets investeringsverksamhet ska baseras på en helhetssyn där effekter i samtliga styrperspektiv beaktas inför investeringsbeslut.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Resultat efter finansiella poster, exklusive värdejusteringar men före bokslutsdispositioner ska minst vara 144 mnkr, varav minst 115 mnkr lämnas i utdelning/koncernbidrag till moderbolaget.

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat efter finansiella poster exkl koncernbidrag/Utdelning från dotterbolag	231,2	236,5	243,1	231,1	193,4	173,8
Utdelning till ägaren	-115,9	-115,9	-116,6	-316,6	-116,6	-116,6
Investeringar, netto	-76,0	-331,1	-497,2	-440,4	-235,9	-230,5
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	76,0
Finansieringsbehov	26,7	-41,2	-236,2	-387,2	-10,5	-22,7
Balansomslutning	3 165,6	3 395,4	3 565,5	3 777,2	3 774,4	3 804,5
Eget kapital	1 577,7	1 681,4	1 753,6	1 599,4	1 625,0	1 649,5
Nyckeltal:						
Avkastning på eget kapital %	14,9%	14,5%	14,2%	15,4%	12,7%	11,2%
Avkastning på totalt kapital %	7,7%	7,5%	7,6%	6,3%	5,4%	4,9%
Soliditet %	49,8%	49,5%	49,2%	39,7%	40,4%	40,7%

Redovisad aktieutdelning inkluderar även utdelning till minoritetsägare.

AB Gavlegårdarna

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

- Bolaget ska utifrån affärsmässiga principer utveckla och förvalta ett bostadsbestånd som tillgodoser de boendes och bostadssökandes olika behov beträffande standard, storlek, utformning, läge, service och hyresnivåer.
- Bolaget skall ge förutsättningar för medinflytande för hyresgästerna i angelägenheter som berör boendet samt skapa förutsättningar för gemenskap, grannsamverkan och medverkan i brottsförebyggande åtgärder.
- Verksamheten syftar till att utveckla och förädla såväl nya som befintliga bostäder och bostadsområden. Det kan ske genom om-, till- eller nybyggnation, samt genom förvärv, byte eller försäljning av fastigheter, allt i syfte att erbjuda ett brett utbud av bostäder och upplåtelseformer.
- Inriktningen vid nyproduktion är att öka utbudet av hyresrätt i stadsdelar och områden där andra associationsformer dominerar, medan avyttringar bör ske i områden och stadsdelar där hyresrätten är dominerande.
- Bolaget ska säkerställa attraktiva bostäder med hög tillgänglighet för alla boendegrupper. Särskild vikt ska läggas för att möjliggöra boende för grupper med särskilda behov på bostadsmarknaden.
- Bolaget ska erbjuda sina hyresgäster goda och trygga boendemiljöer.
- Bolaget ska medvetet och aktivt arbeta för att motverka segregation i boendet.
- Den kommunala verksamheten såväl i förvaltningsform som i bolagsform ska präglas av samma helhetssyn och princip avseende koncernnytta. Kommunen och bolaget ska i samråd söka lösningar som tillgodoser kommunens samlade intresse. Bolaget ska, i god samverkan med framför allt Omvårdnads-förvaltningen och Socialförvaltningen, arbeta med

bostadssociala frågor för svaga grupper på bostadsmarknaden.

- Bolaget ska aktivt driva klimat- och miljöfrågor i sin verksamhet. Mätbara mål ska finnas som genom årsredovisningen följs upp årligen.
- Genom kostnadseffektiv fastighetsförvaltning ska företaget erbjuda kunder attraktiva och prisvärda bostäder.
- Hyressättningen för den kommunala verksamheten skall vara baserad på affärsmässiga principer.
- Bolagets investeringsverksamhet ska baseras på en helhetssyn där effekter i samtliga styrperspektiv beaktas inför investeringsbeslut.
- Vid kommunens upphandlingar av bostadsförsörjningsåtgärder äger bolaget rätt att inlämna anbud.
- Bolaget ska utveckla bostadsbeståndet så att det bidrar till en väl fungerande bostadsförsörjning i hela kommunen.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Bolaget ska bedriva sin verksamhet på affärsmässiga principer och sträva efter en ekonomisk utveckling som ger förutsättningar för en långsiktig ekonomisk stabilitet och att bolaget kan genomföra investeringar utan ägartillskott. De definierade målen är avkastning på eget kapital. Bolaget ska ha en långsiktig avkastning på bokfört eget kapital med lägst 3,5%. Bolagets långsiktiga direktavkastning ska vara på samma nivå som övriga långsiktiga fastighetsägare har på bostadsmarknaden i Gävle. Kommunfullmäktiges långsiktiga krav för ekonomisk stabilitet och avkastning ska utgöra utgångspunkt för bolagets ekonomiska planering och verksamhetsplanering. Bolaget ska uppnå verksamhetskrav och verksamhetsmål inom ramen för dessa långsiktiga krav. Resultat efter finansiella poster för år 2022 beräknas bli 100 miljoner kronor exklusive eventuella värdejusteringar. Marknadsvärdet av fastighetsbeståndet ska vara ett genomsnitt av värdet vid årets ingång respektive utgång.

Utdelning till moderbolaget för vidarebefordran till Gävle kommun ska uppgå till 16 mnkr och användas till bostadssociala åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar. Därtill ska utdelning ske med ett belopp motsvarande statslåneräntan med tillägg om en procentenhet, beräknat på kontant tillskjutet aktiekapital. Utdelningskravet gäller under förutsättning att gällande lagstiftning så tillåter med hänsyn taget till bolagets resultatnivå etc.

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat efter finansiella poster exkl koncernbidrag/Utdelning från dotterbolag	89,8	100,0	100,0	100,0	100,0	100,3
Koncernbidrag/utdelning dotterbolag						
Utdelning till ägaren	-16,3	-16,4	-16,5	-16,5	-16,5	-16,5
Investeringar, netto	-573,2	-800,5	-695,0	-648,0	-678,0	-762,0
Försäljning av anläggningstillgångar	0	0	0	0	0	0
Finansieringsbehov	-266,2	-511,9	-397,5	-357,5	-369,5	-440,5
Balansomslutning	5 810	5 745	6 293	6 900	7 320	7 711
Eget kapital	2 350	2 293	2 393	2 493	2 593	2 694
Nyckeltal:						
Avkastning på eget kapital %	5,4%	4,3%	4,3%	4,1%	3,9%	3,8%
Avkastning på totalt kapital %	2,1%	2,5%	3,0%	3,0%	3,0%	3,1%
Soliditet %	41,5%	40,2%	38,9%	37,0%	35,8%	35,2%

Gavlefastigheter Gävle kommun AB inkl dotterbolag

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

- * Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga, attraktiva och prisvärda lokaler för kommunala verksamheter. Därutöver ska bolaget ansvara för drift och skötsel av övriga fastigheter ägda av kommunen där förvaltningsavtal upprättats. Det kommersiella lokal innehavet ska inte drivas i konkurrens med övriga lokaluthyrare och kontinuerligt anpassas och avvecklas så långt möjligt
- * Bolagets investeringsverksamhet ska baseras på en helhetssyn där effekter i samtliga styrperspektiv beaktas inför investeringsbeslut
- * Bolaget ska ha konkurrenskraftiga taxor och avgifter i förhållande till jämförbara kommuner.
- * Hyressättningen för den kommunala verksamheten ska vara baserad på den prissättningsmodell som kommunen beslutat att tillämpa.
- * Hyressättningen av GFAB ägda kommersiella lokaler ska baseras på marknadsmässig prissättning.
- * Bolaget ska aktivt driva klimat- och miljöfrågor i sin verksamhet. Mätbara mål ska finnas som genom årsredovisningen följs upp årligen.
- * Bolaget ska utifrån hyresgästens behov driva utveckling av och kunna erbjuda facility managementtjänster.
- * Genom sitt dotterbolag, Gävle Drift & Service AB, ska bolaget även bedriva uthyrnings- och samordningsverksamhet beträffande fordon, cyklar och möbler som används inom kommunkoncernen samt därmed förenlig verksamhet.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Bolaget skall lämna 38,2 mnkr i aktieutdelning till Gävle Stadshus för vidarebefordran till Gävle kommun avseende 11,2 mnkr i ändrad lånestructur och 27,0 mnkr i ändrad prissättning av hyror till Gävle kommun. Kravet på bolagets avkastning efter finansiella poster, exklusive värdejusteringar, men före bokslutsdispositioner 56,4 mnkr varav resultatkravet för de kommunala fastigheterna är 53,4 mnkr.

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat efter finansiella poster exkl koncernbidrag/Utdelning från dotterbolag	0,5	12,4	56,4	1,6	-4,3	2,6
Utdelning till ägaren	0,0	-26,6	-38,2	-38,2	-38,2	-38,2
Investeringar	-505,0	-699,7	-601,9	-709,3	-657,9	-300,5
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansieringsbehov	-328,0	-533,0	-418,1	-498,4	-434,7	-59,1
Balansomslutning	4 151,4	4 658,9	5 095,3	5 557,0	5 949,2	5 973,0
Eget kapital	1 245,5	1 289,4	1 281,0	1 244,4	1 201,9	1 166,3
Nyckeltal:						
Avkastning på eget kapital %	0,8%	3,4%	4,4%	0,1%	-0,4%	0,2%
Avkastning på totalt kapital %	3,5%	6,3%	2,5%	1,7%	1,8%	1,9%
Soliditet %	30,0%	27,3%	25,1%	22,4%	20,2%	19,5%

Gävle Hamn AB

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

* Gävle Hamn utgör ett viktigt gods- och logistiknav för hela Mellansverige. Gävle Hamn skall vara det självklara godsnavet för sjötransporter i vår region och därigenom skapa förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling i vår region.

* Gävle Hamn AB ska ha en ledande roll i utvecklingen av Gävleregionen som ett regionalt logistiskt centrum. Gävle Hamns utveckling ska medverka till att regionens behov av effektiv hamnkapacitet kan tillgodoses i ett långt perspektiv. Det ska ske i lämpliga former av samverkan med andra intressenter och myndigheter.

* Bolaget skall i nära samverkan med Gävle kommun, regionala organ och statliga myndigheter verka för en infrastruktur som ger god tillgänglighet till hamnområdet.

* Bolaget skall aktivt medverka i utbyggnaden av landinfrastruktur och logistiklösningar som syftar till att utveckla tillgängligheten till hamnens verksamhet. Infrastruktur, verksamhet och organisation ska utvecklas i takt med EU:s förändring, den snabba utvecklingen i Östersjöregionen samt transportmarknadens krav. Bolagets verksamhet skall bygga på sunda ekonomiska kalkyler.

* Bolaget har uppdraget att tillse att hamnordningen efterlevs.

* Bolaget ska utöva tillsyn och trafikkoordinering inom hamnområdet och tillse att fartygstrafiken följer sjövägsregler och i övrigt respekterar regler om säkerhet och ordning inom farleder och hamnområdet.

* Bolaget överläter ansvaret för driften terminalverksamheterna till en privat operatör. Villkoren för överlåtelsen regleras i ett långsiktigt koncessionsavtal.

* Bolaget har en strategisk roll när det gäller att aktivt påverka och skapa förutsättningar för framgångsrik terminalverksamhet. Gävle Hamn AB skall medverka till kostnadseffektiva, konkurrenskraftiga, tillförlitliga och säkra hamn- och logistiktjänster för att möjliggöra fortsatt tillväxt. Tillgängligheten i terminalerna skall garanteras på en icke-diskriminerande grund.

* Bolaget skall själva, och i samverkan med andra kommunala verksamheter aktivt skapa förutsättningar för hamnrelaterade nyetableringar både innanför och utanför nuvarande hamnområde.

* Bolagets utveckling skall ske med långsiktighet och uthållighet.

* Bolaget skall säkerställa en stabil ekonomisk utveckling, med en för branschen tillfredsställande soliditet, för att skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt agerande.

* Bolaget ska medverka till en långsiktigt hållbar utveckling genom att i alla verksamheter bedriva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete i enlighet med Gävle kommuns miljöstrategiska program som syftar till att uppnå de lokala miljömålen och minimera negativ miljöpåverkan.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Bolaget ska år 2023 lämna en aktieutdelning på 41,6 mnkr till Gävle Stadshus för vidareförmedling till Gävle kommun. Av utdelningen avser 11,6 mnkr täckande av Gävle kommuns kostnader till Trafikverket för elektrifiering av järnvägsspår till hamnen på samt en kompensation för ändrad lånestruktur.

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat efter finansiella poster exkl koncernbidrag/Utdelning från dotterbolag	53,4	31,1	15,1	11,4	11,2	10,2
Utdelning till ägaren	-44,6	-41,6	-41,6	-11,6	-11,6	-11,6
Investeringar, netto	-58,9	-118,7	-129,0	-134,6	-28,6	-73,3
Försäljning av anläggningstillgångar	2,2	0	0	0	0	0
Finansieringsbehov	13,4	-62,9	-89,5	-66,6	39,2	-5,5
Balansomslutning	1 565,5	1 624,9	1 690,9	1 727,1	1 687,1	1 689,8
Eget kapital	206,5	196,0	199,5	169,3	168,9	167,5
Nyckeltal:						
Avkastning på eget kapital %	14,7%	8,6%	4,1%	3,4%	3,4%	3,1%
Avkastning på totalt kapital %	4,2%	2,8%	2,5%	2,4%	2,6%	2,7%
Soliditet %	23,2%	22,2%	21,5%	19,3%	19,8%	19,7%

Gävle Parkeringservice AB

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

Bolaget skall äga, förvärva, uppföra och förvalta mobilitetsanläggningar för bilar och cyklar, dels i övrigt övervaka och bedriva parkeringsverksamhet i parkeringsanläggningar för fordon samt bedriva därmed förenlig verksamhet i enlighet med Gävle kommuns parkeringspolicy. Bolaget skall i mobilitetshuset Pralinen, som kommer att byggas på Godisfabriken, även tillhandahålla utrymme för bostadsområdets sopsug

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Kravet på bolagets avkastning efter finansiella poster, exklusive värdejusteringar, men före bokslutsdispositioner är 7,0 mnkr varav 5 mnkr skall lämnas i aktieutdelning till Gävle Stadshus AB för vidareförmedling till Gävle kommun.

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat efter finansiella poster exkl koncernbidrag/Utdelning från dotterbolag	7,1	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Koncernbidrag/utdelning dotterbolag						
Utdelning till ägaren	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Investeringar, netto	-86,6	-78,6	-90,0	-3,6	-73,9	-2,6
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Finansieringsbehov	-77,6	-69,7	-82,9	17,8	-51,9	19,6
Balansomslutning	149,1	225,5	310,4	322,9	389,3	383,2
Eget kapital	27,7	29,7	31,7	33,7	35,7	37,7
Nyckeltal:						
Avkastning på eget kapital %	23,2%	21,4%	20,2%	19,1%	18,1%	17,2%
Avkastning på totalt kapital %	5,0%	3,5%	3,7%	3,7%	3,6%	3,6%
Soliditet %	20,6%	14,5%	11,2%	11,4%	9,9%	10,6%

Gästrike Vatten AB

Ägare och organisation

Gästrike Vatten AB, nedan kallat bolaget, är ett kommunalt aktiebolag som ägs av Gävle kommun 60 %, Hofors kommun 10 %, Ockelbo kommun 10 %, Älvkarleby kommun 10 % samt Östhammars kommun 10%, nedan kallade ägarkommuner. Gästrike Vatten AB är moderbolag och äger de fyra dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB och Älvkarleby Vatten AB till 99 %. Dotterbolagen är ägare och huvudman för VA-kollektivet i den kommun vars namn bolaget bär.

Kommunens direktivrätt

Det ankommer på Gästrike Vattens styrelse och verkställande direktör att följa utfärdade direktiv om de ej står i strid mot tvingande bestämmelser i vattentjänstlagen, aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

Bolagets verksamhet och inriktning

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen.

Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärd som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget skall i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna.

Övergripande inriktning

Bolaget skall tillhandahålla, driva och utveckla vatten- och avloppsförsörjning för bostadshus eller annan bebyggelse inom respektive dotterbolags verksamhetsområde för den allmänna anläggningen. Bolaget ska verka för att va-verksamheten tillför respektive ägarkommun positiva miljövärden. Vid utförande av, i dotterbolagen beslutade investeringar och reinvesteringar, samt i drift, ska miljöaspekter beaktas i syfte att få en hållbar utveckling. Bolaget skall utföra de förändringar i verksamheten som beslutas av respektive ägarkommuns kommunfullmäktige vad det gäller allmänna bestämmelser för användandet av anläggningen (ABVA), taxa samt verksamhetsområden.

Verksamhetens inriktning

Bolaget ska för respektive dotterbolag:

* Upprätthålla och utveckla den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i respektive ägarkommun för hög försörjningstrygghet och dricksvattenkvalitet samt låg påverkan på miljön, inklusive övergödning.

* Anlägga och driva de anordningar som behövs för att respektive ägarkommun ska kunna fullgöra sin skyldighet att ordna vatten- och avloppsförsörjning för viss befintlig eller blivande bebyggelse i ett större sammanhang med hänsyn till miljö och hälsa.

Bolaget får ej bedriva verksamhet eller vidtaga åtgärd som inte är förenlig med kommunal kompetens och vattentjänstlagen. Bolaget skall endast bedriva verksamhet som är till nytta för respektive ägarkommuns VA-kollektiv. Så kallad sidoordnad verksamhet får endast ske om det inte sker på bekostnad av respektive VA-kollektiv och om det inte inkräktar på verksamheten i allmänhet.

Ekonomiska mål

Bolaget skall finansiera sin verksamhet med de avgifter som betalas till dotterbolagen. Bolaget skall förvalta respektive VA-kollektivs pengar på bästa sätt, och i enlighet med vattentjänstlagen eller den lag som träder i dess ställe. Bolaget skall inte lämna någon utdelning till ägaren på insatt aktiekapital. Bolaget skall i största möjliga mån verka för att samordna sin verksamhet med ägarkommunerna och inom koncernen så att så effektivt resursutnyttjande som möjligt åstadkommes

Gävle Vatten AB

Syfte med bolagets verksamhet

Separata ägardirektiv för Gävle Vatten AB saknas. Enligt beslut i Gävle kommunfullmäktige 2008-12-15 (Dnr 08KS510) ska tillämpliga delar av ägardirektiv för Gästrike Vatten AB även gälla för bolagets dotterbolag.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Det finns inga resultat och utdelningskrav för bolaget då det inte är förenligt med lagen om allmänna vattentjänster. (LAV).

Belopp i Mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat efter finansiella poster	22,6	31,7	6,7	14,4	21,4	15,3
Investeringar	-189,6	-178,2	-346,0	-518,5	-736,5	-846,5
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansieringsbehov	-142,3	-116,5	-304,3	-464,6	-672,1	-774,2
Balansomslutning	1007,0	1200,0	1463,7	1940,3	2631,8	3418,9
Eget kapital	80,8	85,2	85,2	85,2	85,2	85,2

4 EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

4.1 Driftramar

Belopp i Mnkr	KF Budget 2022	Aktuell Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelse	436,0	457,2	475,9	476,2	478,4	480,6
Gem nämnd verksamhetsstöd	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Valnämnd	3,0	3,0	0,4	2,6	0,4	3,0
Överförmyndarnämnd	14,0	14,0	14,7	15,0	15,2	15,5
Revisorskollegiet	5,3	5,3	7,3	7,4	7,6	7,7
Samhällsbyggnadsnämnd	323,6	327,0	354,6	378,8	401,6	415,0
Jävsnämnd	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Kultur- o fritidsnämnd	351,6	357,0	376,5	374,7	375,9	376,8
Utbildningsnämnd	2 590,1	2 602,2	2 719,7	2 730,0	2 761,7	2 783,0
Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd	1 047,1	1 072,3	1 106,5	1 127,6	1 141,7	1 156,7
Socialnämnd	568,6	563,9	604,5	610,2	615,3	620,1
Omvårdnadsnämnd	1 356,0	1 352,9	1 403,8	1 470,7	1 482,0	1 525,1
Summa	6 695,8	6 755,3	7 064,5	7 193,7	7 280,3	7 384,1

4.2 Resultatbudget

Belopp i Mnkr	Not	Bokslut 2021	Prognos 2022	Kf Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	1	1 407,7	1 346,1	1 407,5	1 514,3	1 957,3	1 875,0	1 462,4
Verksamhetens kostnader	1	-8 300,9	-8 037,4	-8 066,2	-8 921,9	-9 091,0	-8 985,7	-9 024,3
Avskrivningar	2	-186,0	-104,4	-116,2	-107,0	-118,5	-134,3	-146,9
Verksamhetens nettokostnader	3	-7 079,2	-6 795,7	-6 775,0	-7 514,5	-7 252,2	-7 245,0	-7 708,9
Skatteintäkter	4	5 279,7	5 604,1	5 464,1	5 820,3	6 065,5	6 313,3	6 554,8
Generella bidrag och utjämnning	5	1 358,6	1 317,1	1 358,3	1 278,1	1 319,7	1 317,3	1 323,6
Verksamhetens resultat		-440,9	125,5	47,4	-416,1	133,0	385,6	169,5
Finansiella intäkter	6	194,3	260,7	278,1	304,5	524,0	380,2	436,2
Finansiella kostnader	7	-78,8	-95,1	-68,3	-179,5	-217,7	-240,7	-284,0

Belopp i Mnkr	Not	Bokslut 2021	Prognos 2022	Kf Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat före extraordinära poster		-325,4	291,1	257,2	-291,1	439,2	525,1	321,6
Extraordinära poster		-265,5	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT		-590,9	291,1	257,2	-291,1	439,2	525,1	321,6
Varav realisationsvinster/förluster och exploateringsresultat		160,1	99,3	198,6	205,4	570,2	458,6	97,9
Resultat exklusive reavinst/förlust och exploateringsresultat		-751,0	191,8	58,6	-496,5	-131,0	66,5	223,7
Årets resultat* som andel av skatteintäkter, generella bidrag/utjämning		-11,3%	2,8%	0,9%	-7,0%	-1,8%	0,9%	2,8%

Det negativa resultat som kvarstår efter finansieringen av TRV avses att täckas med tidigare vinster. Målet om 1% överskott kommer att nås vid periodens slut.

Resultatbudgetens uppgift är att beskriva och förklara det årliga ekonomiska resultatet av kommunens verksamhet. Resultatbudgeten redovisar samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändras under budgetåret. Verksamhetens nettokostnad hämtas från kommunens driftbudget i internredovisningen och redovisas exklusive internränta och övriga interna transaktioner. Resultat före extraordinära poster beskriver resultatet sedan skatteintäkter och kommunal utjämning samt finansnetto ställts mot kostnaden för den egentliga verksamheten. Årets resultat visar förändringen av det egna kapitalet under året.

4.3 Balansbudget

Belopp i Mnkr	Not	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Tillgångar							
Anläggningstillgångar							
Immateriella/materiella anläggningstillgångar	8	3 826,9	4 331,5	4 868,8	5 633,2	6 014,5	6 218,9
Finansiella anläggningstillgångar	9	9 724,3	11 044,9	12 678,3	14 348,7	16 025,1	17 456,6
Summa anläggningstillgång		13 551,2	15 376,4	17 547,1	19 981,9	22 039,6	23 675,6

Belopp i Mnkr	Not	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Omsättningstillgång							
Förråd/lager/exploatering sfast.	10	83,4	98,1	191,7	209,8	124,2	103,8
Kortfristiga fordringar	11	752,3	909,1	687,8	499,0	430,7	538,0
Kassa och bank		724,9	724,9	724,9	724,9	724,9	724,9
Summa omsättningstillgång		1 560,6	1 732,1	1 604,4	1 433,7	1 279,8	1 366,7
Summa tillgångar		15 111,8	17 108,5	19 151,4	21 415,5	23 319,4	25 042,3
Eget kapital avsättning och skulder							
Eget kapital	12	5 695,7	5 104,8	5 395,9	5 104,8	5 544,0	6 069,1
Årets resultat		-590,9	291,1	-291,1	439,2	525,1	321,6
Summa eget kapital		5 104,8	5 395,9	5 104,8	5 544,0	6 069,1	6 390,8
Avsättningar för pensioner och övriga avsättningar	13	766,4	799,3	957,9	1 130,8	1 149,1	1 149,0
Långfristiga skulder	14	7 778,5	9 099,1	10 732,5	12 402,9	14 079,3	15 510,8
Egna långa lån		0,0	361,7	794,6	738,5	317,6	112,4
Kortfristiga skulder	15	1 462,1	1 452,5	1 561,7	1 599,3	1 704,3	1 879,3
Summa avsättningar och skulder		10 007,0	11 712,6	14 046,6	15 871,5	17 250,3	18 651,5
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		15 111,8	17 108,5	19 151,4	21 415,5	23 319,4	25 042,3
Ansvarsförpliktelse:							
Pensioner		1 183,1	1 115,7	1 119,1	1 094,4	1 029,6	960,3
Soliditet 1		33,8%	31,5%	26,7%	25,9%	26,0%	25,5%
Soliditet 2		44,5%	45,1%	40,2%	42,4%	47,0%	49,3%
Kassalikviditet		101,0%	112,5%	90,5%	76,5%	67,8%	67,2%

Soliditet 1: Andel eget kapital av de totala tillgångarna.

Soliditet 2: Andel eget kapital av de totala tillgångarna justerat för förmedlade lån till kommunala bolag samt den del av det egna kapitalet som motsvarar ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet.

Balansbudgeten visar den ekonomiska ställningen vid årets slut. Balansbudgeten visar värdet av kommunens samtliga tillgångar (kapitalanskaffningen) och hur dessa har finansierats, externt med

skulder och internt med avsättningar och eget kapital (kapitalanskaffningen). Inom linjen under rubriken Ansvarsförpliktelse redovisas t o m 1997 intjänade pensionsförpliktelser till personalen.

4.4 Kassaflödesbudget

Belopp i Mnkr	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	291,1	-291,1	439,2	525,1	321,6
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet:</i>					
Av- och nedskrivningar	104,4	107,0	118,5	134,3	146,9
Avsättningar	32,9	158,5	173,0	18,3	-0,1
Realisationsvinst	-93,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	335,5	-35,6	720,7	667,7	458,5
Förändring i rörelsekapital					
Ökning/minskning förråd/lager/expl.fastigheter	-14,7	-93,6	-18,1	85,6	20,4
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-156,8	221,3	188,9	68,3	-107,3
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-9,6	109,2	37,6	104,9	175,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	154,4	201,3	929,0	926,5	546,6
Investeringsverksamheten					
Investering i materiella anl tillgångar	-561,0	-654,2	-892,9	-525,6	-361,4
Försäljning av materiella anl tillgångar	45,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-516,0	-634,2	-872,9	-505,6	-341,4
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna egna lån	361,7	433,0	0,0	0,0	0,0
Nyupptagna förmedlade lån	1 320,6	1 633,4	1 670,4	1 676,4	1 431,6
Amortering av egna lån	0,0	0,0	-56,1	-420,9	-205,2
Ökning av långfristiga fordringar	-1 320,6	-1 633,4	-1 670,4	-1 676,4	-1 431,6
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	361,7	433,0	-56,1	-420,9	-205,2

Belopp i Mnkr	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Årets kassaflöde	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Likvida medel vid årets början	724,9	724,9	724,9	724,9	724,9
Likvida medel vid årets slut	724,9	724,9	724,9	724,9	724,9

Kassaflödesbudgeten beskriver kommunens betalningsflöden i den löpande verksamheten, respektive investerings- och finansieringsverksamheten. Kassaflödesbudgeten ger en helhetsbild av verksamheten där både intern och extern finansiering redovisas, det vill säga i vilken utsträckning medel genereras internt respektive genom upplåning.

4.5 Notförteckning till resultatbudget

Not 1. Verksamhetens intäkter och kostnader

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter						
Hyror och arrenden (exkl övergångsbost mm)	81,2	88,9	92,0	93,4	95,0	96,6
Riktade statsbidrag	365,6	371,1	376,9	380,8	384,9	385,9
Realisationsvinster	55,0	93,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Exploateringsintäkter	133,3	16,1	239,1	657,0	552,2	116,1
Övriga intäkter	772,5	777,0	796,3	816,1	832,9	853,8
Summa intäkter	1 407,7	1 346,1	1 514,3	1 957,3	1 875,0	1 462,4
Verksamhetens kostnader						
Personalkostnader	-3 843,1	-3 966,5	-4 102,7	-4 217,1	-4 312,0	-4 269,2
Pensionskostnader	-894,3	-357,7	-541,0	-576,9	-444,6	-528,3
Köp av verksamhet (skattefinansierad verks.)	-1 449,4	-1 498,5	-1 565,9	-1 595,9	-1 627,6	-1 659,6
Realisationsförlust	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Exploateringskostnader	0,0	-9,8	-43,8	-96,8	-103,6	-28,2
Övriga kostnader	-2 114,0	-2 205,0	-2 668,5	-2 604,3	-2 497,9	-2 539,0
Summa kostnader	-8 300,9	-8 037,4	-8 921,9	-9 091,0	-8 985,7	-9 024,3
Verksamhetens nettokostnader, exkl avskrivningar	-6 893,2	-6 691,3	-7 407,5	-7 133,7	-7 110,7	-7 561,9

I verksamhetens nettokostnader redovisas utöver nämndernas verksamhetskostnader diverse gemensamma kostnader under kommunens finansförvaltning.

Arbetsgivaravgifter 2023

Gävle kommun ska som arbetsgivare betala lagstadgade och avtalsmässiga arbetsgivaravgifter och försäkringar. Arbetsgivaravgifterna har beräknats utifrån nu kända förhållanden. Utöver dessa kostnader belastas förvaltningarna med ett kalkylerat personalomkostnadspålägg avseende täckning för avtalspensioner och tillhörande löneskatt.

%	Kommunala avtal	Uppdragstagare
Lagstadgade avgifter	31,42	31,42
Avtalsenliga avgifter	0,13	
Avtalspension	12,98	
Totalt	44,53	31,42

Pensionskostnader

Pensionskostnaderna i budgetförslaget är beräknad enligt den i redovisningslagen föreskrivna så kallade blandmodellen. Detta innebär att pensionsskuld som är intjänad före 1998 lyfts ut ur balansräkningen och redovisas som ansvarsförbindelse. Beräkningen baseras på pensionsavtalet KAP-KL och är beräknad enligt riktlinjer för pensionskultsberäkning.

	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Pensionskostnader:					
Årets utbetalning	-100,5	-112,5	-120,2	-120,2	-118,8
Årets intjänande, individuella del	-135,5	-189,6	-193,4	-205,6	-283,1
Pensionsförsäkringsavgifter	-32,9	-46,0	-48,2	-37,5	-40,2
Löneskatt på pensioner mm	-66,1	-87,8	-90,8	-89,9	-108,8
Summa utbetalningar	-335,0	-436,0	-452,6	-453,2	-550,8
Årets ny intjänande, avsättning	-15,4	-81,6	-97,0	9,9	21,2
Löneskatt, avsättning	-3,7	-19,8	-23,5	2,4	5,1
Finansiell kostnad, avsättning/löneskatt	-17,2	-71,0	-65,1	-38,1	-32,6
Summa avsättningar	-36,3	-172,4	-185,7	-25,8	-6,3
Summa kostnader	-371,3	-608,4	-638,2	-479,0	-557,1
Kostnader exklusive finansiell del	-354,1	-537,4	-573,2	-440,9	-524,5

Centralt avsatta budgetmedel

I budgeten har medel reserverats under finansförvaltningen för oförutsedda behov mm.

För att möjliggöra en aktiv lönepolitik i kommunen och underlätta lönekorrigeringar i samband med arbetsvärderingar, samt viss reserv för nya löneavtal har centrala lönebudgetmedel inkluderat arbetsgivaravgifter reserverats i budgeten motsvarande 1,0 procent per år.

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Centralt avsatta medel:				
Oförutsett Kommunfullmäktige	1,0	1,0	1,0	1,0
Till kommunstyrelsens disposition:				
Reserv politiska prioriteringar/oförutsett	15,0	22,5	30,0	37,5
Reserv, ofördelat	20,0	20,0	20,0	20,0
Reserv obalanser	30,0	50,0	70,0	90,0
Öppet geo data	1,3	1,3	1,3	1,3
Friskvård	1,0	1,0	1,0	1,0
Reserv för volymkorrigeringar	30,0	30,0	30,0	30,0
Organisation för verkställande av Trafikverkets investeringar	25,0	25,0	25,0	25,0
GFAB ökad räntekostnad	20,0	20,0	20,0	20,0
GFAB ökade elkostnader	50,0	0,0	0,0	0,0
Bostadssociala åtgärder	16,0	16,0	16,0	16,0
Totalt	209,3	186,8	214,3	241,8

Not 2. Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan ska motsvara värdeminskningen på inventarier och anläggningar och har beräknats utifrån befintliga och planerade anskaffningsvärden för fastigheter, anläggningar, fordon, maskiner och inventarier. Avskrivningar görs enligt nominell metod och påbörjas månaden efter att tillgången tagits i bruk.

Not 3. Verksamhetens nettokostnader

	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Skattefinansierad verksamhet:					
Kommunstyrelse	-411,7	-270,6	94,0	-19,9	-382,6
Gemensam nämnd verksamhetsstöd	-0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Valnämnd	-2,6	-0,4	-2,6	-0,4	-3,0
Överförmyndarnämnd	-13,8	-14,7	-15,0	-15,2	-15,5
Revisorskollegiet	-5,0	-7,3	-7,4	-7,6	-7,7
Samhällsbyggnadsnämnd	-348,5	-354,6	-378,8	-401,6	-415,0
Jävsnämnd	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Kultur- o fritidsnämnd	-357,1	-376,5	-374,7	-375,9	-376,8
Utbildningsnämnd	-2 572,0	-2 719,7	-2 730,0	-2 761,7	-2 783,0
Arbetsmarknad o funktionsrättsnämnd	-1 072,3	-1 106,5	-1 127,6	-1 141,7	-1 156,7

	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Socialnämnd	-570,9	-604,5	-610,2	-615,3	-620,1
Omvårdnadsnämnd	-1 341,0	-1 403,8	-1 470,7	-1 482,0	-1 525,1
Summa skattefinansierad verksamhet	-6 695,0	-6 859,1	-6 623,4	-6 821,7	-7 286,1
Finansförvaltning:					
Kalkylerat Po-pålägg, pensioner	249,4	385,8	393,4	418,2	575,1
Utgående pensioner och löneskatt	-322,5	-423,1	-439,3	-440,0	-537,7
Avsättning pensioner/löneskatt	-19,1	-101,4	-120,6	12,3	26,3
Interna räntor	47,5	26,8	35,0	44,6	49,3
Ers ledningsrätt Gävle Energi	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Oförutsedda behov, hyreskostn framtida invest mm	-105,7	-258,2	-296,5	-403,8	-489,0
Särskilda lönedel	0,0	-41,7	-47,2	-50,9	-43,2
Semesterlöneskuld förändring	-4,7	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Diverse kostnader inkl medfinansiering Trafikverket	53,0	-240,0	-150,0	0,0	-0,0
Summa finansförvaltning	-242,1	-655,4	-628,7	-423,2	-422,7
Verksamhetens nettokostnader	-6 795,7	-7 514,5	-7 252,2	-7 245,0	-7 708,9

Not 4. Skatteintäkter

	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Skatt på eget underlag 22:26, preliminärt	5 447,3	5 836,2	6 065,5	6 313,3	6 554,8
Slutavräkning, föregående år	36,0				
Prognos slutavräkning innevarande år	120,8	-15,9			
Summa skatteintäkter	5 604,1	5 820,3	6 065,5	6 313,3	6 554,8

Not 5. Generella statsbidrag och utjämning

	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Inkomstutjämning	915,3	955,4	1 001,5	1 036,2	1 078,9
Kostnadsutjämning	-100,8	-108,1	-109,7	-111,7	-114,3
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsbidrag/-avgift	284,8	158,3	155,4	120,3	86,4
Stb migration	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	-8,2	-6,7	-6,6	-6,7	-6,6

	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Fastighetsavgift utbetalning	225,9	237,5	237,5	237,5	237,5
Fastighetsavgift tillägg					
Statsbidrag tillskott		41,7	41,7	41,7	41,7
Summa generella statsbidrag och utjämning	1 317,1	1 278,1	1 319,7	1 317,3	1 323,6

Not 6. Finansiella intäkter

	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förmedlade lån inom koncernen	76,2	106,8	151,5	201,4	250,3
Provision förmedlade lån	2,1	7,8	11,9	19,4	26,9
Utlämnade lån	18,1	16,2	15,0	13,8	13,4
Admin avgift GSAB	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Övriga finansiella intäkter	161,6	170,9	342,9	142,9	142,9
Summa finansiella intäkter	260,7	304,5	524,0	380,2	436,2

Not 7. Finansiella kostnader

	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Egen upplåning	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Förmedlade lån inom koncernen	-76,2	-106,8	-151,5	-201,4	-250,3
Koncernkonto	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader pension	-17,2	-71,0	-65,1	-38,1	-32,6
Bank- och förvaltningskostnad	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	-0,1	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Summa finansiella kostnader	-95,1	-179,5	-217,7	-240,7	-284,0

Kommunen fungerar som internbank åt bolagen inom koncernen Gävle kommun. I föreliggande budgetförslag har volymförändringarna av utlåning inom koncernen kalkylerats jämfört med läge 31/12 2020. De förmedlade lånen har även beaktats i den ränteberäkning som redovisas under finansiella intäkter. Lånen har beräknats med följande ränteantaganden.

	2022	2023	2024	2025	2026
Budgeterad snittränta för nyupplåning	0,70%	1,70%	1,90%	2,10%	2,30%

4.6 Notförteckning till balansbudget

Not 8. Immateriella/materiella anläggningstillgångar

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Immateriella anläggningstillgångar	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Materiella anläggningstillgångar:						
Bokfört värde 1 januari		3 821,5	4 326,1	4 863,4	5 627,8	6 009,1
Årets nettoinvesteringar		561,0	654,2	892,9	525,6	361,4
Planenliga avskrivningar		-104,4	-107,0	-118,5	-134,3	-146,9
Nedskrivningar pga försäljningar		48,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Övriga nedskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassificering		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Anskaffningsvärde 31 december	6 051,9	6 660,9	7 305,2	8 188,1	8 703,6	9 055,0
Akkumulerade avskrivningar	-2 230,4	-2 334,8	-2 441,8	-2 560,2	-2 694,5	-2 841,5
Avrundning/utjämning						
Bokfört värde 31 december	3 821,5	4 326,1	4 863,4	5 627,8	6 009,1	6 213,5
Bokfört värde 31 december totalt	3 826,9	4 331,5	4 868,8	5 633,2	6 014,5	6 218,9

Not 9. Finansiella anläggningstillgångar

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Aktier och andelar						
Gävle Stadshus AB	1 441,0	1 441,0	1 441,0	1 441,0	1 441,0	1 441,0
Svenska Kommun Försäkrings AB	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gästrike Vatten AB	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Gävle Vatten AB	85,0	85,0	85,0	85,0	85,0	85,0
Övriga Kommuninvest m fl	32,9	32,9	32,9	32,9	32,9	32,9
Summa aktier och andelar	1 569,4	1 569,4	1 569,4	1 569,4	1 569,4	1 569,4
Långfristiga fordringar						
<i>Förmedlade lån till koncernföretag</i>						
<i>Gävle Stadshus AB</i>	60,7	20,4	20,4	20,4	0,5	0,5
<i>AB Gavlegårdarna</i>	2 946,5	3 458,4	3 855,9	4 213,4	4 582,9	5 023,4

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Gavlefastigheter Gävle kommun AB	1 754,7	2 256,8	2 705,8	3 235,0	3 700,6	3 790,9
Gävle Energikoncern	462,1	495,9	732,1	919,3	1 005,7	1 028,4
Gästrike Återvinnare/Gästrike Ekogas	172,7	172,7	172,7	172,7	172,7	172,7
Gävle Vatten AB/Gästrike Vatten AB	343,6	524,2	902,5	1 450,1	2 212,2	3 104,4
Gävle Parkeringservice AB	68,3	138,0	220,9	203,1	255,0	235,4
Gävle Hamn AB	1 111,9	1 174,8	1 264,3	1 330,9	1 291,7	1 297,2
<i>Summa förmedlade lån koncernföretag</i>	<i>6 920,5</i>	<i>8 241,1</i>	<i>9 874,5</i>	<i>11 544,9</i>	<i>13 221,3</i>	<i>14 652,9</i>
<i>Övrig utlåning till kommunala bolag</i>						
Gavlefastigheter Gävle kommun AB	866	865,6	865,6	865,6	865,6	865,6
Gävle Energi (förlagslån)	262,0	262,0	262,0	262,0	262,0	262,0
<i>Summa övrig utlåning koncernföretag</i>	<i>1 127,6</i>	<i>1 127,6</i>	<i>1 127,6</i>	<i>1 127,6</i>	<i>1 127,6</i>	<i>1 127,6</i>
<i>Övrig långfristig utlåning</i>						
Bomhus Folkets Hus	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
Läkerol Arena	100,8	100,8	100,8	100,8	100,8	100,8
<i>Summa övrig utlåning</i>	<i>106,7</i>	<i>106,7</i>	<i>106,7</i>	<i>106,7</i>	<i>106,7</i>	<i>106,7</i>
Summa långfristiga fordringar	8 154,9	9 475,5	11 108,9	12 779,2	14 455,6	15 887,2
Summa finansiella anläggningstillgångar	9 724,3	11 044,9	12 678,3	14 348,6	16 025,0	17 456,6

Not 10. Förråd, lager, exploateringsfastigheter

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förråd, lager	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Exploateringsfastigheter	79,3	94,7	188,2	206,4	120,8	100,4
Avrundning/utjämnin g		-0,7	-0,6	-0,7	-0,7	-0,7
Summa förråd, lager, expl- fastigheter	83,4	98,1	191,7	209,8	124,2	103,8

Not 11. Kortfristiga fordringar

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunalskatt	61,2	218,1	64,5	-56,3	-56,3	0,0

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Fastighetsavgift	153,0	153,0	85,2	17,2	-51,0	0,0
Övriga fordringar	537,6	537,6	537,6	537,6	537,6	537,6
Avrundning/utjämning	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
Summa kortfristiga fordringar	752,3	909,1	687,8	499,0	430,7	538,0

Not 12. Eget kapital

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Ingående eget kapital	5 695,7	5 104,8	5 395,9	5 104,8	5 544,0	6 069,1
Årets resultat	-590,9	291,1	-291,1	439,2	525,1	321,6
Summa Eget Kapital	5 104,8	5 395,9	5 104,8	5 544,0	6 069,1	6 390,8

Not 13. Avsättningar

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Hamnspår	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Deponier	72,7	72,7	72,7	72,70	72,7	72,7
Övriga avsättningar	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7
<i>Avsättning för pensioner o liknande förpliktelser</i>						
Ingående avsättning för pensioner		552,9	582,1	720,8	870,2	891,0
Ingående avsättning till särskild löneskatt för pensioner		134,1	137,8	157,6	181,2	178,8
Förändring av avsättning pensioner		15,4	81,6	97,0	-9,9	-21,2
Ränteuppräknings pensioner		13,8	57,1	52,4	30,7	26,2
Förändring av löneskatt		3,7	19,8	23,5	-2,4	-5,1
Utgående avsättning för pensioner	552,9	582,1	720,8	870,2	891,0	896,0
Utgående avsättning till särskild löneskatt för pens.	134,1	137,8	157,6	181,2	178,8	173,6
Summa avsättningar	766,4	799,3	957,9	1 130,8	1 149,1	1 149,0

Not 14. Långfristiga skulder

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förmedlade lån till kommunala bolag	6 095,0	7 415,6	9 049,0	10 719,4	12 395,8	13 827,3

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Gävle kommuns egna lån	0,0	361,7	794,6	738,5	317,6	112,4
Investeringsbidrag	43,5	43,5	43,5	43,5	43,5	43,5
Övriga långfristiga skulder	156,5	156,5	156,5	156,5	156,5	156,5
Leasingskuld	1 483,5	1 483,5	1 483,5	1 483,5	1 483,5	1 483,5
Summa långfristiga skulder	7 778,5	9 460,8	11 527,1	13 141,3	14 396,8	15 623,3

Not 15. Kortfristiga skulder

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunalskatt	0,0	-56,3	-40,4	-40,4	-56,3	0,0
Pensionsskuld individuell del	114,2	135,5	189,6	193,4	205,6	283,1
Särskild löneskatt på individuell pensionsavgift	27,7	37,9	51,0	51,9	54,9	73,7
Semesterlöneskuld	265,9	270,6	275,6	280,6	285,6	290,6
Periodiserade exploateringsinkomster	0,0	9,4	30,5	58,5	159,1	176,5
Förmedlade certifikat	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
Övriga kortfristiga skulder	854,3	854,3	854,3	854,3	854,3	854,3
Avrundningsutjämnin g	0,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Summa kortfristiga skulder	1 462,1	1 452,5	1 561,7	1 599,3	1 704,3	1 879,3

4.7 Driftbudget

Driftbudget 2023

Belopp mnkr

Nämnd/Styrelse	Intäkt	Kostnad	Netto	Kommun- bidrag	Årets resultat
Revisorskollegiet	1,2	-8,5	-7,3	7,3	0,0
Kommunstyrelse	285,0	-760,9	-475,9	475,9	0,0
Kommunstyrelse reavinst/- förlust	249,1	-43,8	205,4	0,0	205,4

Nämnd/Styrelse	Intäkt	Kostnad	Netto	Kommunbidrag	Årets resultat
Gemensam nämnd verksamhetsstöd	0,0	-0,1	-0,1	0,1	0,0
Valnämnd	0,0	-0,4	-0,4	0,4	0,0
Överförmyndarnämnd	0,2	-14,9	-14,7	14,7	0,0
Samhällsbyggnadsnämnd	111,0	-465,6	-354,6	354,6	0,0
Jävsnämnd	0,0	-0,4	-0,4	0,4	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	87,2	-463,7	-376,5	376,5	0,0
Utbildningsnämnd	382,0	-3 101,7	-2 719,7	2 719,7	0,0
Arbetsmarknad o funktionsrättsnämnd	291,0	-1 397,5	-1 106,5	1 106,5	0,0
Socialnämnd	71,1	-675,7	-604,5	604,5	0,0
Omvårdnadsnämnd	276,3	-1 680,1	-1 403,8	1 403,8	0,0
Delsumma	1 754,2	-8 613,3	-6 859,1	7 064,5	205,4
Finansförvaltning	414,0	-1 069,4	-655,4		
Avgår					
Interna intäkter och kostnader	-653,8	653,8			
Summa verksamhetens nettokostnad	1 514,3	-9 028,8	-7 514,5		

Verksamhetens nettokostnad

Inklusive planenliga avskrivningar och pensionsavsättningar men exklusive realisationsvinster och exploateringsresultat uppgår verksamhetens nettokostnader till 7 720 mkr år 2023 (7 515 mkr inklusive realisationsvinster mm), vilket är en ökning med 825 mkr eller 12 procent jämfört med prognos för år 2022.

Den genomsnittliga ökningstakten för verksamhetens nettokostnader (exklusive realisationsvinster/förluster och exploateringsresultat) har under den senaste femårsperioden till och med 2022 varit 360 mkr per år. Om man exkluderar kostnad för pensionsförsäkringslösning 2022 har den genomsnittliga ökningstakten för perioden varit 220 mkr.

Ökningen av löne- och prisnivåerna har varit relativt låga under de senaste åren och den nu ökade inflationen bidrar till en betydligt kraftigare nettokostnadsökning än tidigare. En del av kostnadsökningen 2023 förklaras även av att medfinansiering av Trafikverkets kommande investeringar kostnadsförs under 2023 och 2024.

För att uppnå budgeterat årsresultat ställs krav på rationaliseringar/omstruktureringar hos kommunens nämnder. I övrigt påverkas även kostnadsutvecklingen i bruttotermier av strukturella förändringar. Detta kan till exempel vara nivån på verksamheter finansierade med riktade statsbidrag eller liknande.

4.8 Investeringsbudget 2023–2026

Sammandrag av nämndernas investeringsplaner

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Revisorskollegiet	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Kommunstyrelse	-165,4	-171,4	-108,9	-109,3	-102,4	-37,4
Samhällsbyggnadsnämnd	-107,4	-203,0	-174,7	-206,9	-165,0	-147,0
Kultur- och fritidsnämnd	-8,8	-40,2	-56,0	-16,4	-16,6	-10,6
Utbildningsnämnd	-13,5	-36,8	-33,0	-24,2	-40,7	-38,5
Arbetsmarknad o funktionsrättsnämnd	-1,9	-2,4	-2,8	-6,6	-4,2	-1,2
Socialnämnd	-6,0	-5,6	-1,1	-1,1	-1,1	-1,2
Omvårdnadsnämnd	-7,4	-13,9	-12,7	-8,2	-11,4	-11,4
Summa skattefinansierad verksamhet	-310,5	-473,4	-389,2	-372,7	-341,6	-247,4
Exploateringsverksamhet						
Anläggningstillgångar	-86,3	-87,6	-265,0	-520,2	-184,0	-114,0
Summa exploatering	-86,3	-87,6	-265,0	-520,2	-184,0	-114,0
SUMMA NETTOINVESTERING	-396,9	-561,0	-654,2	-892,9	-525,6	-361,4

Investeringar

Den totala investeringsvolymen under planperioden 2023–2026 för den skattefinansierade verksamheten uppgår till 1 351 mnkr exklusive investeringar i exploateringsområden. Ungefär femtio procent avser investeringar i infrastruktur och sexton procent avser investeringar i markreserv. Planerade investeringar i kultur och fritidsverksamhet uppgår till närmare 100 mnkr för perioden I övrigt består kommunens investeringar i huvudsak av inventarier, IT, maskiner med mera.

Utöver detta sker investeringar via de kommunala fastighetsbolag som riktar sig mot den kommunala verksamheten. Närmare femtio procent av investeringarna via de kommunala bolagen under planperioden är inom utbildningsnämnden och avser bland annat fortsatt upprustning och tillbyggnad av förskolor och skolor och uppgår under planeringsperioden till ca 1 234 mnkr. Investeringar om 461 mnkr via det kommunala fastighetsbolaget Gavlefastigheter AB avser fastigheter och anläggningar för att möta Kultur- och fritidsnämndens behov. Den största posten där avser fortsatt pågående arbete med ny-byggnationen av kulturhuset Agnes med 269 mnkr under planperioden. Det är också under planperioden budgeterat med 427 mnkr för att möta behovet av nya särskilda boenden, gruppboenden och gruppboenden. Resterande belopp avser främst upprustning, anpassning och åtgärder på anläggningar och fastigheter.

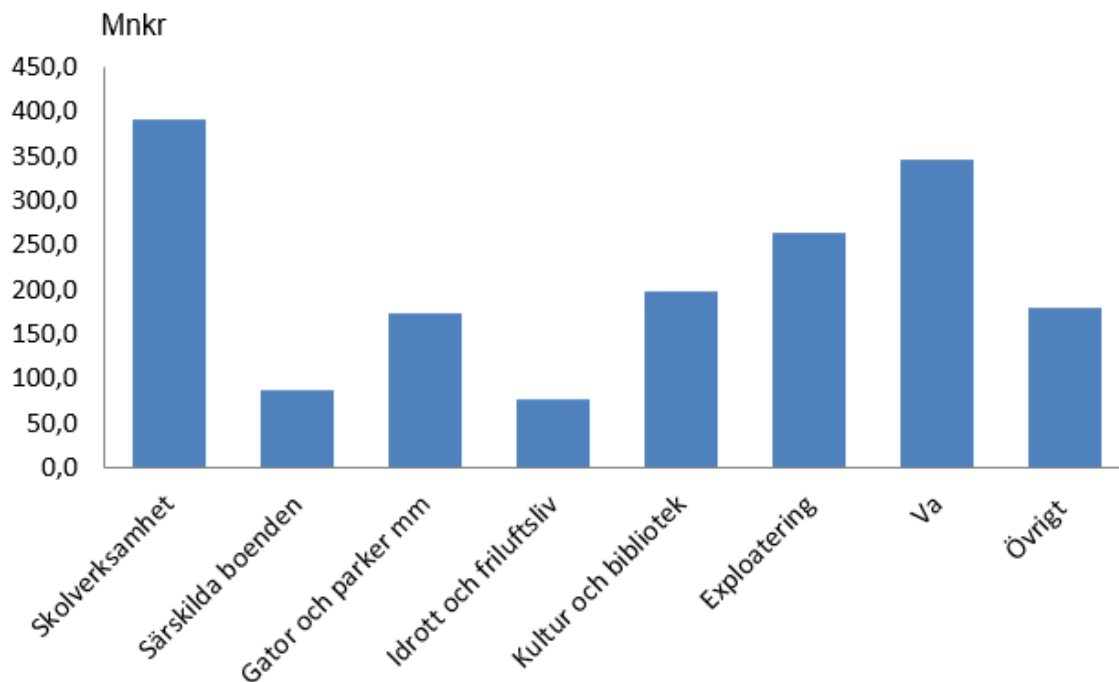
För att säkerställa en bra framförhållning för planering av investeringsverksamheten beslutas

investeringsbudgeten för 2023 med plan för 2024–2026 i kommunfullmäktige i juni. Kommunplanen innehåller några förändringar avseende investeringar jämfört med den i juni beslutade investeringsbudgeten

- Klintbergsgården, utökad budget från 70 mnkr till 78 mnkr och förskjutning från 2022–2023 till 2023–2024
- Andersbergs skolan, utökad budget från 35mnkr till 40 mnkr
- Varva skola, utökad från 25 mnkr till 30 mnkr och förskjutning från 2023 till 2023–2024
- Polhem P1 idrott, utökad från 25 mnkr till 40 mnkr och förskjutning från 2024 till 2026
- Campus Nynäs, utökad från 220 mnkr till 260 mnkr och förskjutning från 2024–2025 till 2026–2027
- Agnes Kulturhus, utökad från 350 mnkr till 435 mnkr
- Cirkus lokal campus Nynäs, förskjutning från 2024 till 2025
- Valbo ishall, utökad från 15 mnkr till 24 mnkr
- Vuxenutbildningen förskjutning från 2024–2026 till 2025–2026
- Nytt projekt, nytt förråd vid Hedesunda Allaktivetshus, 0,7 mnkr 2023.
- Centrumplan, Investeringsbudgeten hos Samhällsbyggnadsnämnden har justerats ned med 60 mnkr per år 2023–2026, totalt 240 mnkr under planperioden.
- Nytt projekt, Allmän plats Agnes Kulturhus har tillkommit, ingick tidigare i centrumplan, 24 mnkr 2024–2025

Kommunen har under flera år varit i en fas med omfattande exploaterings verksamhet. Exploatering av bostads- och industritomter medför även en utbyggnad av tillhörande infrastruktur i form av anläggningsstillgångar som kommer att vara kvar i kommunens ägo. Sammantaget ingår i investeringsplanen en investeringsvolym på 1 083 mnkr under åren 2023–2026 till följd av exploateringar. En närmare beskrivning av exploaterings verksamheten sker under egen rubrik.

Investeringsutgifter på huvudområden

4.9 Försäljning av anläggningstillgångar 2023–2026

Belopp i Mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Fastighetsförsäljningar	55,4	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Realisationsvinster	55,2	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0

Kommunens försäljningar av anläggningstillgångar särredovisas och bokförs per objekt. Realisationsvinster respektive förluster redovisas i resultatet i samband med försäljning.

4.10 Exploateringsbudget 2023–2026

Belopp i Mnkr	Totalt under perioden	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Inkomster pågående projekt	1 731,5	260,2	685,0	652,8	133,5
Utgifter pågående projekt	-1 361,3	-402,4	-635,1	-202,0	-121,8
Nettoexploatering pågående	370,2	-142,1	49,9	450,7	11,7
Inkomster planerade projekt	82,0	0	4,0	58,0	20,0

Belopp i Mnkr	Totalt under perioden	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Utgifter planerade projekt	-553,8	-44,9	-68,4	-204,5	-236
Nettoexploatering planerade	-471,8	-44,9	-64,4	-146,5	-216,0
Exploateringsresultat pågående projekt	1292,1	195,4	560,2	448,6	87,9
Summa exploateringsresultat	1 292,1	195,4	560,2	448,6	87,9

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostads- och verksamhetsändamål. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet skall denna klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Gator, parkmark, belysning med mera som kommer att finnas kvar i kommunens ägo och betjänar exploateringsområdena redovisas som anläggningstillgångar och ingår i kommunens investeringsredovisning.

2023 års exploateringsutgifter uppgår till 447,3 mnkr. 353,7 mnkr avser egna anläggningstillgångar och ingår i kommunens investeringsredovisning. 93,6 mnkr av utgifterna avser åtgärder på tomter till försäljning och redovisas som omsättningstillgång i balansräkningen. Inkomster från tomtförsäljning för år 2023 budgeterade till 239,1 mnkr.

Omvärldsförutsättningarna förändras och påverkar möjligheten att utveckla kommunens projekt och mark. Gävle kommun står som så många kommuner i utmaningar kopplat till energikris, osäkerhet i Europa, vikande marknad djup kring efterfrågan. Mot bakgrund av konjunkturförändringar såsom stigande räntor, ökad, inflations och snabbt stigande byggkostnader har såväl möjligheten att efterfråga bostäder som lönsamheten att bygga bostäder påverkats. På samma sätt kan även utveckling av verksamhetsmark påverkas av konjunkturförändringar.

Under 2023 kommer behovet av att ombalansera och flexibelt hantera både pågående och kommande exploateringsprojekt utifrån omvärldsförutsättningar kräva ekonomiska revideringar.

Framtida projekt

Gävle västra: Trafikverket kommer att skapa en ny sträckning för Ostkustbanan vilket ger en möjlighet för att etablera ett nytt stationsläge intill Gävle sjukhus – "Gävle Västra". Gävle kommunfullmäktige beslutade att anta ett program för detaljplan för Gävle Västra i oktober 2021. Exploateringsprojektet möjliggör en byggnation av en stationsbyggnad, anslutningar för busstrafik, ny Skånbergsbro, nytt läge för Lexevägen samt passager för gång- och cykeltrafik

I Tolvforsskogen pågår en utveckling, av en helt ny logistikpark. Logistikparken planeras för att bli ett storskaligt verksamhetsområde på ca 1000 Ha.

Tolvforsskogen kommer att utvecklas under många år och etapper, planeringen är att ha en första etapp säljbar mark år 2029 och utbyggnaden av det totala området kommer att ske mellan år 2029–2050.

Utvecklingen av Tolvforsskogen innebär två helt nya trafikplatser kommer att behövas till Logistikparken från väg E4.

På Näringen planeras en av Gävle kommuns största stadsomvandlingar genom tiderna. Planering fortgår men tidplanen kan komma att omförhandlas till en längre tidshorisont anpassat till nya förutsättningar på bostadsmarknaden.

4.11 Stadshuskoncernen

Bolagsöversikt stadshuskoncernen

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella poster

	Utfall 2021	Progn os 2022	Budge t 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Gävle Stadshus AB	-9,2	-10,6	-17,8	-26,0	-31,0	-31,7
Gävle Energi-koncern	231,2	236,5	243,1	231,1	193,4	173,8
AB Gavlegårdarna	89,8	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>varav ursprunglig verksamhet</i>	77,3	88,2	94,0	90,2	93,1	95,2
<i>varav kommunal verksamhet</i>	12,5	11,8	6,0	9,8	6,9	4,8
Gavlia-koncernen	9,9	43,9	56,4	1,6	-4,3	2,6
<i>varav kommunala verksamhetslokaler</i>	4,2	40,4	53,4	-1,6	-7,8	-1,0
<i>varav övriga lokaler</i>	0,2	1,6	1,2	1,4	1,7	1,8
<i>varav Gävle Drift & Service AB</i>	5,5	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8
Gävle Hamn AB	53,4	31,1	15,1	11,4	11,2	10,2
Gävle Parkeringservice AB	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Elimineringar			3,3	3,3	3,3	3,3
Summa Gävle Stadshus koncern	382,1	407,9	407,1	328,4	279,6	265,2

Investeringar

Investeringar

	Utfall 2021	Progn os 2022	Budge t 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Gävle Stadshus AB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gävle Energi-koncern	221,1	331,1	497,2	440,4	235,9	230,5
AB Gavlegårdarna	581,2	800,5	695,0	648,0	678,0	762,0
<i>varav ursprunglig verksamhet</i>	93,3	78,5	130,0	165,0	195,0	375,0
<i>nyinvesteringar</i>	413,7	642,0	499,0	448,0	457,0	356,0
<i>varav kommunal verksamhet</i>	74,2	80,0	66,0	35,0	26,0	31,0
Gavlia-koncernen	505,0	711,7	671,9	709,3	657,9	300,5
<i>varav kommunala verksamhetslokaler</i>	488,2	680,6	634,6	681,3	634,9	277,5
<i>varav övriga lokaler</i>	4,0	17,7	9,3	0,0	0,0	0,0
<i>varav Gävle Drift & Service AB</i>	12,8	13,4	28,0	28,0	23,0	23,0
Gävle Hamn AB	58,9	118,7	129,0	134,6	28,6	73,3
Gävle Parkeringservice AB	86,6	78,6	90,0	3,6	73,9	2,6

Elimineringar						
Summa Gävle Stadshus koncern	1 452,8	2 040,6	2 083,1	1 935,9	1 674,3	1 368,9

Försäljning av anläggningstillgångar

År 2021 erhöll Gävle Energi 145,1 mnkr i investeringsbidrag från Klimatklivet.

Försäljning av anläggningstillgångar samt erhållna investeringsbidrag

	Utfall 2021	Progn os 2022	Budge t 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Gävle Stadshus AB						
Gävle Energi-koncern	145,1					76,0
AB Gavlegårdarna	8,0					
Gavlia-koncernen		12,0				
Gävle Hamn AB	2,2					
Gävle Parkeringservice AB						
Summa Gävle Stadshus koncern	155,3	12,0				76,0

Utdelningar netto till Gävle kommun, betalningar

Redovisad utdelning från Gävle Energi-koncernen är exkl aktieutdelningar till minoritetsägare.

Utdelningar till Gävle kommun, betalningar

	Utfall 2021	Progn os 2022	Budge t 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Gävle Stadshus AB	49,3	50,9	49,5	49,5	49,5	49,5
Gävle Energi-koncern	-123,3	-116,6	-115,0	-315,0	-115,0	-115,0
AB Gavlegårdarna	-16,3	-16,4	-16,5	-16,5	-16,5	-16,5
Gavlia-koncernen	0,0	-28,2	-38,2	-38,2	-38,2	-38,2
Gävle Hamn AB	-44,6	-41,6	-41,6	-11,6	-11,6	-11,6
Gävle Parkeringservice AB	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Summa Gävle Stadshus koncern	-139,9	-156,9	-166,8	-336,8	-136,8	-136,8

Finansieringsbehov enligt budget

Finansieringsbehov enligt budget

	Utfall 2021	Progn os 2022	Budge t 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Gävle Stadshus AB	40,1	40,3	31,7	23,5	18,5	17,8
Gävle Energi-koncern	26,7	-41,2	-236,2	-387,2	-10,5	-22,7
AB Gavlegårdarna	-266,2	-511,9	-397,5	-357,5	-369,5	-440,5
Gavlia-koncernen	-301,4	-533,0	-418,1	-498,4	-434,7	-59,4

Gävle Hamn AB	13,4	-62,9	-89,5	-66,6	39,2	-5,5
Gävle Parkeringservice AB	-77,6	-69,7	-82,9	17,8	-51,9	19,6
Summa Gävle Stadshus koncern	-565,0	-1 178,4	-1 192,5	-1 268,4	-808,9	-490,7